

BİLDİRİ E-KİTABI

Ondokuz Mayıs
Üniversitesi

Sağlık Bilimleri
Fakültesi

1. ULUSLARARASI 21. ULUSAL HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ KONGRESİ

Tema: Sürdürülebilir Kalkınmada Hemşirelik

Son Bildiri Gönderim Tarihi: 02 Mayıs 2023

Kongre Sekreteryası

Dr. Öğr. Üye Rüveyde AYDIN
Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL
Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN
Araş. Gör. Emel GÜVEN
Öğr. Hem. Semanur TEMİZ
Öğr. Hem. Ulaş GERÇEK
Öğr. Hem. Özlem FAZLIOĞLU

KONGRE WEB
SAYFASI İÇİN:
QR KODU
OKUTABİLİR VEYA
LİNKE GİRİŞ
YAPABİLİRSİNİZ

Detaylı bilgi için; <https://uhok.omu.edu.tr> - uhokomusekreteryas@gmail.com

11-12 MAYIS 2023
11-12 MAY 2023

Çevrimiçi (ONLINE)

Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, Ağustos 2023
I. Uluslararası 21. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 11-12 Mayıs 2023

Kongre Başkanı

Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCI

Kongre Eş Başkanı

Doç. Dr. Esra TURAL BÜYÜK

Öğrenci Başkan

Emre ŞEREFOĞLU

Öğrenci Eş Başkan

Metin DABLAN

Kongre Sekreteryası

Dr. Öğr. Üyesi Ruveyde AYDIN

Öğr. Gör. Dr. Cansev Bal

Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN

Arş. Gör. Emel GÜVEN

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Özen KULAKAÇ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCI

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Doç. Dr. Birsen ALTAY

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Doç. Dr. Şenay ARLI

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Doç. Dr. Esra TURAL BÜYÜK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Doç. Dr. Afitap ÖZDELİKARA

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Doç. Dr. Oya Sevcan ORAK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Dr. Öğr. Üye. Serap GÜLEÇ KESKİN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Dr. Öğr. Üye. Seval AĞAÇDİKEN ALKAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Dr. Öğr. Üye. Nihal ÜNALDI BAYDIN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, Ağustos 2023
I. Uluslararası 21. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 11-12 Mayıs 2023

Dr. Öğr. Üye. Özge İŞERİ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Dr. Öğr. Üye. Figen ÇAVUŞOĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Dr. Öğr. Üye. Gülay AKMAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Dr. Öğr. Üye. Kübra YENİ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Dr. Öğr. Üye. Özge ÖZ YILDIRIM

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Dr. Öğr. Üye. Alaattin ALTIN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Dr. Öğr. Üye. Ruveyde AYDIN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Öğr. Gör. Atife ÇETİN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Öğr. Gör. Dr. Belgin ŞEN ATASAYAR

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Dr. Gamze TUNÇER ÜNVER

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Dr. Mesiya AYDIN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Dr. Tuğba KAVALALI ERDOĞAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Dr. Güven SONER

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, Ağustos 2023
I. Uluslararası 21. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 11-12 Mayıs 2023

Araş. Gör. Ahsen TAŞTAN GÜRKAN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Elif Güzide EMİRZA
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Ercan TUNÇ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Kübra GÜLİRMAK GÜLER
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Nedime Gül DOĞAN ÖZDEMİR
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Emel GÜVEN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Araş. Gör. Cansu KARADENİZ BENLİ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Öğrenci Hemşire Semanur TEMİZ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Ulaş GERÇEK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Özlem FAZLIOĞLU
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Emre ŞEREFÖĞLU
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Sibel YILMAZ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Metin Mehmet DABLAN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Mehmet KICIK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Yaren Sabah GÜL
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Kübra BATTAL
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, Ağustos 2023
I. Uluslararası 21. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 11-12 Mayıs2023

Öğrenci Hemşire Gizem TURAN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Süleyman ULUTAŞ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Öğrenci Hemşire Hale TEZEL
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi

Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, Ağustos 2023
1. Uluslararası 21. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 11-12 Mayıs 2023

BİLİMSEL KURUL

Afife YURTTAŞ	Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Afitap ÖZDELİKARA	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Alaattin ALTIN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Arzu Kader HARMANCI SEREN	Fenerbahçe Üniversitesi Hemşirelik Bölümü
Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR	İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Ayşe ÇAL	Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Ayşe METİN	Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Ayşe OKANLI	İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
Ayşegül ÖZCAN	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Ayten ŞENTÜRK ERENEL	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelikte Eğitim Anabilim Dalı
Behice ERCİ	İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Birsel Canan DEMİRBAĞ	Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Birsen ALTAY	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Burçin IŞIK	Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Cansev BAL	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Dilek KILIÇ	Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Dilek KÜÇÜK ALEMDAR	Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Dilek ÇELİK EREN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Ebru GÖZÜYEŞİL	Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü
Ebru ÖNLER	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Emel EGE	Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Emel Emine KAYIKÇI	İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Emine GÜDEK SEFEROĞLU	Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Emine ŞENYUVA	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
Esra TURAL BÜYÜK	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Eylem TOPBAŞ	Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fadime KAYA SOYLU	Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Fatma ORGUN	Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Figen ÇAVUŞOĞLU	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, Ağustos 2023
I. Uluslararası 21. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 11-12 Mayıs 2023

BİLİMSEL KURUL

Figen İNCİ	Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Gamze TUNÇER ÜNVER	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Gönül BODUR	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
Gülay AKMAN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Gülcan TAŞKIRAN ESKİCİ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Gülcihan YILDIRIM	Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gülsüm ÖZDEMİR AYDIN	İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi
Gülşen VURAL	Yakın Doğu Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Gülten GÜVENÇ	Sağlık Bilimleri Fakültesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi
Gülten KOÇ	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Güven SONER	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Hatice BAL YILMAZ	Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Hatice UZŞEN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
İlkay BOZ	Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
İlknur AYDIN AVCI	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Kamile KABUKCUOĞLU	Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Kübra YENİ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Mehtap KAVURMACI	Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Mehtap TAN	Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Melahat Akgün KOSTAK	Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Melek Nihal ESİN	Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
Merve KOYUN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Mesiya AYDIN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Nazlı BALTACI	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Nazlı HACIALIOĞLU	Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Nihal ÜNALDI BAYDIN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Nilgün AKSOY	Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Nilgün GÖKTEPE	Ordu Üniversitesi Hemşirelik Bölümü
Oya ÇELEBİ ÇAKIROĞLU	Medeniyet Üniversitesi Hemşirelik Bölümü

*Kurul üyeleri akademik alfabetik sıralamaya (isim) göre sıralanmıştır.

Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, Ağustos 2023
I. Uluslararası 21. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 11-12 Mayıs 2023

BİLİMSEL KURUL

Oya Sevcan ORAK	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Özen KULAKAÇ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Özge İŞERİ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Özge ÖZ YILDIRIM	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Pelin KARAÇAY	Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Ruveyde AYDIN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Sebahat GÖZÜM	Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Selma SABANCIOĞULLARI	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Şuşehri Sağlık Meslek Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü
Semra ERDAĞI ORAL	Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Serap ALTUNTAŞ	Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Hemşirelik Bölümü
Serap GÜLEÇ KESKİN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Seval AĞAÇDİKEN ALKAN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Sevim ULUPINAR	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
Sibel ASİ KARAKAŞ	Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Sibel KARACA SİVRİKAYA	Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Şenay ARLI	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Şengül YAMAN SÖZBİR	Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Tuğba KAVALALI ERDOĞAN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Ülkü BAYKAL	Arel Üniversitesi Hemşirelik Bölümü
Yasemin KALKAN UĞURLU	Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Yeşim YAMAN AKTAŞ	Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Yıldı ARZUABA	Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Zühal ERDOĞAN	Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

ULUSLARARASI BİLİMSEL KURUL

Datuk Hajjah Bibi Florina ABDULLAH	Lincoln University
Mayumi KAKO	Hiroshima University
Mirza ORUÇ	Zenica University
Perihan ŞİMŞEK	Hiroshima University
Julian KRAJA	Shkodra University

*Kurul üyeleri akademik alfabetik sıralamaya (isim) göre sıralanmıştır.

KONGRE TEMASI

“Sürdürülebilir Kalkınmada Hemşirelik”

KONGRE BİLDİRİ E-KİTABININ DÜZENLENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Kübra YENİ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

DAVET YAZISI

Değerli Öğrencilerimiz ve Meslektaşlarımız,

2001 yılından itibaren her yıl farklı bir üniversitenin ev sahipliğinde düzenlenen Hemşirelik Öğrencileri Kongresi'ni bu yıl 1.Uluslararası 21.Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi olarak 11-12 Mayıs 2023 tarihlerinde kurtuluş meşalesinin yakıldığı ve milli mücadelenin ilk adımının atıldığı Samsun'da gerçekleştireceğiz. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü olarak Cumhuriyetimizin 100.yılımı kutlayacağımız bu yılda sizleri yüz yüze ağırlamayı heyecanla bekliyorduk. Ülkemizin 10 şehrini etkileyip çok kayıplar verdiğimiz deprem afetinin yaralarını sarmaya çalıştığımız bugünlerde kongreyi çevrimiçi (online) olarak gerçekleştirmeye karar verdik. Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, ülkemizin dört bir yanındaki üniversitelerde eğitimini sürdüren hemşirelik öğrencilerinin bilimsel, sosyal ve kültürel olarak gelişiminde etkili olması nedeniyle çok değerlidir.

Kongrenin bu yılki teması "Sürdürülebilir Kalkınmada Hemşirelik" olarak belirlenmiştir. Sürdürülebilir kalkınma, küresel ısınma, su kaynaklarının tükenmesi, artan nüfus, ozon tabakasının tahribatı ve yoksulluk gibi olumsuzlukların sebep olduğu yetersiz dünya kaynaklarının sadece bazıları için değil tüm insanlar için etkili ve verimli bir şekilde kullanarak adaleti ve ekonomik gelişmeyi sağlamaktır. Geleceğin hemşireleri olarak siz değerli öğrencilerin sorumluluğu çevresel, ekonomik ve sosyal çevre içinde insan sağlığının korunması, geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve rehabilite edilmesi yönünde sürdürülebilirlik çabası içerisinde olmanızdır.

Mesleki bilgilerin artırılması ve gelişiminizin sürdürülmesine katkı sağlayacak kongre programına sizleri davet etmekten mutluluk duyarız.

Kongre Başkanı
Öğrenci Emre ŞERİFOĞLU

Kongre Başkanı
Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCİ

BİLİMSEL PROGRAM

BİRİNCİ GÜN (11.05.2023)

❖ **09.00-10.00 Açılış konuşması**

Kongre Başkanı **Öğrenci Hemşire Emre ŞEREFİOĞLU**

Kongre Başkanı **Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCI**

Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı **Prof. Dr. Murat TERZİ**

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörü **Prof. Dr. Yavuz ÜNAL**

❖ **10.00-10.30 ICN Teması**

Konuşmacı: **Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM**

❖ **10.30-11.00 Açılış Konferansı/Sürdürülebilir Kalkınmada Hemşirelik**

Konuşmacı: **Prof. Dr. Zuhale BAHAR**

11.00-11.15 (Ara)

❖ **11.15-12.30 Sözel Bildiri Oturumu**

Oturum Başkanları: **Prof. Dr. Havva ÖZTÜRK, Öğrenci Hemşire Merve YAPAR**

❖ **13.30-14.30 Çevreye Duyarlı Hemşirelik Oturumu**

Oturum Başkanları: **Prof. Dr. Murat BEKTAŞ, Öğrenci Hemşire Alperen Sekeler**

- Kültürel değerler ile çevre tutumlarının ilişkisi
Konuşmacı: **Prof. Dr. Süheyla ALTUĞ ÖZSOY**
- Deprem sonrası süreçte çevre sorunları
Konuşmacı: **Prof. Dr. Yüksel ARDALI**
- Hemşirelik Öğrencilerinde Çevre Duyarlılığı
Konuşmacı: **Öğrenci Hemşire Özlem**

14.30-14.45 (ARA)

❖ **14.45-15.15 Hemşirelik Alanındaki Öğrenci Sivil Toplum Kuruluşlarının Sürdürülebilir Kalkınmadaki Farkındalıkları**

Oturum Başkanları: **Prof. Dr. Yeliz AKKUŞ, Öğrenci hemşire Emre ŞEREFİOĞLU**

Konuşmacı: **Öğrenci Hemşire Berivan ERGÜN-ÖHDER**

❖ **15.15-16.15 Sözel Bildiri Oturumu**

Oturum Başkanları: **Prof. Dr. Ayşe OKANLI, Öğrenci Hemşire Sude Dengin**

❖ **16:15-16:30 22. Ulusal hemşirelik öğrencileri kongresine aday üniversitelerin tanıtımının yapılması**

BİLİMSEL PROGRAM

İKİNCİ GÜN (12.05.2023)

❖ **09.30-10.30 Depremde Hazır Bulunuşluk**

Oturum Başkanları: **Doç. Dr. İmatullah AKYAR, Öğrenci Hemşire Aylin Bakır**

❖ **09:40-10:10 Japonya’da Afet Hemşireliğinin Eğitimi ve Hemşirelerin Depreme Hazır Bulunuşluğu**

Konuşmacı: **Doç. Dr. Mayumi Kako-Hiroshima University**

❖ **10:10-10:30 Depreme Dayanıklı Hastaneler**

Konuşmacı: **Dr. Öğr. Üyesi Perihan ŞİMŞEK-Hiroshima University**

10.30-11.00 ARA

❖ **11.00-12.00 Yoksulluk ve Açlıkla Mücadelede Hemşirelik**

Oturum Başkanları: **Prof. Dr. Emel EGE, Öğrenci Hemşire Yaren Yaman**

❖ **11:00-11:30 Yoksulluk ve açlıkla mücadelede hemşirelik öğrencilerinin duyarlılığı**

Konuşmacı: **Öğrenci Hemşire İlknur Demizkazık**

❖ **11:30-12:00 Yoksulluk ve açlığa kültürel yaklaşım**

Konuşmacı: **Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ**

12.00-13.00 (ARA)

❖ **13.00-14.00 Hemşirelik Eğitim Müfredatlarında Sürdürülebilir Kalkınmanın Yeri**

Oturum Başkanları: **Doç. Dr. İlkay BOZ, Öğrenci Hemşire Damla Yılmaz**

- **Türkiye’de hemşirelik eğitiminde sürdürülebilir kalkınma**

Konuşmacı: **Prof. Dr. Nadiye ÖZER**

- **Bosna Hersek hemşirelik eğitiminde sürdürülebilir kalkınma**

Konuşmacı: **Dr. Mirza ORUÇ- Zenica Üniversitesi**

- **Malezya hemşirelik eğitiminde sürdürülebilir kalkınma**

Konuşmacı: **Prof. Datuk Dr. Hajjah Bibi Florina ABDULLAH– Lincoln University College Malaysia**

❖ **14:00-15.00 Sözel Bildiri Oturumu**

Oturum Başkanları: **Dr. Öğr. Üyesi Şirin ÇELİKKANAT, Öğrenci Hemşire Merve Aparslan**

❖ **15:00-16.30 Sözel Bildiri Oturumu**

Oturum Başkanları: **Prof. Dr. Ümmü YILDIZ FINDIK, Öğrenci Hemşire Semanur TEMİZ**

❖ **16:30-16:45 Yarışmalarda ve sözel bildirilerde dereceye giren öğrencilerin açıklanması**

❖ **16:45-17:00 Kapanış konuşması**

Konuşmacılar: **Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCİ, Öğrenci Hemşire Emre ŞEREFOĞLU**

SÖZEL BİLDİRİLER

Yazar İsimleri	Bildiri Adı	Sayfa Numarası
Sevil ÖZKAN, Sibel KÜÇÜKOĞLU, Abdullah TATLINAR	Pandemi Sürecinde Hemşirelerin Covid-19 Anksiyete Düzeyleri ve Covid-19 Aşısına Yönelik Tereddütleri	1
Abdullah USTA, Oya Sevcan ORAK	Yoğun Bakım Hemşirelerinin Öz-Şefkat Düzeylerinin Sağlık Bakım Davranışlarına Etkisi	2
Akile BAYAR, Davut KAYA, Hamide ZENGİN	Yenidoğanda Topuktan Kan Almada QR Kod ve Standart Eğitim Modellerinin Karşılaştırılması: Yarı Deneysel Çalışma	3
Şeyma ARSLAN, Aleyna Ceren SOFİ, Dilek Buse TOMAK, Sevim ŞEN OLGAY	Hemşirelik Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalık Düzeyleri ile Yeni Çevresel Paradigmaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	4
Yasemin KALKAN UĞURLU, Aslı AYDIN, Barış TONGAL, Mustafa BAKIR, Songül ÖZUZMA	Yakın Akran Liderliğinde Verilen Fiziksel Muayene Eğitiminin, Hemşirelik Öğrencilerinin Fiziksel Muayene Becerileri ve Algıladıkları Stres Üzerine Etkisi	5
Aslıhan ÇELİKER, Müjde ÇALIKUŞU İNCEKAR	Hemşirelik Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalıkları ile Gıda İsrafi Tutumları Arasındaki İlişki	6
Feyzan GARİP, Aycan KIZKIN, Zeynep GÖKTAŞ, Gülbahar CERRAH, Yakup GENÇ	Klinik Uygulamaya Çıkan Hemşirelik Öğrencilerinin Ster Algısı	7
Aydanur TERZİ, Melek ÖLMEZ, Özge ÖZ YILDIRIM	Hemşirelik Öğrencilerinin Çevre Okuryazarlıklarının ve Sürdürülebilir Çevre Eğitimine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	8
Meral MADENOĞLU KIVANÇ, Ayfer KAYA	Öğrenci Hemşire ve Çalışan Hemşirelerin Yapay Zeka Hakkında Bakış Açısı Ve Kaygılarının Karşılaştırılması	9
Zeynep Cansel KOYUN, Aylin AYDIN SAYILAN	Hemşirelik Öğrencilerinin Terapötik İletişim Becerilerinin Bakım Algısına Etkisi	10
Nihal ALOĞLU, Özlem AKKURT, Ayşe İMALI	Toplumsal Kalkınma Açısından Hemşirelik Öğrencilerinde Duygusal Zekanın İncelenmesi	11
Ayşe Nur YALÇIN, Fadime TEKİN, Erdal CEYLAN	Üniversite Öğrencilerinin HIV/AIDS Bilgi Düzeyi ve HIV/AIDS İle Yasayan Bireylere Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	12
Ayşegül KAHRAMAN, Ferda ÖZBAŞARAN	Depremden Etkilenen Gebeye Watson İnsan Bakım Kuramı'na Göre Bütüncül Hemşirelik Yaklaşımı (Olgu Sunumu)	13
Ayşenur GÜNGÖR, Emir ERKMEN, Sude UÇMAN, Şükran GÜRBÜZ, Emine ÜSTÜN GÖKÇE	Hemşirelik Öğrencilerinin Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyet Rolünün Hemşirelik İmajına Etkisinin Belirlenmesi	14

SÖZEL BİLDİRİLER

Dilek YILMAZ, Derya UZELLİ YILMAZ, <u>Bahar Gülşah GÜNEY</u> , Münevver KUTLU	Hemşirelik Öğrencilerinin Araştırma, Gelişmelere ve Lisansüstü Eğitime Yönelik Farkındalık ve Tutumları	15
<u>Bedirhan ÖZDEN</u> , Oya Sevcan ORAK	Yaşlılarda İstismar ve Depresyon Arasındaki İlişki	16
Begüm BAYDEMİR, Lara TEMEL, Yeşim PARLAK ALTINKANAT, Zeynep Gamze YİGEN, Sena Nur ÇELEBİ, Dolunay KALKAN, Aylin AKÇA SÜMENGİN	Bir Vakıf Üniversitesinde Okuyan 1. Sınıf Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Seçiminde Aile Desteğinin Öneminin Belirlenmesi	17
Ayfer ÖZTÜRK, Ayşe DEMİRDEN, Zülal DEMİRKİR, Feride ALTUNER, <u>Berşan GÜREL</u>	Üniversite Öğrencilerinde Mizofoni Sıklığı ile Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	18
<u>Beytullah KILINÇAT</u> , Sibel KÜÇÜKOĞLU	Pandemi Döneminde Okula Geri Dönen Ergenlerin Okulla Özdeşleşme Ve Sosyal Kaygı Durumlarının Belirlenmesi	19
<u>Beyza GÜL</u> , Seyran Şevval ÇİMEN, Aydan AKKURT YALÇINTÜRK	Kimseyi Hastalığıyla Damgalama... Akran Eğitiminin Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Ruhsal Hastalıklara Yönelik İnançlarına Etkisi	20
Öznur ADADIOĞLU, Funda AKDURAN, Metin YILDIZ, <u>Beyza YILMAZ</u>	Hemşirelik Eğitimindeki Stresin Hemşirelik Öğrencilerinin Akademik Öz Yeterliliğine Etkisi	21
<u>Bezen DUĞAN</u> , Berrin PAZAR	Keratoplasti Yapılan Hastanın Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	22
<u>Burcu ÖZDEMİR</u> , Aslıhan ÖZTÜRK ÇETİN, Derya ÇINAR	Skabies Nedeni ile İzolasyon Uygulanan Pnömoni Tanılı Hastanın Yaşam Aktiviteleri Modeline Göre Değerlendirilmesi: Olgu Sunumu	23
<u>Busenur VAROL</u> , Süreyya SABRİ, Osman Alperen GELDİ, Elif KARAHAN	Üniversite Öğrencilerinde İlk Yardım Öz Yeterlilik Düzeyinin Belirlenmesi	24
Eda ERGİN, Elif GÜNAY İSMAİLOĞLU, <u>Büşra ÖZDEMİR</u> , Ömer GÜNDOĞDU, Şebnem ÇINAR YÜCEL	Müzik Uygulamasının Hemşirelik Öğrencilerinin İlk Simülasyon Deneyimi Sırasında Yaşanan Anksiyete ve Konfora Etkisi	25
Seher ÜNVER, <u>Cansu ERSİN</u>	Lomber Disk Herni Ameliyatı Olan Hastaların Taburculuk Aşamasındaki Bilgi Gereksinimlerinin Belirlenmesi	26
<u>Cavide SAĞLIK</u> , Zekiye İSTEK, Ayşegül DEMİRBAŞ, Feyza DEMİR BOZKURT, Ecem ÇİÇEK GÜMÜŞ	Üniversitede Öğrenim Gören Kadınlarda Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ile Genital Hijyen Davranışları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi	27
Betülay KILIÇ, Zehra AKAY, <u>Ceren EKİNCİ</u> , Merve ARPACI, Zeynep	Hemşirelik Öğrencilerinde Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları ile Sağlık Kontrol Odağı Arasındaki	28

SÖZEL BİLDİRİLER

BANRI, Süleyman MAVUŞ	İlişkinin Belirlenmesi	
Çağla ÇILGIN, Gülnihal ARTUĞ CANSIZLAR, Büşra YILMAZ, Ümran OSKAY	Türk ve Göçmen Gebelerde Sosyal Desteğin Strese Etkisi: Karşılaştırma Çalışması	29
Çağla GÜLER, Beyzanur DUVAN, Havva KARAYİĞİT, Havva KAYA, Dilek ÇELİK EREN, Özge ÖZ YILDIRIM, Hatice UZŞEN, Merve KOYUN, Özge İŞERİ Cansev BAL	Belediyede Çalışan Erkek Personellere Verilen Eğitimin Kendi Kendine Testis Muayenesine Yönelik Sağlık İnançlarına Etkisi	30
Sultan AYAZ ALKAYA, Çiğdem ŞAHİN	Hemşirelerin Kültürlerarası Duyarlılık ve Merhamet Düzeyleri: Tanımlayıcı Ve Korelasyonel Bir Araştırma	31
Çiğdem TORUN KILIÇ, Bahar CANDAŞ ALTINBAŞ, Didem SARİMEHMET, İlknur BUÇAN KIRK BİR	Covid-19 Pandemisi Sırasında Çevrim İçi Eğitim Alan Hemşirelik Öğrencilerinde Akademik Öz Yeterlilik ve Motivasyon Arasındaki İlişkide Kaygının Aracı Rolü	32
Damla PAMUK, Erdal CEYLAN	Hemşirelik Öğrencilerinin Akademik Aidiyet ve Akademik Kariyer Farkındalıklarının Belirlenmesi	33
Gülcan KENDİR KIRAN, Deniz ŞEKER, Nuri SARAÇ	Hemşirelik Öğrencilerinin, Otizmlili Çocukların Gereksinimlerine Yönelik Bilgi Ve Tutumları Nitel Çalışma	34
Dilan ÜLGÜL, Merve BAT TONKUŞ	Hemşirelik Öğrencilerinin Antidepresanlara Yönelik Bilgi ve Tutumlarının Belirlenmesi	35
Dilek DEMİRCAN, Lütfiye ÇOLAK, Gülzade UYSAL	Hemşirelik Öğrencilerinin Beyin Göçüne Yönelik Tutumlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi	36
Doğukan Reis, Hicran Yıldız	Yetişkin Erkeklerde Sigaraya İlişkin Algı ve Tutumun Fiziksel ve Psikososyal Değişikliklere Etkisinin İncelenmesi	37
Burcu DEDEOĞLU DEMİR, Duygu Su AÇIKGÖZ Buse ER, Omar MAHMOUD	Hemşirelik Öğrencileri İçin Algılanan Stres, Biyo-Psiko-Sosyal Cevap ve Stresle Baş Etme Davranışları	38
Duygu ALTINTAŞ, Emrah ÇİÇEK, Leyla BAYSAN ARABACI	Öğrenci Hemşirelerin Afet Sonrası Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi: Türkiye Örneği	39
Duygu ÇELİK ÖZTİRYAKI, Özlem CAN GÜRKAN	Aile İçi Şiddete Maruz Kalan Kadınlarda Olumsuz Sağlık Davranışları	40
Ebrar AĞIR, Saliha SAYDAM, Betül ERASLAN Gülzade UYSAL	Ev Kazalarına Yönelik Web Tabanlı Eğitimin 0-5 Yaş Çocuğu Olan Annelerin Güvenlik Önlemlerini Tanılama ve İlk Yardım Bilgi Düzeylerine Etkisi	41
Ceren KÖMÜRCÜ, Elif ARSLAN, Eda Dilan GÜCÜYENER, Eda BAL, Büşra Nur CİVELEK, İnci KIRTIL	Hemşirelik Öğrencilerinin Eras Protokollerine İlişkin Düşünceleri ve Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi	42

SÖZEL BİLDİRİLER

Sevda TÜREN, <u>Eda Nur YENİSU</u>	Huzurevinde Kalan Yaşlılarda Yalnızlık Düzeyi ve Bakım Bağımlılığına Etkisi	43
<u>Edanur AKTAŞ</u> , Bilge KALANLAR	Hemşirelik Öğrencisinin Kahramanmaraş Depreminde Yaşadığı Sorunların Nanda Tanıları ile İncelenmesi	44
<u>Edanur TAR</u> , Sibel KÜÇÜKOĞLU	Roy Adaptasyon Modeline Göre Hemodiyaliz Tedavisi Alan Çocuk ve Ailesinin Hemşirelik Tanılama Süreci: Olgu Sunumu	45
OLGU SUNUMU <u>Elif EREN</u> , Kadriye DEMİR	Akciğer Tutulumlu Nöroblastom Tanısı Olan Çocuk Hastanın Hemşirelik Bakımı:	46
Mukaddes TURAN MİRAL, <u>Elif KOÇ</u>	Gebelerin Endokrin Bozucular Konusunda Farkındalık Düzeyi ve Tutumları	47
Emine AYDINALP, <u>Fatma SEVİNÇ</u>	Hemşirelik Öğrencilerinin Sağlıklı Yaşam Becerilerinin Değerlendirilmesi: İğdır Üniversitesi Örneği	48
Gönül AKBULUT, <u>Emine AYDINALP</u> , Zeynep ÖZDEMİR	Hemşirelik Öğrencilerinin Beyin Göçüne Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi	49
<u>Emine ÇÖL</u> , Fatma Sıla ÇETİN, Esra TAYAZ	Üniversite Öğrencilerinde Meme Kanseri Önleme Davranışlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi ve Kanseri Bilgi Yükü Arasındaki İlişki	50
İsmail UÇAR, <u>Emirhan KIRAN</u> , Nigar Ünlüsoy DİNÇER	Öğrenci Hemşirelerin Merhamet Düzeyleri Çevre Etiği Farkındalıklarını Etkiler Mi?	51
Hilal UYSAL, Mahir Can GÖKÇE, Ayça KARABACAK, <u>Emrehan YİĞİT</u> , Özenç AYBEK	Sigaranın Yarattığı Zararlı Etkileri ve Bırakmanın Önemi Konusunda Video Destekli Eğitimin Sigara Bırakma Üzerine Etkisi	52
Oya Sevcan ORAK, <u>Ercan TUNÇ</u> , Canan ALBAYRAK	Lösemi Tanılı Çocukların Ebeveynlerine Uygulanan Mindfulness Temelli Psikoeğitimin Ebeveyn Psikolojisine Etkisi	53
Zehra TAŞYAKA, <u>Ersin KARAKUŞ</u> , İklima DERTLİOĞLU, Zeynep DAĞ, Eda KES	Hemşirelik Öğrencilerinin Kariyer Kararı Yetkinlik Beklentisi ve Kariyer Stresi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	54
Erva Merve DİLMAÇ, Afranur KARADEMİR, Pelin BİLGÜTAY, Batuhan AY, Arzu DİKİCİ, Merve BAT TONKUŞ	18-49 Yaş Arasındaki Bireylerin Dijital Bağımlılık Düzeylerinin Benlik Saygısı Üzerine Etkisinin İncelenmesi: İstanbul Örneği	55
Sibel ALTINTAŞ, <u>Esmâ YALÇIN</u> , Yakup ÖNAL, İlayda MORKOÇ, Merve KESKİN	Türkiye’de Hemşirelik Öğrencilerinin Beyin Göçüne Yönelik Tutumlarının Yordayıcısı: Sağlıkta Şiddet	56
<u>Esra ÜNAL</u> , Simge ÖZTÜRK	Üniversite Öğrencilerinde Toplumsal Cinsiyet Algısının Engelli Kadına Yönelik Tutuma Etkisinin Belirlenmesi	57
<u>Ezgi ÇETİNKAYA</u> , Kamer GÜR	Özel Hastanede Çalışan Sorumlu Hemşire, Klinik Eğitim Hemşiresi Ve Ekip Liderlerinin Hemşirelik Bilişimi	58

SÖZEL BİLDİRİLER

Yetkinlikleri		
Sebahat ATEŞ, Büşra KOYUNCU, Ezgi ERÖKSÜZ, Zeynep GÖK, İbrahim DALKIR, İhsan AŞKIN	Öğrencilerin Klinik Eğitim Algılarının Klinik Başarıları Üzerindeki Etkisi	59
Ezgi GENÇ, İrem BULUT	Evde Sağlık Hizmeti Alan Bireylerin Memnuniyet Durumlarının İncelenmesi	60
Mücahide GÖKÇEN GÖKALP, Şeyma KILCI ERCİYAS, Fatih DEMİR	Hemşirelik Bölümü Birinci Sınıf Öğrencilerinin Meslek Algılarının Belirlenmesi: Nitel Bir Çalışma	61
Sibel PEKSOY KAYA, Fatma Betül OKATAR, Murat EROVA	Üniversite Öğrencilerinin Derpeme Yönelik Algılarının Metaforlarla İncelenmesi: Nitel Bir Çalışma	62
Fatma KALE, Erdal CEYLAN	Üniversite Öğrencilerinin Sağlık Hizmeti Talep Erteleme Davranışları ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi	63
Fatma YILDIRIM, Pınar DURU	Üçüncü El Sigara Dumanı Farkındalığının Dumansız Hava Sahasına Yönelik Tutumu Yordamasında Nikotin Bağımlılığı ve Sağlık Okuryazarlığı Düzeylerinin İncelenmesi	64
Ferhat DAŞBİLEK, Şeyda ERÇEL, Ufuk DOĞAN	Hemşirelerin Ahlaki Olgunluk ve Özgüven Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	65
Feyza AKTAŞ, Doğukan REİS, Hicran YILDIZ	Hemşirelik Öğrencilerinin Aromaterapi Bilgi ve Uygulama Durumunun İncelenmesi	66
Gamze GÜLER, Işıl CAN, Burcu KÜÇÜKKAYA	Üreme Çağındaki Kadın Üniversite Öğrencilerinde Menstrual Siklus ile Ovulasyonun İzlemi Ve Yönetiminde Mobil Uygulamaların Kullanımı Ve Etkinliği	67
Burcu DEDEOĞLU DEMİR, Fuat KAYA, Gamze KABAKCI, Hatice BİRLİKBAŞ, Muhammed Ali TÖR	18-65 Yaş Arası Hematoloji Onkoloji Hastalarında Ağrı Düzeyi ile Kırılganlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	68
İlayda YILDIRIM, Gizem MUTLU, Nisa ÜN, Sümeyra KARADENİZ, Ebru CİRBAN EKREM	Doğurgan Çağdaki Kadınların Toplumsal Cinsiyet Algısı, Fertilite Farkındalığı ve Üreme Baskısı İlişkisi	69
Göksu ÇETİNTAŞ, Erdal CEYLAN	Üniversite Öğrencilerinde Hipertansiyon Bilgi Düzeyi ve Hipertansiyondan Korunma Tutumlarının Belirlenmesi	70
Ahsen Taştan GÜRKAN, Gözde Nur CAMCI, Kübra YENİ	Nöroloji Hastalarında Taburculuğa Hazır Oluşluk ve Hasta Öğrenim Gereksinimlerinin Belirlenmesi	71
Gunel USMONOVA, Yavuz AKBAŞ, Merve KIRŞAN BÜYÜKTARAKÇI	Hemşirelik Öğrencilerinin Hasta Güvenliğine İlişkin Bilgi Ve Yeterlilik Düzeylerine Hasta Güvenliği Eğitiminin Etkisi	72
Hale Nur AKMAN ¹ , İlknur Ovalı URAN	Marmara Bölgesi Üniversiteleri Hemşirelik Bölümlerinde Afetler ile İlgili Derslerin İncelenmesi	73

SÖZEL BİLDİRİLER

<u>Hamit CANPOLAT</u> , Berrin PAZAR	Sağ Dekompresif Kraniektomi Ameliyatı Olan Hastanın Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	74
<u>Özgül EYCAN</u> , Ayfer EKİM, <u>Hamza ALNAMLA</u> , Orazmuhammet YEMŞİKOV, Aynur ABBASOVA, Sara M Noman NİZAMUDDİN	Yabancı Uyruklu Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Hemşirelik Eğitimine İlişkin Deneyimleri: Nitel Bir Çalışma	75
<u>Hasan YAŞAN</u> , Serap GÜLEÇ KESKİN	Psikiyatri Kliniğinde Çalışan Hemşirelerin Sanata İlgili Düzeyleri ve Sanat Terapisi Kullanma Durumları İle İlişkisinin İncelenmesi	76
<u>Hatice Aslıhan HACIMUHİTTİNOĞULLARI</u> , Şükrü Can KARAMAN, Sevim YILDIRIM, Esra ÜNAL, Simge ÖZTÜRK	Kuşaklara Göre Kadınların Ekolojik Ayak İzi Farkındalıklarının Belirlenmesi	77
Kadriye Demir, <u>Hatice USALAN</u>	Çocuklarda Oyunun Terapötik Kullanımı Konusunda Yapılmış Öğrenci Projelerinin İncelenmesi: Nitel Araştırma	78
<u>Havva KAYA</u> Medine KILIÇ, Berna ÇETİN, Elif İnci YÜKSEL, Esra TURAL BÜYÜK, Merve KOYUN, Hatice UZŞEN	Öğrenci Hemşirelerin Hastanede Yatan Çocuğun Bakımına Ebeveyn Katılımına Yönelik Görüşleri	79
Dilek ULAŞDEMİR, Sibel PEKSOY KAYA, <u>Haydar GÜLNAZ</u>	Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Deprem Farkındalıkları ile Afet Yönetimi Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi	80
Meral MADENOĞLU KIVANÇ, <u>Hayriye AVCI</u>	Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile İlgili Farkındalık ve Davranışları	81
<u>Hilal NALBANT</u> , Merve UÇAR, Feride TAŞKIN YILMAZ	Kadınların Ev Temizliğinde Kullandıkları Kimyasal Maddelere İlişkin Davranışları ile Solunum Sistemi Hastalıklarına Yönelik Risk Algısı	82
<u>Hilal YILDIZ</u> , Berrin PAZAR	Robotik Whipple Ameliyatı Olan Hastanın Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	83
Meryem ÖZTÜRK HANEY, <u>Huri YOĞURTÇU</u>	Hemşirelik Öğrencilerinde Sağlık Okuryazarlığı Bilgi ve Deneyim Anketi-2'nin Türkçe Geçerlik Güvenirliği	84
<u>Hülya TÜRKÇAPAR</u> , Erdal CEYLAN	Üniversite Öğrencilerinin Kronik Hastalıklara Yönelik Bilgi Düzeyi ve Sağlıklı Yaşam Davranışlarının İncelenmesi	85
<u>İkbal ALKAN</u> , Yeter KURT	AKUT MİYOLOİD TANILI HASTA BAKIMINDA NANDA TANILARI ve GİRİŞİMLERİ: BASINÇ YARALANMASI OLGUSU	86
Selma DURMUŞ SARIKAHYA, Deniz Sümeyye YORULMAZ, <u>İkranur ÖZCAN</u> , Gizem ŞAHBAZ	Hemşirelik Öğrencilerinin Afete Müdahale Öz Yeterliliğinin Değerlendirilmesi	87
<u>Hüseyin ŞAHİN</u> , <u>İrem ALBAYRAK</u> , Nabilah NABİLAH, Sema Nur SAVCI, Fatma DİNÇ	Hemşirelik Öğrencilerinde Teknoloji Bağımlılığı ve Zaman Yönetimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	88
Emine ÇETİN, Hanife Rabia	18-45 Yaş Aralığındaki Bireylerin Hpv Bilgi Düzeyleri	89

SÖZEL BİLDİRİLER

TÜZER, İrem KAMBURGİL, Yasemin ÇAVUŞ SOLMAZ	ve Hpv Enfeksiyonu Aşılmasına İlişkin Sağlık İnanç Düzeylerinin Belirlenmesi	
Esra GÜNDOĞDU, İrem KOC, Ebrar ÜNAL, Elif Gaye ANBARKAYA, Tuğba BOLAT, İnci KIRTIL	Hemşirelik Öğrencilerinin Hemşirelik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Etkileyen Faktörler	90
Pınar ONGÜN, İrem NUR TULÜ, İnci KIRTIL, Ferhat ÇAY	Bariyatrik Cerrahi Ameliyatı Olan Hastaların Yemek Yeme Davranışı ve Yaşam Kalitelerinin Belirlenmesi	91
Ayşegül AKCA, İsmail UÇAR	Sağlık Bilimleri Öğrencilerinin İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Farkındalık Düzeyleri	92
Sibel PEKSOY KAYA, Kübra YERLİ	Hemşirelik Öğrencilerinin Çocuk Gelin Algılarına Yönelik Tutumları ve Etkileyen Faktörler	93
Lalenur DURSUN ¹ , Hayrunisa TOYGAR, Nursema BAYRAKTAR, Hatice UZŞEN, Merve KOYUN, Esra TURAL BÜYÜK	Hemşirelik Öğrencilerinin Çocuklarda İlaç Uygulamaları Öz-Yeterliliklerinin Belirlenmesi	94
Sude UÇMAN, Rümeyza KABADAYI, Mehmet Can YİĞİT, Ebru CİRBAN EKREM	Hemşirelik Öğrencilerine Verilen Dijital Dünyaya Yönelik Farkındalık Eğitiminin Dijital Okuryazarlık, Dijital Bağımlılık Ve Siber Zorbalık Düzeylerine Etkisi	95
Mehmet Can YİĞİT, Neslihan ÖZTÜRK, Sameemee MAYUSOH, Meryem YÜCEL, Elif KARAHAN	Hemşirelik Öğrencilerinin Beyin Göçüne Yönelik Tutumları ile Akademik Güdülenme ve Akademik Öz-Yeterliliklerinin Belirlenmesi	96
Ezgi Hasret KOZAN ÇIKIRIKÇI, Nevra Didem ÖZLÜK, Mehmet CANBAZ	Hemşirelik Öğrencilerinin Meme Kanseri Tarama İnançlarının Belirlenmesi	97
Mehmet YAVUZ, Serpil YÜKSEL	Son Sınıf Hemşirelik Öğrencilerinin Basınç Yaralanmalarını Önlemeye Yönelik Tutumları	98
Afitap ÖZDELİKARA, Burak Mert SOYLU, Melike BOLAT, Özlem FAZLIOĞLU, Selda DEMİRKAN	Hemşirelik Öğrencilerinin Siber Zorbalık, Siber Mağduriyet ve Empatik Eğilim İlişkisi	99
Mukaddes TURAN MİRAL, Melike ÇALIK	Sağlık Alanı Üniversite Öğrencilerinin Endokrin Bozucular Konusunda Bilgi Düzeyi ve Tutumları	100
Sevda TÜREN, Melike YURTSEVER	Tip 2 Diyabetli Bireylerde Damgalanmanın Yaşam Doyumu ile İlişkisi	101
Melis KAHYA, Oya Sevcan ORAK	Şizofreni Tanılı Bireylere Bakım Veren Aile Bireylerinde Bilinçli Farkındalık Düzeyinin Bakım Verme Yüküne Etkisi	102
Kübra YENİ, Melisa ALTUNSOY, İremnur GÜNDEM, Nurgül AKYILDIZ	Kronik Sağlık Sorunu Olan Bireylerde Sağlık Kaderciliği Ve Hastalık Öz Yönetim İlişkisinin İncelenmesi	103

SÖZEL BİLDİRİLER

<u>Meral ÇETİN</u> , Hacer GÖK UĞUR	Huzurevindeki Yaşlılara Uygulanan Çiçek Baskısı Faaliyetinin Yaşlıların Kaygı Düzeylerine Etkisi	104
Pınar ONGÜN, Beytullah GÜL, İbrahim Enes MUSLU, <u>Mert Mete MEŞE</u> , Sibel ERGÜN	Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zekâ Kaygı Durumlarının Belirlenmesi	105
<u>Merve KÖKSAL</u> , İrem KÜÇÜKEKMEKÇİ, Arife KOTANAK, Ayşenur KUYUMCU, Beyza Nur KESKİN, Dilek KONUKBAY	Hemşirelik Öğrencilerinin Terapötik Oyuna Yönelik Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi	106
<u>Merve Nur ACAR</u> , Kadriye DEMİR	Nefrotik Sendrom Tanısı Olan Çocuk Hastanın Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	107
Aylin KURT, <u>Mevlide TUNÇ</u> , Anıl BAKLACI, Hüseyin KAÇAN, Nazife İŞSEVER	Ebeveynlerin Sağlık Okuryazarlık Düzeyleri ile İlgili Uygulamaları Arasındaki İlişki	108
<u>Mine ÖNAL</u> , Ayşe UÇAR, Fatma ÖZKAL	Hemşirelik Öğrencilerinin Kronotip Özellikleri ve Yaşam Tarzı Davranışları Arasındaki İlişkisi: Kesitsel Bir Çalışma	109
Arzu DİKİCİ, Furkan ÖZ, Rojbin AKCAN, Melikenur KAMİT, <u>Murat EKİNCİ</u>	Hemşirelik Öğrencilerinin Küresel İklim Değişikliği Farkındalık Durumlarının Anksiyete Düzeyleri Üzerine Etkisinin İncelenmesi	110
Dilek YILMAZ, <u>Münevver KUTLU</u> , Elmas BAKI	Pfizer-Biontech Covid-19 Aşı (Bnt162b2) Uygulaması Sırasında Kullanılan İki Farklı Nonfarmakolojik Yöntemin Ağrı Üzerine Etkisinin Karşılaştırılması: Randomize Kontrollü Bir Çalışma	111
<u>Nazlıcan DENİZ</u> , Hüseyin Can TORLAK, Bahar ÇİFTÇİ	Hemşirelik Eğitiminde Podcast Kullanımı: Randomize Kontrollü Bir Çalışma (1002-A Tübitak Projesi)	112
Oya Sevcan ORAK, Gülay AKMAN, Nedime Gül DOĞAN ÖZDEMİR	Hemşirelik Öğrencilerinde Kadına Yönelik Şiddet Algısını Yaratıcı Drama Yöntemiyle Çalışmak: Nitel Bir Araştırma	113
<u>Neşe Satı GÖNÜLLÜ</u> , Serap GÜLEÇ KESKİN	Çocuk Kliniklerinde Çalışan Hemşirelerin Sanata İlgili Düzeylerinin Sanat Terapi Kullanma Durumlarıyla İncelenmesi	114
<u>Neslihan DÖRTKARDEŞ</u> , Veysel KAPLAN	Kronik Hastalığı Olan Yaşlı Bireylerde Algılanan Sosyal Dışlanmanın Umutsuzluk Üzerine Etkisinin İncelenmesi	115
Özge UÇAR, <u>Nisanur DURSUN</u> , Esra ÇAKIROĞLU, Sena KESKİN, Hilal TÜRK, Leila ABDALLAH IDRİSS, Sevim ÇELİK	Üniversite Öğrencilerinin İklim Değişikliğine Yönelik Anksiyete Düzeyleri İle Güneşten Korunma Davranışları Arasındaki İlişki	116
Oya Sevcan ORAK, <u>Nisanur KAÇAN</u>	Hemşirelik Öğrencilerinin Resimlerinden "Eşitlik/Eşitsizlik" Algılarının İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma	117

SÖZEL BİLDİRİLER

Gülcan KENDİRKIRAN, <u>Nuri SARAC</u> , Deniz ŞEKER, Aslı BİLSEL	ŞİZOFRENİ TANILI BİREYLERİN TOPLUMA KAZANDIRILMASI Ve ÇALIŞMA YAŞAMLARI: NİTEL ÇALIŞMA	118
Sevda TÜREN, <u>Onur TORUN</u>	Sağlık Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerde Enfeksiyon Bulaş/Bulaştırma Korkusu Ve Covid-19 Aşısına Yönelik Tutumları İle İlişkisi	119
Simge ÖZTÜRK, <u>Osman BOZDEMİR</u> , Sefa KAVAKLI, Bilal DALKIRAN, Nursena EREN	Siber Flört Şiddetinin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ve Kişilik Özellikleri İle İlişkisi	120
Meral MADENOĞLU KIVANÇ, <u>Osman ÇAMKESEN</u>	Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Organ Bağışı Hakkında Bilgi Ve Tutumlarının Değerlendirilmesi	121
Ayfer ÖZTÜRK, Hüseyin Tolga GAZİ, <u>Ömer Faruk KOYUNOĞLU</u> , Mehmet Furkan ÖZTEKİN, Zeynep ESEN	Hemşirelik Öğrencilerinde Bilinçli Farkındalık Sosyal Medya Bağımlılığı Ve Psikolojik Sağlamlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	122
<u>Özge TUT</u> , Oya Sevcan ORAK	Ergenlerde Bilinçli Farkındalık Düzeyinin Duygusal Ve Psikolojik İyi Oluş Düzeyine Etkisi	123
Arzu DİKİCİ, <u>Rabia ÖZDEMİR</u>	Hemşirelik Öğrencilerinin Zihinsel Engelli Bireylere Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	124
Gönül BODUR, <u>Sabri Yasir ÖZATA</u> , Muhammed Uğur EKİNCİ	Hemşirelik Öğrencilerinin Su Tüketim Davranışları Ve Su Kaynaklarının Tükenmesine Yönelik Görüşleri	125
Meryem GELMEZ, <u>Sedanur HEB</u> , Ecem BAKIŞ, Alihan BİROL, Yıldı Arzu ABA	Akran Eğitimi Modeline Göre Verilen Üreme Sağlığı Eğitiminin Genç Kadınların Üreme Sağlığına Yönelik Koruyucu Tutumlarına Etkisi	126
<u>Semanur KORALAY</u> , Mustafa ENGİN ÇAKIR, Yasemin EYLÜL SARI, Buğracan ŞEN, Hafsat SÜLEYMANİBOYİ, Esra TURAL BÜYÜK, Merve KOYUN	Öğrenci Hemşirelerin Çocuk Sevme Durumları Ve Etkileyen Faktörler	127
<u>Semanur TEMİZ</u> , Yağmur Tuğçe YILDIRIM, Dilek BEK, Emine Merve ZEYBEKOĞULLARI, Aida ALİEVA, Özge ÖZ YILDIRIM, Dilek ÇELİK EREN, Hatice UZŞEN, Merve KOYUN, Özge İŞERİ, Cansev BAL	Hemşirelik Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinde Sürdürülebilir Tüketim Davranışları Farkındalığı Oluşturmada Econurse Programının Etkinliğinin Değerlendirilmesi	128
Şeyda BİNAY YAZ, Sinem BAŞDEMİR, <u>Semra CENGİZ</u>	Pediyatri Kliniklerinde Öğrencilerin Çocuk Sevme Durumları ile Klinik Rahatlık Ve Endişe Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	129
Kadriye DEMİR, <u>Sena Ecem TUNÇER</u>	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Klinik Uygulamasında Öğrencilerin Yaşadığı İletişim Zorluklarının Belirlenmesi: Animalic Nitel Araştırma	130

SÖZEL BİLDİRİLER

Nevra KALKAN, <u>Sena Nur YILDIZ</u> , Zeynep ERDOĞAN	Z Kuşağı Hemşirelik Öğrencilerinin Hemşirelik Eğitimi Stres Düzeyleri ile Mesleki Değerleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi	131
<u>Sevgi Yıldız YALÇIN</u> , Berrin PAZAR	Gonartroz Tanısına Bağlı Total Diz Protezi Ameliyatı Olan Hastanın Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	132
<u>Sıla AKAY</u> , Kadriye DEMİR	Akut Lenfoblastik Lösemi Tanısı Alan Çocuk Hastanın Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	133
<u>Sıla KAYINOVA SARI</u> , Işıl IŞIK, Melisa SOLUGAN, Nazan BAYKIZ ² , Şeymanur AYTULUN, Muzaffer Berna DOĞAN	Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Uygulamaya Yönelik Tutumlarının ve Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi	134
<u>Simge İREN</u> , Ahsen TARAKÇI, Hilal GAZİ, Zeynep DİNİ, Esra TURAL BÜYÜK, Merve KOYUN, Hatice UZŞEN	Öğrenci Hemşire Gözüyle Hasta Eğitimi	135
Kamer GÜR, <u>Sultan Rabia TURAN</u>	Kronik Hastalığı Olan Yetişkinlerin Sağlık Okuryazarlık Düzeylerine Göre Çoklu İlaç Kullanımına Bağlı Yaşadıkları Sorunlar ve Aile Sağlığı Hemşiresinden Beklentileri	136
Deniz GÜZEL, <u>Sümeyra TÜRKMEN</u> , Mensure Gül DURAK, Burcu ULUSOY, Şirin Döne GÖROĞLU, Damla SAMANCI, Aylin AKÇA SÜMENGEN	Bir Vakıf Üniversitesinde Okuyan Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımının Estetik Algisi Üzerine Etkisinin Belirlenmesi	137
Asiye UCAR, Begüm YAHŞİ, Emine İlayda UZUNLAR, Gülbin KİNO, Sema MADEN, <u>Şeymanur KOÇ</u> , Yasemin ÇAVUŞ SOLMAZ	Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin LGBTİ Bireylere Yönelik Tutumları	138
Arzu DİKİCİ, Müberra KORKMAZ, Gülsüm TÜFEKÇİ, Çağla YENİLMEZ, <u>Şifanur CANTAY</u>	18-49 Yaş Arasındaki Bireylerin İnternet Bağımlılığı Düzeyleri İle Uyku Kalitesi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: İstanbul Örneği	139
Mukaddes TURAN MİRAL, <u>Tuğba BAYRAKTAR</u>	Premenopozal Dönemdeki Kadınların Menopoz Hakkındaki Bilgi Düzeyleri ile Menopoz Tutumları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi	140
Raziye ÇELEN, Sibel KÜÇÜKOĞLU, <u>Tuğba CAN</u> , Raziye ÇELEN, Sibel KÜÇÜKOĞLU	Kuvözden Kota Geçiş Sürecinin Yenidoğanın Fizyolojik Parametreler ve Konfor Düzeyi Üzerine Etkisi	141
Ayfer BAYINDIR ÇEVİK, Necmiye ÇÖMLEKÇİ, <u>Tuğçe KUŞ</u> , Yasemin KÖKSAL, Rümeyza KABADAYI, Mehmet ARSLAN, Fatih YILMAZ	Sigara Kullanan Üniversite Öğrencilerinde Ağız ve Akciğer Kanseri Farkındalığı: Akran Eğitiminin Rolü	142
<u>Türkmen Kübra YILDIZ</u> , Ahsen TAŞTAN GÜRKAN, Afitap ÖZDELİKARA	Hemşirelik Öğrencilerinde E-Sağlık Okuryazarlığı ve Siberkondri İlişkisi	143

SÖZEL BİLDİRİLER

Seval AĞAÇDİKEN ALKAN, Nedime Gül DOĞAN ÖZDEMİR, Ulaş GERÇEK, <u>Semanur TEMİZ</u>	Hemşirelik Öğrencilerinin Beyin Göçüne Yönelik Düşünceleri ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi	144
<u>Vahide KAHRAMAN</u> , Hicran YILDIZ	Toplumdaki Bireylerin Kan Basıncını Düşürmeye Yönelik Uyguladıkları Tamamlayıcı Tedavilerin Belirlenmesi	145
<u>Yağmur ALTUN</u> , Aşlıhan ÖZTÜRK ÇETİN, Derya ÇINAR	Fonksiyonel Sağlık Örüntülerine Göre İskemik İnme Tanılı Olgunun Bakım Süreci Yönetimi	146
Özgül EYCAN, <u>Yağmur</u> <u>KARADAĞ</u> , Nesibe KARACA, Tuba YAMAN	Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumunun Belirlenmesi	147
İlknur DOLU, <u>Yakup ÖNAL</u> , Zehra TAŞKAYA, Sema Nur SAVCI, Fatih YILMAZ	Toplumun Hemşirenin Akılcı İlaç Kullanımındaki Rolüne İlişkin Tutumu ve Akılcı İlaç Kullanımı Bilgi Düzeyi: Kesitsel Çalışma	148
Ramazan BOZKURT, <u>Yaren</u> <u>YAMAN</u> , Özlem DOĞU	Bağımlılıktan Korunmada ve Sanal Zorbalığa Maruz Kalmada Bir Aracı Faktör Olarak Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Rolü	149
Aliye DOĞAN GANGAL, <u>Yaren</u> <u>YİĞİT</u> , Ali YILDIZ	X, Y, Z Kuşaklarında Toplumsal Cinsiyet Rollerini ve Kadına Yönelik Şiddet Tutumu	150
Yeşim YAMAN AKTAŞ, <u>Yonca</u> <u>TOSUN</u>	Hemşirelik Öğrencilerinin Profesyonel Değerleri ile Mesleki Yetkinlikleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi	151
Gönül BODUR, <u>Yunus Emre</u> <u>ALTUN</u> , Zehra TURHAN	Hemşirelik Öğrencilerinin 2030 Yılı Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Küresel Bakışı	152
Hatice ÖNER, <u>Yusuf BALKAN</u>	Sürdürülebilir Bir Ruh Sağlığı İçin Umudu Artırmak: Hemşirelik Öğrencilerinin Deneyimleri	153
Mehtap UZUN AKSOY, <u>Zahide</u> <u>DEMİRBAŞ</u> , Eda Nur ONUR	Üniversite Öğrencilerinde Gebelik Öncesi Doğum Korkusunun Belirlenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması Projesi 1. Aşama Sonuçları	154
<u>Zehra DURSUN</u> , Kadriye DEMİR	Burkitt Lenfoma Tanısı Olan Çocuk Hastanın Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	155
<u>Zeynep ANİK</u> , İlkay KESER	Hemşirelik Öğrencilerinin Deprem Sonrası Stresle Baş Etme Düzeyleri ve Baş Etme Yöntemi Olarak Sanatın İşlevi Hakkındaki Farkındalıklarının Belirlenmesi	156
<u>Zülal ALPASLAN</u> , Ayşe SEZER BALCI	Hemşirelik Öğrencilerinin Şiddete Yönelik Tutumu ve Etkileyen Faktörler	157

BİLDİRİ
ÖZETLERİ

PANDEMİ SÜRECİNDE HEMŞİRELERİN COVID-19 ANKSİYETE DÜZEYLERİ VE COVID-19 AŞISINA YÖNELİK TEREDDÜTLERİ

Sevil ÖZKAN¹, Sibel KÜÇÜKOĞLU¹, Abdullah TATLINAR^{2*}

¹Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye

²Konya Şehir Hastanesi, Konya, TÜRKİYE, tatlinarabdullah@gmail.com

Özet

Amaç: Çalışma pandemide hemşirelerin COVID-19 anksiyete düzeylerini ve COVID-19 aşısına yönelik tereddütlerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Metod: Tanımlayıcı-ilişki arayıcı tasarımdaki çalışmanın örneklem hesabı“Sağlık Bakanlığı” hemşire sayısına yönelik veriler referans alınarak evreni bilinen örneklem formülü kullanılarak hesaplandı (n=385). Veri toplama aracı olarak Kişisel ve Mesleki Bilgi Formu ile Koronavirüs Anksiyete Ölçeği Kısa Formu kullanılarak Mart-Temmuz 2021 tarihleri arasında saha çalışmalarında önerilen kartopu yöntemi kullanılarak online platformda toplandı. Çalışmanın etik kurul izni, Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilimsel Araştırma Değerlendirme Komisyonundan yazılı izni ve hemşirelerden aydınlatılmış onamları alındı.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması 28.6±6.59 olup; hemşirelerin çoğunluğu erişkin hasta ile ilgili kliniklerde (%14.3) ve pandemiye özgü birimlerde (%20.0) çalışmaktaydı. Hemşirelerin yarısından fazlası pandemide günlük baktıkları hasta sayısının arttığını (%51.9) bildirdi. Çalışmada hemşirelerin Koronavirüs Anksiyete Ölçeği Kısa Formu puanları 3.32±3.35 olup; pandemide riskli sayılan kronik hastalık durumu, yaş, çalışılan birim, COVID-19 tanısı alan hastaya bakım verme durumlarının hemşirelerin anksiyete puanlarını etkilediği belirlendi (p<0.05). Çalışmada hemşirelerin %69.9'u COVID-19 aşıları hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu ve %68.8'i çevresindeki insanlara ve topluma COVID-19 aşılarını olmayı önereceğini belirtti. Medeni durum, pandemide riskli sayılan kronik hastalığa sahip olma durumu, COVID-19 aşısı hakkında bilgi kaynakları, hemşirelerin kişisel görüşlerinin ise COVID-19 aşısı olma durumunu etkilediği saptandı (p<0.05).

Sonuçlar: COVID 19 pandemisine yönelik hemşirelerin anksiyetelerini ve aşı yaptırma durumlarını etkileyen durumlar; pandemiye özgü ve diğer nedenler şeklinde ele alınabilir. Pandemi gibi özel durumlarda aşı tereddütlerini ortadan kaldırmak için bağışıklama ile ilgili çalışmaların attırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Covid-19 aşısı, hemşire, anksiyete, pandemi

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN ÖZ-ŞEFKAT DÜZEYLERİNİN SAĞLIK BAKIM DAVRANIŞLARINA ETKİSİ

Abdullah USTA^{1*}, Oya Sevcan ORAK²

¹Trabzon Üniversitesi, Trabzon, TÜRKİYE, *abdullahusta2853@gmail.com

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı yoğun bakımda çalışan hemşirelerin öz-şefkat düzeyleri ile sağlık bakım davranışları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Metod: İlişki arayan tanımlayıcı tipte olan bu araştırma Karadeniz Bölgesi'nde bulunan hastanelerin yoğun bakım ünitelerinde çalışan 160 hemşire ile kar topu örnekleme yöntemi kullanılarak 01.07.2022-01.02.2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada evreni oluşturan hemşire grubundan araştırmaya dahil edilme kriterlerini karşılayan bir hemşire ile başlanarak online soru formu kendisine iletilmiştir. Her yoğun bakım hemşiresi diğer yoğun bakım hemşiresine ulaşılmasında aracılık etmiş, veriler Google Form kullanılarak WhatsApp aracılığıyla toplanmıştır. Veri toplama formları iletilmeden önce hemşireler araştırma konusunda bilgilendirilmiştir. Araştırmada veriler Tanıtıcı Özellikler Formu, Bakım Davranışları Ölçeği (BDÖ) ve Öz-Duyarlılık Ölçeği (ÖDÖ) kullanılarak toplanmıştır. BDÖ dört (güvence, bilgi beceri, saygılı olma ve bağlılık), ÖDÖ ise (öz sevecenlik, öz yargılama, paylaşım bilincinde olma, izolasyon, bilinçlilik, aşırı özdeşleşme) altı alt boyuttan oluşmaktadır. Verilerin istatistiksel değerlendirmesinde SPSS 25.0 paket programı kullanılmıştır. Veriler tanımlayıcı istatistikler, çarpıklık basıklık katsayıları, Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen hemşirelerin yaş ortalamasının 31.20 ± 5.93 , haftalık çalışma saatinin 50.4 ± 9.49 olduğu; %75.63'ünün kadın, %52.5'inin bekar, %65.63'ünün lisans mezunu olduğu, %76.88'inin yoğun bakım hemşireliğini severek yaptığı belirlenmiştir. Yoğun bakım hemşirelerinin ÖDÖ alt boyutlarının bakım davranışlarının anlamlı yordayıcısı olduğu ($F=3.726$; $p<0.05$) saptanmıştır. Ayrıca öz sevecenlik düzeyinin tek başına bakım davranışlarını yordadığı belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuçlar: Yoğun bakım hemşirelerinin öz şefkat düzeyleri ile bakım davranışları düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, öz şefkat düzeylerindeki artışın bakım davranışlarını olumlu şekilde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Bakım davranışları, yoğun bakım hemşiresi, öz-şefkat

YENİDOĞANDA TOPUKTAN KAN ALMADA QR KOD VE STANDART EĞİTİM MODELLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI: YARI DENEYSEL ÇALIŞMA

Akile BAYAR^{1*}, Davut KAYA¹, Hamide ZENGİN¹

¹ Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bilecik, Türkiye,
*akilebayar@gmail.com

Özet

Amaç: Hemşirelik bölümü son sınıf öğrencilerine, yenidoğanda topuktan kan alımı ile ilgili verilen eğitim modellerinin (QR Kod ve Standart eğitim) etkinliğinin karşılaştırılmasıdır.

Metod: Öntest- sontest eşleştirilmiş kontrol gruplu, yarı deneysel desenli yapılan çalışmanın verileri, bir üniversitenin Hemşirelik bölümünde öğrenim gören son sınıf öğrencileri ile Şubat-Mart 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmanın etik kurul ve kurum izinleri alındıktan sonra çalışmaya başlanmıştır. Araştırmanın örneklemini QR kod ile eğitimin verildiği grupta 46, standart eğitimin verildiği grupta ise 51 olmak üzere toplam 97 katılımcı oluşturmuştur. Araştırma verilerinin toplanmasında tanıtıcı bilgi formu ve “Öz Bildirime Dayalı Topuk Kanı Alma, Bilgi ve Uygulamalar Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 25.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verileri değerlendirirken kategorik değişkenlerden (sayı, yüzde, minimum-maksimum değerleri, medyan, ortalama, standart sapma) yararlanılmıştır. Grupların homojenliğini test etmek için ki kare analizi uygulanmıştır. Normal dağılıma sahip verilerde nicel verilerin karşılaştırılmasında iki bağımsız grup arasındaki fark için bağımsız t testi, iki bağımlı grup karşılaştırılmasında ise bağımlı t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalamasının 22.61 ± 2.28 yıl olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların eğitim gruplarına göre sosyo-demografik özelliklerinin homojen olarak dağıldığı saptanmıştır ($p > 0.05$). Katılımcıların gruplarına göre “Öz Bildirime Dayalı Topuk Kanı Alma, Bilgi ve Uygulamalar Ölçeği” son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0.05$). Standart eğitim alan grubun “Öz Bildirime Dayalı Topuk Kanı Alma, Bilgi ve Uygulamalar Ölçeği” son test puanlarının, QR kod eğitimi verilen gruba göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Standart eğitim alan grubun, “Öz Bildirime Dayalı Topuk Kanı Alma, Bilgi ve Uygulamalar Ölçeği” ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Son test “Öz Bildirime Dayalı Topuk Kanı Alma, Bilgi ve Uygulamalar Ölçeği” puanlarının, ön test puanlarına göre daha fazla olduğu görülmüştür”.

Sonuçlar: Neonatal tarama programı kapsamında topuktan kan alma ile ilgili verilen standart eğitim modelinin, QR kod eğitimine göre daha etkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Topuk kanı, hemşirelik öğrencisi, QR kod, standart eğitim, etkililik

**Bu çalışmada, TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı'ndan destek alınmıştır.*

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA FARKINDALIK DÜZEYLERİ İLE YENİ ÇEVRESEL PARADİGMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Şeyma ARSLAN¹, Alevna Ceren SOFİ^{1*}, Dilek Buse TOMAK¹, Sevim ŞEN OLGAY¹

¹ Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *aleynacerensofi@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma bir vakıf üniversitesinde okuyan hemşirelik öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri ile yeni çevresel paradigmaları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla planlanmıştır.

Metod: Araştırma, 01 Ocak- 31 Ocak 2023 tarihleri arasında çevrimiçi ortamda tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda yapılmıştır. Bir Vakıf Üniversitesi Hemşirelik Bölümünde okuyan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 212 hemşirelik öğrencisi örneklemini oluşturmuştur. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyo-demografik bilgi formu, Yeni Çevresel Paradigma Ölçeği ve Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalık Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, Mann Withney U testi, Kruskal Wallis testi, Spearman korelasyon testi kullanılmıştır ve $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 21.87 ± 1.71 , %88.7'si kadın, %83.5'i sürdürülebilirlik kavramını ve %41.5'i sürdürülebilir kalkınma hedeflerini bilmektedir. Öğrencilerin ölçek puan ortalamaları, sürdürülebilir kalkınma farkındalık ölçeği 152.41 ± 25.87 ve yeni çevresel paradigma ölçeği 53.96 ± 8.57 'dir. Öğrencilerin yeni çevresel paradigma ve sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyi ölçümlerinde, sürdürülebilirlik kavramını ve kalkınma hedeflerini bilme durumlarının ve bu kavramları müfredat veya seçmeli ders kapsamında almalarının istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yeni çevresel paradigma ölçeğinin çevre merkezilik alt boyutu puan ortalaması ile sürdürülebilirlik kalkınma farkındalık ölçeği, ekonomik, toplumsal ve çevresel alt boyutları puan ortalaması arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuçlar: Araştırmanın bulguları hemşirelik öğrencilerinin yeni çevresel paradigma ve sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğunu ve sürdürülebilirlik kavramları ve kalkınma hedeflerini bilmelerinin yeni çevresel paradigmalarını ve sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeylerini etkilediğini göstermiştir. Bunun yanı sıra çevre merkezilik algıları arttığında sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeylerinde de artış olabileceği bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda, hemşirelerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine erişimde değişim ve gelişim ajanı olarak rol alabilmesi için bu konuların eğitim müfredatına dahil edilmesi önerilir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, sürdürülebilir kalkınma hedefleri, yeni çevresel paradigma

**YAKIN AKRAN LİDERLİĞİNDE VERİLEN FİZİKSEL MUAYENE EĞİTİMİNİN,
HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN FİZİKSEL MUAYENE BECERİLERİ VE
ALGILADIKLARI STRES ÜZERİNE ETKİSİ**

Yasemin KALKAN UĞURLU¹, Aslı AYDIN^{1*}, Barış TONGAL¹, Mustafa BAKIR¹, Songül ÖZUZMA¹

¹Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ordu, Türkiye,
[*aydinasli6@gmail.com](mailto:aydinasli6@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı, yakın akran liderliğinde verilen fiziksel muayene eğitiminin, hemşirelik öğrencilerinin fiziksel muayene becerileri ve algıladıkları stres üzerine etkisini incelemektir.

Metod: Yarı deneysel (tek grupta öntest-sontest) araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen araştırmanın evrenini 2022–2023 Eğitim-Öğretim yılında Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ikinci sınıf öğrencilerinden İç Hastalıkları Hemşireliği dersi alan 110 öğrenci, örneklemini ise araştırmaya katılmayı kabul eden 91 öğrenci oluşturdu. Araştırmada danışmanlık yapacak olan 4 yakın akran eğitimcisi (hemşirelik bölümü 3. sınıf öğrencisi) fiziksel muayene konusunda uzman bir eğitimci tarafından eğitildi. Bu 4 akran eğitimcisi 91 öğrenciye dörderli-beşerli gruplar halinde aynı eğitimi verdi. Veri toplama formları kullanılarak uygulamadan hemen önce ön-test, uygulamadan 1 ay sonra son-test uygulandı. Veriler Öğrenci Tanıtım Formu, Fiziksel Muayene Becerileri Formu ve Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres Ölçeği (HÖASÖ) ile toplandı. Çalışma Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onaylandı.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 19.8 ± 0.74 'dir. Öğrencilerin %76.9'u kadın olup; %72.5'i Anadolu Lisesi mezunudur ve başarı puanları 2.78 ± 0.26 'dır. Öğrencilerin uygulama öncesi algıladıkları toplam stres puanı 67.05 ± 21.6 , uygulama sonrası algıladıkları toplam stres puanı 57.63 ± 21.42 olarak belirlendi ($p=0.000$). Uygulama sonrası hemşirelik öğrencilerinin boy/kilo ölçümü dışında kalan tüm fiziksel muayene becerilerinde anlamlı iyileşme olduğu belirlendi ($p=0.000$).

Sonuçlar: Bu araştırmada yakın akran eğitimi yöntemiyle verilen fiziksel muayene eğitiminin öğrencilerin fiziksel muayene becerileri ve algıladıkları stres üzerinde olumlu etkisi olduğu belirlendi.

Anahtar kelimeler: Akran eğitimi, fiziksel muayene, hemşirelik, öğrenci stres

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA FARKINDALIKLARI İLE GIDA İSRAFI TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Aslıhan ÇELİKER^{1*}, Müjde ÇALIKUŞU İNCEKAR¹

¹Yüksek İhtisas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye,

*aslihanceliker06@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınma (SK) farkındalıkları ile gıda israfı tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Metod: Araştırma Yüksek İhtisas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nün bütün sınıflarında okuyan 212 hemşirelik öğrencisi üzerinde Aralık 2022 – Nisan 2023 tarihleri arasında yürütüldü. Evreni bilinen örnekleme yöntemi ile minimum örneklem sayısı 138 belirlendi. Araştırma 150 hemşirelik öğrencisi üzerinde yürütüldü. Araştırmada Tanıtıcı Bilgi Formu, Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalık Ölçeği (SKFÖ) ve Gıda İsrafı Tutum Ölçeği (GİTÖ) kullanıldı. Araştırmaya başlanmadan önce ölçek sahiplerinden e-posta yolu ile izin, etik izin (Tarih: 18.11.2022; Sayı: 2022/13/02), kurum izni ve araştırmaya katılan öğrencilerden yazılı onam alındı. İstatistiksel analizler için SPSS 26.0 programı kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Öğrencilerin %84.7'si kadın ve yaş ortalaması ortalama 20.93 ± 1.45 'ti. Öğrencilerin % 62.7'si SK hedefleri hakkında bilgi sahibi değildi. SKFÖ puan ortalamasının 155.51 ± 19.48 olduğu, GİTÖ puan ortalamasının 2.92 ± 0.70 olduğu ve iki ölçeğin toplam puanları arasında bir ilişki olmadığı bulundu ($r = -0.09$; $p > 0.05$). Kadın öğrencilerin SKFÖ toplamından aldıkları puanların, erkeklere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlendi ($p < 0.05$). 4. Sınıfta okuyan öğrencilerin SKFÖ toplamından aldıkları puanların, 2. ve 3. sınıfta okuyanlara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulundu ($p < 0.01$). SK hedefleri hakkında eğitim alan öğrencilerin SKFÖ toplamından aldıkları puanların, eğitim almayanlara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlendi ($p < 0.05$). Öğrencilerin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, kardeş varlığı, aile tipi ve SK hedefleri hakkında bilgi sahibi olma durumu ile GİTÖ toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmadı ($p > 0.05$).

Sonuçlar: Öğrencilerin SK farkındalıklarının yüksek olduğu, orta düzeyden yüksek bir israf tutumu sergiledikleri ve SK farkındalıkları ile israf tutumları arasında bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşıldı. Ayrıca kadınların SK farkındalıklarının yüksek olduğu, sınıf düzeyi arttıkça SK farkındalığının arttığı ve SK hakkında eğitim alınanın SK farkındalığını arttırdığı sonucuna ulaşıldı.

Anahtar kelimeler: Gıda israfı, hemşirelik, öğrenci, sürdürülebilir kalkınma hedefleri

KLİNİK UYGULAMAYA ÇIKAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN STER ALGISI

Feyzan GARİP¹, Aycan KIZKIN^{1*}, Zeynep GÖKTAŞ¹, Gülbahar CERRAH¹, Yakup GENÇ¹

¹Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, *aycan45kizkin@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışma klinik uygulamaya çıkan hemşirelik öğrencilerinin stres düzeyini ölçmek, stresi etkileyen faktörleri belirlemek ve literatürde az örneği bulunan, dikkat çekilmesi gereken bu konu hakkında yeni bir çalışma meydana getirmek amacıyla planlanmıştır.

Metod: Yapılan araştırma tanımlayıcı tiptir. Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde aktif öğrenim gören klinik uygulamaya çıkan 2.,3.,4. sınıf hemşirelik öğrencilerinden toplam 149 kişi ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Hemşirelik Öğrencileri İçin Algılanan Stres Ölçeği (HOASO)" kullanılmıştır. Normal dağılıma uygunluk Kolmogorow-Smirnov testi ile değerlendirilmiştir. Veriler normal dağılıma uymadığı için Mann Whitney U testi kullanılarak karşılaştırmalar yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan 149 bireyin 100'ünün (%67.1) kadın, 49'unun (%32.9) erkek olduğu saptanmıştır. Yapılan demografik veriler ve ölçek arasındaki ilişki analizde ise demografik özellikler ile stres algısı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Alt boyutlar arasındaki ilişki incelendiğinde en fazla strese neden olan alt grubun hastaya bakım verirken yaşanan stres ($X=15.8389$), en az strese neden olan alt boyutun mesleki bilgi ve beceri eksikliğinden kaynaklanan stres ($X=5.9396$) olduğu belirlenmiştir. Alt grupların strese etkileri yüksekte az doğru sıralandığında; hastaya bakım verirken yaşanan stres ($X=15.8389$), öğretim elemanları ve hemşirelerden kaynaklanan stres ($X=12.0403$), ödevlerden ve iş yüküden kaynaklanan stres ($X=10.1141$), akranlardan ve günlük yaşamdan kaynaklanan stres ($X=7.0336$), ortamdan kaynaklanan stres ($X=6.1342$), mesleki bilgi ve beceri eksikliğinden kaynaklanan stres ($X=5.9396$) olduğu saptanmıştır.

Sonuçlar: Yapılan demografik veriler ve ölçek arasındaki ilişki analizde ise demografik özellikler ile stres algısı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Alt boyutlar arasındaki ilişki incelendiğinde en fazla strese neden olan alt grubun hastaya bakım verirken yaşanan stres, en az strese neden olan alt boyutun mesleki bilgi ve beceri eksikliğinden kaynaklanan stres olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin stres algılarını etkileyen farklı parametrelerin incelenmesi ve daha büyük örneklerle çalışmaların yürütülmesini önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, hemşirelik uygulamaları, stres algısı

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE OKURYAZARLIKLARININ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE EĞİTİMİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Aydanur Terzi^{1*}, Melek Ölmez¹, Özge ÖZ YILDIRIM¹

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, *20160215@stu.omu.edu.tr

Özet

Amaç: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerin çevre okuryazarlıklarının ve sürdürülebilir çevre eğitimi tutumlarının incelenmesidir.

Metod: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören 192 öğrenci ile yürütülen bu çalışma tanımlayıcı türde bir araştırma olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri Tanımlayıcı Soru Formu, Çevre Okuryazarlığı Ölçeği ve Sürdürülebilir Çevre Eğitimi Tutum Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. İstatistik olarak; birim sayısı (n), yüzde (%), ortalama \pm standart sapma değerleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılımı; Kolmogorov Simirnov testi ile değerlendirilmiştir. Analizde; Independent t testi, One way Anova ve Pearson korelasyon testleri kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin %81.2'sini kadın öğrenciler, %33.9'unu 1.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.54 ± 1.47 'dir. Katılan öğrencilerin sürdürülebilir çevre eğitimi tutum ölçeği ve çevre okuryazarlığı ölçeği ortalama puanları erkek öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). 4. sınıf öğrencilerin sürdürülebilir çevre eğitimi tutum ölçeği ortalama puanı diğer sınıflarda okuyan öğrencilere göre istatistiksel olarak daha yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). Öğrencilerin Sürdürülebilir Çevre Eğitimi Tutumları ve Çevre Okuryazarlıkları arasında pozitif yönlü yüksek düzeyde anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir ($p < 0.001$).

Sonuçlar: Kadın öğrencilerin, son sınıf öğrencilerin, çevre derneği ya da kuruluşuna üye olan, daha önce çevre sağlığı eğitimi alan, kendisini çevreye karşı duyarlı hissedenden öğrencilerin çevre okuryazarlıklarının ve sürdürülebilir çevre eğitimi tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, çevre okuryazarlığı, sürdürülebilir çevre; eğitim

ÖĞRENCİ HEMŞİRE VE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN YAPAY ZEKA HAKKINDA BAKIŞ AÇISI VE KAYGILARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Meral MADENOĞLU KIVANÇ¹, Ayfer KAYA^{1*}

¹İstanbul Kültür Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye,
*kayaayfer2134@gmail.com

Özet

Amaç: Araştırmanın amacı yapay zekâ kullanımına karşı öğrenci hemşirelerin ve çalışan hemşirelerin bakış açıları ile kaygılarını karşılaştırarak bu alanda geliştirilmesi gereken yönleri tespit etmek ve alana katkı sunmaktır. Aynı zamanda araştırma çıktılarının bundan sonraki bilimsel araştırmalar için temel oluşturması amaçlanmaktadır.

Metod: Çalışma kesitsel tipte bir araştırma olup Kasım 2022-Şubat 2023 tarihleri arasında yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında araştırmacıların ilgili literatür tarandıktan sonra hazırladıkları online anket formu ve “Yapay Zekâ Kaygı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 321 öğrenci hemşire veya çalışan hemşire oluşturmuştur.

Bulgular: Araştırmaya katılan 321 hemşirenin %77.9’ unun kadın, %22.1’ inin erkek olduğu; %56.7’ sinin 18-24 yaş, %30.2’ sinin 25-34 yaş, %10.6’ sının 35-44 yaş, %2.5’ inin 45 yaş ve üstünde olduğu; %49.2’ sinin öğrenci, %49.5’ inin çalışan, %1.2’ sinin hem öğrenci hem çalışan hemşire olduğu gözlenmiştir. Hemşirelerin yapay zekâ hakkında %35.5’ inin bilgisi olduğu, %10.9’ unun bilgisi olmadığı, %53.6’ sının kısmen bilgisi olduğu tespit edilmiştir. Hemşirelerin %68.5’ inin yapay zekanın sağlık alanında olması gerektiği, %31.5’ inin yapay zekanın sağlık alanında olmaması gerektiği düşüncesindedir. Hemşirelerin %48.9’ unun yapay zekaya ilgi duydukları, %64.5’ inin yapay zeka ile ilgili eğitim almayı istedikleri gözlenmiş olup, %43.9’ unun yapay zekanın kullanılması, sağlık alanındaki uygulama hatalarını azaltacağı, %57.3’ ünün yapay zekâ kullanımının artması ile işsizlik sayısının artacağı görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Öğrenci ve çalışan hemşirelerin öğrenme kaygısı, iş değiştirme kaygısı, sosyoteknik körlük kaygısı, yapay zekâ yapılandırma kaygısı ve yapay zekâ kaygı puanları arasında anlamlı bir farklılık olup ($p<0.05$), öğrenci olan hemşirelerin çalışan hemşirelere kıyasla kaygı düzeyleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Sonuçlar: Araştırma ile öğrenci hemşire hemşirelerin kendi aralarında kaygı düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Çalışan hemşirelerin yapay zeka hakkında bilgi düzeylerinin daha yüksek, kaygı düzeylerinin öğrenci hemşirelere kıyasla daha düşük olduğu gözlenmiştir. Bunun için hemşirelik öğrencilerine yapay zeka hakkında eğitim ve etkinliklerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Yapay zekâ, sağlık, teknoloji, hemşirelik, kaygı

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN TERAPÖTİK İLETİŞİM BECERİLERİNİN BAKIM ALGISINA ETKİSİ

Zeynep Cansel KOYUN¹, Aylin AYDIN SAYILAN^{1*}

¹ Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye,* aylin.sayilan@klu.edu.tr

Özet

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerileri ile bakım davranışlarına yönelik algılamaları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile yapıldı.

Metod: Tanımlayıcı-kesitsel nitelikte yapılan araştırmanın evrenini bir üniversitenin hemşirelik bölümü 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri (N=315), örneklemini ise dahil edilme kriterlerine uyan 278 hemşirelik öğrencisi oluşturdu. Veriler güz yarı yılında; bilgi formu, Terapötik İletişim Becerileri Ölçeği ve Bakım Değerlendirme Ölçeği kullanılarak toplandı. Elde edilen veriler SPSS for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edildi. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak değerlendirildi.

Bulgular: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerileri ölçek puan ortalaması 66.45 ± 11.59 ; bakım değerlendirme ölçek puan ortalaması ise 279.38 ± 36.59 olarak bulundu. Hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerisi arttıkça, bakım değerlendirme puanlarının da anlamlı ve pozitif yönde arttığı saptandı. Ayrıca öğrencilerin yaşları arttıkça iletişim becerilerinin ve bakım değerlendirme puanlarının da arttığı görüldü. Kız öğrencilerin iletişim becerilerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptandı. Anne ve baba eğitim durumu yüksek olan öğrencilerin iletişim becerilerinin daha yüksek olduğu görüldü. Hemşirelik bölümünü isteyerek seçenlerde güven verici iletişimin anlamlı olarak yüksek olduğu saptandı.

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerileri orta; bakım davranışlarını uygulama sıklığı ve algılamalarının ise olumlu yönde olduğu belirlendi. Öğrencilerin bakım davranışlarını algılamasında ve değerlendirmesinde, iletişim becerilerinin etkin bir faktör olduğu sonucuna varıldı. Mevcut farklılıkları önlemek amacıyla iletişim becerilerini arttırmaya yönelik derslere de müfredatta yer verilmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik, öğrenci, terapötik iletişim, beceri, bakım algısı

TOPLUMSAL KALKINMA AÇISINDAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE DUYGUSAL ZEKANIN İNCELENMESİ

Nihal ALOĞLU¹, Özlem AKKURT¹, Ayşe İMALI^{1*}

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, *ayse.imali.01@hotmail.com

Özet

Amaç: Bireylerin sahip oldukları zekâ toplumsal kalkınmanın önemli bir etmenidir. Zekanın farklı boyutu olan duygusal zekâ ise bilgiyi harekete geçirmesi nedeniyle öğrencilerin duygusal zekâ seviyelerinin bilinmesi ve gerektiğinde eğitim sistemleriyle seviyenin yükseltilebilir olması toplumun kalkınması açısından önemlidir. Bu nedenle çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin duygusal zekâ seviyelerini tespit edip bazı değişkenler ile ilişkisini incelemektir.

Metod: Tanımlayıcı tipte olan çalışmada anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın verileri bir üniversitede öğrenim gören hemşirelik bölümü öğrencilerinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplamada araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ve Schutte Duygusal Zekâ Skalası (EIS) kullanıldı. Veri analizinde SPSS istatistik programı kullanılmıştır. Öğrencilerin demografik dağılımlarını belirlemek için yüzde ve frekans analizi, çoklu grup karşılaştırmaları için $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde ANOVA, bölümler arası farkın anlamlılığına bakmak için LSD testi, ikili grup karşılaştırmaları için bağımsız gruplarda t-testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada hemşirelik öğrencilerinin duygusal zekalarının ortalamalarının 124.32 ± 0.794 (min:77, max:161) yani ortalamanın üzerinde olduğunu belirlendi. Duygusal zekâ ile cinsiyet, yaş arasında anlamlı bir fark tespit edilmedi. Bölüme yönelik duygu durumu, mezuniyet sonrası kariyer hedefleme (Mezun olduktan sonra kariyer hedefim var önermesine kesinlikle katılanların sadece katılanlara ve kararsızlara göre $p<0.05$), gelir durumu (geliri giderinden çok olanların, geliri giderlerinden az olan ve geliri giderle eşit olanlara göre $p<0.05$) arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Sonuçlar: Duygusal zekanın yükseltilmesi için eğitimin hedef odaklı, ilgiye dayalı, beceri temelli olarak tasarlanmasında fayda vardır.

Anahtar kelimeler: Duygusal zekâ, beceri, hemşirelik, öğrenci

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HIV/AIDS BİLGİ DÜZEYİ VE HIV/AIDS İLE YAŞAYAN BİREYLERE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Ayşe Nur YALÇIN^{1*}, Fadime TEKİN¹, Erdal CEYLANI

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye,

*aysenuryalcin1995@hotmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma üniversite öğrencilerinin HIV/AIDS bilgi düzeyleri ve HIV/AIDS ile yaşayan bireylere yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Metod: Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın evreni Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) lisans öğrencileri, örnekleme ise evren içerisinde araştırmaya katılmayı kabul eden 388 öğrencidir. Veriler online ankete çevrilen Kişisel Bilgi Formu, AIDS Bilgi Ölçeği (ABÖ) ve HIV/AIDS ile Yaşayan Bireylere Yönelik Tutum Ölçeği (HATÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, Mann Whitney U, Kruskal Wallis ve Spearman korelasyon testleri kullanılmıştır. Araştırma için AYBÜ Sağlık Bilimleri Etik Kurulundan etik kurul onayı ve gerekli kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %36.6'sı sağlık ilişkili bölüm öğrencileri ve %66'sı kadındır. Yaş ortalaması 22.4±3.6'dır (Min:18, Max:54). Katılımcıların yalnızca %10.1'inin HIV/AIDS testi yaptırdığı, %92.3'ünün bulaşıcı hastalıklar konusunda bilgi sahibi olmak için internette araştırma yaptığı ve %51.5'inin HIV/AIDS'in bulaşma yollarını bildiği belirlenmiştir. Öğrencilerin ABÖ puan ortalaması 12.2±4.8 (Min:0, Max:21) olarak düşük ve HATÖ puan ortalaması 61.2±11.2 (Min:25, Max:86) olarak orta düzeyde bulunmuştur. AIDS bilgi puanı ve tutum puanı arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir korelasyon saptanmıştır ($p<0.001$, $r:0.342$). Sağlık ile ilgili fakültelerde okuma, anne ve babanın eğitimi, kronik hastalık varlığı, bulaşıcı hastalık öyküsü, HIV/AIDS'e yönelik testi yaptıрма, bulaşıcı hastalıklara yönelik araştırma yapma ve daha önce HIV pozitif hastaya bakma değişkenlerinde ABÖ puan ortalaması açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.05$). Ayrıca cinsiyet, HIV/AIDS ile ilgili bilgi sahibi olma, bulaşıcı hastalıklara yönelik araştırma yapma ve HIV/AIDS bulaş yollarını bilmenin HIV/AIDS ile yaşayan bireylere yönelik tutumu etkilediği belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuçlar: Öğrencilerin AIDS bilgi düzeyi düşük ve HIV/AIDS ile yaşayan bireylere yönelik olumlu tutumları orta düzeyde bulunmuştur. Bu sebeple üniversitelerde öğrencilerin bilgi ve tutum düzeyini artıracak eğitim çalışmalarının yapılması önerilmektedir. Bu çalışmalar ile HIV/AIDS ile ilgili bilgi ve tutum düzeyinin iyileştirilmesi yoluyla sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden HIV/AIDS ile mücadele ve HIV/AIDS ile yaşayan bireylere yönelik eşitsizliklerin önlenmesi sağlanabilecektir.

Anahtar kelimeler: HIV, AIDS, bilgi, tutum, üniversite öğrencileri

**DEPREMDEN ETKİLENEN GEBEYE WATSON İNSAN BAKIM KURAMI'NA GÖRE
BÜTÜNCÜL HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI (OLGU SUNUMU)**

Aysegül KAHRAMAN^{1*}, Ferda ÖZBAŞARAN¹

¹İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

[*kahraman.aysegul@std.izu.edu.tr](mailto:kahraman.aysegul@std.izu.edu.tr)

Özet

Amaç: Hemşirelik, birey, aile ve toplumu oluşturan insanları hiçbir ayırım yapmaksızın sağlığından sorumlu olan bireyin sağlığını sürdürmesi, geliştirmesi ve hastalık halinde iyileştirmesini sağlayan bilim ve sanattan oluşan bir sağlık disiplini.

Jean Watson tarafından geliştirilen İnsan Bakım Kuramı (İBK), bireylerin tecrübelerinden, hemşireliğin estetik ve sanatsal yaklaşımından etkilenmektedir. Jean Watson hemşirelik sürecinin “insandan insana bakım verme süreci” olduğunu vurgulamaktadır. Bu olgu sunumundaki amaç; Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen gebelik dönemindeki bir kadına İnsan Bakım Kuramı(İBK) üzerine temellendirilmiş, bütüncül bir bakış açısıyla hemşirelik bakımının sağlanması ve kuramın etkinliğini göstermek aynı zamanda diğer olgular için örnek teşkil etmesini sağlamaktır.

Metod: İnsan Bakım Kuramı rehberliğinde veri toplamak, bakım planı yapmak, değerlendirmek, hemşire ve hasta arasında kişilerarası bakım ilişkisi içerisinde iyileştirici faktörleri kullanarak uygulanan bakım süreci olgu sunumu şeklinde paylaşılmıştır. Bireyin mahremiyetini korumak için isim verilmeyip; kod adı olarak "M.A" kullanılmıştır. M.A.'ya çalışma hakkında bilgi verilmiş; çalışmaya katılımı ile ilgili sözel ve yazılı onamı alınmıştır.

Bulgular: M.A Hanım ile ilk karşılaşma 02.03.2023 tarihinde saat 09:00'da olmuş ve veriler ablasının desteği ile kendisinden toplanmıştır. M.A Hanım 32 hafta 4 günlük gebedir. M.A Hanımın ilk gebeliğidir. Deprem günü Hatay/Antakya'da ailesinin yanında ikamet ederken depreme yakalanmıştır. Depremde annesini ve babasını kaybeden M.A kendisinin sosyal desteği olarak komşusu aynı zamanda akrabası olan bir arkadaşını göstermiştir. Her şeyini kaybettiğini ifade eden M.A Hanımdan detaylı bilgilendirici anamnez alınmıştır.

Sonuçlar: İnsan Bakım Kuramı, insan, çevre ve şefkat gibi insan kavramlarını içeren ve hemşirelikte birçok alanda rahatlıkla uygulanabilen bir kuramdır. Hamilelik süreci, ilk kez hamile kalan kadınlar için zorlu bir süreçtir. Bu döneme ve yeni bir role uyum sağlamak özellikle kayıp yaşayan ve depremden etkilenen bir anne adayını için daha zor hale gelmektedir. Başa çıkma mekanizmalarının güçlendirilmesi bu dönemin aşılması için çok önemlidir. Bu nedenle bütüncül bir yaklaşım gösteren bu teorinin kullanılması birey için oldukça faydalı olmuş ve verilen bakım ve eğitimin etkinliği artmıştır.

Anahtar kelimeler: Deprem, gebelik, insan bakım kuramı

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK SEÇİMİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLÜNÜN HEMŞİRELİK İMAJINA ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

Aysenur GÜNGÖR^{1*}, Emir ERKMEN¹, Sude UÇMAN¹, Şükran GÜRBÜZ¹

Emine ÜSTÜN GÖKÇE¹

¹Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bartın, Türkiye,* aysenurgungorrr74@gmail.com

Özet

Amaç: Toplumsal cinsiyet kavramı bulunduğu toplumun sosyal olarak kişiye yüklediği rol ve beklentilerdir. Cinsiyet meslek seçiminde göz önünde bulundurulması gereken bir faktördür. Kadın ve erkeğe yüklenen roller meslekleri de ayırtmış ve bazı meslekleri kadın mesleği bazı meslekleri de erkek mesleği olarak ayırtmıştır. Hemşirelikte bu mesleklerden biridir. Bu çalışma, bir üniversitenin hemşirelik bölümü öğrencilerinin meslek seçiminde toplumsal cinsiyet rolünün hemşirelik mesleğini seçmelerine etkisini ve toplumsal cinsiyet rolünün hemşirelik imajına etkisini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Bu çalışma Şubat- Haziran 2023 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırma 301 hemşirelik öğrencisi ile yapılmıştır. Araştırmada sosyo-demografik özellikleri içeren anket formu, Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü ve Hemşirelik Mesleğine Yönelik İmaj Ölçekleri kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde frekans, standart sapma, yüzde, medyan, normallik testi, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi ve korelasyon analizleri yapılmıştır.

Bulgular: Kadın ve erkekler arasında toplumsal cinsiyet rolü ölçeği ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlılık bulunmuş olup, bu anlamlılığın kadınların ölçek puan ortalamasının erkeklere göre yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Hemşirelik mesleğine yönelik imajı ölçek puan ortalamaları ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki saptanmış olup, anlamlılığın erkeklerin puan ortalamasının kadınlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Hemşirelik öğrencilerinin, iş bulma kolaylığı açısından hemşirelik mesleğini seçmeleri ve emekli olana kadar mesleklerini sürdürmeleri gerektiği konusunda istatistiksel olarak anlamlılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Katılımcıların meslek seçiminde toplumsal cinsiyetin rolü ölçeği ile hemşirelik mesleğine yönelik imaj ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=0.145$, $p<0.05$).

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı ile hemşirelik imajı arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuş olup, bu anlamlılığın toplumsal cinsiyet algısı doğrultusunda mesleğin kadın mesleği olarak görülmesi ve bu algının hemşirelik imajına pozitif yönde etkisi olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin mesleğe karşı bakış açılarını daha fazla farkındalığı oluşturularak, toplumun toplumsal cinsiyet algısı farkındalığı artırılarak hemşirelik mesleğinin toplumsal cinsiyet doğrultusunda eşitliği gözetilerek, olumlu geliştirilen düşüncenin hemşirelik imajına pozitif yönde katkısının profesyonellik anlamında geliştirilmelidir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, hemşirelik imajı, meslek seçimi, toplumsal cinsiyet, imaj.

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ARAŞTIRMA, GELİŞMELERE VE LİSANSÜSTÜ EĞİTİME YÖNELİK FARKINDALIK VE TUTUMLARI

**Dilek YILMAZ¹, Derya UZELLİ YILMAZ², Bahar Gülşah GÜNEY^{1*},
Münevver KUTLU¹**

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa, Türkiye, *202010036@ogr.uludag.edu.tr

²İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin araştırma, gelişmelere ve lisansüstü eğitime yönelik farkındalık ile tutumlarını belirlemek ve bunu etkileyen değişkenleri incelemektir.

Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte yapılan bu araştırmanın örneklemini, Aralık 2022- Mart 2023 tarihleri arasında Marmara bölgesinde bulunan bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 360 öğrenci oluşturdu. Araştırmanın verileri “Öğrenci Tanıtım Formu”, “Hemşirelik Öğrencilerinin Araştırmaya, Gelişmelere Farkındalığı ve Tutumu Ölçeği” ve “Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği” ile toplandı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalamasının 20.07±2.04 yıl olduğu, %68.6’sının mesleği isteyerek seçtiği, %74.7’sinin lisansüstü eğitim almayı düşündüğü, %69.4’ünün mesleki bilimsel araştırma faaliyetlerine katıldığı ve %7.8’inin bilimsel bir araştırma sürecinde yer aldığı belirlendi. Öğrencilerin; Hemşirelik Öğrencilerinin Araştırmaya, Gelişmelere Farkındalığı ve Tutumu Ölçeği’nden aldıkları toplam puan ortalaması 87.47±11.77, Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği’nden aldıkları toplam puan ortalaması ise 53.21±16.15 olarak saptandı. Lisansüstü eğitim almak isteyen, mesleki yayınları takip eden öğrencilerin araştırma, gelişmelere yönelik tutumlarının diğer öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulundu. Mesleğini isteyerek seçen, lisansüstü eğitim almak isteyen, mesleki yayınları takip eden ve bilimsel bir araştırma sürecinde yer alan öğrencilerin de lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının diğer öğrencilere göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu görüldü. Ayrıca, Hemşirelik Öğrencilerinin Araştırmaya, Gelişmelere Farkındalığı ve Tutumu Ölçeği toplam puan ortalaması ile Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptandı (p<0.05).

Sonuçlar: Araştırmaya katılan öğrencilerin araştırma, gelişmelere ve lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının olumlu olduğu, öğrencilerin bazı bağımsız değişkenlerinin öğrencilerin araştırma, gelişmelere ve lisansüstü eğitime yönelik farkındalık ve tutumlarını etkilediği bulundu.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, araştırma, lisansüstü eğitim, farkındalık, tutum

YAŞLILARDA İSTİSMAR VE DEPRESYON ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bedirhan ÖZDEN^{1*}, Oya Sevcan ORAK¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, *bedirhanozden61@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı yaşlılarda istismar ve depresyon arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Metod: İlişki arayıcı tanımlayıcı tipte olan bu araştırmanın verileri Sinop ilinde yaşayan 65 yaş üstü bireylerden kartopu tekniği kullanılarak 01 Şubat- 30 Nisan 2023 tarihleri arasında elde edilmiştir. Araştırma öncesi minimum örneklem büyüklüğü hesaplaması için güç analizi yapılmış ve minimum 125 örneklemin yeterli olacağı hesaplanmıştır. Araştırma 141 katılımcıyla tamamlanmıştır. Veri toplama aracı olarak Tanıtıcı Bilgi Formu, Hwalek-Sengstock Yaşlı İstismarı Tarama Testi (H-SYİTT), Geriatrik Depresyon Skalası (GDS) kullanılmıştır. Verinin istatistiksel analizi SPSS v26 istatistik paket programında tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi, basit doğrusal regresyon analizi kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen yaşlı bireylerin %56'sını kadınlar, %80.1'ini evliler, %66'sının emekli, %62.4'ünün ilköğretim mezunu, %78'inin orta gelir düzeyinde olduğu, %73'ünün kronik bir hastalığa sahip, %93.6'sının kendi gereksinimlerini karşılayabildiği saptanmıştır. Yaşlı bireylerin yaş ortalamasının 70.99 ± 5.14 ; H-SYİTT puan ortalamasının 7.14 ± 1.65 ; GDS puan ortalamasının 7.46 ± 2.21 olduğu belirlenmiştir. Yaşlı bireylerin H-SYİTT ile GDS puan ortalamaları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0.001$). Ayrıca yaşlı bireylerin H-SYİTT puanlarındaki artışın GDS puanlarındaki artışı %10 açıkladığı bulunmuştur ($F=17.867$; $p<0.001$).

Sonuçlar: Yaşlı bireylerde istismar riskindeki artışın depresyon düzeyini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Toplumda yaşlı istismarını önlemeye yönelik farkındalık çalışmalarının yapılması, yaşlı bireylerde istismarı erken tanılamak ve müdahale etmek için hemşireler başta olmak üzere tüm sağlık çalışanlarının bilgi düzeyinin artırılması, yaşlılara hizmet veren meslek üyelerine üniversite eğitiminde istismarla mücadele bilgi ve becerisinin kazandırılması, istismarı önleme çalışmalarının disiplinler arası işbirliği ile yürütülmesi, yaşlılık dönemi depresyonunda gizli kalmış istismar durumlarına ilişkin farkında olunması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Depresyon, hemşirelik, istismar, yaşlılık

**BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİNDE OKUYAN 1. SINIF SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK SEÇİMİNDE AİLE DESTEĞİNİN ÖNEMİNİN
BELİRLENMESİ**

**Begüm BAYDEMİR^{1*}, Lara TEMEL¹, Yeşim PARLAK ALTINKANAT¹, Zeynep Gamze
YİGEN¹, Sena Nur ÇELEBİ¹, Dolunay KALKAN¹, Aylin AKÇA SÜMENGİN¹**
¹Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *begum.baydemir@std.yeditepe.edu.tr

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı bir vakıf üniversitesinde okuyan 1. sınıf Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin meslek seçiminde aile desteğinin önemini ortaya koymaktır.

Method: Çalışmanın evrenini; bir Vakıf Üniversitesi'nin Sağlık Bilimleri Fakültesi 1. sınıf öğrencileri (366 öğrenci) oluşturmaktadır. Araştırma ülkemizde yaşanan deprem dolayısıyla %43.4 katılım oranı ile sınırlı kalarak 159 öğrenci ile tamamlanmıştır. Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışma için araştırmacılar tarafından hazırlanmış sosyodemografik veri formu (13 soru) ve Meslek Seçiminde Aile Desteği Ölçeği (18 soru) Google Forms aracılığı ile uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS25 Programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı veriler yüzde ve frekans değerler ile veriler normal dağılıma uymadığından karşılaştırılmalı analizler Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırma kapsamına giren 159 öğrencinin meslek seçiminde aile desteğinin önemi ölçek puan ortalaması analiz edildiğinde ortalama toplam puanın 75.55 ± 13.39 olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin meslek seçiminde aile desteği ölçek puan ortalamaları ile okudukları bölüm, bölüm tercihi, kardeş sayısı değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$). Ancak katılımcıların cinsiyetleri, mezun oldukları lise, ikamet yerleri, ailelerinin gelir gider durumu, anne ve babanın çalışma durumu gibi değişkenler ile meslek seçiminde aile desteği ölçek puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p > 0.05$).

Sonuçlar: Öğrencilerin meslek seçiminde aile desteğinin önemi incelendiğinde öğrencilerin bölüm tercihlerinin aile desteğiyle doğrudan ilişkili olduğu, hemşirelik bölümü öğrencilerinin meslek seçiminde diğer bölümlere göre daha az aile desteği aldıkları belirlenmiştir. Aile desteği daha iyi olan öğrencilerin okudukları bölümlerini kendi istekleri ile tercih ettikleri ayrıca tek çocuk olan öğrencilerin daha fazla aile desteği aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Meslek Seçimi, aile desteği, öğrenci, hemşirelik

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE MİZOFONİ SIKLIĞI İLE BENLİK SAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

**Ayfer ÖZTÜRK¹, Ayşe DEMİRDEN¹, Zülal DEMİRKİR¹, Feride ALTUNER¹,
Bersan GÜREL^{1*}**

¹ Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, [*bersangurel@gmail.com](mailto:bersangurel@gmail.com)

Özet

Amaç: Mizofoni, ritmik seslere karşı metabolik bir savunma olarak kişinin dudak şapırdatma, parmak çıtlama, yemek yeme, konuşma, koklama gibi sesli uyarılara aşırı hassasiyet geliştirmesiyle kendini göstermekte ve ‘seslerden nefret etme’ anlamına gelmektedir. Hastalığın seyri, bireyin tutumlarını, davranışlarını, kişilerin mesleki ve sosyal işlevselliklerini bozabilecek kadar şiddetli olabilmektedir. Bununla birlikte bireylerin benlik saygısını da etkileyebilmektedir. Bu bağlamda planlanan araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinde mizofoni sıklığının benlik saygısına etkisini incelemektir.

Metod: Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı tipte gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini Bartın Üniversitesi’nde eğitim gören 303 önlisans, lisans ve lisansüstü öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmanın yapılabilmesi için Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu’ndan E-23688910-050.01.04-2300000262 sayılı etik kurul kararı alınmıştır. Araştırmada Tanıtıcı Bilgi Formu, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ve Mizofoni Ölçeği kullanılmıştır. Veriler Şubat-Nisan 2023 tarihleri arasında çevrimiçi anket yöntemiyle toplanmıştır. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov testi ile belirlenmiş olup normal dağılıma uyan değişkenlerin ilişki analizinde Pearson Correlation Testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin (n=303), %67.7’si kız; %32.3’ü 18-20 yaş arasında, %58.1’i 21-23 yaş arasındadır. Katılımcıların %54.1’i Sağlık Bilimleri Fakültesi’nde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin %69.3’ünün mizofonik seslere karşı rahatsızlığı olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %48.2’i, tetikleyici seslerden duygusal ve davranışsal olarak zorlandığını ifade etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcıların mizofoni semptomları görülme sıklığı ile benlik saygısı arasında negatif yönlü, istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır (p<0.001).

Sonuçlar: Mizofoni semptomlarının görülme sıklığı ile benlik saygısı arasında ilişki olduğu ve mizofoninin üniversite öğrencilerinin benlik saygısını olumsuz etkilediği bulunmuştur. Araştırma sonuçlarının üniversite öğrencilerinde mizofoni sıklığının değerlendirilip ruh sağlığını geliştirme ve destekleme konusunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Mizofoni sıklığına yönelik benzer çalışmaların, farklı örneklerde ve farklı araştırma yöntemleri kullanılarak araştırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Mizofoni, benlik saygısı, üniversite öğrencisi

PANDEMİ DÖNEMİNDE OKULA GERİ DÖNEN ERGENLERİN OKULLA ÖZDEŞLEŞME VE SOSYAL KAYGI DURUMLARININ BELİRLENMESİ

Beytullah KILINÇAT^{1*}, Sibel KÜÇÜKOĞLU²

¹ Dr. Ali Kemal Belviranlı Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Konya, Türkiye,

[*beytullahkilincat@gmail.com](mailto:beytullahkilincat@gmail.com)

² Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı, ergenlerin okula dönüşü sonrası okulla özdeşleşme durumu ve sosyal kaygı durumunun belirlenmesidir.

Metod: Tanımlayıcı tipte yapılan çalışmanın evrenini Konya ili Selçuklu ilçesinde yer alan ilköğretimde öğrenim gören 6. ve 7. sınıfta öğrenim gören öğrenciler (N=19.853) oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü G Power analizi ile referans bir makale alınarak (Aslan ve Koç) hesaplanmış ve 251 ergen olarak belirlenmiştir. Selçuklu bölgesinde bulunan toplam 53 adet ilköğretim okulu arasından gelişigüzel örneklem yöntemi kullanılarak okullar belirlenerek veriler toplanmıştır. Veriler “Öğrenci Bilgi Formu”, “Okulla Özdeşleşme Ölçeği” ve “Sosyal Kaygı Ölçeği” kullanılarak, resmi izin alınan okullardaki 6. ve 7. sınıf öğrencileri ile yüz yüze görüşülerek ders saatleri dışında kalan bir zamanda toplanmıştır. Verilerin analizinde basit tanımlayıcı istatistiklerin yanında multiple regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada, öğrencilerin %72.3’ünün (n=183) kız öğrenci, %57.3’ünün (n=145) 6.sınıf öğrencisi olduğu belirlenmiştir. Çocukların Okulla Özdeşleşme Ölçeği’nden (OÖÖ) aldıkları toplam puan ortalaması 3.08 ± 0.55 , Sosyal Kaygı Ölçeği’nin (SKÖ) toplam puan ortalaması ise 2.77 ± 0.64 olarak sonuçlanmıştır. Oluşturulan regresyon modeline göre cinsiyet, sınıf düzeyi, online ve yüz yüze eğitimdeki başarı durum algısının OÖÖ üzerine etkili değişkenler olduğu ($F=2.068$, $p=0.014$, Adjusted R Square: 0.108, R Square: 0.056), aynı zamanda cinsiyet ve online eğitimdeki başarı durum algısının SKÖ için de anlamlı fark oluşturduğu belirlendi ($F=3.042$, $p<0.001$, Adjusted R Square: 0.102, R Square: 0.152).

Sonuçlar: Cinsiyete göre sosyal kaygı ve okulla özdeşleşme düzeyinde farklılıkların olması nedeniyle cinsiyete özgü destek programları planlanabilir. Ayrıca başarı algısı hem okulla özdeşleşme hem de sosyal kaygı üzerinde etkili bir değişken olduğu için öğretmenleri ve ebeveynleri tarafından bu algı pozitif yönde desteklenmelidir. Öğrencilerin sınav kaynaklı stres düzeylerini azaltacak rehberlik çalışmaları düzenlenebilir.

Anahtar kelimeler: Okulla özdeşleşme, sosyal kaygı, ergenlik, pandemi

KİMSEYİ HASTALIĞIYLA DAMGALAMA... AKRAN EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN RUHSAL HASTALIKLARA YÖNELİK İNANÇLARINA ETKİSİ

Beyza GÜL^{1*}, Seyran Şevval ÇİMEN¹, Aydan AKKURT YALÇINTÜRK¹

¹İstinye Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, [*beyzagul@outlook.com.tr](mailto:beyzagul@outlook.com.tr)

Özet

Amaç: Sağlık profesyonellerinin ruhsal hastalıklara ilişkin geliştirdikleri inançların ruhsal hastalığı olan bireylere sunulan bakımın kalitesini etkilediği bilinmektedir. Geleceğin sağlık profesyonelleri arasında yer alacak olan hemşirelik bölümü öğrencilerinin olumsuz inanç ve tutumlarının göz ardı edilmesi, ileriki dönemlerde hasta bakımına yönelik beklenmeyen sonuçların ortaya çıkmasına neden olacaktır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı akran eğitiminin hemşirelik bölümü öğrencilerinin ruhsal hastalıklara yönelik inançları üzerine etkisini belirlemektir.

Metod: Araştırma ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel nitelikte bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini hemşirelik bölümünde birinci sınıfta öğrenim gören 72 öğrenci oluşturmuştur. Öğrenciler öğrenci listesindeki sıralamasına (tek sayı ve çift sayı grup) göre girişim (n=34) ve kontrol (n=38) gruplarına rastgele atanmıştır. Girişim grubundaki öğrencilere akran eğitim programı uygulanmışken kontrol grubundaki öğrencilere bir eğitim uygulaması yapılmamıştır. Araştırma verileri “Kişisel Bilgi Formu” ve “Ruhsal Hastalıklara Yönelik İnançlar Ölçeği” (RHYİÖ) kullanılarak toplanılmıştır.

Bulgular: Girişim grubundaki öğrencilerin çaresizlik ve kişilerarası ilişkilerde bozulma, tehlikelilik ve utanma alt boyut puan ortalamalarının akran eğitimi sonrasında anlamlı derece azaldığı belirlenmiştir (p<0.05). Ayrıca akran eğitimi sonrasında girişim ve kontrol grubu arasında çaresizlik ve kişilerarası ilişkilerde bozulma, tehlikelilik ve utanma alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır (p<0.05). Girişim grubundaki öğrencilerin Ruhsal Hastalıklara Yönelik İnançlar Ölçeği ve alt boyutları son test puan ortalamalarının kontrol grubundaki öğrencilerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Sonuçlar: Akran eğitiminin hemşirelik bölümü öğrencilerinin ruhsal hastalıklara yönelik inançlarında olumlu yönde değişim oluşturduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Akran eğitimi, damgalama, hemşirelik öğrencileri, ruhsal hastalık

***Bu çalışma “TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı” tarafından desteklenmiştir.**

HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDEKİ STRESİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK ÖZ YETERLİLİĞİNE ETKİSİ

Öznur ADADIOĞLU¹, Funda AKDURAN¹, Metin YILDIZ¹, Beyza YILMAZ*¹

¹ Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye, beyza.yilmaz17@ogr.sakarya.edu.tr

Özet

Amaç: Tanımlayıcı nitelikte olan bu çalışma, hemşirelik eğitimindeki stresin hemşirelik öğrencilerinin akademik öz yeterliliğine etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Metod: Bu çalışma bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 391 öğrenci ile yapılmıştır. Veriler; Mart-Nisan 2023 tarihleri arasında Kişisel Bilgi Formu, Hemşirelik Eğitimi Stres Ölçeği, Hemşirelik Öğrencileri Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama formları internet ortamında ‘Google Formlar’ üzerinden öğrencilere ulaştırılarak çalışmaya katılımları sağlanmıştır. Veri toplama formlarının ilk sayfasına aydınlatılmış onam formu eklenmiş, öğrenciler çalışmaya katılmaya onay verdikten sonra sorulara geçiş yapabilmişlerdir. Veriler, SPSS programında analiz edilmiş, tanımlayıcı istatistikler ve basit doğrusal regresyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin %81.3’ünün kadın, %32.2’sinin 3.sınıf öğrencisi olduğu, %71.6’sının gelirinin giderine denk olduğu, %74.9’unun akademik başarı algısının orta düzeyde olduğu, %66.8’inin bölüme isteyerek geldiği, %58.6’sının okuduğu bölümden memnun olduğu, %45.0’inin aldığı hemşirelik eğitiminden memnun olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin yaş ortalamasının 20.92±1.67 (yıl) olduğu saptanmıştır. Çalışmamızda, öğrencilerin Hemşirelik Eğitimi Stres Ölçeği toplam puan ortalaması 64.00±14.73, Uygulama Stresi Alt Boyutu 32.51±7.96, Akademik Stres Alt Boyutu 31.48±7.64 bulunmuştur. Hemşirelik Öğrencileri Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği toplam puan ortalaması 49.93±6.12, İçsel Duygu Yönetimi alt boyutu 10.56±1.99, Otokontrol/Otomatik Kontrollü Davranış alt boyutu 14.73±2.33, Dışsal Duygu Yönetimi alt boyutu 12.41±3.06, Sosyallik alt boyutu 12.22±1.82 bulunmuştur. Ayrıca hemşirelik eğitimindeki stres değişkeninin akademik öz yeterlilik üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu, stresin tek başına akademik öz yeterlilik düzeyi üzerinde toplam varyansın %10.5’ini açıkladığı belirlenmiştir ($R=0.324$ $R^2=0.105$ $F=45.583$ $p<0.01$).

Sonuçlar: Öğrenci hemşirelerin eğitim sürecinde yaşadıkları stres arttıkça akademik öz yeterlilik düzeylerinin azaldığı ve öğrencilerin stres düzeylerinin tek başına akademik öz yeterlilik üzerinde önemli bir belirleyici olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, hemşirelik eğitimindeki stres, akademik öz yeterlilik

KERATOPLASTİ YAPILAN HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Bezen DUĞAN^{*1}, Berrin PAZAR¹

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 201440209@lhu.edu.tr

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli'ne dayalı NANDA tarafından belirlenen hemşirelik tanıları ve Keratoplasti ameliyatı olan hastanın fiziksel ve psikososyal açıdan değerlendirilerek hemşirelik bakım planı oluşturmaktır.

Metod: Bu çalışmada Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli'ne göre düzenlenen "Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Hasta Veri Toplama Formu" ile veriler toplanmıştır. NANDA-I'e ve Keratoplasti Ameliyatının Güncelleme sistemlerine göre hemşirelik tanıları belirlenmiş, hemşirelik girişimleri planlanmış ve bakım sonuçları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Olgu, bir şehir hastanesinin Göz Kliniğinde Keratoplasti ameliyatı olmuş 34 yaşında kadın hastadır. Olgunun NANDA-I'e göre düzenlenmiş hemşirelik bakımında, "etkisiz baş etme", "aktivite intoleransı", "ağrı", "doku bütünlüğünde bozulma riski", "uyku örüntüsünde bozulma", "düşme riski", ve "enfeksiyon riski" hemşirelik tanıları ele alınmıştır.

Sonuçlar: Keratoplasti ameliyatı geçiren hastanın hemşirelik bakım sürecinde hastanın gereksinimlerine yönelik fiziksel ve psikososyal desteklerle ve sistematik olarak planlanan hasta bakım kalitesinin artırılmasını sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik Bakım, NANDA-I, keratoplasti

SKABİES NEDENİ İLE İZOLASYON UYGULANAN PNÖMONİ TANILI HASTANIN YAŞAM AKTİVİTELERİ MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ: OLGU SUNUMU

Burcu ÖZDEMİR^{*1}, Aşlıhan ÖZTÜRK ÇETİN¹, Derya ÇINAR¹

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi, İzmir, Türkiye, *burc.zdemir@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Skabies nedeniyle izolasyon uygulanan pnömoni tanılı hastaya Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeli doğrultusunda verilen hemşirelik bakımının hasta sonuçlarına yansımalarının paylaşılmasıdır.

Metod: Bu çalışma, skabies nedeniyle temas izolasyonu uygulanan pnömoni tanılı bir hastanın hemşirelik sürecini bir hemşirelik modelini temel alan olgu sunumu yöntemi ile sunulmuştur.

Bulgular: Dispne ve şiddetli kaşıntı şikâyetiyle bir üniversite hastanesinin acil servisine başvuran 49 yaşındaki hastanın, pnömoni tanısıyla göğüs hastalıkları servisine yatırışı yapıldı. Hastanın öyküsünde diyabetik ayağa bağlı olarak sol alt ekstremitte amputasyonu mevcuttu. Fiziksel değerlendirmede; tüm vücut bölgesinde skabiese bağlı kaşıntılı papüller ve lezyonlar, diyabetik ayağa bağlı sağ ayak iki parmağında nekroz gözlemlendi. Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeli'ne göre hastada; gaz değişiminde bozulma, etkisiz solunum örüntüsü, aktivite intoleransı, oral mukoz membranda bozulma, ağrı, uyku örüntüsünde bozulma, deri bütünlüğünde bozulma ve kan glukozunda değişkenlik hemşirelik tanıları konuldu. Belirlenen tanılara yönelik hemşirelik girişimi olarak; yaşam bulguları takibi, ağız bakımı, oksijen desteği, mobilizasyon, uygun pozisyon verme, derin solunum ve öksürük egzersizleri, dikkati başka yöne çekme gibi kanıta dayalı nonfarmakolojik yaklaşımlar ile birey bütüncül olarak ele alınarak izolasyon kuralları çerçevesinde bakım, izlem ve tedavileri uygulandı.

Sonuçlar: Skabies nedeniyle izolasyon uygulanan pnömoni tanılı hastanın bakımında; özbakım gereksinimlerini karşılamada sorun yaşamaması, tedaviye uyum göstermemesi, iletişim sorunu olması gibi güçlükler ile karşılaşıldı. Bu sorunların yönetilmesinde Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeli rehberliğinde hemşirelik bakımı sistematize edilerek uygulanan girişimler doğrultusunda hastanın fonksiyonel kapasitesi arttırıldı, oral mukoz membranda iyileşme gözlemlendi, yaşamsal bulguları ve kan glukozu stabil hale geldi, sekresyon atılımı kolaylaştı, mobilizasyonu desteklendi, terapötik iletişim ile sosyal rollerini yerine getirme ve tedaviye uyum göstermesine katkı sağlandı.

Anahtar kelimeler: Fonksiyonel sağlık örüntüleri, hemşirelik bakımı, pnömoni, tip 2 diyabet, skabies

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İLK YARDIM ÖZ YETERLİLİK DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ

Busenur VAROL^{*1}, Süreyya SABRİ¹, Osman Alperen GELDİ¹, Elif KARAHAN¹

¹ Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, * busenurvarol01@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı, ilk yardım eğitimi alan üniversite öğrencilerinin ilk yardım öz yeterlilik düzeyini belirlemektir.

Metod: Araştırma tanımlayıcı tipte gerçekleştirildi. Araştırmanın evrenini Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan bir üniversitede eğitimine devam eden ve ilk yardım dersi alan 1995 öğrenci oluşturdu. Evreni bilinen örneklem formülü ile örneklem büyüklüğü 323 olarak belirlendi. Araştırma katılmaya gönüllü olan 346 öğrenci örnekleme oluşturdu. Araştırma verileri Mart-Nisan 2023 tarihleri arasında online olarak, Kişisel Bilgi Formu ve İlk Yardım Öz Yeterlilik Ölçeği aracılığı ile toplandı. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesi SPSS 22.0 programında tanımlayıcı analizler, t testi, ANOVA, Tukey testi ile yapıldı. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ kabul edildi. Araştırmada etik izin, kurum izni, bilgilendirilmiş onam alındı.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerinin yaş ortalaması 22.23 ± 2.61 , %66.2'i kadındır. Öğrencilerin %37.3'ü Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, %34.7'i Sağlık Bilimleri Fakültesi, %17.3'ü Spor Bilimleri Fakültesi, %10.7'i Meslek Yüksekokulu öğrencisidir. Öğrencilerin %26.1'inin ilk yardım sertifikasının olduğu, %24.9'unun daha önce bir ilk yardım müdahalesinde bulunduğu, %44.2'inin sürücü belgesinin olduğu belirlendi. İlk yardım öz yeterlilik toplam puanlarının 6.27 ± 1.58 ; yaşamsal destek öz yeterlilik alt boyut puanlarının 6.11 ± 1.67 ; temel ilk yardım öz yeterlilik alt boyut puanlarının 6.59 ± 1.52 olduğu görüldü. Cinsiyet arasında ilk yardım öz yeterliliğinde fark yoktur ($p > 0.05$). Yaşamsal destek öz yeterlilik alt boyutunda Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nun puanlarının Spor Bilimleri Fakültesinden anlamlı olarak daha yüksek olduğu belirlendi ($p < 0.05$). İlk yardım sertifikası olan ve daha önce ilk yardım müdahalesinde bulunan öğrencilerin ilkyardım öz yeterliliğinin anlamlı olarak yüksek olduğu görüldü ($p < 0.05$).

Sonuçlar: İlk yardım dersi alan üniversite öğrencilerinin ilk yardım öz yeterlilik algılarının yeterli olduğu belirlendi. İlk yardım dersi ile birlikte ilk yardım öz yeterlilik algısının artırılmasına yönelik sertifika programları gibi daha özel programlara katılıma teşviki önermekteyiz.

Anahtar kelimeler: İlk yardım, öz yeterlilik, ilk yardım öz yeterliliği, üniversite öğrencileri

MÜZİK UYGULAMASININ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İLK SİMÜLASYON DENEYİMİ SIRASINDA YAŞANAN ANKSİYETE VE KONFORA ETKİSİ

Eda ERGİN¹, Elif GÜNAY İSMAİLOĞLU¹, Büşra ÖZDEMİR^{2*}, Ömer GÜNDOĞDU³, Şebnem ÇINAR YÜCEL⁴

¹ İzmir Bakırçay Üniversitesi, İzmir, Türkiye

² Çiğli Eğitim Araştırma Hastanesi, İzmir, Türkiye, *bsraozdmir4335@gmail.com

³ Tepecik Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, İzmir, Türkiye

⁴ Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İzmir, Türkiye

Özet

Amaç: Araştırma, müzik uygulamasının hemşirelik öğrencilerinin ilk simülasyon deneyimi sırasında yaşanan anksiyete ve konfora etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü deneysel olarak yapılmıştır.

Metod: Araştırma, 2.sınıfta öğrenim gören deney (n=37) kontrol (n=40) toplamda 87 hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Durumluluk Kaygı Ölçeği” “Görsel Kıyaslama Ölçeği” kullanılmıştır. Simülasyon uygulama öncesi tüm öğrencilerin formları doldurmaları sağlanmıştır. Kontrol grubunun simülasyon deneyimi öncesi, simülasyon uygulamasına başlamadan hemen önce ve simülasyon uygulaması sonrası nabız ve kan basıncı ölçümleri kaydedilmiştir. Deney grubuna simülasyon uygulamasını girmeden 30 dk önce enstürmantel müzik dinletilmiştir. Simülasyon uygulamasından sonra tüm öğrencilerin Durumluluk Kaygı Ölçeği, “Görsel Kıyaslama Ölçeği” doldurulmaları sağlanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucunda; öğrencilerin yaş ortalamasının 20.44±1.14 yıl olduğu, %66.5’inin kadın olduğu, %62.3’ünün hemşirelik mesleğini sevdiği, %44.2’sinin hemşirelik mesleğini isteyerek tercih ettiği saptanmıştır. Kontrol grubundaki öğrencilerin; ön test kaygı puan ortalaması 40.27±11.13, son test kaygı puan ortalaması 36.70±9.53’dür. Ön test son test kaygı puan dağılımları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır (p>0.05). Öğrencilerin konfor puan ortalaması ise simülasyon uygulaması öncesi 6.68±0.35, Simülasyon uygulama sonrası 6.32±2.42 ve konfor puanları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır (p>0.05). Deney grubundaki öğrencilerin; ön test kaygı puan ortalaması 47.83±11.46, son test kaygı puan ortalaması 39.08±11.72 ve ön test son test kaygı puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır (p<0,05). Öğrencilerin konfor puan ortalaması ise müzik uygulaması öncesi 6.53±2.06, müzik uygulama sonrası 7.38±1.85’tir. Deney grubu öğrencilerin müzik uygulaması öncesi ve sonrası konfor düzeyleri ve sistolik kan basıncı değerleri arasında anlamlı fark varken (p<0.05); diyastolik kan basıncı ve nabız değerleri arasında fark yoktur (p>0.05).

Sonuçlar: Simülasyon öncesi müzik uygulamasının öğrencilerin konfor düzeylerini artırma ve kaygısını ve sistolik kan basıncı değerlerini azaltma yönünde etkisinin olduğu bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Simülasyon, müzik, hemşirelik öğrencisi, kaygı

LOMBER DİSK HERNİ AMELİYATI OLAN HASTALARIN TABURCULUK AŞAMASINDAKİ BİLGİ GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ

Seher ÜNVER¹, Cansu ERSİN^{2*}

¹ Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye

² Tekirdağ İsmail Fehmi Cümaloğlu Şehir Hastanesi, Tekirdağ, Türkiye, *cansuersin6@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmada, lomber disk herni ameliyatı olan hastaların taburculuk aşamasındaki bilgi gereksinimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Araştırma, bir üniversite hastanesinin beyin ve sinir cerrahisi servisinde lomber disk herni ameliyatı olan ve taburcu olması planlanan 81 hasta ile tanımlayıcı desende tamamlandı. Verilerin toplanmasında “Hasta Tanıtım Formu” ile “Hasta Öğrenim Gereksinimleri Ölçeği” kullanıldı. Hastalar taburcu olacakları günden önceki 24-48 saat içerisinde araştırmacı hemşire tarafından odalarında ziyaret edilerek araştırmanın amacı hakkında bilgilendirildi. Hastaların bilgilendirilmiş izinlerinin alınmasından ardından yüz yüze görüşme yöntemiyle yaklaşık 15 dakikalık süre içinde dolduruldu. Verilerin analizinde Mann-Whitney U ve Spearman korelasyon testleri kullanıldı. Çalışmanın öncesinde gerekli etik ve kurum izinleri alındı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların hasta gereksinimleri puan ortalamasının 200.95 ± 35.66 olduğu ve en yüksek önemlilik düzeyini 20.24 ± 3.80 puan ortalaması ile cilt bakımı alt boyutunun oluşturduğu belirlendi. Hastaların eğitim düzeyleri ile toplam ölçek puanları karşılaştırıldığında, ilk/ortaöğretim düzeyinde eğitime sahip olan hastaların öğrenim gereksinimlerinin önemlilik düzeyinin lisans/lisansüstü düzeyde eğitime sahip olan hastalardan istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi ($p=0.046$; $U=191.00$).

Sonuçlar: Araştırmadan elde edilen verilere göre lomber disk herni ameliyatı olan hastaların olduğu öğrenim gereksinimlerinin yüksek düzeyde olduğu ve hastaların eğitim düzeylerinin öğrenim gereksinimlerini anlamlı düzeyde etkilediği belirlendi. Buna göre hastaların taburculuk eğitimlerinde öğrenim durumlarının göz önünde bulundurulması önerilir.

Anahtar kelimeler: Cerrahi, lomber disk herni, hasta öğrenim gereksinimleri, hemşire

ÜNİVERSİTEDE ÖĞRENİM GÖREN KADINLARDA SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYİ İLE GENİTAL HİJYEN DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Cavide SAĞLIK^{1*}, Zekiye İSTEK¹, Ayşegül DEMİRBAŞ¹, Feyza DEMİR BOZKURT¹, Ecem ÇİÇEK GÜMÜŞ¹

¹Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, * cavidesaglik@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, kadın üniversite öğrencilerinin sağlık okuryazarlık düzeyleri ile genital hijyen davranışları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Metod: Tanımlayıcı- ilişki arayıcı olarak yapılan araştırmanın örneklemini 2022-2023 Eğitim ve Öğretim yılı içerisinde Batı Karadeniz bölgesinde bir üniversitede öğrenim gören, dahil edilme kriterlerini karşılayan araştırmaya katılmaya gönüllü 350 kadın öğrenciden oluşmaktadır. Veriler, çevrimiçi bağlantı formu ile kadınlara araştırmanın amacı hakkında bilgi verilerek toplanmıştır. Katılımcılara katılımcı bilgi formu, Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği ve Genital Hijyen Davranışları Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma verilerinin analizleri SPSS 26.0 versiyonu kullanılarak yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler sayı ve yüzdeler şeklinde verilmiş, kategorik verilerin karşılaştırılması amacıyla ki-kare testi, araştırma değişkenlerinin karşılaştırılmasında korelasyon analizleri, Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır.

Bulgular: Tamamını kadınların oluşturduğu katılımcıların yaş ortalaması 21.92 ± 2.51 'dir. Araştırmada 'Genital Hijyen Davranışları Ölçeği'nden alınan puanlar incelendiğinde genital hijyen davranışları alt boyutu toplam puanı 48.0 ± 5.5 , menstrüel hijyen alt boyutu toplam puanı 27.4 ± 4.7 , anormal bulgu farkındalığı alt boyutu toplam puanı 11.3 ± 2.6 ve ölçek toplam puanı $86,7 \pm 10,1$ olarak belirlenmiştir. Katılımcıların genital hijyen davranışları ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları ile okudukları bölüm ve banyo yapma şekilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0.01$). Katılımcıların "Sağlık Okuryazarlık Ölçeği"nden alınan puanlar incelendiğinde bilgiye erişim alt boyutu toplam puanı 21.7 ± 6.6 , bilgileri anlama alt boyutu toplam puanı 29.6 ± 5.9 , değer biçme/ değerlendirme alt boyutu toplam puanı 33.6 ± 6.4 , uygulama/ kullanma alt boyutu toplam puanı 21.0 ± 4.0 ve ölçek toplam puanı 106.0 ± 17.9 olarak bulunmuştur. Buna göre katılımcıların sağlık okuryazarlık puan ortalamaları yüksek bulunmuştur. Kadınların sağlık okuryazarlığı toplam ölçek puan ortalamaları ile genital hijyen davranışları toplam ölçek puan ortalamaları arasında orta düzeyde pozitif anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0.01$).

Sonuçlar: Kadınların genital hijyen davranışlarının yeterli olmasının sağlık okuryazarlık düzeylerinin yüksek olmasıyla ilişkili olduğu görülmektedir. Katılımcıların sağlık okuryazarlık toplam ölçek puan ortalamaları ile genital hijyen davranışları toplam ölçek puan ortalamalarının yüksek olmasının çalışmaya katılan kadın katılımcıların yaklaşık %30'unun sağlık ile ilgili bölümlerde okumasıyla ilişkili olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Genital hijyen, kadın, üniversite öğrencisi, sağlık okuryazarlığı

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARI İLE SAĞLIK KONTROL ODAĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Betülay KILIÇ¹, Zehra AKAY¹, Ceren EKİNCİ², Merve ARPACI¹, Zeynep BANRI¹, Süleyman MAVUŞ¹

¹ Gülhane Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, Türkiye

² Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE, cerenekinci02@gmail.com

Özet

Amaç: Sağlıklı yaşam biçimi davranışları geliştirmenin ilk adımları toplum ve ailede atılır, daha sonra da eğitimle gelişir ve değişir. Kişilerin sağlıkla ilgili yaşadıkları durumların nelere atfedildiği ise sağlık kontrol odağı ile ilgili bir durumdur. Bu davranışların geliştirilmesi ve devam ettirilmesinde sağlık çalışanlarının önemli rol ve sorumlulukları vardır. Bu çalışma hemşirelik öğrencilerinde sağlıklı yaşam biçimi davranışları ile sağlık kontrol odağı arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı tipteki bu çalışma 01.03.2023- 01.04.2023 tarihleri arasında Gülhane Hemşirelik Fakültesinde yapılmıştır. Araştırmanın evrenini 758 hemşirelik öğrencisi, örnekleme ise çalışmaya katılmayı kabul eden 450 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcılara ait bilgiler, sosyodemografik veri formu, Çok Boyutlu Sağlık Kontrol Ölçeği ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Yapılan çalışma sonucuna göre öğrencilerin yaş ortalaması 21,51±1,47 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %88,2'i kadın, %36,7'si 2. Sınıftır. Sağlıklı yaşam biçimi davranışları ile çok boyutlu sağlık kontrol odağı arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur (F=61,336; p=0,00<0.05). Sağlıklı yaşam biçimi davranışları arttıkça çok boyutlu sağlık kontrol odağı düzeyi artmaktadır (β=0,632). Manevi gelişim ve kişilerarası ilişkiler arttıkça iç kontrol düzeyi artmaktadır (β=0,247) (β=0,179). Beslenme ve stres yönetimi arttıkça şans kontrol düzeyini düzeyi artmaktadır (β=0,250) (β=0,168). Manevi gelişim arttıkça şans kontrol düzeyi azaltmaktadır (β=-0,225). Sağlık sorumluluğu ve beslenme arttıkça güçlü diğer kişiler düzeyi artmaktadır (β=0,196) (β=0,213).

Sonuçlar: Bu çalışmada, sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının geliştirilmesine yönelik adımlar arttıkça çok boyutlu sağlık kontrol odağı düzeyinin arttığı görülmüştür. Hemşirelik öğrencilerinin sağlıklı yaşam biçimi davranışları kazanmaları ve sağlık kontrol odağı düzeylerinin artması meslek hayatlarında bu davranışları bakım verdikleri bireylere de kazandırabilmelerini sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, sağlık kontrol odağı, sağlıklı yaşam biçimi davranışları

TÜRK VE GÖÇMEN GEBELERDE SOSYAL DESTEĞİN STRESE ETKİSİ: KARŞILAŞTIRMA ÇALIŞMASI

Çağla ÇILĞIN¹, Gülnihal ARTUĞ CANSIZLAR², Büşra YILMAZ³, Ümran OSKAY³

¹İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi,
İstanbul, Türkiye, cilgin993@gmail.com

²İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, Türkiye

³İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Özet

Amaç: Çalışmada, Türk ve göçmen gebelerde sosyal desteğin strese etkisini karşılaştırmak amaçlandı.

Metod: Çalışma Ocak-Nisan 2023 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından İstanbul'daki bir hastanenin gebe polikliniğinde yüz yüze görüşme yöntemiyle yürütüldü. Veriler katılımcı tanıtım formu, "Gebelik Stresi Değerlendirme Ölçeği" (GSDÖ) ve "Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği" (ÇBASDÖ) ile elde edildi. Çalışmanın yürütülebilmesi için etik kurul onayı, kurum izni ve gebelerden bilgilendirilmiş olur alındı. Örneklem hesabında kullanılan GPower 3.0 programına göre 600 gebeye ulaşılmak hedeflenmektedir. Belirtilen tarihler arasında 64 gebeye ulaşılabilmiş, veri toplama süreci devam etmektedir. Araştırmaya dâhil etme kriterleri 18 yaş ve üzeri, 20.gebelik haftasından sonraki haftada olma ve katılımında gönüllü olmasıdır.

Bulgular: Katılımcıların %84,4'ü Türk, yaş ortalaması 27,69±5,90 (18-42) ve gebelik hafta ortalaması 34,98±3,26 bulundu. Göçmen gebelerin 9,00±6,60 yıldır Türkiye'de yaşadığı, tüm gebelerin 8,30±4,07 yıl eğitim aldığı, %37,5'inin ilköğretim mezunu olduğu ve %65,6'sının çekirdek aile yapısında olduğu belirlendi. Gebelerin %73,4'ünün çalışmadığı, %85,9'unun gelirinin giderine eşit, %34,4'ünün iki gebeliğinin ve bir yaşayan çocuğunun olduğu bulundu. Katılımcıların %79,7'sinin isteyerek gebe kaldığı, %3,1'inin gebeliğini sonlandırmayı düşündüğü, %1,6'sının infertilite tedavisi gördüğü ve %64,1'inin önceki gebeliklerinde herhangi bir sorun yaşamadıkları belirlendi.

Katılımcıların %89,1'i gebeliklerinde kendilerini destekleyen birinin olduğunu, %70,3'ü eşinden, %51,6'sı ebeveyninden, %21,9'u kardeşinden ve %3,1'i kardeşinden destek gördüğünü bildirdi. Katılımcıların %42,2'si bu desteği on üzerinden on puan olarak derecelendirdi.

GSDÖ'nden Türk katılımcılar 21,04±16,63 puan alırken, göçmenler 38,90±18,91 aldı ve bu fark istatistiksel açıdan anlamlıydı (p=0,004). ÇBASDÖ'nde aile desteği alt boyutunda iki grup arasında fark yokken, arkadaş ve özel bir kişi desteği alt boyutunda elde edilen puan Türk katılımcılarda yüksekti (p<0,05). ÇBASDÖ toplam puanı da Türklerde, göçmenlere göre yüksek bulundu (p=0,018). GSDÖ ele alındığında; her iki grup için ÇBASDÖ alt boyutları ve ölçeğin toplamı ile p<0,001 anlamlılık düzeyinde zayıf derecede negatif yönde ilişki saptandı.

Sonuçlar: Gebelikte algılanan sosyal destek arttıkça, stres düzeyinin azaldığı, göçün bu değişkenler üzerinde olumsuz etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Gebe, göçmen, sosyal destek, stres

BELEDİYEDE ÇALIŞAN ERKEK PERSONELLERE VERİLEN EĞİTİMİN KENDİ KENDİNE TESTİS MUAYENESİNE YÖNELİK SAĞLIK İNANÇLARINA ETKİSİ

Çağla GÜLER¹, Beyzanur DUVAN¹, Havva KARAYİĞİT¹, Havva KAYA¹, Dilek ÇELİK EREN¹, Özge ÖZ YILDIRIM¹, Hatice UZŞEN¹, Merve KOYUN¹, Özge İŞERİ¹ Cansev BAL¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye,
[*caglaguler0@gmail.com](mailto:caglaguler0@gmail.com)

Özet

Amaç: Araştırmada belediyede çalışan erkek personellere verilen eğitimin kendi kendine testis muayenesine yönelik sağlık inançlarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Çalışma, 1-30 Nisan 2023 tarihleri arasında tek gruplu, öntest sontest yarı deneysel türde yapılmıştır. Araştırmanın evrenini belediyede çalışan 18-50 yaşları arası daha önce testis kanseri tanısı almamış erkekler oluşturmuş, örneklem seçimine gidilmemiş olup araştırma yürütüldüğü sürede işe devam eden ve araştırmaya katılmayı kabul eden 30 katılımcı örnekleme oluşturmuştur. Araştırmaya başlamadan

önce ölçek sahibinden, etik kuruldan ve belediyeden gerekli izinler alınmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş “kişisel bilgi formu” ve “Testis Kanseri ve Kendi Kendine Testis Muayenesine Yönelik Sağlık İnançları Ölçeği”nden oluşan veri toplama formu ile toplanmıştır. Araştırma kapsamında belediye çalışanı erkeklerle öntest uygulaması, alanında uzman öğretim üyesi tarafından testis kanseri ve kendi kendine testis muayenesi eğitimi ve sontest uygulaması gerçekleştirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 21 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamasının 36.66 ± 7.00 (min26-max49) yıl, %56.7’sinin evli, %40’ının uzun süre il merkezinde ikamet etmiş olduğu, %50’sinin gelir durumunun giderine denk olduğu, %43.3’ünün üniversite mezunu olduğu, %46.7’sinin sigara kullanmadığı, %46.7’sinin alkol kullanmadığı, %86.7’sinin kronik hastalığının bulunmadığı saptanmıştır. Katılımcıların ön test ve son testlerden aldığı puanlar sırasıyla duyarlılık alt boyutundan 10.17 ± 4.96 , 14.00 ± 6.07 ; ciddiye/önemseme alt boyutundan 26.67 ± 11.40 , 30.93 ± 9.96 ; yarar ve sağlık motivasyonu alt boyutundan 20.47 ± 7.86 , 24.87 ± 4.76 ; engeller alt boyutundan 20.87 ± 8.36 , 21.57 ± 8.24 ; öz etkililik alt boyutundan 9.80 ± 4.95 , 15.00 ± 3.41 ve sağlık motivasyonu alt boyutundan 9.37 ± 3.93 , 10.43 ± 3.57 puan aldıkları bulunmuştur. Katılımcıların duyarlılık, ciddiye/ önemseme, yarar ve sağlık motivasyonu ve öz etkililik alt boyutları puan ortalamalarında girişim öncesine göre istatistiksel olarak anlamlı değişim belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Sonuçlar: Çalışma kapsamında uygulanan eğitim programının katılımcıların testis kanseri ve kendi kendine testis muayenesine yönelik sağlık inançlarını olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Erkek sağlığı, testis kanseri, kendi kendine testis muayenesi, eğitim.

HEMŞİRELERİN KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK VE MERHAMET DÜZEYLERİ: TANIMLAYICI VE KORELASYONEL BİR ARAŞTIRMA

Sultan AYAZ ALKAYA¹, Çiğdem ŞAHİN^{2*}

¹Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

²Güven Sağlık Grubu, Hemşirelik Hizmetleri Direktörlüğü, Ankara, Türkiye,

[*cigdem.aktekin@guven.com.tr](mailto:cigdem.aktekin@guven.com.tr)

Özet

Amaç: Araştırma hemşirelerin kültürlerarası duyarlılıkları ile merhamet düzeyleri ve ilişkili faktörleri incelemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma tanımlayıcı ve korelasyonel tasarım ile yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara’da özel bir hastanede çalışan hemşireler oluşturmuştur (N= 218). Örneklemeye araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 167 hemşire alınmıştır. Araştırma verileri 10 Nisan-26 Nisan 2023 tarihleri arasında “Kişisel Bilgi Formu”, “Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği” ve “Merhamet Ölçeği” ile toplanmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplarda t testi ve doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma öncesi etik komisyon onayı ve kurum izni, hemşirelerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 30.13±8.07, %82.6’sının kadın, %37.7’sinin lisans mezunu olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin %56.3’ünün farklı kültüre sahip insanlarla bir arada yaşadığı, %47.9’unun ana dili dışında başka bir dil ile iletişim kurduğu, %72.5’inin farklı bir ülkede hemşire olarak çalışmak istediği belirlenmiştir. Hemşirelerin Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği ortalama puanının 92,66 ± 10.84 (en düşük 57.00, en yüksek 116.00), merhamet ölçeği ortalama puanının 101,65±13.07 (en düşük 62.00, en yüksek 120.00) olduğu bulunmuştur. Kültürlerarası duyarlılık ile merhamet ölçeği ortalama puanları arasında pozitif yönlü orta kuvvette bir ilişki olduğu belirlenmiştir (r =0,401, p < 0.005). Kültürlerarası duyarlılık ile eğitim düzeyi, farklı kültürdeki insanlarla bir arada yaşama, ana dili dışında başka bir dil ile iletişim kurma, farklı bir ülkede hemşire olarak çalışma isteği değişkenlerinin ilişkili olduğu bulunmuştur (p < 0.005). Merhamet ile yaş ve eğitim düzeyinin ilişkili olduğu belirmiştir (p < 0.005).

Sonuçlar: Araştırmanın bulgularına göre, hemşirelerin kültürlerarası duyarlılık ve merhamet düzeyinin yüksek olduğu görülmüştür. Hemşirelerin farklı kültürlerle karşı duyarlılıklarının yüksek olması, günümüz eğitim anlayışı açısından istendik bir durumu ifade etmektedir. Bunun sürdürülebilmesi için, hemşirelerin kültürlerarası duyarlılığını geliştirmeye yönelik eğitimlerin planlanması gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, kültürlerarası duyarlılık, merhamet

COVID-19 PANDEMİSİ SIRASINDA ÇEVİRİM İÇİ EĞİTİM ALAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE AKADEMİK ÖZ YETERLİLİK VE MOTİVASYON ARASINDAKİ İLİŞKİDE KAYGININ ARACI ROLÜ

Çiğdem TORUN KILIC¹, Bahar CANDAŞ ALTINBAŞ¹, Didem SARIMEHMET¹, İlknur BUÇAN KIRKBİR¹

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, [*cigdemtorunkilic@gmail.com](mailto:cigdemtorunkilic@gmail.com)

Özet

Amaç: Çevrim içi eğitim, COVID-19 pandemisi sırasında Türkiye'de alternatif bir öğrenme yöntemi olarak benimsenmiş ve ülke çapında pandemiye bağlı karantina nedeniyle eğitim sürecinde aksama meydana gelmemesi amacı ile kullanılmıştır. Çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinde çevrimiçi eğitim sırasında akademik öz-yeterlik ve motivasyon arasındaki ilişkide kaygının aracı rolünü yapısal eşitlik modellemesi ile incelemektir.

Metod: Tanımlayıcı özellikteki çalışmanın örneklemi 534 hemşirelik öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışmanın verileri online olarak Haziran-Ağustos 2021 tarihleri arasında sosyodemografik bilgi anketi, Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği, Motivasyon Kaynakları ve Sorunları Ölçeği ve Durumluk Kaygı Ölçeği kullanılarak toplandı. Araştırmadan elde edilen SPSS 22.0 istatistik programı aracılığıyla değerlendirildi. Verilerin tanımlayıcı özelliklerinin belirlenmesinde frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma istatistikleri kullanıldı. Araştırmanın sürekli değişkenleri arasında pearson korelasyon analizi, lineer regresyon ve aracılık etkisine ilişkin hiyerarşik regresyon analizleri PROCESS Model 4 kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Katılımcıların %93.1'i kadın, %29.6'sı birinci sınıf öğrencisi ve %73.6'sının akademik ortalaması 3.01 ile 4.00 arasındadır. Hemşirelik öğrencilerinin Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği puan ortalaması 66.68±11.37, Motivasyon Kaynakları ve Sorunları Ölçeği puan ortalaması 89.81±12.09 ve Durumluk Kaygı Ölçeği puan ortalamasının 43.41±9.71'tür. Yapılan analiz sonucunda model anlamlı bulunmuş olup; motivasyon üzerindeki toplam değişim %18.68 oranında akademik öz yeterlilik tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0.187$; $F=122.227$; $p=0.000$). Akademik öz-yeterlik ile kaygı ($\beta =-0.235$), akademik öz-yeterlik ile motivasyon ($\beta=0.432$) ve kaygı ile motivasyon ($\beta =-0.200$) arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0.05$). Akademik öz yeterlilik ile motivasyon arasındaki ilişki ($\beta=0.432$) modele kaygı eklendiğinde ($\beta=0.385$) azalmaktadır ($p<0.05$). Bu bulguya göre akademik öz yeterlilik ile motivasyon arasındaki ilişkide kaygının kısmi ara değişken olduğu saptandı (%95 CI [0.024; 0.073]).

Sonuçlar: COVID-19 pandemisi sırasında hemşirelik öğrencilerinde öz yeterlilik ve motivasyon arasındaki ilişkide kaygı kısmi aracı rol oynamaktadır.

Anahtar kelimeler: COVID-19, hemşirelik, kaygı, motivasyon, öz yeterlilik

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK AİDİYET VE AKADEMİK KARIYER FARKINDALIKLARININ BELİRLENMESİ

Damla PAMUK^{1*}, Erdal CEYLAN¹

¹Damla PAMUK, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye,
*damlapamuk23@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin akademik aidiyet ve akademik kariyer farkındalıklarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Metod: Araştırmanın evreni Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) Hemşirelik Bölümü öğrencileridir (N=724). Örneklem seçimine gidilmeden araştırmaya katılmayı kabul eden 255 öğrenci örnekleme dahil edilmiştir. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Akademik Kariyer Farkındalık Ölçeği ve Akademik Aidiyet Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler “IBM SPSS Statistics 22” programında sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, Mann Whitney U, Kruskal Wallis ve Spearman korelasyon testleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma için AYBÜ Sağlık Bilimleri Etik Kurulundan etik kurul onayı ve Hemşirelik Bölümü Başkanlığından kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %61.6’sı akademik kariyer yapmayı planladığını, yarısı akademik kariyer süreci ile ilgili bilgi sahibi olmak amacıyla önceden araştırma yaptığını, %60’ı akademik kariyer sürecine yönelik gereklilikler ve girilmesi gereken sınavları bildiğini ve %57.6’sı lisans eğitimi sırasında belirlemiş olduğu bir konuya yönelik araştırma yaptığını belirtmiştir. Akademik Kariyer Farkındalık Ölçeği puan ortalaması 72.1±21.9 (Min: 31, Max:124) ve Akademik Aidiyet Ölçeği puan ortalaması 73.9±19.0 (Min: 25, Max:125) olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %39,6’sının akademik kariyer farkındalık düzeyleri düşük, %42.7’sinin orta olarak belirlenmiştir. Akademik Kariyer Farkındalık Ölçeği ve Akademik Aidiyet Ölçeği puanı arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir korelasyon saptanmıştır (p<0.001, r: 0.502).

Sonuçlar: Öğrencilerin akademik kariyer farkındalığı orta düzey ve akademik aidiyetleri düşük olarak bulunmuştur. Bu sebeple hemşirelik eğitimi veren kurumlar için nitelikli akademik personel ve saha için nitelikli uzman hemşire sayısının artırılması, öğrencilerin akademik kariyer farkındalığı ve aidiyetini yükseltecek çalışmalara gereksinim bulunmaktadır. Bu çalışmalar ile hemşirelik eğitimi ve sahadaki hemşirelik uygulamalarının kalitesinin artırılması yoluyla sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden nitelikli eğitim ve sağlıklı bireyler hedeflerine katkı sağlanmış olacaktır

Anahtar kelimeler: Akademik kariyer farkındalığı, akademik aidiyet, hemşirelik

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN, OTİZMLİ ÇOCUKLARIN GEREKSİNİMLERİNE YÖNELİK BİLGİ ve TUTUMLARI NİTEL ÇALIŞMA

Gülcan KENDİRKİRAN¹, Deniz SEKERE^{*}, Nuri SARAÇ¹

¹Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, [*denizxsekerr@gmail.com](mailto:denizxsekerr@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin, otizmlı çocukların gereksinimlerine yönelik bilgi ve tutumlarının belirlenmesi amacıyla nitel ve tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

Metod: Çalışma, 20.03.2023-15.04.2023 tarihleri arasında yapılacak olup veriler, etik kurul ve kurum iznini takiben 03.04.2023-10.04.2023 tarihleri arasında Haliç Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinden toplanmıştır. Çalışmanın örneklemini olarak 15 öğrenci belirlenmiş olup 13 öğrencinin katılımı ile tamamlanmıştır. Verilerin toplanmasında, “Kişisel Bilgi Formu” ve “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde nitel araştırmalarda kullanılan NVİVO programı kullanılmış olup analizler konusunda istatistikçi ile çalışılmıştır.

Bulgular: Çalışma sonucunda, katılımcıların %30,8’inin 23 yaşında, %53,8’inin erkek, %46,2’sinin 4. sınıf olduğu, %84,6’sının otizme yönelik eğitim almadığı, %100’ünün toplumda otizmlı çocukların gereksinimlerine yönelik uygulamaları yeterli görmediği ve %77’sinin toplumda, otizmlı çocuklara yönelik tutumları olumsuz olarak değerlendirdiği bulunmuştur. Öğrencilere, otizmlı çocukların gereksinimleri sorulduğunda “Özel Eğitim”, “Ailenin Bilgisi ve Desteği”, “Bakım”, “Sosyalleşecek Alan”, “Sosyal Destek ve Arkadaşlık” şeklinde cevaplar alınmıştır. Öğrencilerin cevapları doğrultusunda 6 Tema (Tanım, Aile Toplum, Tutum, Sağlık Çalışanları) ve 41 kod (Göz Teması Kuramama, İçine Kapanık, Özel Eğitim, Topluma Kazandırma, Empati, Bilinçli Olmak, Kaynaşma Partisi/Festival, Boyama Etkinliği vb.) oluşturulmuştur.

Sonuçlar: Öğrenciler, otizmlı çocukların gereksinimlerine yönelik yeterli uygulama olmadığı ve otizmlı çocuklara yönelik tutumların olumsuz olduğu görüşündedir. Öğrenciler tarafından, otizmlı çocukların ailelerinin bilgi ve desteğinin önemli olduğu ve özel eğitim gereksinimlerinin varlığı belirtilmiştir. Öğrenciler, otizm ve otizmlı çocukların gereksinimlerine yönelik hem kendilerinin hem de sağlık çalışanlarının daha fazla bilinçlenmesi ve bilgilenmesi gerektiğini dile getirmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Gereksinim, hemşirelik, otizm, tutum

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ANTİDEPRESANLARA YÖNELİK BİLGİ VE TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Dilan ÜLGÜL^{1*}, Merve BAT TONKUŞ¹

¹ İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye,
*ulguldilan@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin antidepresanlara yönelik bilgi ve tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma, tanımlayıcı bir araştırma olup, evrenini 2022-2023 akademik yılında, lisans düzeyinde psikiyatri eğitimi almış hemşirelik öğrencileri (3. ve 4. sınıf hemşirelik öğrencileri), örneklemini ise yine aynı özelliklere sahip araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden öğrenciler oluşturdu. Örneklem seçimi, öğrencilerin antidepresan ilaçlara yönelik bilgileri Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği dersinde öğreniyor olması ve ilgili dersin 3. ve 4. sınıfta verilmesidir. Veri toplama aracı olarak, sosyodemografik özellikleri ve hemşirelik öğrencilerinin antidepresanlara yönelik bilgi ve tutumlarını belirlemek amacıyla oluşturulan 23 soruluk Bilgi Formu kullanıldı. Veriler katılımcıdan Google anket ile toplandı. Çalışmaya başlamadan önce katılımcılara araştırma ve veri toplama formu hakkında bilgi verilerek veri toplama aracını doldurmaları istendi ve onamları alındı. Veri toplama araçlarını doldurmak 10-15 dakika arasında sürdü. Verilerin analizinde; tanımlayıcı analizler için standart sapma, oran, yüzde vb. belirtici istatistiksel yöntemler kullanıldı. Veriler, SPSS 25.0 programı ile analiz edildi.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 23 olarak bulundu. Çalışmaya katılan öğrencilerin %77,07'si kadın, %40,3'ü 3.sınıf, %59,77 ise 4.sınıftan oluşmaktadır. Katılımcıların %15,04'ünün anksiyete ve depresyon bozukluğu nedeniyle antidepresan kullanmıştır. Katılımcıların %41,73'ü antidepresanlar hakkında yeterli bilgiye sahipken, %48,12'si antidepresanların etkili tedavi yöntemi olduklarına, %40,60'ı antidepresanlar depresyonun nedenini tedavi etmediklerini, %38,72'si psikoterapilerin antidepresanlardan daha etkili oldukları bulundu.

Sonuçlar: Bir hemşirenin kariyeri kaçınılmaz olarak son derece duygusal durumlarla ve kurumsal baskıyla karşı karşıya kaldığından, geleceğin hemşirelerinde yeterli ruh sağlığı çok önemlidir. Depresyon ve antidepresanlar hakkındaki bilginin artırılması, hemşirelik öğrencisinin ruh sağlığı bozulmuş bireylere yönelik olumlu tutumlarını artırmada fayda sağlayabilir.

Anahtar kelimeler: Antidepresan, depresyon, hemşire öğrenci, ruh sağlığı

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BEYİN GÖÇÜNE YÖNELİK TUTUMLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Dilek DEMİRCAN^{1*}, Lütfiye ÇOLAK¹, Gülzade UYSAL¹

¹ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya, Türkiye, [*b200603031@subu.edu.tr](mailto:b200603031@subu.edu.tr)

Özet

Amaç: Bu araştırmada hemşirelik öğrencilerinin beyin göçüne yönelik tutumlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Tanımlayıcı tipte gerçekleştirilen araştırmanın evrenini Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümüne kayıtlı 224 öğrenci oluşturmuştur. Evreni bilinen örneklem hesaplaması ile minimum örneklem sayısı 146 hemşirelik öğrencisi olarak belirlenmiştir. Araştırma verileri, öğrencilerin bazı sosyodemografik ve mesleğe ilişkin özelliklerini sorgulayan “Soru formu”, ve “Hemşirelik Öğrencilerinde Beyin Göçüne Yönelik Tutum Ölçeği (HÖBGYTÖ)” kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 26.0 programında sayı, yüzde, ki-kare testi, bağımsız t-testi ve ANOVA testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.51 ± 1.75 olup %74’ü (n:108) kadındır. %38.4’ü 2.sınıf %41.8’i akademik ortalamasını 2.5-3 arasında olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler %73.3’ü ailesiyle yaşadığını, %62.3’ü gelirin giderine eşit olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %67.8’i bölümü isteyerek seçtiğini, %56.2’si seçtiği bölümden memnun olduğunu, %40.4’ü üniversitedeki sosyal ve akademik aktivitelere katıldığını belirtmiştir. Öğrencilerin %58.9’ü geleceğe yönelik kariyer hedefleri olduğunu, %74’ü kariyer planlamaya yönelik eğitim almadığını, %66.4’ü bu konuda danışmanlığa gereksinimi olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin beyin göçüne yönelik tutum puan ortalamasının 38.01 ± 13.37 (min:16-maks:79) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin cinsiyeti, genel akademik ortalaması, part time çalışma durumu, yaşadığı yer, sosyoekonomik durumları, meslekten memnuniyet durumları, kariyer hedefi olma, kariyer planlama ile ilgili eğitim alma ile HÖBGYTÖ puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamsız olduğu belirlenmiştir ($p > 0.05$). Hemşirelik mesleğini isteyerek seçtiğini belirten öğrencilerin HÖBGYTÖ puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p = 0.05$). Ülkemizde mesleğe yönelik kariyerinin olduğunu düşünen öğrencilerin HÖBGYTÖ puan ortalamalarının daha düşük olduğu görülmektedir ($p < 0.001$).

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin beyin göçü tutum puanlarının ortalamasının altında olduğu görülmekle birlikte; mesleği isteyerek seçenlerin beyin göçüne ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu ve ülkemizde kariyerini sürdürebileceğini düşünenlerin ise beyin göçü tutumlarının daha düşük olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçları neticesinde hemşirelik öğrencilerine kariyerlerini yönlendirebilmesi için onları destekleyecek programlar önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, beyin göçü, kariyer planı

YETİŞKİN ERKEKLERDE SİGARAYA İLİŞKİN ALGI VE TUTUMUN FİZİKSEL VE PSİKOSOSYAL DEĞİŞİKLİKLERE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Doğukan REİS^{1*}, Hicran YILDIZ²

¹Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bursa, Türkiye, *202010046@ogr.uludag.edu.tr

Amaç: Sigara, kronik hastalıklar açısından en önemli risk faktörlerinden biridir. Çalışma, yetişkin bireylerde sigaraya ilişkin algı ve tutumun fiziksel ve psikososyal değişikliklere etkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Method: Tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın evrenini Amasra ili Kareşah Mahallesinde ikamet eden 18 yaş üzeri ve kahvehaneye giden erkek bireyler, örneklemini ise bu bireyler arasından araştırmaya katılmayı kabul eden 82 birey oluşturmuştur. Veriler, sosyodemografik özellikler ile sigara kullanımı, sigaranın psikososyal sosyal etkileri hakkındaki soruları içeren ve araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan anket formu aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, yüzdeler ve ortalamalar kullanılmıştır.

Bulgular: Yaş ortalamaları 48,73±15,74 olan bireylerin %40,5'i sigara kullanmakta, %36,9'u sigarayı bırakmış ve %22,6'sı hiç sigara kullanmamıştır. Sigara denildiğinde bireylerin aklına gelen ilk kelimeler kanser (%79,8), sağlığa zararlı madde (%26,2), hastalık (%20,2) ve para kaybıdır (%20,2). Bireylerin %21,4'ü sigaranın kokusundan rahatsız olduğu, %9,5'i dumanından rahatsız olduğu ve %9,5'i sigaradan tiksindiği için sigara içilen ortama girmekten rahatsızlık duyduğunu belirtmiştir. Bireylerin %36,9'unu birinci derece yakınının sigara içmesi durumunda kendisine karışmayacağını, %21,4'ü yakınının sigara içmesini istemediğini, %13,1'i uyaracağını ve %13,1'i sigara içmemesini tavsiye edeceğini ifade etmiştir. Bireylerin %38,1'i çevresindeki gençlerden birinin sigara içmesi durumunda kendisine karışmayacağını, %20,2'si gençlerin sigara içmesini istemediğini ve %14,3'ü sigara içmemesini tavsiye edeceğini ifade etmiştir. Bireylerin %41,7'si çevresindeki erişkinlerden birinin sigara içmesi durumunda kendisine karışmayacağını, %20,2'si çevresindeki erişkinlerin sigara içmesini istemediğini ve %14,3'ü sigara içmemesini tavsiye edeceğini ifade etmiştir. Bireylerin %35,7'si çevresindeki yaşlılardan birinin sigara içmesi durumunda kendisine karışmayacağını, %20,2'si yaşlıların sigara içmesini istemediğini, %14,3'ü uyaracağını ve %14'ü sigara içmemesini tavsiye edeceğini ifade etmiştir. Bireylerin %36,9'unu çevresindeki çocuklardan birinin sigara içmesi durumunda kendisine karışmayacağını, %22,6'sı çocukların sigara içmesini istemediğini, %14,3'ü sigara içmemesini tavsiye edeceğini ve %13,1'i uyaracağını ifade etmiştir. Bireylerin %38,1'i sigara kullanımının toplumda normal karşılandığını, %28,6'sı kötü karşılandığını ifade etmiştir.

Sonuçlar: Sigara kelimesinin bireylere kötü ve olumsuz kelimeleri çağrıştırdığı, bireylerin sigaranın sağlığa zararları konusunda farkındalığa sahip olduğu belirlenmiştir. Toplumda sigara içenlere karşı tutumun yaş ve yakınlığa göre değişmediği, sağlığa zararlı bir davranış, kötü bir alışkanlık ve bağımlılık olarak kabul edildiği görülmektedir. Sigara kullanımının bırakılmasında ve azaltılmasında, toplumun sigara konusundaki düşünce ve tutumun belirlenmesinin etkili olacağı düşünülmektedir. Hemşireler, toplumun sağlığını koruma ve geliştirmede önemli bir role sahiptir. Hemşireler, kronik hastalık risk faktörlerinin kontrol altına alınması konusunda çeşitli çalışmalar yürütmekte ve sağlık eğitimleri vermektedir. Hemşirelerin toplumun sigaraya karşı tutumu konusunda bilgi sahibi olmasının, bu deneyimleri göz önüne alındığında kronik hastalıklar açısından en önemli risk faktörlerinden biri olan sigaranın bırakılması ve sigaraya başlamanın önlenmesi konusunda farklı ve etkili çözüm yollarının ortaya konulmasına katkıda bulunacağı öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Sigara, tutum, düşünce, toplum

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ İÇİN ALGILANAN STRES, BİYO-PSİKO-SOSYAL CEVAP VE STRESLE BAŞ ETME DAVRANIŞLARI

Burcu DEDEOĞLU DEMİR¹, Duygu Su AÇIKGÖZ^{1*}

Buse ER¹, Omar MAHMOUD¹

¹İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, duygusuack@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencileri için algılanan stres, biyo-psiko-sosyal cevap ve stresle baş etme davranışlarının belirlenmesidir.

Metod: Araştırma tanımlayıcı-ilişki arayıcı olarak planlandı. Araştırmanın evrenini Kasım 2022-Şubat 2023 tarihleri arasında İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde Hemşirelik Bölümü'nde kayıtlı olan 312 öğrenci oluşturdu. Araştırma 148 öğrenciyle tamamlandı. Veriler "Öğrenci Bilgi Formu" 'Hemşirelik Öğrencileri İçin Algılanan Stres Ölçeği (HÖASÖ)', 'Biyo-Psiko-Sosyal Cevap Ölçeği (HÖBCÖ)' ve 'Stresle Baş Etme Davranışları Ölçeği (HÖSBDÖ)' kullanılarak toplandı. Verilerin analizi SPSS 26 Statistics Paket Programı aracılığı ile tanımlayıcı, korelasyonel ve karşılaştırmalı istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edildi. Pilot çalışma yöntemi kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin cinsiyet dağılımları incelendiğinde; %73,6'sının kadın, %26,4'ünün erkek olduğu bulundu. Hemşirelik öğrencilerinin yaş dağılımları incelendiğinde; %88,5'inin 18-24 yaş ve %11,5'inin 25-34 yaş aralığında oldukları belirlendi. Ölçeklerin Cronbach alfa güvenirlik katsayıları HÖASÖ 0.98, HÖSBDÖ, 0.91 HÖBCÖ 0.95 olarak bulundu. Genel olarak öğrencilerin ölçek puan ortalamaları, HÖASÖ 51,59 hemşirelik öğrencilerinin algılanan genel stres düzeylerinin orta seviyede olduğu bulundu. HÖBCÖ 26,50, hemşirelik öğrencilerinin algılanan genel biyo-psiko-sosyal cevap düzeylerinin düşük seviyede olduğu saptandı. HÖSBDÖ 29,58, hemşirelik öğrencilerinin stresle baş etmek için en sık kullandıkları stratejinin "transfer" olduğu belirlendi. emşirelik öğrencilerinin cinsiyetlerine göre HÖBCÖ ve alt boyutlarından sosyal davranış belirtileri ve duygusal belirtiler puanları arasında anlamlı farklılık saptandı ($p<0,05$). Hemşirelik öğrencilerinden kadın olanların, erkek olanlara göre HÖBCÖ ve alt boyutlarından sosyal davranış belirtileri ve duygusal belirtiler puanlarının daha yüksek olduğu bulundu.

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin algılanan stres tutumları üzerine biyo-psiko-sosyal cevap ve stresle baş etme davranışlarının anlamlı etkisinin olduğu bulundu. Hemşirelik öğrencilerinin algılanan stres düzeyleri puanları arttıkça, biyo-psiko-sosyal cevap ve stresle baş etme davranış puanlarının da artacağını gösterdi. Ölçeklerin daha çok örneklem gruplarına uygulanmasına ve ileri araştırmalar yapılmasına gerek vardır. Yapılan bu çalışma gelecekte hemşirelik öğrencilerinin klinikte yaşadıkları stresi, strese verdikleri cevabı ve baş etmelerini belirlemede Z kuşağını yansıtan yeni ölçme araçlarının oluşturulmasına da rehberlik edebilir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, stres, baş etme.

ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİN AFET SONRASI UZAKTAN EĞİTİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Duygu ALTINTAŞ^{1*}, Emrah ÇİÇEK¹, Leyla BAYSAN ARABACI¹

¹İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İzmir, Türkiye, *duygualtintass09@gmail.com

Özet

Amaç: Muassır medeniyetler seviyesine erişebilmenin ön koşulu olan sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden “*eğitimde kaliteyi*” sağlamak için hali hazırda uygulanan eğitim süreçlerinin değerlendirilmesi, ihtiyaç duyulan iyileştirmelerin yapılabilmesi adına önemlidir. Bu özden hareketle, bu araştırma, öğrenci hemşirelerin afet sonrası uygulanan uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Niceliksel türde, tanımlayıcı-betimsel olarak tasarlanan çalışma verileri, 4 Nisan-16 Nisan 2023 tarihleri arasında öğrenci hemşirelere, sosyal medya hesapları üzerinden “*Google Anket linki*” paylaşılarak toplanmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından ilgili literatür taranarak oluşturulan *Tanıttıcı Bilgi Formu* ve *Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Formu* ile toplanmıştır. Araştırmaya 542 öğrenci katılmıştır. Analizler dahil olma kriterlerine uyan ve Türkiye’de (*deprem bölgesinden üniversitelerin de yer aldığı*) 45 farklı üniversitenin hemşirelik lisans programına kayıtlı ve katılma konusunda gönüllü olan 516 öğrenci anketi üzerinden yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22.0 programında tanımlayıcı istatistikler analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrenci hemşirelerin %79.5’i kadın ve yaş ortalaması 21.30±1.73’dür. %94.2’si Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü lisans programında öğrenim görmekte olan öğrencilerin %58.2’si 3. ve 4. sınıfa devam etmektedir. %68.2’si Anadolu Lisesi mezunu olan öğrencilerin, %69’4’ü mesleğe karşı olumlu bakış açısına sahip olduğunu ve %53.5’i imkan olsa aynı mesleği tekrar seçebileceğini belirtmiştir. %38.0’ı deprem bölgesinde, %40.5’i ilçe-köyde, %72.1’i ailesiyle beraber ve %27.6’sı altı ve daha fazla kişiyle yaşadığını belirten öğrencilerin, %91.5’i kendisine ait teknolojik bir araçla uzaktan eğitime katıldığını ifade etmiştir. %10.7’si bir işte çalışan öğrencilerin %49.2’si uzaktan eğitime katılımı olumsuz etkileyen bir durumun olduğunu (*verleşim birimi, kalabalık ev ortamı, altyapı yetersizliği, çalışıyor olma vb.*) belirtmiştir. Öğrenci hemşirelerin çoğunluğu, uzaktan eğitimin özellikle ileriye dönük uygulamalı dersler ve mesleki gelişimleri için riskleri ve belirsizlikleri barındırdığını, kamera-mikrofon açmanın kaygı, korku ve streslerini arttırdığını, bu süreçte yaşadıkları sorunları çözümleyebilme ve elde ettikleri kazanımlar konusunda kendilerine güven ile ilgili kararsızlık yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Sonuçlar: Türkiye’nin farklı üniversitelerinde öğrenim gören geleceğin aday hemşireleri, uzaktan eğitim sürecinin öğrenme becerileri üzerine olumsuz etkileri olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Öğrenci hemşire, uzaktan eğitim, deprem

AİLE İÇİ ŞİDDETE MARUZ KALAN KADINLARDA OLUMSUZ SAĞLIK DAVRANIŞLARI

Duygu ÇELİK ÖZTİRYAKI*, Özlem CAN GÜRKAN¹

¹Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, TÜRKİYE, *dygelk22@gmail.com

Özet

Amaç: Kadına yönelik aile içi şiddet ciddi bir halk sağlığı sorunudur. Aile içi şiddetin kadınlar üzerinde, fiziksel, psikolojik, cinsel ve hayati sonuçları olabilmekte ve şiddet gören kadının sağlıklı yaşam davranışlarının ve kalitesinin azalmasına neden olabilir. Çalışma aile içi şiddete maruz kalan kadınlardaki olumsuz sağlık davranışlarını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel olarak planlanan çalışmanın evrenini, Ordu ilinin Çatalpınar ilçesi Merkez Aile Sağlığı Merkezi'ne Ocak 2023-Haziran 2023 tarihleri arasında başvuran 18-49 yaş arasındaki 2200 kadın oluşturmuştur. Örneklem hesaplamasında, daha önceden hesaplanmış ve standardize edilmiş etki büyüklüklerinden biri kullanılmıştır (Cohen,1998). Literatürde kadınların aile içinde şiddete maruz kalma durumları ve olumsuz sağlık davranışları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışma olmadığı tespit edilmiş, kadınların genel şiddet görme oranı üzerinden güç analizi yapıldığında; alfa 0,05; prevelans değeri %38 alındığında en az 311 kişiye ulaşılması sonucuna ulaşıldı. Veriler, Kişisel Bilgi Formu ve Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Tarama Formu kullanılarak toplandı. Veriler, yüzdeler, ortalama, ki-kare testi ve t testi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmamıza katılan kadınlarda, son bir yıl içinde şiddetin herhangi bir türüne maruz kalma oranı %36,70 olarak belirlendi. Kadınların maruz kaldığı şiddet türleri sırasıyla; sözel şiddet %29,30, fiziksel şiddet %11,60, ekonomik şiddet %20,90 ve cinsel şiddet %6,10 olarak saptanmıştır. Şiddete maruz kalan kadınlarda sigara kullanımı %21,10, haftada en az üç kez alkol kullanımı %2,60, düzenli egzersiz yapmama oranı %76,30 ve 8 saat altı uyuma süresi %47,80 olarak saptanmıştır. Son bir yıl içinde şiddete maruz kalma ve kalmama durumlarına göre kadınların sigara kullanımı, düzenli alkol kullanımı, düzenli egzersiz yapma ve ortalama uyku süreleri arasında istatistiksel fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

Sonuçlar: Elde ettiğimiz bulgular sonucunda, kadına yönelik aile içi şiddetin sigara, alkol kullanımı, düzenli egzersiz yapma ve uyku süreleri üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Şiddet, aile içi şiddet, olumsuz sağlık davranışları

**EV KAZALARINA YÖNELİK WEB TABANLI EĞİTİMİN 0-5 YAŞ ÇOCUĞU OLAN
ANNELERİN GÜVENLİK ÖNLEMLERİNİ TANILAMA VE İLK YARDIM BİLGİ
DÜZEYLERİNE ETKİSİ**

**Ebrar AĞIR^{*1}, Saliha SAYDAM¹, Betül ERASLAN¹
Gülzade UYSAL²**

^{*1} İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *ebrar.agr@gmail.com

² Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya, TÜRKİYE

Özet

Amaç: Ev kazalarına yönelik web tabanlı eğitimin 0-5 yaş çocuğu olan annelerin güvenlik önlemlerini tanılama ve ilk yardım bilgi düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla yarı deneysel olarak gerçekleştirilmiştir

Metod: Araştırmanın evrenini; sosyal medya üzerinden paylaşılan araştırma tanıtım afişine olumlu geri dönüş yapan ve 0-5 yaş çocuğu olan 212 anne oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem hesabı Gpower 3.1 programında 0.6 etki büyüklüğü ve 0.95 güç ile belirlenmiş olup minimum örneklem 33 anne olarak hesaplanmıştır. Araştırma 39 anne ile tamamlanmıştır. Anneler online 8 haftalık (her oturum 40 dk.) ev kazalarına ilişkin önlemler ve ilkyardım konularını içerecek bir eğitim programına dahil edilmişlerdir. Araştırma verileri, anne ve çocuk için hazırlanan “Soru Formu”, “0-6 Yaş Çocuklarda Annenin Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemleri Tanılama Ölçeği (min:40-maks:200)”, “İlk Yardım Bilgi Formu (min:0 maks:20)” ile whatsapp grubundan gönderilen online surveyde hazırlanan formun linki gönderilerek toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 26.0 programında ki-kare, tekrarlı ölçümler ve pairwise karşılaştırması kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan annelerin yaş ortalaması 32.07±5.68 olup %61.5’i (n:24) üniversite mezunu ve %69.2’si (n:27) çalışmamaktadır. %89.7’si çekirdek aile yapısındadır. Annelerin %43.6’sı (n:17) tek çocuk sahibi olduğunu ifade etmiştir. Annelerin %83.1’i bir kaza deneyimi olmadığını belirtmiştir. Annelerin eğitim öncesi güvenlik önlemleri tanılama ölçek puanlarının eğitim sonrası ve eğitimden bir ay sonrası arttığı ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (p<0.001). Annelerin eğitim sonrası bilgi puanlarının eğitim öncesi ve eğitimden bir ay sonrasına göre daha yüksek olduğu görülmekle birlikte, ölçümler arasında istatistiksel olarak fark olmadığı saptanmıştır (p>0.05)

Sonuçlar: Araştırma sonuçları doğrultusunda annelere verilen eğitimin çocuklarına ilişkin güvenlik önlemlerini tanılamaları açısından etkili olduğu belirlenmiştir. Öte yandan ilkyardım bilgi puan ortalamaları artış göstermekle beraber eğitimin halen etkin olmadığı sonucu dikkati çekmektedir. Bu sonuçlar önlemlere ilişkin bilgilerin daha sosyal içerikli olması, ilkyardımla ilgili bilgilerin ise bilimsel temelleri nedeniyle tekrarlı eğitimlerle pekiştirilmesi gerektiğini düşündürmektedir.

Anahtar kelimeler: Ev kazası, 0-5 yaş çocuk, ilkyardım, önlem

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ERAS PROTOKOLLERİNE İLİŞKİN DÜŞÜNCELERİ VE BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

**Ceren KÖMÜRCÜ¹, Elif ARSLAN¹, Eda Dilan GÜCÜYENER^{1*}, Eda BAL¹, Büşra Nur
CİVELEK¹, İnci KIRTIL¹**

¹Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *edadilan.gucuyener@std.yeditepe.edu.tr

Özet

Amaç: Bu araştırma, bir vakıf üniversitesinin hemşirelik bölümünün üçüncü ve dördüncü sınıfında öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinin, ERAS (Enhanced Recovery After Surgery) protokollerine ilişkin düşüncelerini ve bilgi düzeylerini incelemek amacıyla yapıldı.

Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel türdeki bu çalışma, Ocak-Mart 2023 tarihleri arasında, İstanbul ilinde bulunan bir vakıf üniversitesinin hemşirelik bölümünün üçüncü ve dördüncü sınıfında öğrenim gören öğrencilerle yürütüldü. Çalışmanın örneklemini, çalışmaya katılmaya gönüllü olur veren 142 öğrenci oluşturdu. Çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan veri formunun katılımcılara iletilmesi yoluyla elde edildi. Çalışma öncesinde gerekli etik kurul izni (E.83321821-805.02.03-112 sayılı, 13.01.2023 tarihli), kurum izni (2202211-665 sayılı, 07.11.2022 tarihli) ve tüm katılımcılardan yazılı ve elektronik bilgilendirilmiş izinleri alındı. Verilerin analizinde, anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Çalışmada, evrenin %84'üne ulaşıldı (N=168). Katılımcıların yaş ortalaması $22,56 \pm 1,56$ (dağılım, 20-33) olarak belirlendi. Çalışmaya katılan öğrencilerin %33,8'inin ERAS hakkında bilgisinin olmadığı, ancak %58,5'inin ERAS protokollerinin faydalı uygulamalar içerdiğini düşündüğü belirlendi. Öğrencilerin %90,8'i ERAS uygulamalarının multidisipliner ekibin tüm üyelerini ilgilendirdiğini bildirirken, %52,8'i ise "kısmen" hemşirelerin iş yükünü artıran uygulamalar olduğunu ifade etti. Çalışmaya katılan öğrencilerin %78,2'si ERAS protokollerinin uygulandığı bir klinikte çalışmak istediğini, %85,2'si ERAS'a teorik ve uygulamalı eğitimlerinde daha fazla yer verilmesi gerektiğini, %81'i de cerrahi hemşireliğinin önemli bir parçası haline gelmesi gerektiğini belirtti. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile ERAS'a ilişkin düşünce ve bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmadı ($p > 0,05$).

Sonuçlar: Çalışma bulguları, öğrencilerin ERAS protokollerine yönelik düşünce ve bilgilerinin iyi düzeyde olduğunu göstermektedir. Güncel ve kanıta dayalı uygulamalara lisans eğitiminde daha fazla yer verilmesi, öğrencilerin daha donanımlı birer meslek üyesi olmalarına ve teorik bilgilerini uygulamalarına profesyonellikle yansıtmalarına katkıda bulunacaktır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, ERAS protokolleri, kanıta dayalı uygulama

HUZUREVİNDE KALAN YAŞLILARDA YALNIZLIK DÜZEYİ VE BAKIM BAĞIMLILIĞINA ETKİSİ

Sevda TÜREN¹, Eda Nur YENİSU^{1*}

¹İstanbul Kültür Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye,
[*yenisuedanur0912@gmail.com](mailto:yenisuedanur0912@gmail.com)

Özet

Amaç: Hem ülkemizde hem de dünya genelinde yaşlı nüfus giderek artmaktadır. Yaşlılarda yalnızlık duygusu bireyin yaşamını etkileyerek bakım ihtiyacını değiştirebilir. Bu çalışmanın amacı, huzurevinde kalan yaşlıların yalnızlık düzeyini belirlemek ve bunun bakım bağımlılığı ile ilişkisini incelemektir.

Metod: Çalışma tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte yapıldı. Veriler “Veri Toplama Formu”, “Yaşlılar İçin Yalnızlık Ölçeği (YİYÖ)” ve “Bakım Bağımlılığı Ölçeği (BBÖ)” kullanılarak toplandı.

Bulgular: Çalışmaya huzurevinde kalan 254 yaşlı birey katılım sağladı. Katılımcıların yaş ortalaması 72,11±6,43 iken, büyük çoğunluğunu (%78,3) erkekler oluşturdu. Ayrıca, bireylerin %70,1’i günlük ihtiyaçlarını başka birine ihtiyaç duymadan karşılayabildiğini bildirirken, %78,7’sinin kronik hastalığı mevcuttu. Katılımcıların YİYÖ toplam puan ortalaması 11,05±5,49 olarak saptandı. YİYÖ alt boyut puan ortalamaları değerlendirildiğinde duygusal yalnızlık için 6,54±3,47 ve sosyal yalnızlık için 4,51±3,18 olarak belirlendi. BBÖ puan ortalaması ise 76,62±8,51 olarak saptandı.

Sonuçlar: Huzurevinde kalan yaşlılarda yalnızlık düzeyindeki artışın bakım bakımlılığında artış ile ilişkili olduğu belirlendi. Bireylerin bakım bağımlılığına yönelik stratejilerin oluşturulmasında yaşlıların yalnızlık düzeyleri yol gösterici olabilir.

Anahtar kelimeler: Yaşlı, huzurevi, yalnızlık, bakım bağımlılığı

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİSİNİN KAHRAMANMARAŞ DEPREMİNDE YAŞADIĞI SORUNLARIN NANDA TANILARI İLE İNCELENMESİ

Edanur AKTAŞ^{1*}, Bilge KALANLAR¹

¹Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye, *edaaktaas51@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışma 7 Şubat-12 Şubat tarihleri arasında Kırıkkale AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) ekibi ile birlikte Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesine giden AFAD gönüllüsü hemşirelik öğrencisinin yaşadığı sorunları belirlemeyi amaçlamaktadır.

Metod: Çalışma Olgu Sunumu olarak planlanmış olup, öğrencinin afet bölgesinde yaşadıkları olgu olarak aktarılmış ve yaşanan sorunları bilimsel olarak açıklamak için Kuzey Amerika Hemşirelik Birliği (NANDA) tarafından onaylanan tanımlar kullanılmıştır.

Bulgular: Bu olguda ele alınan öğrencinin afetin ilk günlerinde yaşadıkları sorunlar kapsamlı olarak ele alınmıştır. Öğrencinin afet alanına gitmesi ile birlikte yoğun çalışma temposuna girip yorulması, ekibin nöbetleşe bir şekilde uyuması, uyku düzeninde bozulma şeklinde tanımlanmıştır. Bulunduğu ortamdaki yıkım ve can kayıplarının fazla olması, enkazlardan gelen yardım çığlıklarının öğrencide yaşattığı şok, korku ve anksiyetenin ise NANDA hemşirelik tanımlarından post travma sendromu riski olarak tanımlanmıştır. Öğrencinin afet alanında bulunduğu günlerde çadırda kalması ve çadırda ısıtmanın yeterince sağlanmamasına ek olarak yetersiz beslendiğini ve toplamda 30 kişi olan ekibin aynı tuvaleti kullanması, banyonun olmaması sorunlarıyla karşı karşıya kaldığını ifade etmesi temel ihtiyaçlarını gidermede öz bakım yetersizliği tanısı olarak belirlenmiştir. Diğer bir durum ise öğrencinin, enkazdan çıkan ölü sayısının artmasının yanında, canlı sayısının az olması ile birlikte yaşadığı umutsuzluktur. Bu sorun NANDA'ya göre umutsuzluk olarak tanımlanmıştır.

Sonuçlar: Çalışmada hemşirelik öğrencisinin afet alanında başatme/stres toleransı, aktivite/dinlenme, öz bakım gibi alanlarda sorunlar yaşadığı saptanmıştır. Buna göre afet alanına gidecek olan gönüllülerin hemşirelik tanımları dikkate alınarak uygun planlar doğrultusunda dayanıklılıklarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Deprem, AFAD, Hemşirelik, NANDA

ROY ADAPTASYON MODELİNE GÖRE HEMODİYALİZ TEDAVİSİ ALAN ÇOCUK VE AİLESİNİN HEMŞİRELİK TANILAMA SÜRECİ: OLGU SUNUMU

Edanur TAR^{1*}, Sibel KÜÇÜKOĞLU²

¹ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir, Türkiye, *edanurtar.1107@gmail.com

² Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye

Özet

Amaç: Kronik Böbrek Yetmezliği (KBY) olan ve diyaliz tedavisi alan çocuk ve ailesi bu süreçte fiziksel, psikolojik ve sosyal alanda pek çok değişimle karşı karşıya kalmaktadır. Hemodiyaliz tedavisi alan çocuk ve ailesinin yaşamlarındaki temel değişimlere uyumunun artırılması ve adaptasyonun desteklenmesinde Roy Adaptasyon Modeli (RAM)'nin hemşireler için bir rehber olabileceği düşünülmektedir.

Metot: Bu olgu sunumunda hemodiyaliz tedavisi alan çocuk ve ailesinin RAM'a uygun olarak uyum davranışlarının değerlendirilmesi ve bu değerlendirme sonucunda hemşirelik tanılmasına gitme süreci bir olgu üzerinde ele alınmıştır.

Bulgular: 9 yaşında erkek hasta (Y.H.), KBY tanısı ile 4.5 yaşından itibaren hemodiyaliz tedavisi almaktadır. Çocuk subklavian katater aracılığıyla haftada 3 gün (1-2 gün aralıklarla) diyalize girmektedir. Ancak vakanın takip edildiği süreçte çocuk, sıvı kısıtlamasına uymama, solunum sıkıntısı ve ağırlığının fazla olması nedeniyle 3 gün aralıksız olarak diyaliz tedavisi için hastaneye gelmiştir. Veriler bu süreçte çocuk ve aile ile görüşülerek (yazılı-sözlü onamları alınarak) aynı zamanda diyaliz öncesi-sonrası yaşam bulguları ile laboratuvar tetkikleri değerlendirilerek toplanmıştır. Çocuğun üre, kreatinin, potasyum, hemoglobin, hematokrit, lökosit, albümin değerlerinin normal sınırlarda olmadığı ve diyaliz sonrası hipotansif olduğu saptanmıştır. Ayrıca hastanın idrar çıkışının olmadığı, vücut ağırlığı-boya göre percentillerinin düşük olduğu (3.-10. percentil), potasyum, fosfat ve sıvı kısıtlamasının bulunduğu, genel vücut derisinde kaşınmalar olduğu ve hastalığın prognozunun belirsizliği nedeniyle ailenin kaygı hissettiği belirlenmiştir. Hemodiyaliz tedavi sürecinde çocuk ve aileye RAM kapsamında, "Fizyolojik Alanda"; sıvı elektrolit dengesizliği, beslenmede dengesizlik, aktivite intoleransı, ağrı, büyüme gelişme geriliği, yorgunluk, konstipasyon, deri bütünlüğünde bozulma riski, enfeksiyon riski, kanama riski, "Benlik Kavramı Alanında"; benlik kavramında rahatsızlık, baş etmede etkisizlik, "Rol Fonksiyon Alanında"; öz bakım eksikliği sendromu, rol performansında etkisizlik ve "Karşılıklı Bağlılık Alanında"; anksiyete (aile) hemşirelik tanıları konulmuştur.

Sonuç: RAM'ın hemodiyaliz tedavisi alan çocuk ve ailesinin değerlendirilmesi ve baş etme sistemlerinin güçlendirilmesi için gereksinimlerinin belirlenmesinde yararlı ve etkin olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Modelin, hemodiyaliz hastalarının bakımında kullanılmaya teşvik edilmesi ve hemşirelik bakımı ile bütünleştirilerek uygulamaya geçirilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler:: Çocuk, hemodiyaliz tedavisi, hemşirelik, kronik böbrek yetmezliği, Roy Adaptasyon Modeli

AKCİĞER TUTULUMLU NÖROBLASTOM TANISI OLAN ÇOCUK HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Elif EREN^{1*}, Kadriye DEMİR¹

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *191440032@lhu.edu.tr

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı nöroblastom tanısı olan çocuk hastanın hemşirelik bakım planını oluşturmaktır.

Metod: Bu olgu sunumunda “Pediatrik Veri Toplama Formu” ile veriler toplanmıştır. Olgunun bakım planı oluşturulurken ders notları, hemşirelik tanı kitapları ve literatürdeki makalelerden yararlanılmıştır.

Bulgular: Olgu, Ankara’da bir Çocuk Hastanesi’nin Hematoloji-Onkoloji Servisi’nde Nöroblastom tanısı ile tedavi gören 5 yaşında hastadır. Hastalık öyküsünde; Eylül 2021’de başlayan grip, öksürük ve ateş şikâyetleri ile Bartın’da bir aile hekimliğine başvurulmuştur. Uygulanan tedavi sonrasında hastanın şikâyetleri artarak devam etmiştir. Daha sonra hastaya farklı bir hastanede bronşiyolit tanısı konulmuştur. Hastaya yapılan tetkikler sonucunda akciğerde kitleye saptanmıştır. Hasta Bartın’dan Ankara’ya sevk edildikten sonra çocuk hastanesinde akciğer tutulumlu nöroblastom tanısı konulmuştur. Hastaya Ekim 2021 tarihinde laparoskopik akciğer tümör ameliyatı yapılmıştır. Hastaya kemoterapi tedavisi planlanmıştır. 4 kür kemoterapi tedavisi aldıktan sonra hastada mukozit ve alopesi gelişmiştir. Hastada yorgunluk ve güçsüzlük mevcuttur. Yapılan laboratuvar tetkiklerinde hemoglobinin 8.1 olduğu görülmüştür. Ayrıca kemoterapi sonrası hastada bulantı-kusma, iştahsızlık, mukozite bağlı yutma ve çiğnemede zorluk mevcuttur. Hasta bu belirtilere bağlı olarak son 1 ayda 3 kg kaybetmiştir. Alt ekstremitelerde şişlik, kızarıklık ve ağrı mevcuttur. Hastanın hastaneye yatışı olduktan sonra ağrıya ve çevresel uyaranlara bağlı olarak uyku düzeni değişmiştir. Olgunun hemşirelik bakımında ‘‘Kemoterapi Sonrası Semptomlara Bağlı Beslenmede Dengesizlik: Gereksinimden Az Beslenme’’, ‘‘Kemoterapik İlaç Kullanımına Bağlı Oral Mukoz Membranda Bozulma’’, ‘‘Neoplastik Sürece, Tanısal ve Tedavi Amaçlı İşlemlerin Etkisine Bağlı Ağrı’’, ‘‘Kemoterapiye Sekonder Alopesiye Bağlı Beden İmajında Bozulma’’, ‘‘Çevresel Uyaranlara ve Hospitalizasyona Bağlı Uyku Örüntüsünde Değişim’’, ‘‘Hemoglobin Düzeyinde Düşmeye/Anemiye Sekonder Dokuların Oksijenlenmesinde Azalmaya Bağlı Yorgunluk’’, ‘‘Port Katatere Bağlı Enfeksiyon Riski’’ şeklinde hemşirelik tanıları ele alınabilir.

Sonuçlar: Kemoterapi tedavisi alan kanserli çocukların hemşirelik bakımı planlanırken, hastayı bütüncül şekilde değerlendirerek ihtiyacı olan hemşirelik tanımlarını uygulamak ve sonuçlarına göre bakımın etkinliğini değerlendirmek hemşirelik bakımının kalitesini önemli ölçüde arttıracaktır.

Anahtar kelimeler: Nöroblastom hemşirelik tanımları onkoloji

GEBELERİN ENDOKRİN BOZUCULAR KONUSUNDA FARKINDALIK DÜZEYİ VE TUTUMLARI

Mukaddes TURAN MİRAL¹, Elif KOÇ¹

¹İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *peri.01.elif@gmail.com

Özet

Amaç: Endokrin bozucular birey ve neslinde sağlık sorunlarına neden olan maddelerdir. Fetal dönem endokrin bozuculara en hassas olunan dönemlerden biridir. Bu nedenle gebelerin farkındalığı ve koruyucu tutum geliştirmeleri önemlidir. Bu çalışma, gebelerin endokrin bozucular konusundaki farkındalık düzeylerini ve tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı kesitsel nitelikte olan bu çalışma Ocak-Mart 2023 tarihleri arasında bir hastanenin gebe polikliniğinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 350 gebe oluşturmuştur. Veriler; tanımlayıcı veri formu, endokrin bozucular farkındalık formu ve endokrin bozucular tutum ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 29.65±5.73'tür. Gebelerin %93.1'i endokrin bozucuları duymadığını, %98.0'ı endokrin bozuculardan korunmak için önlem almadığını ifade etmiştir. Katılımcıların 47.4'ü bir ürünü alırken kararını en çok fiyatın belirlediğini bildirmiştir. Gebelerin endokrin bozucular farkındalık düzeyi ortalaması 15 üzerinden 9.15±3.19, endokrin bozucular tutum düzeyi ortalaması 105 üzerinden 73.26±8.51'dir. Gebelerin endokrin bozucu maddeler farkındalık düzeyi ile endokrin bozucular tutum düzeyi arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r= 0.50, p<0.01). Multipar, çalışmayan, eğitim düzeyi ve gelir düzeyi düşük gebelerin endokrin bozucular farkındalık ve tutum ortalamaları da düşük bulunmuştur (p<0.05). Bir ürün alırken en çok fiyatından etkilenen gebelerin, ürünün içeriğinden etkilenen kadınlara kıyasla endokrin bozucular farkındalık ve tutum düzeyi puan ortalamaları daha düşük bulunmuştur. (p<0.05).

Sonuçlar: Araştırma ile gebelerin neredeyse tamamının endokrin bozucu kimyasalları tanımadıkları ve koruyucu bir önlem almadıkları saptanmıştır. Buna rağmen bu konudaki farkındalık ve tutum düzeylerinin orta düzey ve üzeri olduğu belirlenmiştir. Gebelerin endokrin bozucular konusunda farkındalığının artırılması koruyucu tutum geliştirmelerini sağlayarak başta kendileri olmak üzere fetüsü/bebeği ve gelecek nesli endokrin bozucuların olumsuz etkilerinden koruyabilir.

Anahtar kelimeler: Endokrin bozucular, farkındalık, gebelik, tutum

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIKLI YAŞAM BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: İĞDIR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Emine AYDINALP¹, Fatma SEVİNÇ^{1*}
İğdir Üniversitesi, İğdir, Türkiye, *emine.aydinalp@igdir.edu.tr

Özet

Amaç: Bu çalışma, hemşire öğrencilerin sağlıklı yaşam becerilerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Metot: Araştırmanın evrenini İğdir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem hesaplanmadan evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmış ve araştırma 69 öğrenci ile tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu ve Sağlıklı Yaşam Becerileri Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS v.23 programı kullanılarak yapılan istatistiksel analiz sonuçları verilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler ve normal dağılım analizi sonuçlarına göre istatistiksel testler kullanılmıştır. Verilerin normal dağılımı için Skewness (Çarpıklık) ve Kurtosis (Basıklık) değerlerine bakılmış olup bu değerlerin +1.96 ve -1.96 arasında olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre verilerin normal dağıldığı kabul edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Verilerin normal dağıldığı durumlarda parametrik testler kullanılmış olup ikili gruplarda (cinsiyet, yaş, hemşireliğinin kendi isteğiyle tercih etme durumu) bağımsız gruplar t testi, üç ve üzeri gruplarda (sınıf düzeyi) ise tek yönlü varyans (ANOVA) kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada kullanılan “Sağlıklı Yaşam Becerileri” ölçeğinin toplamı için Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .921, “Sağlığa Verilen Önem” alt boyutu için .899, “Sağlıklı Beslenme” alt boyutu için .792, “Sağlıkla İlgili Kaynaklara Ulaşma” alt boyutu için .790 ve “Sağlık Önceliği” alt boyutu için .832 olarak tespit edilmiştir.

“Sağlıklı Yaşam Becerileri” ölçeğinin toplam puan ortalaması (65,36±8,540) ve ölçeğin tüm alt boyutlarında ortalamanın yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

“Sağlıklı Yaşam Becerileri” ölçeği ve alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşma durumuna yönelik yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçlarına göre; “Sağlıkla İlgili Kaynaklara Ulaşma” alt boyutunda [t(69)=-2.194; p<0.05] cinsiyete göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiş olup; erkek öğrencilerin (14,88±3,045) kadın öğrencilere (13,43±2,376) göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Sonuçlar: Bu araştırma ile hemşirelik öğrencilerin sağlıklı yaşam becerilerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sağlık, yaşam, sağlıklı yaşam becerileri, hemşirelik

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BEYİN GÖÇÜNE YÖNELİK TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Gönül AKBULUT¹, Emine AYDINALP^{2*}, Zeynep ÖZDEMİR²

¹Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye

²Iğdır Üniversitesi, Iğdır, Türkiye, *emine.aydinalp@igdir.edu.tr,

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik öğrencilerinin beyin göçüne yönelik tutumlarının incelenmesidir.

Metot: Araştırmanın evrenini Iğdır Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem hesabı yapılmadan evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmış ve araştırma 62 öğrenci ile tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu ve Hemşirelik Öğrencilerinde Beyin Göçüne Yönelik Tutum Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada öğrenci hemşirelerin % 72,6'sının hemşirelik mesleğini kendi istekleriyle tercih ettiği, % 37.1'inin hemşirelik bölümünü mesleğin iş bulma olanağının kolay olduğunu düşündüğü için tercih ettiği, % 66.1'inin hemşirelik bölümünü okumaktan memnun olduğu, % 64.5'unun yurt dışında yaşamın hayatı kolaylaştırdığını düşündüğü, % 51.6'sının yurt dışında yaşarsa daha mutlu olacağına inandığı, %77,4'ünün gelecek kaygısı olmayan başka bir ülkede çalışmak istediği, %79'unun politik baskılardan uzak başka bir ülkede yaşamak istediği saptanmıştır.

Sonuçlar: Araştırma sonucunda öğrencilerin başka bir ülkede çalışmaya ve yaşamaya yönelik tutumlarının yüksek olduğu bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Beyin göçü, hemşirelik, hemşirelik öğrencileri

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE MEME KANSERİ ÖNLEME DAVRANIŞLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ VE KANSER BİLGİ YÜKÜ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Emine CÖL^{*1}, Fatma Sıla ÇETİN¹, Esra TAYAZ¹

^{*1} Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *col.emine06@gmail.com

Özet

Amaç: Üniversite öğrencilerinde meme kanseri önleme davranışlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve kanser bilgi yükü arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Çalışma Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde okuyan 575 öğrenci ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırma verileri, literatür doğrultusunda hazırlanan tanıtıcı özellikler formu, Kadınların Meme Kanseri Önleme Davranışlarını Etkileyen Faktörleri Belirleme (MEKÖD) Ölçeği ve Kanser Bilgi Yükü (KBY) Ölçeği “Google Form” uygulaması aracılığıyla online platformda toplanmıştır. Çalışma verileri değerlendirilirken, tanımlayıcı istatistiksel metotlar ve verilerin normal dağılım gösterip göstermemesine göre parametrik yada non-parametrik testlerden yararlanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda, KBY ölçeği $18,52 \pm 3,67$, MEKÖD ölçeği $109,75 \pm 18,41$, tutum (TT) alt boyutu $29,74 \pm 5,22$, motivasyon (MOT) alt boyutu $14,06 \pm 3,31$, öz yeterlilik (ÖY) alt boyutu $13,37 \pm 3,28$, destek sistemleri (DS) alt boyutu $12,45 \pm 4,23$, bilgi arama (BA) alt boyutu $13,36 \pm 3,50$, öz bakım (ÖB) alt boyutu $16,69 \pm 5,02$ ve stres yönetimi (SY) alt boyutu $10,08 \pm 2,80$ olarak bulunmuştur. KBY ölçeği ile MEKÖD ölçeği ve alt boyutları arasında negatif yönde zayıf ilişki olduğu bulunmuştur. Fakültele göre KBY ölçeği, MEKÖD ölçeği, ÖY alt boyutu, ÖB alt boyutu ve SY alt boyutu, kanser hastası tanıdığına olma durumuna göre KBY ölçeği, meme kanseri hastası tanıdığı olma durumuna göre DS alt boyutu, Kendi kendine meme muayenesi (KKMM) yapma durumuna göre MEKÖD ölçeği ve ölçek alt boyutları, KKMM yapma sıklığına göre tüm ölçekler ve ölçek alt boyutları, KKMM hakkında eğitim almak isteme durumuna göre TT, ÖY ve ÖB alt boyutları, kanser erken teşhis tarama ve eğitim merkezlerinden (KETEM) haberdar olma durumuna göre MEKÖD ölçeği ve alt boyutları ve KETEM hakkında bilgi alınan yere göre ÖB alt boyutu istatistiksel olarak anlamlıdır.

Sonuçlar: Çalışmanın sonucunda alanında uzman kişilerce kansere yönelik eğitimlerin sempozyum yada seçmeli dersler ile eğitim verilerek öğrencilerin bilgilendirilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda eğitimler ile öğrencilerin kanser bilgi yükleri azalacak olup, kansere yönelik tutum, motivasyon, özyeterlilik, destek sistemleri, bilgi arama, özbakım ve stres yönetimi noktalarını güçlendireceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kendi kendine meme muayenesi, kanser bilgi yükü, meme kanseri

ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİN MERHAMET DÜZEYLERİ ÇEVRE ETİĞİ FARKINDALIKLARINI ETKİLER Mİ?

İsmail UÇAR¹, Emirhan KIRAN^{1*}, Nigar Ünlüsoy DİNÇER¹

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye, emirhankiran002@gmail.com

Özet

Amaç: Sağlık ve çevresel sürdürülebilirlik arasındaki ilişki, sağlık profesyonellerinin göz önünde bulundurması gereken bir konudur. Hemşirelik bakımının etkin ve etik çerçevede yürütülmesinde merhamet önemli bir unsur olarak yer almaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin çevre etiğine yönelik farkındalık ve merhamet düzeylerini belirlemek ve aralarındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır.

Metod: Araştırma 2022-2023 eğitim-öğretim dönemi bahar döneminde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 658 hemşirelik bölümü öğrencisi, örneklemini ise araştırmaya katılmayı kabul eden 310 kişi oluşturmuştur. Araştırma verileri “Kişisel Bilgi Formu” “Merhamet Ölçeği” ve “Çevre Etiği Farkındalık Ölçeği” kullanılarak çevrimiçi olarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistik yöntemleri, independent samples t testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis varyans analizi ve pearson korelasyon kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi SPSS 22.0 programında yapılmıştır. Çalışmanın gerçekleştirilebilmesi için etik kurul izni, kurum izni ve öğrencilerden onam alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerinin yaş ortalaması 20.64 ± 2.04 yaş olup, %41.98'i 1. sınıf öğrencisi ve yaklaşık yarısı (%55.12) daha önce çevre ile ilgili bir ders almamıştır. Öğrencilerin Merhamet Ölçeği puan ortalaması 4.53 ± 0.28 , Çevre Etiği Farkındalık Ölçeği puan ortalaması ise 4.17 ± 0.29 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin merhamet düzeyleri ile çevre etiği farkındalıkları arasında istatistiksel olarak orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. ($p < 0.05$; $r = 0.395$)

Sonuçlar: Bu çalışmada öğrencilerin merhamet düzeyleri ile çevre etiği farkındalıkları arasında orta, olumlu yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Öğrencilerin merhamet düzey farkındalıkları arttıkça çevre etiği farkındalıklarının arttığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Çevre etiği, merhamet, farkındalık, hemşirelik öğrencileri

SİGARANIN YARATTIĞI ZARARLI ETKİLERİ VE BIRAKMANIN ÖNEMİ KONUSUNDA VIDEO DESTEKLİ EĞİTİMİN SİGARA BIRAKMA ÜZERİNE ETKİSİ

**Hilal UYSAL¹, Mahir Can GÖKÇE¹, Ayça KARABACAK¹, Emrehan YİĞİT^{1*},
Özenç AYBEK¹**

¹Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, *yigitemre0614@gmail.com

Özet

Amaç: Araştırma Bartın Üniversitesi öğrencilerinin sigara kullanma durumlarının ve sigaranın yarattığı zararlı etkileri ve bırakmanın önemi konusunda video destekli eğitimin sigara bırakma üzerine etkisinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirildi.

Metod: Araştırma 1 Mart-1 Haziran 2023 tarihleri arasında Bartın Üniversitesi Ağdacı Kampüsünde sağlık bilimleri fakültesi, orman fakültesi, peyzaj mimarlığı bölümü ve sağlık hizmetleri meslek yüksek okulu ilk ve acil yardım bölümünde eğitim gören ve araştırmayı kabul eden sigara içen öğrencilerle tanımlayıcı ve bağımlı grup ön test- son test desenli deneysel çalışma olarak gerçekleştirildi. Araştırmanın evreni 1067 kişi üzerinden örneklem hesabına göre %95 güven aralığı, 0.5 hata payı ile toplam 238 sigara içen öğrenciye ulaşılması hedeflendi. Ancak veri toplama aşamasında eğitimin online olarak devam etmesi kararından sonra araştırma örnekleminde 98 sigara içen öğrenciye ulaşıldı. Araştırmada tüm gruba önce öntest veri toplama araçları uygulandı, daha sonra sigaranın yarattığı zararlı etkileri ve bırakmanın önemi konusunda hazırlanan video destekli eğitim gerçekleştirildi. Eğitimden 2 hafta sonra öğrencilere tekrar sontest veri toplama araçları uygulandı. Veriler SPSS programı ile analiz edildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan bireylerin %53.1'i kadın, %46.9'u erkek, yaş ortalaması 20.82±0.208, sigaraya başlama yaş ortalamaları ise 16.24±0.251 olarak bulundu. Bireylerin %18.4'ünün düşük gelir, %79.6'sını orta, %2.0'ı yüksek gelir düzeyinde bulundu. Bireylerin %74.5'inin günde bir paketten az, %24.5'inin günde bir paket, %1'inin günde iki paketten fazla sigara kullandığı tespit edildi. Araştırmada bireylerin sigara bırakma başarı öngörü ölçeği puan ortalamaları incelendiğinde, sigara bırakmanın önemi konusunda verilen eğitim öncesi (31.047±9.744) ve sonrası (33.619±9.080) anlamlı fark olmadığı tespit edildi (t=-1.664, p=0.112). Araştırmada bireylerin sağlık inanç modeline göre sigara bırakma ölçeği puan ortalamaları incelendiğinde, sigara bırakmanın önemi konusunda verilen eğitim öncesi (63.600±14.503) ve sonrası (69.600±12.296) anlamlı fark olduğu tespit edildi (t=-2.257, p=0.036).

Sonuçlar: Araştırmada uygulanan sigaranın zararlı etkileri ve sigarayı bırakmanın önemi konusundaki video destekli eğitimin bireylerin sigara bırakma başarısı öngörüsüne etkisinin olmadığı, bununla birlikte eğitimin sigara bırakma sağlık inanç düzeylerinde iyileşme sağladığı tespit edildi.

Anahtar kelimeler: Sigara, sigaranın zararları, video eğitim

LÖSEMİ TANILI ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNE UYGULANAN MINDFULNESS TEMELLİ PSİKOEĞİTİMİN EBEVEYN PSİKOLOJİSİNE ETKİSİ

Oya Sevcan ORAK¹ Ercan TUNÇ*¹, Canan ALBAYRAK²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, *ercan.tunc@omu.edu.tr

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi Çocuk Hematoloji ve Onkoloji Bölümü, Samsun, Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı, lösemi tanılı çocukların ebeveynlerine uygulanan mindfulness temelli psikoeğitim programının (MTPP) ebeveyn psikolojisine etkisini belirlemektir.

Metod: Ön test ve son test ölçümlü, randomize kontrollü deneysel tipte olan bu araştırma, Türkiye'de bir üniversite hastanesinin Pediatrik Hematoloji polikliniğine kayıtlı olan lösemi tanılı çocukların ebeveynleri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 36 ebeveyn, MTPP uygulama süreci öncesi basit rastgele randomizasyon yöntemiyle 18 deney ve 18 kontrol olmak üzere gruplara ayrılmıştır. Araştırma, 30 ebeveyn ile tamamlanmıştır (15 deney, 15 kontrol). Deney grubundaki ebeveynlere araştırmacılar tarafından geliştirilen MTPP, haftada bir oturum (90 dakika) olmak üzere sekiz oturum uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Sosyodemografik Veri Formu”, “Ruminatif Düşünme Biçimi Ölçeği (RDB)”, “Algılanan Stres Ölçeği (ASÖ)” ve “PERMA Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel değerlendirmesi yüzdellik ve frekans dağılımı, ki-kare testi, bağımsız gruplar t testi ve bağımlı örneklemelerde t-testi kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Araştırma öncesinde gruplar arasında ebeveynlerin tanımlayıcı özellikleri açısından anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Deney grubundaki ebeveynlerin grup içi ölçümlerinde son-test RDB ve ASÖ toplam puanlarında ön-test puanlarına göre anlamlı derecede bir düşüş olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Ancak deney grubundaki ebeveynlerin grup içi PERMA ön-test ve son-test toplam puanlarında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Kontrol grubundaki ebeveynlerin grup içi değerlendirmelerinde RDB, ASÖ ve PERMA ön test ve son test puan ortalamaları arasında anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Ayrıca deney ve kontrol gruplarının RDB, ASÖ ve PERMA son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Sonuçlar: MTPP'nin ebeveynlerin ruminatif düşünme ve algılanan stres düzeyini azaltmada, iyi oluş düzeyini ise artırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda hemşirelerin, lösemi tanılı çocuğu olan ebeveynlerdeki ruminasyon ve stres düzeylerini azaltmak ve psikolojik iyilik seviyesini arttırmak için MTPP'yi aile merkezli bakım uygulamalarına dahil etmeleri önerilir.

Anahtar kelimeler: Ebeveyn, lösemi, mindfulness, ruminasyon, stres

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER KARARI YETKİNLİK BEKLENTİSİ VE KARIYER STRESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Zehra Taşyaka¹, Ersin Karakuş^{1*}, İklima Dertlioğlu¹, Zeynep Dağ¹, Eda Kes¹
Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, *erkarakus74@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin kariyer kararı yetkinlik beklentisi ve kariyer stresi arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla planlanmıştır.

Metod: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte olan araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nün 3. ve 4. sınıflarında aktif öğrenim gören 160 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem evreni bilinen örneklem yöntemine göre 103 hemşire olarak hesaplanmış toplam 122 hemşire ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri tanıtıcı bilgi formu, Kariyer Stresi Ölçeği (KSÖ) ve Kariyer Kararı Yetkinlik Beklentisi Ölçeği Kısa Formu (KKYBÖ) ile toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS25.0 kullanılmıştır. Sonuçlar %95'lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 22 idi. %70,5'i kadın, %29,5'i erkek, %55,7'si 3.sınıf, %44,3'ü 4.sınıf öğrencisi idi. Katılımcıların %84'ünün gelir durumunun orta düzeyde, %54,1'inin ağırlıklı genel not ortalamasının 3.00'ün üzerinde olduğu ve %50'sinin evde ailesiyle yaşadığı saptandı. Katılımcıların %64,8'i iş garantisi olduğu düşüncesi ve %54'ü kendi isteği ile hemşirelik bölümünü seçmişti. Hemşire öğrencilerin KKYBÖ ortalaması 93.6 ± 14.51 ve KSÖ toplam puan ortalaması 45.26 ± 17.74 'dür. Hemşirelik öğrencilerinin KSÖ ve KKYBÖ ilişkisi incelendiğinde aralarında anlamlı negatif ve düşük düzeyde ilişki olduğu saptandı ($r = 0.359$, $p = 0.000$).

Sonuç: Hemşirelik 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin kariyer stresi ile kariyer kararı yetkinlik beklentisi arasında anlamlı negatif yönde ilişki vardır. Kariyer stresinin azaltılmasına yönelik yapılacak girişimlerin hemşirelik kariyer kararı yetkinlik beklentisini arttıracakı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, kariyer stresi, kariyer karar verme, yetkinlik beklentisi

18-49 YAŞ ARASINDAKİ BİREYLERİN DİJİTAL BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN BENLİK SAYGISI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: İSTANBUL ÖRNEĞİ

**Erva Merve DİLMAC^{1*}, Afranur KARADEMİR², Pelin BİLGÜTAY², Batuhan AY², Arzu DİKİCİ²,
Merve BAT TONKUŞ¹**

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *ervam.53@gmail.com

²İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırma, 18-49 yaş arasındaki bireylerin dijital bağımlılık düzeylerinin benlik saygısı üzerine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma tanımlayıcı olarak planlandı. Araştırmanın evrenini Aralık 2022-Şubat 2023 tarihleri arasında İstanbul'da yaşayan 18-49 yaş arasındaki bireyler oluşturdu. TNSA (2022) verilerine göre İstanbul'da 18-49 yaş arasında 8.356.534 kişi bulunmaktadır. Araştırmada örneklem seçiminde evreni bilinen örneklem yöntemi ile %95 güven aralığında 385 kişiye ulaşılması hedeflendi. Araştırmanın örneklemini 398 kişi oluşturdu. Araştırmaya başlamadan önce İstanbul Arel Üniversitesi Etik Kurul'undan izin alındı. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Veri Formu, Dijital Bağımlılık Ölçeği (DBÖ) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) kullanıldı. Veriler katılımcılardan yüz yüze ve Google Forms aracılığıyla toplandı. Çalışmaya başlamadan önce katılımcılara araştırma ve veri toplama formları hakkında bilgi verilerek veri toplama araçlarını doldurmaları istendi ve onamları alındı. Veri toplama araçlarını doldurmak 8-10 dakika arasında sürdü. Verilerin analizinde Statistical Package For Social Sciences Verison 21 (SPSS 21) programı kullanıldı. Verileri değerlendirirken istatistik metodları (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanıldı.

Bulgular: Çalışmada kullanılan ölçeklerden Dijital Bağımlılık Ölçeği'nin Cronbach's Alpha değeri 0,949; Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nin Cronbach's Alpha değeri 0,840 olarak bulunmuştur.

Katılımcıların yaş ortalaması 26±8 olarak bulunmuştur. Çalışmaya katılanların 264'ü (%66,3) kadın, 306'sı (%76,9) üniversite mezunu, 221'inin (%55,5) geliri giderine denk ve 327'si (%82,2) bekar. Katılımcıların 190'ı (%47,7) internete WiFi üzerinden erişmekte, 307'i (%50,3) sosyal medya için internet kullanmakta, 163'ü (%41) ayda 15-35 GB internet kullanmakta, 374'ü (%74,9) internete en sık cep telefonu ile erişim sağlamakta, 261'i (%65,6) internetsiz hayat düşünememekte, 227'si (%57) telefonda uzaklaşınca strese girmemekte, 210'u (%52,8) telefonunun şarjı bitince endişe duymakta ve 341'i (%41) internette Instagram uygulamasını kullanmaktadır. Araştırmada katılımcıların Dijital Bağımlılık Ölçeği'nden (DBÖ) aldıkları toplam puan ortalaması 56,7±17,52; Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nden (RBSÖ) aldıkları toplam puan ortalaması 19,37±5,2 olarak bulunmuştur.

Sonuçlar: Günümüzde, dijital cihazların insan yaşamına girmiş olması kişiler arası ilişkileri olumsuz yönde etkilemektedir. Aynı zamanda bireyler çevreleri ile yeterli düzeyde sosyal etkileşim kuramayıp yalnız kaldıkları için de dijital cihazlara yönelmektedir. İnternet ve akıllı telefon bağımlılığı gelişen teknoloji ile birlikte ruh sağlığını etkileyen başlıca faktörlerden biri haline gelmiştir. Sürekli internet ve akıllı telefon başındaki bireyler toplumdan uzaklaşmakta ve yalnızlaşmaktadır. Bu durum bireylerin kendilerine olan saygılarında da azalmaya neden olmaktadır. Araştırma bulgularımız literatürü destekler niteliktedir.

Anahtar kelimeler: Dijital bağımlılık, benlik saygısı, ruh sağlığı

TÜRKİYE’DE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BEYİN GÖÇÜNE YÖNELİK TUTUMLARININ YORDAYICISI: SAĞLIKTA ŞİDDET
Sibel ALTINTAŞ¹, Esmâ YALÇIN¹, Yakup ÖNAL¹, İlayda MORKOÇ¹, Merve KESKİN¹

¹Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, * yaesma76@gmail.com

Özet

Amaç: Türkiye’ de okuyan hemşirelik öğrencilerinin beyin göçüne yönelik tutumları ve yordayıcısı olarak sağlıkta şiddetin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tipte ilişkisel bir çalışmadır. Ülkemizin her bölgesinden hemşirelik öğrencilerine ulaşılması hedeflenmiştir. Türkiye hemşirelik öğrencilerinin temsiliyetinin sağlanması amacıyla evreni bilinen örneklem hesabı yapılmış olup belirlenen örneklem sayısı 382 olup 400 öğrenci ile araştırma tamamlandı. Araştırma verileri ‘*Öğrenci Bilgi Formu*’, ‘*Hemşirelik Öğrencilerinde Beyin Göçüne Yönelik Tutum Ölçeği*’ ve ‘*Sağlık Profesyonellerinin Şiddete Karşı Güvenlik ve Güven Ölçeği*’ ile google anket üzerinde hazırlanarak toplandı. Veriler, SPSS 24.0 programında betimleyici istatistiksel yöntemler, independent t testi, ANOVA testi, korelasyon testleri, Tukey testi yöntemleri ile analiz edildi. p değeri 0,05’in altında kalan değerler istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20,95±1,93 olup en çok (%46,5) Karadeniz Bölgesi’nden, en az ise (%6,8) İç Anadolu Bölgesi’nden katılım sağlandı. Öğrencilerin %68,8’i sağlık sistemi politikalarından memnun olmadığını, %90,8 i ise sağlık personellerine uygulanan şiddetin mesleki hayatlarına dair kendilerini endişelendirdiğini bildirdi. Öğrencilerin Şiddete Karşı Güvenlik ve Güven Ölçeği puan ortalaması 37,71±8,88, Beyin Göçüne Yönelik Tutum Ölçeği puan ortalaması ise 56.50±13.38’ tir. Öğrencilerin sağlık politikalarından memnuniyet düzeyleri ile Beyin Göçüne Yönelik Tutum Ölçeği ile Sağlıkta Şiddete Karşı Güvenlik ve Güven Ölçeği toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu tespit edildi (p<0,05). Öğrencilerin Sağlıkta Şiddete Karşı Güven ve Güvenlik Ölçeği ile Beyin Göçüne Yönelik Tutum Ölçeği puan ortalamaları arasındaki korelasyon anlamlı değildi.

Sonuç: Öğrencilerin beyin göçüne yönelik tutumları ortalamanın üzerindedir. Araştırmamıza göre, öğrencilerin sağlık sistemi politikalarından memnun olmamaları beyin göçüne yönelik tutumlarını etkilemektedir. Öğrencilerin sağlıkta şiddete karşı kendi güvenliklerine yönelik algıları ise orta düzeydedir. Ancak araştırmamızda şiddete karşı güvenlik algısı ile beyin göçüne yönelik tutumları arasında anlamlı korelasyon bulunmamıştır. Bu nedenle Türkiye’deki hemşirelik öğrencilerinin beyin göçüne yönelik tutumlarını etkileyen faktörlerin incelenmesine gereksinim vardır. Araştırma sonuçları, konunun uzmanlarının, akademisyenlerin, sağlık profesyonellerinin ve işverenlerin sağlık sistemi politikalarını iyileştirme çalışmalarına ışık tutacaktır.

Anahtar kelimeler: Beyin göçü, hemşirelik, öğrenci, sağlıkta şiddet, şiddet

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISININ ENGELLİ KADINA YÖNELİK TUTUMA ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

Esra ÜNAL^{1*}, Simge ÖZTÜRK²

¹Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Osmaniye, Türkiye, *esraunal2428@gmail.com

² Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışmada üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısının engelli kadına yönelik tutuma etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte planlanan çalışmanın evrenini Türkiye'nin güneyinde yer alan bir ildeki Sağlık Bilimleri Fakültesinde eğitim gören üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan ve çalışmanın alınma kriterlerine uyan 644 öğrenci oluşturmuştur. Veriler Google form aracılığı ile Tanıtıcı Bilgi Formu, Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ve Engelli Kadına Yönelik Tutum Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra Mann Whitney U test, t testi, One Way Anova test, Kruskal Wallis test ve Multiple Lineer Regresyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmada Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerde, toplumsal cinsiyet algısı ile engelli kadına yönelik tutum arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir korelasyon olduğu belirlenmiştir ($r= 0,439$; $p=0,000$). Ailede engelli birey varlığı, engelli bireylerin engelli olmayan bireylerle birlikte eğitim görme durumu, engelli kadının evlenmesine yönelik düşünce, engelli olan akraba ile yakınlık düzeyi ve toplumsal cinsiyet algısı ölçeği puanının engelli kadına yönelik tutum için toplam varyansın %26.3'ünü açıklamaktadır ($R^2:0.291$, $AdjR^2:0.263$, $p:0.000$)

Sonuç: Bu çalışmada, Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerin engelli kadına yönelik tutumu üzerinde toplumsal cinsiyet algısının anlamlı bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç doğrultusunda; öğrencilere toplumsal cinsiyet rolleri, toplumda kadının yeri ve engelli kadın konulu farkındalık çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Üniversite öğrencisi, toplumsal cinsiyet, engelli kadın

ÖZEL HASTANEDE ÇALIŞAN SORUMLU HEMŞİRE, KLİNİK EĞİTİM HEMŞİRESİ VE EKİP LİDERLERİNİN HEMŞİRELİK BİLİŞİMİ YETKİNLİKLERİ

Ezgi ÇETİNKAYA^{1*}, Kamer GÜR¹

¹ Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, [*ezgicetinkaya4@gmail.com](mailto:ezgicetinkaya4@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu çalışma sorumlu hemşirelerin, klinik eğitim hemşirelerin ve ekip liderlerinin hemşirelik bilişimi yetkinliklerini değerlendirmek amacıyla planlanmıştır.

Metod: Çalışma tanımlayıcı tipte olup, evrenini özel dört hastanede görev alan 74 Sorumlu Hemşire, 39 Klinik Eğitim Hemşiresi ve 137 Ekip Lideri oluşturmuş olup toplam 250 hemşireden veri toplandı. Örneklem seçimine gidilmeyip evrenin tamamına ulaşılması hedeflendi. Veriler, “Kişisel Bilgi Formu” ve “TIGER Temelli Hemşirelik Bilişim Yetkinliklerini Değerlendirme Aracı” kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinden tanımlayıcı istatistik yöntemleri, ANOVA, korelasyon analizi ve lojistik regresyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların hemşirelik bilişimi yetkinlikleri toplam puan ortalaması 2,30±0,68 (min-maks= 1- 4) olup, temel bilgisayar becerileri puan ortalaması 2,62±0,67 (min-maks= 1- 4), klinik bilgi yönetimi puan ortalaması 2,36±0,75 (min-maks= 1- 4), bilgi okuryazarlığı puan ortalaması 1,91±0,72 (min-maks= 1- 4) dır. Çalışmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 31,74±4,59 olup çoğunluğu kadın (%84,4), evli (%72) ve lisans mezunudur (%88,8). Katılımcılar ortalama 5,90±4,67 yıldır hemşire olarak çalışmakta olup %54,8’i ekip lideri hemşire, %15,6’sı klinik eğitim hemşiresi ve %29,6’sı sorumlu hemşiredir. Katılımcıların %42,4’ü bilgisayar ve/veya bilişim hakkında eğitim almış ve büyük bir çoğunluğu (%96,8) 5-10 yıldır aktif bilgisayar kullanmakta olup yarıdan fazlası (%52,8) bilgisayar kullanma becerisinin orta düzeyde olduğunu belirtmiştir. Hemşirelik bilişimi yetkinliklerini etkileyen faktörler sırası ile sorumlu ve eğitim hemşiresi olmak ($\beta=0,573$), eğitim düzeyi lisansüstü olma ($\beta=0,321$), mesleki deneyimin daha az olması ($\beta=-0,234$), bilişim eğitimine katılma ($\beta=0,170$) ve bilgisayar kullanma becerisi çok iyi olma ($\beta=0,151$) olarak belirlendi ve bu faktörlerin varyansın %72’sini açıkladığı görüldü ($F=129,890$, $p<0,001$, $R^2=0,721$).

Sonuç: Sonuç olarak sorumlu hemşire, klinik eğitim hemşiresi ve ekip liderlerinin hemşirelik bilişimi yetkinliklerinin iyi düzeyde olup istendik (uzman) düzeyde olmadığı bulunmuştur. Eğitici ve yönetici hemşirelerin hemşirelik bilişimine ilişkin yetkinliklerinin geliştirilmesi için düzenli periyotlarla değerlendirilip güncel hizmet içi eğitim programlarının oluşturulması önerilmektedir. Çalışmada belirlenen faktörler, bilişim yeterliklerini geliştirmek isteyen hemşire yöneticilere, uygun eğitimi vermek isteyen hastane yöneticilerine ve hemşirelik bilişimi müfredatı hakkında karar veren hemşirelik eğitimcilerine referans olabilir.

Anahtar kelimeler: TANIC, bilişim, yetkinlik, hemşirelik bilişimi, hemşirelik bilişimi yetkinlikleri

ÖĞRENCİLERİN KLİNİK EĞİTMEN ALGILARININ KLİNİK BAŞARILARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Sebahat ATEŞ¹, Büşra KOYUNCU¹, Ezgi ERÖKSÜZ^{1*}, Zeynep GÖK¹, İbrahim DALKIR¹, İhsan AŞKIN¹

¹Üsküdar Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, ezgieroksuz25@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışma, öğrencilerin klinik eğitmen algılarının klinik uygulama başarıları üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Çalışmanın evrenini İstanbul'da bulunan bir vakıf üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümünün 2-3-4. Sınıflarında öğrenim gören 384 öğrenci oluştururken çalışmaya katılmaya gönüllü olan 158 öğrenci çalışmanın örneklemini oluşturdu. Veriler Öğrenci bilgi formu ve Hemşirelik Öğrencilerinin Eğitmen Bakımına İlişkin Algıları Ölçeği ile toplanmıştır. Çalışma öncesi üniversitenin etik kurulundan etik kurul onayı ve sağlık bilimleri fakültesinden kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin "Hemşirelik Öğrencilerinin Eğitmen Bakımına İlişkin Algıları Ölçeği" toplam ve alt boyut puanlarının cinsiyet, çalışma durumu, sınıf ve uygulamalı derse göre farklılaşmadığı belirlendi. Klinik uygulamaya bir gün çıkanların puan ortalamaları iki ve dört gün çıkanlardan daha düşük olmakla beraber farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı fakat süreyi yeterli bulmayan öğrencilerin ölçeğin genel ve bakım yoluyla güven sağlama, yaşamın anlamını idrak etme, destekleyici öğrenme ortamı ve saygılı paylaşım alt boyutlarından yeterli bulan öğrencilere göre daha düşük puan aldıkları ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptandı ($p \leq 0.05$).

Öğrencilerin ölçeğin toplam puanı hariç tüm alt boyut puanlarının uygulama notları ile ilişkili olduğu; bakım yoluyla güven sağlama, yaşamın anlamını idrak etme, destekleyici öğrenme ortamı ve saygılı paylaşım alt boyutları ile istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve zayıf bir ilişki olduğu, kontrol ve esneklik boyutunda ise negatif yönlü bir ilişki olduğu saptandı.

Sonuçlar: Öğrencilerin klinik eğitmenle geçirdikleri sürenin algılarını farklılaştırdığı dikkate alındığında uygulamanın en az iki gün kesintisiz olması, uygulama klinik eğitmen algısının öğrencilerin klinik uygulama başarısını etkilediği bu nedenle olumlu algı oluşturabilmek için gerekli müdahalelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Klinik uygulama, klinik eğitmen, algı, hemşirelik öğrencisi.

EVDE SAĞLIK HİZMETİ ALAN BİREYLERİN MEMNUNİYET DURUMLARININ İNCELENMESİ

Ezgi GENÇ^{1*}, İrem BULUT¹

¹ Fırat Üniversitesi, Elazığ, Türkiye, *ezgiyarasir@hotmail.com

Özet

Amaç: Evde sağlık hizmeti; çeşitli hastalıklar sebebiyle bireylere kendi evinde ve aile ortamında verilen sağlık hizmetlerini içermektedir. Tüm Dünya’da ve Türkiye’de evde sağlık hizmetleri giderek yaygınlaşmaktadır. Bu çalışmada; Elazığ il merkezinde evde sağlık hizmeti alan bireylerin sosyodemografik özelliklerini, evde sağlık hizmetlerinden memnuniyet durumlarını belirlemek ve bireylerin memnuniyetini etkileyen faktörleri değerlendirmek amaçlanmıştır.

Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki çalışmanın örneklemini evde sağlık hizmeti alan 306 hasta oluşturmuştur. Araştırmanın saha çalışması etik kurul izni alındıktan sonra Temmuz-Ağustos 2022 tarihlerinde yapılmıştır. Araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ve Sağlık Bakanlığı Sağlıkta Kalite, Akreditasyon ve Çalışan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanmış olan, evde sağlık hizmet memnuniyetini değerlendiren “Evde Sağlık Hizmetleri Hasta Deneyimi Anketi” kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken istatistiksel analiz için SPSS 22.0 programı kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediğinden Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi, Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. $p<0.05$ istatistiksel anlamlılık olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların %51.3’ü kadın olup, yaş ortalaması 74.1 ± 14.4 ’tür. Bireylerin %92.8’i Sağlık Bakanlığı tarafından verilen evde sağlık hizmetini başarılı ve memnun edici bulmaktadır. Katılımcıların evde sağlık memnuniyet puan ortalaması 4.7 ± 0.3 olarak saptanmıştır. Çalışmamızda üniversite mezunu, geniş aile tipine sahip, aylık gelir düzeyi yüksek ve sağlık durumunu kötü olarak algılayan katılımcıların evde sağlık hizmeti memnuniyet puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0.05$).

Sonuçlar: Sonuç olarak çalışmamızda katılımcıların büyük çoğunluğunun evde sağlık hizmetlerinden memnun olduğu saptanmıştır. Düzenli olarak memnuniyet değerlendirmesi yapılması ve hizmetten memnun olmayan bireylerin memnuniyetsizlik nedenlerinin saptanarak iyileştirme çalışmalarının yapılması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Memnuniyet, hasta, evde sağlık hizmeti

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK ALGILARININ BELİRLENMESİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Mücahide GÖKÇEN GÖKALP¹, Şeyma KİLCİ ERCİYAS¹, Fatih DEMİR^{1*}

¹ Amasya Üniversitesi, Amasya, Türkiye, *fatih2525demir05@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hemşirelik bölümü birinci sınıf öğrencilerinin hemşirelik meslek algılarının belirlenmesidir.

Metod: Meslek algılarının belirlenmesinde nitel; fenomenolojik yöntem kullanılmıştır. Örneklemi 2022-2023 eğitim öğretim yılında birinci sınıfta öğrenim gören 15 hemşirelik öğrencisi oluşturdu. Verilerin toplanmasında, “Öğrenci Tanıtım Formu” ve meslek algısını belirlemek için 6 soruluk "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır. Elde edilen veriler araştırmacılar tarafından betimsel analiz ve içerik analizi yapılarak konu hakkındaki eğilimler belirlenmiştir.

Bulgular: Öğrenci hemşirelerin yaş ortalaması 18.8±.56 olup, %66.7±.48’si kadındır. Öğrencilerin çoğunluğu çekirdek ailede (%80) ve Karadeniz bölgesinde (%33.3) yaşamaktadır. Nitel verilerin analiz edilmesiyle 4 ana tema elde edilmiştir. Bu temalar; kişisel meslek algısı, toplumsal meslek algısı, hemşirelik mesleğinin geleceği, mesleğin gelişimi şeklinde olmuştur. Öğrencilerin en çok “insanlara yardım etme isteğiyle” hemşirelik mesleğini seçtiği belirlendi.

Sonuçlar: Çalışmanın bulguları hemşirelik öğrencilerinin hemşireliği çoğunlukla insanlara bakım sağlayan, iş imkânının çok olduğu ve teknolojik gelişmeler ile mesleğin geleceğinin etkileneceğini belirtmiştir. Ayrıca hemşirelik alanındaki gelişmeler için yasa ve kanunların olmasını, yeni çalışmaların yapılmasını ve meslekte branşlaşma ile dijital hemşirelik uygulamalarının yaygınlaştırılması gerektiğini savunmuşlardır. Bu sonuçlar hemşirelik mesleğine yönelik olumlu algıların oluştuğunu göstermektedir ve sonuçlar hemşirelik mesleğinin gelişimi için oldukça önemlidir. Hemşirelik eğitimine yeni başlayan öğrencilerin mesleğe ve geleceğe yönelik algılarının belirlenmesi ve olumlu algıların oluşturulması da önemlidir.

Anahtar kelimeler: Meslek, meslek algısı, hemşirelik öğrencileri, hemşirelik

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DERPEME YÖNELİK ALGILARININ METAFORLARLA İNCELENMESİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Sibel PEKSOY KAYA¹, Fatma Betül OKATAR^{1*}, Murat EROVA¹

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, TÜRKİYE, *betuloktr@icloud.com

Özet

Amaç: Bu çalışma üniversite öğrencilerinin depreme yönelik algılarının metaforlar aracılığı ile incelenmesi amacıyla nitel bir çalışma olarak planlanmıştır.

Metod: Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma Ankara’da bir devlet üniversitesinde eğitim gören öğrencilerle yürütülmüştür. Çalışmaya toplam 147 öğrenci katılım sağlamıştır. Çalışmada Hukuk, İnsan ve Toplum Bilimleri, İslami İlimler, İşletme, Mimarlık, Mühendislik ve Doğa Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Spor Bilimleri ve Tıp Fakültelerinden öğrenciler katılmıştır. Araştırma verileri iki bölümden oluşan veri toplama formu ile toplanmıştır. Birinci bölüm sosyo-demografik ve afete yönelik sorular içermektedir. Veri toplama formunun ikinci bölümünde ise öğrencilerin deprem kavramına yönelik algılarını değerlendirmek için “Deprem gibidir, çünkü” metafor cümlesi yer almıştır. Çalışmaya katılan 147 öğrencinin 108’i (%73,46) metafor cümlesini tamamlayabilmiştir. Metafor cümlelerinin analizi ise içerik analizi ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Üniversite öğrencilerinin yaş ortalaması 21.69±3.73’tür. Öğrencilerin %70.7’si kadın olup, %52.4’ü daha önce herhangi bir afet yaşadığını belirtmiştir. Öğrencilerin 45’i (%30.6) 2023 yılında deprem deneyimlemiştir. Öğrencilerin %84.4’ü yaşadığı şehrin afetler açısından risk durumunu bilmekle birlikte, öğrencilerin yaklaşık yarısı (%49.7) afetlere karşı hazırlıklı olmadığını düşünmektedir. Öğrencilerin depreme yönelik geliştirdikleri metaforlar altı kategoride toplanmaktadır. Üniversite öğrenciler arasında depremin sıklıkla; “realite”, “tükenmişlik”, “afet ve yıkım”, “süreklilik”, “metafizik” ve “hastalık” olarak algılandığı belirlenmiştir.

Sonuçlar: Çalışmamız Kahramanmaraş merkezli depremden sonra gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin metaforlarına göre oluşturulan kategorilerde depremin yaşadığımız coğrafyanın bir gerçeği olduğu ve bu gerçeğe sık sık karşılaşmak zorunda olduğumuzu destekleyen temalar dikkat çekmektedir. Bununla birlikte sürekli depremlerle yüzleşmek öğrencilerde “tükenmişlik”, “hastalık” ve “yıkım” temaları olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemiz sıklıkla afetlerin ve yıkıcı etkisi nedeni ile depremlerin olduğu bir coğrafyada olmakla birlikte, her iki öğrenciden birinin afete hazır olmadığını ifade etmesi çarpıcı bir bulgudur. Bu bağlamda; üniversite öğrencilerinde afet bilincinin ve farkındalığının sınırlı olduğu görülmekle birlikte, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında afet bilincinin geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: Deprem, afet, metafor, üniversite öğrencisi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIK HİZMETİ TALEP ERTELEME DAVRANIŞLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Fatma KALE^{1*}, Erdal CEYLAN¹

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye, [*fatmakl1231@gmail.com](mailto:fatmakl1231@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin sağlık hizmeti talep erteleme davranışları ve etkileyen faktörlerin belirlenmesidir

Metod: Araştırmanın evreni Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinin Sağlık Bilimleri, İnsan ve Toplum Bilimleri, Siyasal Bilgiler, İşletme, Mimarlık ve İslami İlimler Fakültelerine kayıtlı olan 9050 öğrenci, örnekleme ise araştırmaya katılmayı kabul eden 268 öğrencidir. Veriler Kişisel Bilgi Formu ve 11 maddelik Sağlık Hizmeti Talep Erteleme Ölçeği (SHTEÖ) kullanılarak toplanmıştır. Ölçekten alınabilecek minimum puan 1 ve maksimum puan 5'tir. Puan yükseldikçe sağlık hizmeti talep erteleme davranışı artmaktadır. Anket ve ölçek formları öğrenci temsilcileri aracılığıyla ilgili fakültelerin öğrencileri ile online olarak paylaşılmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, ortanca, standart sapma, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %81.3'ü kadın olup yaş ortalaması 21.5±2.7 (Min:18, Max: 52). Öğrencilerin %58.6'sı ağır dayanılmaz olduğunda, %24.6'sı işlevselliği etkilendiğinde ve %16.8'i semptomlar ilk ortaya çıktığı zaman sağlık kuruluşuna başvurduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %60.1'inin sağlık sorunu olduğunda sağlık kuruluşuna gitmeyi ertelediği saptanmıştır. Öğrencilerin SHTEÖ puan ortancası 2.72 olarak bulunmuştur. Kendi kendine/bireysel çare arama, kaçınma ve harekete geçmeme alt boyutlarının puan ortancalarının sırasıyla 3.00, 2.00 ve 2.75 olduğu belirlenmiştir. Sağlık sorunu olduğunda sağlık kuruluşuna gitmeyi ertelediğini ifade edenlerin SHTEÖ ve tüm alt boyut puan ortancaları anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur (p<0.05). Arkadaşları ile yaşayanların ailesi ile yaşayanlara göre ve sosyal güvencesi olanların olmayanlara göre kendi kendine/bireysel çare arama puan ortancası daha yüksek bulunmuştur (p<0.05). Ayrıca ailesinde sağlık profesyoneli olan, sağlık durumunu kötü olarak tarif eden ve sağlık kuruluşuna gitme kararını kendisi veren katılımcıların kaçınma alt boyut puanı ortancası daha düşük bulunmuştur (p<0.05).

Sonuçlar: Öğrencilerin sağlık hizmeti talep erteleme davranışının orta düzeyde olduğu belirlenmiş olup aileyle yaşama, sosyal güvence, ailede sağlık profesyoneli varlığı, sağlık durumu ve sağlık kuruluşuna gitme kararını kendisinin verme durumlarının SHTEÖ alt boyutlarını etkilediği saptanmıştır. Bu sebeple öğrencilerin sağlık hizmeti talep erteleme davranışını değiştirecek çalışmaların yapılması önerilmektedir. Bu çalışmalarla sağlık sorunlarının erken tanı, tedavi ve komplikasyonların önlenmesi sağlanarak sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden sağlık ve kaliteli yaşam hedefine katkı sağlanmış olacaktır.

Anahtar kelimeler: Sağlık hizmeti, talep erteleme, üniversite öğrencileri

ÜÇÜNCÜ EL SİGARA DUMANI FARKINDALIĞININ DUMANSIZ HAVA SAHASINA YÖNELİK TUTUMU YORDAMASINDA NİKOTİN BAĞIMLILIĞI VE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Fatma YILDIRIM^{1*}, Pınar DURU¹

¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye, *yildirimmfatma.0@gmail.com

Özet

Amaç: Üçüncü el sigara dumanı farkındalığının dumansız hava sahasına yönelik tutumu yordamasında nikotin bağımlılığı ve sağlık okuryazarlığı düzeyinin düzenleyici etkilerinin değerlendirilmesidir.

Metod: Araştırma, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (ESOGÜ) lisans öğrencileri üzerinde Ekim 2022-Ocak 2023 aralığında kesitsel tipte yürütülmüştür. Evren 23.995, örneklem ise %95 güven aralığı %5 hata payı ile 379 öğrenciden oluşmaktadır. Fakültelerin (n=11) mevcuduyla orantılı seçim yapılan “Tabakalı Rastgele Örneklem” sonrasında, öğrencilerin seçiminde “Basit Rastgele Örneklem” kullanılmıştır. Veriler “Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu”, “Üçüncü El Sigara Dumanı Hakkında Farkındalık Ölçeği”, “Okullarda Dumansız Hava Sahası Tutum Ölçeği”, “Fagerström Nikotin Bağımlılık Ölçeği” ve “Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği-Kısa Formu” kullanılarak, yüz yüze toplanmıştır. Veriler, SPSS (21.0) ve AMOS (20.0) aracılığıyla değerlendirilmiştir. Değişkenler arası ilişkiler Pearson korelasyon analiziyle, araştırma hipotezleri ise düzenleyici regresyon analiziyle test edilmiştir. ESOĞÜ Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’ndan 24.05.2022/07 sayılı etik kurul, ESOĞÜ Rektörlük’ünden 30.09.2022/385726 sayılı kurum izni alınmıştır. Bu çalışma TÜBİTAK BİDEB 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2022/1. döneminde 1919B012201707 numaralı proje kapsamında desteklenmiştir.

Bulgular: Çalışma grubunun %58’i (n=220) kadın olup, yaş ortalaması 20.59±1.99 (min.18; maks.37)’dur. Öğrencilerin üçüncü el sigara dumanı farkındalıkları; nikotin bağımlılığı düzeyleri arttıkça azalırken (r=-.242), sağlık okuryazarlığı düzeyleri (r=.153) ve okullarda dumansız hava sahasına yönelik olumlu tutumları arttıkça (r=.285) artmaktadır (her biri için p<.001). Dumansız hava sahasına yönelik tutumdaki değişimin %18’ini nikotin bağımlılığı ve üçüncü el sigara dumanı farkındalığı birlikte etkilerken, %9’unu sağlık okuryazarlığı ve üçüncü el sigara dumanı farkındalığı etkilemektedir. Öğrencilerin üçüncü el sigara dumanı farkındalıkları dumansız hava sahasına yönelik tutumları üzerinde etkilidir. Üçüncü el sigara dumanı farkındalıkları ile dumansız hava sahasına yönelik tutumları arasında nikotin bağımlılığı ve sağlık okuryazarlığı düzeylerinin düzenleyici etkisi bulunmamaktadır.

Sonuçlar: Öğrencilerin üçüncü el sigara dumanı farkındalıkları, dumansız hava sahasına yönelik tutumları üzerinde önemli bir etkiye sahip olup, dumansız hava sahasına yönelik tutumlarını yordamakla birlikte bu ilişkide nikotin bağımlılığı ve sağlık okuryazarlığı düzeylerinin düzenleyici rolü saptanmamıştır.

Anahtar kelimeler: Üçüncü el sigara dumanı, dumansız hava sahası, nikotin bağımlılığı, sağlık okuryazarlığı, üniversite öğrencileri

HEMŞİRELERİN AHLAKİ OLGUNLUK VE ÖZGÜVEN DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Ferhat DAŞBİLEK^{1*}, Şeyda ERÇEL¹, Ufuk DOĞAN²

¹ Munzur Üniversitesi, Tunceli, Türkiye, *dasbilek23@gmail.com

² Fırat Üniversitesi, Elazığ, Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırma, hemşirelerin ahlaki olgunluk ve özgüven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla planlanmıştır.

Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel tasarımdaki bu çalışma, 650 hemşirenin çalıştığı bir üniversite hastanesinde, çalışmaya katılımda gönüllü 204 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, “Kişisel Tanıtım Formu, Ahlaki Olgunluk Ölçeği ve Öz Güven Ölçeği” olmak üzere üç bölümden oluşan anket ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; yüzdelik dağılım, ortalama, Spearman Korelasyon Test, Kolmogorov Smirnov, ANOVA kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin; %66,7’si lisans mezunu, %63,2’si evli, %32,4’ü 6-10 yıl arası deneyime sahip ve %73’ü klinikte çalışmaktadır. Hemşirelerin Ahlaki Olgunluk Ölçeği puan ortalaması 289,23± 21,54 olarak bulunmuştur. Hemşirelerin Öz Güven Ölçeği puan ortalaması 4,06± 0,56 olarak bulunmuştur. Hemşirelerin Ahlaki Olgunluk Ölçeği toplam puanları ile Öz Güven Ölçeği toplam puanları arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve Ahlaki Olgunluk Ölçeğinden aldıkları puan arttıkça Öz Güven Ölçeğinden aldıkları puan da artmaktadır ($r = ,540$; $p < 0,01$).

Sonuçlar: Hemşirelerde ahlaki gelişim, hemşirelerin amaç ve hedeflerini yerine getirmeleri ve hemşirelik uygulamalarının en az hata ile olabildiğince düzenli olarak yürütülebilmesi için gerek bireysel gerekse toplumsal gereksinimlerin verimli ve sürdürülebilir karşılanmasında çok önemli bir unsurdur. Özellikle sağlık sektöründeki hizmeti gören ve görülenin insan olması, hemşirelerin karar verme ve harekete geçmede hastaların sorumluluğunu tek başına almaları, bu sektördeki özgüveni, ahlaki olgunlaşmayı ve profesyonel tutumu daha acil ve önemli kılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Hemşire, ahlaki olgunluk, özgüven

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AROMATERAPİ BİLGİ VE UYGULAMA DURUMUNUN İNCELENMESİ

Feyza Aktaş^{1*}, Doğukan Reis¹, Hicran Yıldız¹

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa, Türkiye, *feyzkts@icloud.com

Özet

Amaç: Aromaterapi, günümüzde kullanımı giderek artan geleneksel tedavi yöntemlerinden biridir. Çalışma, hemşirelik öğrencilerinin aromaterapi bilgi ve uygulama durumunun incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın evrenini bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören tüm öğrenciler, örneklemini ise bu öğrenciler arasından araştırmaya katılmayı kabul eden 202 öğrenci oluşturmuştur. Veriler, sosyodemografik özellikler ile aromaterapi konusundaki bilgi ve tutuma yönelik soruları içeren ve araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan anket formu aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, yüzdeler ve ortalamalar kullanılmıştır.

Bulgular: Yaş ortalamaları 20,52±1,87 olan öğrencilerin %28,2'si erkektir. Öğrencilerin %9,4'ünün kronik bir hastalığı vardır ve %13,4'ünün sürekli kullandığı ilaç vardır. Öğrencilerin %30,7'inin aromaterapi konusunda bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %80,2'si aromaterapinin etkili bir tedavi yöntemi olduğunu ifade ederken, %19,8'i aromaterapinin etkili bir yöntem olmadığını belirtmektedir. Öğrencilerin %33,7'si aromaterapi konusundaki bilgiyi internet web sayfalarından, %26,2'si sosyal medyadan aldığını belirtmiştir. Öğrencilerin %96,5'i aromaterapi konusunda hiç eğitim almamıştır. Öğrencilerin %20,8'i aromaterapinin hangi hastalıklarda, %13,9'u hangi semptomların tedavisinde kullanılacağını bildiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %19,8'i aromaterapinin uygulama yöntemlerini ve nasıl uygulandığını bildiğini belirtmiştir. Öğrencilerin %8,4'ü daha önce aromaterapi uyguladığını ve %74,3'ü aromaterapiyi güvenilir bulduğunu ifade ederken, %25,7'si aromaterapinin güvenilir bir tedavi yöntemi olmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin %73,8'i kendisine ve %56,9'u yakınına aromaterapi uygulamaktan çekinmeyeceğini belirtmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin çoğunun aromaterapi konusunda bilgi sahibi değildir. Bilgi sahibi olanların bu konudaki bilgiyi çoğunlukla internet ve sosyal medyadan edindiği görülmektedir. Aromaterapi konusunda hemşirelik öğrencilerine yönelik eğitimlerin yapılmasının ve hemşirelik müfredatında bu konuya da yer verilmesinin aromaterapiye bağlı gelişebilecek istenmeyen durumların önlenmesinde etkili olacağı öngörülmektedir. Hemşirelik öğrencilerinin aromaterapi konusunda bilgi sahibi olması, mezuniyet sonrası mesleki yaşamlarında sıklıkla uygulamak durumunda kalabilecekleri öngörülen aromaterapinin doğru şekilde uygulanmasını ve izlenmesini sağlayarak tedavi ve bakımın kalitesinde artışa katkıda bulunacaktır.

Anahtar kelimeler: Öğrenci, aromaterapi, bilgi, tutum, hemşirelik

ÜREME ÇAĞINDAKİ KADIN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE MENSTRUAL SIKLUS İLE OVULASYONUN İZLEMİ VE YÖNETİMİNDE MOBİL UYGULAMALARIN KULLANIMI VE ETKİNLİĞİ

Gamze GÜLER^{*1} · Işıl CAN¹, Burcu KÜÇÜKKAYA²

^{*1} Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye,
*gamzeguler2@hotmail.com

² Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışmada, üreme çağındaki kadın üniversite öğrencilerinde menstrual siklus ile ovulasyonun izlemi ve yönetiminde mobil uygulamaların kullanımı ve etkinliğinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Kesitsel tipteki bu araştırma, Ocak-Mart 2023 tarihleri arasında Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören n=502 üreme çağındaki kadın öğrenci üzerinde yürütüldü. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından literatür incelenerek oluşturulan "Anket Formu" ile toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistik ve Ki-Kare test analiz yöntemleri kullanıldı.

Bulgular: Üreme çağındaki kadın üniversite öğrencilerinin yaş ortalaması 20,82±1,93, %66,3'ünün hemşirelik bölümünde okuduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %99,4'ünün akıllı telefon kullandığı, akıllı telefon kullananların ortalama 7,41±2,12 yıl kullandığı bulunmuştur. Öğrencilerin %90,2'sinin premenstrual sendromu (PMS) bildiği ve %91,6'sının PMS yaşadığı, fakat %100,0'mın PMS belirtilerini izlemediği, %54,2'sinin ovulasyon döneminin ve %52,0'mın doğurganlık döneminin farkında olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin %99,2'sinin menstrual siklusu bildiği ve %97,0'mın menstrual siklus döneminde fiziksel/ruhsal sorunlar yaşadığı saptanmıştır. Öğrencilerin %67,5'inin menstrual siklusu izleme ve yönetiminde mobil uygulama kullandığı, mobil uygulama kullananların %88,5'inin menstrual siklusunun takibini kolaylaştırdığı için kullandığı, %62,8'inin mobil uygulamayı yararlı bulduğu ve %55,3'ünün mobil uygulamanın doğru bilgiler verdiğini düşündüğü bulunmuştur. Menstrual siklusu takip ve izlem için mobil uygulama kullanan öğrencilerin %59,9'u fiziksel ve duygusal semptomları mobil uygulamada belirtirken, %57,2'si menstrual siklusu etkileyen faktörleri, %64,3'ünün menstrual siklusu semptomlarıyla başetmede kullandığı yöntemleri mobil uygulamada kaydetmediği belirlenmiştir. Menstrual siklusu izleme ve yönetiminde mobil uygulama kullanan öğrencilerin kullanmayan öğrencilere göre daha fazla premenstrual sendromu ve menstrual siklusu bildiği ve takip ettiği, ovulasyon ve doğurganlık dönemlerinin farkında olduğu saptanmıştır (p<0,05).

Sonuçlar: Çalışmada, mobil uygulama kullanan üreme çağındaki kadın üniversite öğrencilerin menstrual siklus ve ovulasyon farkındalığının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Doğum ve kadın hastalıkları hemşireleri tarafından üreme çağındaki kadın üniversite öğrencilerine menstrual siklus ile ovulasyonun izleme ve yönetiminde mobil uygulamalar hakkında eğitim verilmesi ve bu kapsamda mobil uygulamaların geliştirilmesinde aktif rol alması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Üreme çağı, kadın, üniversite öğrencileri, menstrual siklus ve ovulasyon, mobil uygulama.

18-65 YAŞ ARASI HEMATOLOJİ ONKOLOJİ HASTALARINDA AĞRI DÜZEYİ İLE KIRILGANLIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

**Burcu DEDEOĞLU DEMİR¹, Fuat KAYA¹, Gamze KABAKCI^{*1}, Hatice BİRLİKBAŞ¹,
Muhammed Ali TÖR¹**

¹İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul, Türkiye,* kabakecigamze228@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma, 18-65 yaş arası hematoloji onkoloji hastalarında ağrı düzeyinin kırılganlık üzerinde etkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Metod: Tanımlayıcı-ilişki arayıcı tipte planlanan bu araştırmanın evrenini Kasım 2022-Şubat 2023 tarihleri arasında Türkiye’de bir eğitim ve araştırma hastanesinde tedavi gören 380 hematoonkoloji hastası oluşturdu. Araştırma 224 kişi ile tamamlandı. Veriler, ‘Hasta Bilgi Formu’, ‘Sayısal Değerlendirme Ölçeği (NRS)’ ve ‘Edmonton Kırılganlık Ölçeği (EFS-TR)’ kullanıldı. Veriler hem Google Formlar aracılığı hem de yüz yüze görüşme ile toplandı. Verilerin analizi SPSS 26 Statistics Paket Programı aracılığı ile tanımlayıcı, korelasyonel ve karşılaştırmalı istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Katılımcıların %53,1’in erkek cinsiyetinde olduğu, %54’ün 55-65 yaşında olduğu, %88,4’ü ailesi ile yaşayan olduğu, %50,4’ü eşlik eden hastalık olmadığı, %79,9’u tanı süresi iki yıl altı olduğu bulundu. EFS-TR’nin yapılan analiz sonucu puan ortalaması 4,91±3,27 bulundu, bu analize göre hastaların Görünürde Savunmasız olduğu belirlendi ve kırılganlık değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görüldü $p<0,05$. EFS-TR ölçeğinin Cronbach’s Alpa değerinin 0,75 olduğu belirlendi. NRS ölçeğinin yapılan analiz sonucu puan ortalaması 1,9 ±0,82 bulundu, bu analize göre hastaların ağrı düzeyi hafif olduğu, yaş ile EFS-TR puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi $p<0,05$. Hematoloji ve onkoloji tedavisi gören hastaların cinsiyet dağılımlarına göre kırılganlık puanları arasında anlamlı farklılık saptandı ($p<0,05$). Elde edilen sonuçlarda kadın hastaların, erkek hastalara göre kırılganlık puanlarının daha yüksek olduğu bulundu. Kadın hastaların kırılganlık düzeylerinin erkek hastalara oranla daha yüksek olduğu belirlendi.

Sonuçlar: Araştırmamızda elde edilen sonuçlar doğrultusunda hastaların kırılganlık düzeyi ile ağrı düzeyi arasında bir ilişki olmadığı, yaşın ilerlemesi ile birlikte kırılganlığın arttığı tespit edildi. Kırılganlık ile kadın cinsiyet, yaş, ağrıyı tetikleme durumu, gelir durumu, eşlik eden hastalık durumları arasında anlamlı bir ilişki bulundu. Kırılganlık hastada, olumsuz duygu durumuna bağlı olarak güçsüzlük, zayıflık ve zorluk durumunu ortaya çıkarmaktadır. Sağlık profesyonellerinin kırılganlık hakkında bilgi sahibi olması, koruyucu önlemlerin alınması ve tedavi yaklaşımının belirlenmesi açısından önemlidir.

Anahtar kelimeler: Ağrı, hematoloji, kırılganlık, onkoloji

DOĞURGAN ÇAĞDAKİ KADINLARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI, FERTİLİTE FARKINDALIĞI VE ÜREME BASKISI İLİŞKİSİ

İlayda YILDIRIM¹, Gizem MUTLU^{*1}, Nisa ÜN¹, Sümeyra KARADENİZ¹, Ebru CİRBAN EKREM¹

¹ Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, *mutluugizemm@gmail.com

Özet

Amaç: Toplumlarda cinsiyetlere biçilen roller bulunmaktadır. Bunun sonucunda kadın veya erkek olmak biyolojik özellik olmanın ötesine geçerek toplumsal cinsiyet algısını oluşturmaktadır. Toplumsal cinsiyet algısı fertilitiyi etkilemektedir. Fertilitiyi olumsuz etkileyen faktörden biri ise üreme baskısıdır. Çalışmada, doğurgan çağdaki kadınların toplumsal cinsiyet algısı, fertilitite farkındalığı ve üreme baskısı arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlandı.

Metod: Kesitsel tipteki araştırmanın evrenini ülkemizde yaşayan doğurgan çağdaki kadınlar oluşturdu. Türkiye İstatistik Kurumu (2021) verilerine göre, ülkemizde 18-49 yaş arası 22 milyon kadın yaşamaktadır. Evreni bilinen örnekleme yöntemine göre örneklem 385 kişi olarak hesaplandı. Araştırmada Aralık 2022-Mart 2023 tarihleri arasında 412 kadınla tamamlandı. Veriler “Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Fertilitite Farkındalık Ölçeği (FFÖ)”, “Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TCAÖ)”, “Üreme Baskısı Ölçeği (ÜBÖ)” ile toplandı. Veriler %5,0 anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Kadınların yaş ortalaması 31.61±8.96’dır. Kadınların TCAÖ puan ortalaması 104.40±14.64, FFÖ puan ortalaması 64.67±12.83 ve ÜBÖ puan ortalaması 0,08±0,36’dır. Bekarların, kendisi ve eşi lisansüstü eğitim görenlerin, 1-5 yıl arasında evli olanların ve düzenli aile planlaması yöntemi kullanmayanların diğerlerine göre toplumsal cinsiyet algılarının daha yüksek olduğu belirlendi ($p<0,05$). Evlilerin, kendisi ve eşi lisansüstü eğitim görenlerin, eşi hizmet sektöründe çalışanların, geliri giderinden fazla olanların ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yaşayanların diğerlerine göre fertilitite farkındalıkları daha yüksekti ($p<0,05$). Kendisinin ve eşinin eğitim düzeyi ilköğretim olanların ve eşi çalışmayanların diğerlerine göre üreme baskısı düzeyinin daha yüksekti ($p<0,05$). Kadınların TCAÖ ile FFÖ arasında ileri derecede anlamlı, pozitif yönde ve zayıf ($r=0.206, p=0.000$), TCAÖ ile ÜBÖ arasında ileri derecede anlamlı, negatif yönde ve çok zayıf ($r=-0.193, p=0.000$); FFÖ ile ÜBÖ arasında anlamlı, negatif yönde ve çok zayıf bir ilişki olduğu ($r=-0.082, p=0.048$) saptandı.

Sonuçlar: Kadınların toplumsal cinsiyet algılarının yüksek, fertilitite farkındalıklarının orta ve üreme baskılarının düşük düzeyde olduğu bulundu. Toplumsal cinsiyet algısı ile fertilitite farkındalığı arasında pozitif, toplumsal cinsiyet algısı üreme baskısı arasında negatif ve fertilitite farkındalığı ile üreme baskısı arasında negatif yönde ilişki bulundu. Farklı değişkenlerin incelediği araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Doğurgan, fertilitite, kadın, toplumsal cinsiyet, üreme baskısı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE HİPERTANSİYON BİLGİ DÜZEYİ VE HİPERTANSİYONDAN KORUNMA TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Göksu ÇETİNTAŞ^{*1}, Erdal CEYLAN¹

^{*1}Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye,

[*goksucetintass@gmail.com](mailto:goksucetintass@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin hipertansiyon bilgi düzeyleri ve hipertansiyondan korunma tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Bu tanımlayıcı araştırma, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evreni altı farklı fakülteye kayıtlı olan üniversite öğrencileri; araştırmanın örneklemini ise bu fakültelerden araştırmaya katılmayı kabul eden 613 öğrenciden oluşmuştur. Veriler Sosyodemografik Anket Formu, Hipertansiyon Bilgi Düzeyi Ölçeği (HBDÖ) ve Hipertansiyondan Korunma Tutumları Ölçeği (HKTÖ) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, ortanca, standart sapma, minimum, maksimum), Mann Whitney U, Kruskal Wallis ve Spearman korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %75'i (n=460) kadın olup yaş ortancası 21'dir. Öğrencilerin %10.3'ünün en az bir kronik hastalığı olduğu, %1'inin (n=6) hipertansiyon tanısı aldığı, %3.9'unun (n=24) hipertansiyon ile ilgili eğitim aldığı, %30.2'sinin (n=185) sigara kullandığı, %22.8'inin (n=140) alkol kullandığı ve %32.8'inin düzenli egzersiz yaptığı belirlenmiştir. Öğrencilerin HBDÖ puan ortalaması 12.3±5.4 (Minimum:0, Maksimum:22) ve HKTÖ puan ortalaması 103.0±18.9 (Minimum:32, Maksimum:130) olarak bulunmuştur. HBDÖ ve HKTÖ puanı arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir korelasyon saptanmıştır (p<0.001, r: +0.468). Fakülte, cinsiyet, sosyal güvence, hipertansiyona yönelik eğitim alma, ailede hipertansiyon varlığı, sağlığı koruma ve geliştirmeye yönelik eğitim alma durumlarına göre HBDÖ ve HKTÖ puanları açısından gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır (p<0.05). Kızartılmış yiyecekleri seyrek tüketenlerin, tansiyon aleti olanların ve daha önce tansiyon değerini ölçtürenlerin HBDÖ puanları daha yüksek bulunmuştur (p<0.05). Sigara içmeyenlerin, yemeklerde pişirme tekniği kullananların, tansiyon aleti olanların ve daha önce tansiyon değerini ölçtürenlerin HKTÖ puanları daha yüksek bulunmuştur (p<0.05).

Sonuçlar: Üniversite öğrencilerinin hipertansiyon bilgi düzeyinin düşük ve hipertansiyondan korunmaya yönelik tutumların orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu sebeple üniversite öğrencilerinin hipertansiyon bilgi düzeyini artırma ve hipertansiyondan korunmaya yönelik tutumlarını iyileştirmek amacıyla eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yapılması önerilmektedir. Bu çalışmalar ile üniversite öğrencilerinin erken yaşta değiştirilebilir risk faktörlerinin farkında olmaları, korunmaya yönelik davranışları yaşam tarzı olarak benimsemeleri, ilerleyen yaşlarda hipertansiyonun önlenmesi ve dolayısıyla sağlıklı ve kaliteli yaşamları sağlanmış olacaktır.

Anahtar kelimeler: Bilgi, hipertansiyon, korunma, tutum, üniversite öğrencileri

NÖROLOJİ HASTALARINDA TABURCULUĞA HAZIR OLUŞLUK VE HASTA ÖĞRENİM GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ

Ahsen Taştan GÜRKAN¹, Gözde Nur CAMCI^{2*}, Kübra YENİ¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye,
[*gozdecamci296@gmail.com](mailto:gozdecamci296@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı, nörolojik hastalıklara sahip bireylerin öğrenim gereksinimlerini ve taburculuğa hazır oluşluğunu belirlemektir.

Metot: Tanımlayıcı nitelikteki bu araştırmanın verileri, Ocak-Nisan 2023 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin nöroloji kliniğindeki 103 hastadan yüz yüze veri toplama yöntemi ile elde edilmiştir. Veriler Taburculuğa Hazır Olma Ölçeği ve Hasta Öğrenim Gereksinimleri Ölçeği ile toplanmıştır. Veri analizinde SPSS 21 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 55,1 ($\pm 16,39$), %52,4'ü kadın, %72,8'i evli, %48,5'i ilkokul/ortaokul mezunu ve büyük bir kısmı (%86,4) orta gelir düzeyine sahip idi. Hastaların nerdeyse tamamı (%98,1) taburculuk eğitimi almadığı saptandı. Hasta Öğrenim Gereksinimleri Ölçeği puan ortalaması 144,9 ($\pm 38,0$) ve Taburculuğa Hazır Olma Ölçeği puan ortalaması 5,4 ($\pm 1,3$) olarak belirlendi. Her iki ölçek puan ortalamasının cinsiyet, medeni durum, hastalık süresi hastanede kalış süresi gibi sosyodemografik ve klinik özelliklere göre anlamlı farklılaşmadığı saptandı ($p > 0,05$). Ancak ölçek puan ortalamaları yaş, eğitim düzeyi, çalışma durumu ve hastalık tanısına göre anlamlı farklılaştığı belirlendi. Üniversite ve üzeri eğitim düzeyine sahip ve çalışan hastaların öğrenim gereksinimleri ve taburculuğa hazır oluşluk puanları daha yüksek idi ($p < 0,001$). Benzer şekilde 20-40 yaş arasındaki hastaların ve multiple skleroz ve myastenia gravis tanısına sahip olan hastaların öğrenim gereksinimleri puan ortalamaları daha yüksekti ($p < 0,05$). Ayrıca Hasta Öğrenim Gereksinimleri Ölçeği ile Taburcu Olmaya Hazır Olma Ölçeği arasında pozitif yönde orta düzey anlamlı bir ilişki bulundu ($r: 0,645$, $p < 0,001$).

Sonuçlar: Nörolojik hastalığa sahip bireylerin taburculuk öncesi öğrenim gereksinimlerinin “ne az-ne çok önemli” kategorisinde ve taburculuğa hazır oluşluk düzeylerinin de yetersiz düzeyde olduğu görülmektedir. Öğrenim gereksinimleri ile taburculuğa hazır oluşluğun pozitif yönde ilişkiye sahip olması ve eğitim düzeyi yüksek olanlarda bu puanların daha yüksek bulunması farkındalık ve kişisel beklentilerin daha yüksek olması ile ilişkilendirilebilir.

Anahtar kelimeler: Nörolojik hastalık, öğrenim gereksinimi, taburculuk,

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN HASTA GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN BİLGİ VE YETERLİLİK DÜZEYLERİNE HASTA GÜVENLİĞİ EĞİTİMİNİN ETKİSİ

Günel USMONOVA¹, Yavuz AKBAŞ¹, Merve KIRŞAN BÜYÜKTARAKÇI¹

¹Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, *gunel.20osman@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı küresel bir sorun olarak ele alınan hasta güvenliği konusunda hemşirelik öğrencilerinin eğitilmesi ve bu eğitim sonucunda bilgi ve yeterlilik düzeylerinin belirlenmesidir.

Metod: Araştırma 05/11/2021- 04/11/2022 tarihleri arasında Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'ndeki öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirildi. Araştırma yarı-deneysel araştırma tasarımlarından tek gruplu ön test-son test tasarıma sahiptir. Araştırmanın evrenini, hemşirelik bölümünde aktif olarak öğrenim gören tüm öğrenciler, örneklemini ise araştırmaya katılmayı kabul eden 180 öğrenci oluşturdu. Veri toplama aracı olarak ön test ve son testte "Tanıtıcı Bilgi Formu" ile "Sağlık Profesyonellerinin Eğitiminde Hasta Güvenliği Ölçeği (SPEGHÖ)" kullanıldı. Ön test uygulandıktan sonra, araştırmacılar tarafından sertifikalı eğitimi sonucunda hazırlanan hasta güvenliği eğitimi verildi. Eğitim sonrasında aynı örneklem grubuna son test uygulandı. Çalışmadan elde edilen verilerin istatistiksel analizleri için SPSS 20,0 paket programı kullanıldı. Elde edilen verilerin raporlandırılmasında tanımlayıcı istatistikler ile Paired-sample t testi kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamalarının 20.3 ± 1.2 , %67.2'sinin kadın, %39.4'ünün birinci sınıf olduğu, %45.5'inin hasta güvenliği kavramı bilgisini dersler aracılığı ile aldığı, %67.8'inin hasta güvenliği kavramı bilgisini edindiği ders şeklinin zorunlu ders olduğu saptandı. Araştırmada kullanılan SPEGHÖ'nin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı ön testte 0,83, son testte 0,87 olarak hesaplandı. Katılımcıların eğitim öncesi SPEHGÖ "sınıf" ana boyut toplam puan ortalaması 3.9 ± 0.4 , "klinik ortam" ana boyutu toplam puan ortalaması 3.8 ± 0.5 olarak saptandı. Öğrencilerin eğitim sonrası SPEHGÖ "sınıf ortamı" ana boyut toplam puan ortalaması 4.3 ± 0.3 , "klinik ortamı" ana boyutu toplam puan ortalaması 4.4 ± 0.4 olarak saptandı. Katılımcılara verilen eğitim sonucunda SPEHGÖ'nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak farklılık olduğu belirlendi.

Sonuçlar: Bu çalışmada katılımcıların hasta güvenliği eğitimi sonrasında ölçekten aldıkları puan ortalamalarının arttığı, bu sonuç doğrultusunda hasta güvenliği eğitiminin öğrencilerin hasta güvenliği konusunda bilgi ve yeterlilik düzeylerini arttırdığı sonucuna varıldı. Bu sonuç doğrultusunda hasta güvenliği kavramının hemşirelik eğitiminde yalnızca belirli zorunlu dersler içerisinde sınırlı kalmaması gerektiği, tüm üniversitelerde zorunlu bir ders olması gerektiği önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Bilgi, eğitim, hasta güvenliği, hemşirelik, yeterlilik

MARMARA BÖLGESİ ÜNİVERSİTELERİ HEMŞİRELİK BÖLÜMLERİNDE AFETLER İLE İLGİLİ DERSLERİN İNCELENMESİ

Hale Nur AKMAN^{1*}, İlknur Ovalı URAN¹

¹Kocaeli Üniversitesi , Kocaeli, Türkiye, * akmhale41@gmail.com

Özet

Amaç: Marmara bölgesi üniversitelerinde hemşirelik eğitim öğretim planlarında afetler ile ilgili dersleri incelemek amacıyla planlanmıştır.

Metod: Araştırmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında marmara bölgesindeki üniversitelerin web sitelerinde 2022-2023 yılı eğitim öğretim planlarının taranması ile incelenmiştir. Çalışmanın evreni; 47 üniversitenin hemşirelik bölümünün eğitim öğretim planları, örnekleme ise; üniversitelerin web sitelerinden ulaşılabilen 41 eğitim öğretim planı oluşturmuştur. Bazı üniversitelerin ders bilgi paketi aktif olmadığı için 6 eğitim öğretim planına ulaşamamıştır.

Bulgular : Bu çalışmada 17(%41.5) devlet ve 24(%58.5) özel üniversitenin hemşirelik bölümü eğitim öğretim planları incelenmiştir. Hemşirelik eğitim öğretim planlarında; devlet üniversitelerinin %35.3, özel üniversitelerin % 45.8'inde afetler ile ilgili derslerin olduğu ve %70.6'sının 2 AKTS olduğu görülmüştür. Derslerin Afet Yönetimi ve Afet Hemşireliği, Afet Kültürü, Afet Yönetimi, Temel Afet Bilgisi, Afetler ve İlk Yardım, Afetlerde Hemşirelik Bakımı ve İlk Yardım gibi farklı isimlerde olduğu anlaşılmıştır. Teorik ve uygulama ders saatlerinde farklılıklar olduğu, % 90.2'sinin 2 saat teorik ve sadece 4 üniversitede uygulamalı ders olarak yürütüldüğü tespit edilmiştir. Afetler ile ilgili konuların Acil ve Halk Sağlığı Hemşireliği ve diğer derslerin içeriğinde yer aldığı düşünülmüştür. 1 üniversitede zorunlu ders, %97.6'sında seçmeli ders olduğu görülmüştür Hemşirelik bölümü eğitim öğretim planlarında 11 devlet(%64.7) ,13 özel (%54.2) üniversitede afetler derslerinin olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuçlar: Marmara bölgesindeki üniversitelerin hemşirelik bölümlerinde afetler ve afet hemşireliği ile ilgili derslerin sadece 17 (%41.5) üniversitede olduğu saptanmıştır. Ders isimleri, teorik , uygulama saati ve AKTS farklılıkları olduğu görülmüştür. Hemşireler, geleceğin sürdürülebilir kalkınmasında, değişimler ve gelişimi sağlamak için sağlık alanında ekibin önemli üyesidir. Hemşirelik eğitiminde afetler ve afet hemşireliği ile ilgili derslerin yeniden gözden geçirilmesi, lisans düzeyinde standart eğitim öğretim planı ve ders içeriği oluşturulmasının önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Afet, afet eğitimi , afet hemşireliği

SAĞ DEKOMPRESİF KRANIEKTOMİ AMELİYATI OLAN HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Hamit CANPOLAT^{1*}, Berrin PAZAR¹

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *201440254@lhu.edu.tr

Özet

Amaç: Hemşirelik bakımında bilimsel bir yöntem olan hemşirelik sürecinin kullanılması, birey, aile ve gruplara kapsamlı bir bakım sağladığı gibi hemşirelik mesleğine de profesyonel bir kimlik kazandırmış olur. Hemşirelik sürecinin ikinci aşaması olan hemşirelik tanıların doğru saptanması, sağlıklı veri toplamaya bağlı olup, sürecin planlama, uygulama ve değerlendirme aşamaları için doğru adımların atılmasında önemlidir. Bu çalışmanın amacı Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli'ne dayalı NANDA tarafından belirlenen hemşirelik tanıları ile Sağ Dekompresif Kraniektomi ameliyatı olan hastanın hemşirelik bakım planını oluşturmaktır.

Metod: Bu çalışmada Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli'ne göre düzenlenen "Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Hasta Veri Toplama Formu" ile veriler toplanmıştır. NANDA-I'e ve Kraniektomi Ameliyatı Güncelleme sistemlerine göre hemşirelik tanıları belirlenmiş, hemşirelik girişimleri planlanmış ve bakım sonuçları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Olgu, Lokman Hekim Etlik hastanesinin Genel Cerrahi Kliniğinde Subdural Hematom tanısı ile Sağ Dekompresif Kraniektomi olan 32 yaşında erkek hastadır. Olgunun NANDA-I'e göre düzenlenmiş hemşirelik bakımında; "deri bütünlüğünde bozulma", "oral mukoz membran bütünlüğünde bozulma", "solunum fonksiyonunda bozulma", "aspirasyon riski", "enfeksiyon riski", "kanama riski" hemşirelik tanıları ele alınmıştır.

Sonuçlar: Subdural hematoma tanılı hastalara uygulanan cerrahi girişimler sonrası hastaların yaşam kaliteleri fiziksel, sosyal ve psikolojik yönden olumsuz olarak etkilenmektedir. Bu nedenle hemşirelerin Subdural Hematom tanısına sahip olan ve Kraniektomi cerrahi girişimi planlanan hastalara, yaşam kalitelerini etkileyen kişisel ve hastalıkla ilgili özellikleri dikkate alarak yaşam kalitesini arttırmaya, desteklemeye yönelik sistematik şekilde planlanan ve uygulanan hemşirelik bakım verilmesi önem kazanmaktadır. Kraniektomi yapılan hastanın hemşirelik bakım sürecinin sistematik olması hasta bakım kalitesinin artırılmasını sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik Bakımı, NANDA-I, Kraniektomi

YABANCI UYUKLU HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNE İLİŞKİN DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Özgül EYCAN¹, Ayfer EKİM¹, Hamza ALNAMLA^{1*}, Orazmuhammet YEMŞİKOV¹, Aynur ABBASOVA¹, Sara M Noman NİZAMUDDİN¹

¹İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, hamzaalnamlamla2017@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı yabancı uyruklu hemşirelik bölümü öğrencilerinin hemşirelik eğitimine yönelik deneyimlerinin incelenmesidir.

Metod: Bu çalışma nitel tasarım tipinde ve fenomenoloji (betimsel) desenedir. Araştırmanın örneklemini İstanbul’da bulunan yükseköğretim kurumlarında hemşirelik eğitimi alan yabancı uyruklu 14 öğrenci oluşturdu. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplandı. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanıldı.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 23±1,8 (min:21-max:27, median:23) yıl idi ve %71,4’ü kadındı. Öğrencilerin %57,1’i Türkiye’ye eğitim almak amacıyla gelmişti. Öğrencilerin uyrukları Türkmenistan (n=5), Suriye (n=3), Irak (n=2), Ürdün (n=2), Fas (n=1) ve Mısır (n=1)’di. Araştırmada “Hemşirelik eğitime yönelik olumlu deneyimler”, “Hemşirelik eğitime yönelik olumsuz deneyimler”, “Hemşirelik eğitime yönelik öneriler” ve “Kariyer planı” olmak üzere dört ana tema ve ana temalara ilişkin on iki alt tema belirlendi. “Hemşirelik eğitime yönelik olumlu deneyimler” temasında öğrenciler öğretim elemanları ve Türk öğrenciler ile yaşadıkları olumlu deneyimleri ve klinik ortamda yaşadıkları olumlu deneyimleri belirtti. “Hemşirelik eğitime yönelik olumsuz deneyimler” temasında öğrenciler dil engeli, sosyo-kültürel farklılıklar, dışlanma ve öğretim süreci ile ilgili yaşadıkları zorluklar vurguladılar. Öğrenciler hemşirelik eğitimi ile ilgili adaptasyon programının oluşturulması, öğretim sürecinin geliştirilmesi ve üniversite kabul şartlarının standartlaştırılması şeklinde önerilerde bulundu. Çalışmaya katılan öğrencilerin neredeyse tamamı hemşire olarak çalışacaklarını belirtti. Hemşirelik yapmak isteyen öğrenciler arasında sadece Türkmenistan uyruklu öğrencilerden biri kendi ülkesine dönmek istediğini belirtti. Öğrencilerin bir kısmı Türkiye’de çalışmak isterken diğer kısmı Almanya, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri’nde hemşire olarak çalışmak istediklerini belirttiler.

Sonuçlar: Yabancı uyruklu hemşirelik bölümü öğrencilerinin eğitim deneyimlerine ilişkin elde edilen sonuçların hemşirelik eğitiminin iyileştirilmesi ve geliştirilmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik eğitimi, yabancı uyruklu öğrenci, yükseköğretim

PSİKİYATRİ KLİNİĞİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SANATA İLĞİ DÜZEYLERİ VE SANAT TERAPİSİ KULLANMA DURUMLARI İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Hasan YAŞAN^{1*}, Serap GÜLEÇ KESKİN¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, *hasanyasan318@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı psikiyatri kliniklerinde çalışan hemşirelerin sanata ilgi düzeyleri ile sanat terapisi kullanma durumları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Metod: Araştırma tanımlayıcı nitelikte olup, 1 Şubat - 20 Nisan 2023 tarihleri arasında Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesinde çalışan 138 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada “Sosyo-demografik Veri Formu”, ‘Sanat Terapi Kullanma Durumlarını Belirleyen Veri Formu’ ve “Sanat İlgi Ölçeği (SİÖ)” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 22.0 programıyla tanımlayıcı istatistikler ve korelasyon analizi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya dâhil edilen hemşirelerin %68,8’i kadın, %73,2’sinin evli, %76,1’inin lisans mezunu olup, yaş ortalamaları 40,63±6,94 yıldır. Çalışmaya katılan hemşirelerin %26,8’sinin sanat terapi tekniklerini kullandıkları ve bu tekniklerden %62,2’sinin en çok resim tekniğini tercih ettikleri bulunmuştur. Çalışmaya katılan hemşirelerin SİÖ (Sanat İlgi Ölçeği) “Davranış” alt boyutu ($p<0,001$) ve ölçek total puanının ($p<0,01$) herhangi bir sanat dalı ile ilgilenme durumlarına ve herhangi bir sanat dalı ile ilgilenmenin olumlu katkısının olacağını düşünme durumlarına göre anlamlı farklılaştığı saptanmıştır. Çalışmaya katılan hemşirelerin sanata ilgi düzeyleri ve sanat terapisi kullanma durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($s=0,940$; $p<0,001$).

Sonuçlar: Psikiyatri hemşirelerinin sanata ilgi düzeyleri ile sanat terapisi kullanma durumları arasında ilişkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Hemşire, psikiyatri hemşiresi, sanat, sanat terapisi

KUŞAKLARA GÖRE KADINLARIN EKOLOJİK AYAK İZİ FARKINDALIKLARININ BELİRLENMESİ

**Hatice Ashhan HACIMUHİTTİNOĞULLARI^{1*}, Şükrü Can KARAMAN 1, Sevim YILDIRIM¹,
Esra ÜNAL¹, Simge ÖZTÜRK²**

¹Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Osmaniye, Türkiye, *haticeaslihan9@gmail.com

²Bartın Üniversitesi, Bartın, TÜRKİYE

Özet

Amaç: Bu araştırmada kadınların kuşaklara göre ekolojik ayak izi farkındalıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Method: Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma, Mart – Nisan 2023 tarihleri arasında yürütüldü. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan, ruhsal bozukluk tanısı almayan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 345 kadın (115 X kuşağı, 115 Y kuşağı, 115 Z kuşağı) oluşturdu. Veriler Google Form aracılığı ile Kişisel Bilgi Formu ve Ekolojik Ayak İzi Farkındalığı Ölçeği kullanılarak online olarak toplandı. Veriler tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra Ki-kare ve Kruskall Wallis test istatistiği ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Kadınların Ekolojik Ayak İzi Farkındalığı Ölçeği toplam puan ortalaması 117.3 ± 29.73 , medyanı ise; 121 (30- 150) olarak saptanmıştır. X kuşağındaki kadınların Y ve Z kuşağındaki kadınlara göre Ekolojik Ayak İzi Farkındalığı toplam puan medyanı anlamlı derecede yüksektir ($p < 0.001$). Ekolojik Ayak İzi Farkındalığı ölçeği altboyutlarının kuşaklara göre karşılaştırılmasında ise; Enerji, Geri Dönüşüm, Ulaşım, Gıda ve Su Tüketimi Altboyut puan medyanları X kuşağındaki kadınların Y ve Z kuşağındaki kadınlara göre anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Sonuçlar: Bu araştırmada, kadınların yaşının artmasıyla birlikte ekolojik ayak izi farkındalığının yükseldiği belirlenmiştir. Genç yaş grubundaki kadınların ekolojik ayak izi farkındalıklarının artırılmasına yönelik eğitimlerin planlanması ve farklı kuşaktaki kadınların bir arada olduğu grup çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Ekolojik ayak izi, Kadın, Kuşak,

ÇOCUKLARDA OYUNUN TERAPÖTİK KULLANIMI KONUSUNDA YAPILMIŞ ÖĞRENCİ PROJELERİNİN İNCELENMESİ: NİTEL ARAŞTIRMA

Kadriye Demir¹, Hatice Usalan^{1*}

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *191440010@lhu.edu.tr

Özet

Amaç: Bu araştırma çocuklarda oyunun terapötik kullanımı konusunda yapılmış öğrenci projelerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Method: Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden döküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmacıların, TÜBİTAK-2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Desteği Programı'ndan desteklenen bir çalışmada yürütülen 'Çocuklarda Oyunun Terapötik Kullanımı' adlı dersin öğrenci projeleri (n=44) incelenmiştir. Veriler; projede kullanılan olgunun yaşı ve tanısı/şikayeti, terapötik oyunun türü ve amacı, oyunda kullanılan material bakımından kategorize edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

Bulgular: 'Çocuklarda Oyunun Terapötik Kullanımı' adlı rektörlük ortak seçmeli dersini 2022-2023 güz döneminde 44 öğrencinin başarı ile tamamladığı belirlenmiştir. Öğrencilerin %61,3'ünün hemşirelik, %27,2'sinin fizyoterapi ve rehabilitasyon, %6,8'inin ameliyathane hizmetleri, %2,2'sinin Ebelik ve %2,2'sinin Ağız ve Diş Sağlığı bölümüne devam etmektedir. Öğrencilerin çoğunlukla üçüncü sınıf hemşirelik bölümü öğrencileri (n=21) olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin projelerindeki olguların çoğunlukla 3-6 yaş (n=20) ve 6-12 yaş (n=13) grubu çocuklar olduğu, hastalık türünün kronik (tip 1 diyabet, astım vb.) ve akut (enfeksiyon, kırık, kusma vb.) olarak değiştiği saptanmıştır. Projelerde en sık kullanılan terapötik oyun türleri sırasıyla eğitici oyun (n=20), kapasitasyon oyunu (n=18), dramatik oyun (n=5) ve yaratıcı oyun (n=1) olmuştur. Bazı öğrencilerin eğitici oyun ile dramatik veya kapasitasyon oyunu bir arada kullandığı belirlenmiştir. Fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin projelerinde sadece kapasitasyon oyunu kullandıkları belirlenmiştir. Projede kullanılan terapötik oyunların amaçlarının; işlemler konusunda bilgilendirme ve hastane korkusunun azaltılması, kaba ve ince motor kasların veya akciğer kapasitesinin geliştirilmesi, baş etmenin güçlendirilmesi, hastalık yönetiminin sağlanması, öz bakımı artırma, duyguların anlaşılması ve ifade edilmesi, stresin azaltılması ve eğlenceli vakit geçirme gibi geniş yelpazede olduğu ve olguya özgü planlandığı belirlenmiştir. Benzer olarak oyunlarda kullanılan materyallerin de çok çeşitli olduğu (tıbbi materyaller, oyun hamuru, kinetik kum, bulmaca tahtası, parkur, kutu ve renkli toplar, dart, çocuk kitapları, duyu kartları, çim adam, doktorculuk seti, dönence, el işi malzemeleri vb.) belirlenmiştir. Özellikle yaratıcı oyun kullanımının az olması dikkat çekmektedir.

Sonuçlar: Sağlık alanında çalışacak lisans ve önlisans öğrencilerin çocuk hastaya bakım verirken oyundan faydalanması konusunda 'Çocuklarda Oyunun Terapötik Kullanımı' dersinin etkili olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Çocuk hemşirelik, iletişim, klinik uygulama, öğrenci

ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİN HASTANEDE YATAN ÇOCUĞUN BAKIMINA EBEVEYN KATILIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Havva KAYA^{1*}, Medine KILIÇ¹, Berna ÇETİN¹, Elif İnci YÜKSEL¹, Esra TURAL BÜYÜK¹, Merve KOYUN¹, Hatice UZŞEN¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, *kaya55havva@gmail.com

Özet

Amaç: Hemşirelerin aile katılımı ile ilgili görüşleri önemlidir çünkü aile katılımı önemli derecede hemşireler tarafından desteklenmesine ve cesaretlendirmesine bağlıdır. Yapılan araştırmalarda çocuğun bakımına ebeveyn katılımına yönelik tutumun çalışan hemşire grubu ile yapıldığı görülmüştür. Çocuk sağlığı ve hemşireliği dersi alan öğrencilerin bu konuda tutumlarına yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ayrıca mezun olup mesleğe atıldığında çocuğa sağlık hizmeti sunacak hemşire öğrencilerin ebeveyn katılımına yönelik farkındalıklarının bilinmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma öğrenci hemşirelerin hastanede yatan çocuğun bakımına ebeveyn katılımına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma kesitsel, tanımlayıcı tipte olup 1- 31 Nisan 2023 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Hemşirelik Bölümünde 3. ve 4. Sınıfta okuyan 238 öğrenci oluşturmuştur. Çalışma 120 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri, "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Ebeveyn Katılımı Tutum Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Ebeveyn Katılım Ölçeği (EKTÖ), 24 maddeden oluşan beşli likert tipindeki ölçek hemşirelerin çocuğun bakımında ebeveyn katılımına karşı tutumunu ölçmektedir. Ölçekten en düşük 24, en yüksek 120 puan alınmakta ve ölçek puanı yükseldikçe hemşire ebeveyn katılımına karşı destekleyici bir tutum göstermektedir. Veriler SPSS 25.00 programında tanımlayıcı istatistikleri yapılarak analiz edilmiştir. Yaş, sınıf, başarı düzeyi gibi değişkenlere göre ölçek puanının normal dağılım gösterdiği belirlenmiş olup analizler bağımsız grupta t testi ile yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.45 ± 0.88 olup, %84.2'si kadındır. Öğrencilerin %53.3'ü 4. Sınıf öğrencisi ve %62.5'i klinik uygulama sırasında çocuğun bakımına ebeveyn katılımını sağladıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin EKTÖ toplam puan ortalaması 87.26 ± 8.93 olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin sınıf, bölüme isteyerek gelme durumu ve klinik uygulamada çocuğun bakımına ebeveyn katılımını sağlama durumuna göre EKTÖ toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmemiştir ($p > 0.05$). Öğrencilerin cinsiyetine göre EKTÖ toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmiştir olup kız öğrencilerin puan ortalaması 88.02 ± 8.52 , erkeklerin ise 83.11 ± 10.18 olarak bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuçlar: Öğrencilerin klinik uygulamada çocuğun bakımına ebeveyn katılımını kabul ettikleri, tutumlarının olumlu yönde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Bakım, çocuk, ebeveyn katılımı, öğrenci hemşire

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM FARKINDALIKLARI İLE AFET YÖNETİMİ ÖZ YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Dilek ULAŞDEMİR¹, Sibel PEKSOY KAYA¹, Haydar GÜLNAZ^{1*}

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *haydar.gulnaz.2000@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin deprem farkındalıkları ve afete müdahale öz yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma Ankara ilinde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 257 hemşirelik öğrencisi ile Mart-Nisan 2023 tarihleri arasında yürütülmüştür. Veriler; Sosyo-demografik ve Depreme İlişkin Özellikler Bilgi Formu, AMÖYÖ (Afete Müdahale Öz-yeterlilik Ölçeği) ve SDFÖ (Sürdürülebilir Deprem Farkındalık Ölçeği) kullanılarak online anket yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis H testi, ölçekler ve alt boyutlar arasındaki ilişkide ise Sperman Korelasyon testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.33 ± 1.48 olup, %86.4'ü kız öğrencidir. Öğrencilerin %56.4'ünün devlet yurdunda kaldığı, %34.6'sının bir deprem yaşadığı, %5.8'nin yaşadığı depremde yaralandığı, %68.9'nun afetlerle ilgili herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üye olmadığı, %58.8'nin afet ile ilgili daha önce eğitim almadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin SDFÖ'den aldıkları toplam puan 58.52 ± 14.34 'tür. Erkek öğrencilerin SDFÖ puanları (64.40 ± 15.78), kız öğrencilere (57.59 ± 13.91) göre daha yüksektir ($p=0.039$). Öğrencilerin AMÖYÖ'den aldığı toplam puan 63.06 ± 14.94 'tür. Dördüncü sınıf öğrencilerinin (70.47 ± 15.70) ve daha önce afet yaşamayanların (64.17 ± 15.73) AMÖYÖ puan ortalamaları daha yüksektir (sırasıyla; $p=0.000$, $p=0.020$). SDFÖ "Deprem Yapı İlişkisi" ile AMÖYÖ tüm alt boyutları arasında (sırasıyla; $r=0.355$, $p<0.001$; $r=0.330$, $p<0.001$; $r=0.137$, $p=0.29$) ve SDFÖ "Deprem Hazırlığı Uygulaması" alt boyutu ile AMÖYÖ "Yerinde Kurtarma Yetkinliği" ve "Afette Psikolojik Hemşirelik Yeterliği" alt boyutları arasında (sırasıyla; $r=0.232$, $p=0.188$ $r=0.188$, $p=0.003$) pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin deprem farkındalıklarının ve afet yönetim öz yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Erkek öğrencilerin deprem farkındalıkları kız öğrencilere göre yüksektir. Afet öz yeterliliğinin ise özellikle dördüncü sınıf öğrencilerinde ve afet yaşamayanlarda daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, hemşirelik öğrencilerinin deprem farkındalıkları ile afet yönetimi öz yeterliliklerinin öğrenim sürecinde artırılması, bu konulara yönelik derslerin müfredata eklenmesi ve öğrencilerin afet bilincinin ve afet öz yeterliliklerinin güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Afet, afet yönetimi, deprem farkındalığı, hemşirelik öğrencileri

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ İLE İLGİLİ FARKINDALIK VE DAVRANIŞLARI

Meral MADENOĞLU KIVANÇ¹, Hayriye AVCİ^{1*}

¹ İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *avcihayriye476@gmail.com

Özet

Amaç: Küresel sorunları gidermek amacıyla Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) belirlemiştir. SKH'yi gerçekleştirebilmek ve küresel sorunları önlemek, toplumun bu konuda farkındalık kazanması ile mümkündür. Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin SKH ile ilgili farkındalık ve davranışlarını değerlendirmek amaçlanmıştır.

Metod: Çalışma kesitsel tipte bir araştırma olup Kasım 2022- Haziran 2023 tarihleri arasında İstanbul Kültür Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 275 öğrenci oluşturmuştur. Veriler; tanımlayıcı veri formu ve Sürdürülebilir kalkınma farkındalık ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan 275 öğrencinin %78.2' sinin kadın, %21.8' inin erkek olduğu; %93.5' inin 18-24 yaş, %5.8' inin 25-34 yaş, %0.7' sinin 35-44 yaş arasında olduğu gözlenmiştir. Katılımcıların %49.8' inin SKH ulaşabilmek için yürütülen bir projeye katılmayı düşündükleri; %12.0' sinin SKH hakkında bilgisi olduğu, %62.2' sinin bilgisinin olmadığı ve %25.8' inin kısmen bilgisinin olduğu görülmektedir. Kadın ve erkeklerin sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları arasında anlamlı bir farklılık vardır ($p < .05$). Kadınların erkeklere kıyasla SKH hakkında farkındalık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Okunulan bölüme göre sürdürülebilir kalkınma farkındalık puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. ($p < .05$). Hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin, fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümünde okuyan öğrencilere kıyasla sürdürülebilir kalkınma farkındalık ve çevresel sürdürülebilir düzeyleri daha yüksektir. Hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin, beslenme ve diyetetik bölümünde okuyan öğrencilere kıyasla toplumsal sürdürülebilir düzeyleri daha yüksektir.

Sonuçlar: Araştırma ile öğrencilerin SKH hakkında bilgisi olan öğrencilerin SKH farkındalık düzeyleri daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Farkındalığı yüksek bireylerin ise enerji tasarrufu, su tasarrufu, plastik kullanımını, çevreyi koruma ile ilgili projelere katıldığı gözlenmiştir. Öğrencilerin SKH hakkında bilgi düzeyinin artırılmasıyla farkındalık kazandırılarak bu konuda harekete geçmeleri teşvik edilebilir. Üniversite öğrencilerine bu konuda bilinç kazandıracak eğitim ve etkinliklerin yapılması bireylerin katılımının teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Sürdürülebilirlik kalkınma, sürdürülebilir kalkınma hedefleri, üniversite öğrencileri, davranış, farkındalık

***Bu çalışma TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) Tarafından Yürütülen 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı Tarafından Desteklenmiştir.**

KADINLARIN EV TEMİZLİĞİNDE KULLANDIKLARI KİMYASAL MADDELERE İLİŞKİN DAVRANIŞLARI İLE SOLUNUM SİSTEMİ HASTALIKLARINA YÖNELİK RİSK ALGISI

Hilal NALBANT¹, Merve UÇAR¹, Feride TAŞKIN YILMAZ¹

¹ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya, Türkiye, hilal54185@gmail.com

Özet

Amaç: Temizlik ürünleri, günlük hayatta mikrop öldürme, hijyen sağlama gibi sağlığa olumlu etkisiyle evlerde yaygın kullanılan maddelerdir. Ev ortamına temizlik ürünlerini en sık kullanan kadınlarda, temizlik ürünlerinin yanlış ya da kontrolsüz kullanımı kronik solunum sistemi problemlerine neden olabilir. Bu çalışma, kadınların ev temizliğinde kullandıkları kimyasal maddelere ilişkin davranışlarını ve temizlik maddesi nedeniyle solunum sistemi rahatsızlığı yaşama durumunu belirlemek, kadınlarda temizlik maddesi kullanım davranışlarının solunum sistemi hastalıklarına yönelik risk algısı ile ilişkisini saptamak amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı olarak yapılan çalışmaya, Sakarya ilinin Akyazı ilçesinde ikamet eden, WhatsApp aracılığı ile çalışmaya katılmayı kabul eden, kronik ya da konjenital solunum sistemi hastalığı bulunmayan ve veri toplama formlarını eksiksiz dolduran 303 kadın dahil edilmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu ile elde edilmiştir.

Bulgular: Kadınların yaş ortalaması 30.58 ± 11.57 yıl olduğu bulunmuştur. Kadınların %71.1'i temizlik ürünleri kullanımı esnasında sağlık sorunları yaşadığını belirtmiş olup kadınlar tarafından en fazla öksürük (%62.0), ellerde kızarıklık ya da kaşıntı (%57.4) ve boğazda yanma (%56.5) şikayetleri belirtilmiştir. Kadınların her zaman %54.5'i temizlik sonrası ortamı havalandırdığını, %46.2'si temizlik sonrası kıyafetlerini değiştirdiğini belirtmiştir. Ayrıca kadınların yarıya yakını (%49.8) temizlik ürününün kullanım miktarını kendisi belirlediğini ifade etmiştir. Kadınların temizlik ürün kullanımına yönelik solunum sistemi hastalığına ilişkin risk algısı incelendiğinde, alınabilecek risk algı puanına göre (0-10), temizlik ürünlerinin sağlık açısından riskli değerlendirme düzeyi (5.84 ± 2.17) ve temizlik ürünleri kullanımı açısından solunum sistemi hastalığına yakalanma risk düzeyi (5.41 ± 2.66) orta düzeydedir.

Sonuçlar: Çalışmada, kadınların temizlik ürünlerini kullanım davranışları farklılık göstermekle birlikte solunum sistemi hastalığı açısından kendilerini orta düzeyde riskli gördükleri belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Temizlik ürünü, kimyasal madde, solunum sistemi hastalığı, kadın

ROBOTİK WHIPPLE AMELİYATI OLAN HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Hilal YILDIZ^{1*}, Berrin PAZAR¹

¹ Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *201440219@lhu.edu.tr

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli'ne dayalı NANDA tarafından belirlenen hemşirelik tanıları kullanarak Pankreas Kanseri tanılı hastanın hemşirelik bakım planı oluşturmaktır.

Metod: Bu çalışmada Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli'ne göre düzenlenen "Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Hasta Veri Toplama Formu" ile veriler toplanmıştır. Pankreas Kanseri hasta için NANDA-I'e göre Robotik Whipple Ameliyat'lı hasta için hemşirelik tanıları belirlenmiş, hemşirelik girişimleri planlanmış ve bakım sonuçları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Olgu, bir şehir hastanesinin Onkoloji Kliniğinde pankreas kanseri tanısı ile Robotik Whipple ameliyatı olan 42 yaşında kadın hastadır. Olgunun NANDA-I'e göre düzenlenmiş hemşirelik bakımında "doku bütünlüğünde bozulma", "ağrı", "bulantı-kusma", "uyku örüntüsünde bozulma", "yorgunluk", "anksiyete", "solunum örüntüsünde bozulma riski", "enfeksiyon riski", "düşme riski" hemşirelik tanıları ele alınmıştır.

Sonuçlar: Pankreas kanseri erken tanısı için farkındalık kazandırılmalı ve robotik whipple ameliyatı olan hastanın hemşirelik bakım sürecinin sistematik olması hasta bakım kalitesinin artırılmasını sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik bakımı, NANDA-I, Pankreas kanseri, Robotik whipple ameliyatı

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI BİLGİ VE DENEYİM ANKETİ-2'NİN TÜRKÇE GEÇERLİK GÜVENİRLİĞİ

Meryem ÖZTÜRK HANEY¹, Huri YOĞURTCU^{1*}

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye, huri.yogurtcu@gmail.com,

Özet

Amaç: Hemşirelik öğrencileri sağlıklı/hasta bireyin sağlık okuryazarlık düzeyini belirleyerek ve sağlık bilgisinin birey tarafından anlaşılabilmesi için gerekli girişimleri planlayabilmelidir. Ancak, literatürde hemşirelik öğrencilerinin sağlık okuryazarlık bilgi ve deneyimini değerlendiren çalışmaya rastlanmamıştır. Sağlık Okuryazarlığı Bilgi ve Deneyim Anketi-2 (HLKES-2), hemşirelik öğrencilerinin sağlık okuryazarlık bilgi ve deneyimini değerlendirmek için mükemmel psikometrik özellikleri olan bir ölçüm aracıdır. Bu araştırmanın amacı, Sağlık Okuryazarlığı Bilgi ve Deneyim Anketi-2'nin (HLKES-2-T) Türk hemşirelik öğrencilerinde geçerlik ve güvenilirliğini sağlamaktır.

Metod: Metodolojik türde planlanan bu araştırma, Temmuz 2021- Ocak 2022 tarihlerinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Öğrenci Hemşireler Derneğine kayıtlı 10157 hemşirelik öğrencisi, örnekleme ise 510 öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilerin çalışmaya dahil edilme kriterleri, Öğrenci Hemşireler Derneğine kayıtlı olması, çalışmaya katılmaya gönüllü ve lisans düzeyinde hemşirelik öğrencisi olmak. Health Literacy Knowledge and Experience Survey-2 geri çeviri tekniği kullanılarak Türkçe'ye çevrilmiştir. Ölçeğin psikometrik özellikleri iç tutarlık, madde-toplam puan korelasyonu, kapsam geçerliği, ayırt edici geçerlik ve bilinen grup karşılaştırması ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: HLKES-2-T toplam puan ortalaması 11.69 (SD= 3.32) idi. “Bilgi” alt ölçeğinin KR-20 katsayısı 0.67, madde- toplam puan korelasyonları 0.20-0.50; “Deneyim” alt ölçeğinin Cronbach’s alpha katsayısı 0.73, madde-toplam puan korelasyonu 0.75-0.78 idi. Ölçeğin geneli için içerik geçerlik indeksi 0.98 idi. Ayırt edici geçerlilik, ölçeğin sağlık okuryazarlığı bilgi ve deneyimi yüksek olan öğrencileri düşük olan öğrencilerden başarıyla ayırt ettiğini göstermiştir.

Sonuçlar: HLKES-2-T, hemşirelik öğrencilerinin sağlık okuryazarlık bilgi ve deneyimlerinin değerlendirilmesi için yeterli güvenilirlik ve geçerlik özellikleri göstermiştir.

Anahtar kelimeler: Bilgi, deneyim, hemşirelik öğrencileri, geçerlik, sağlık okuryazarlığı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KRONİK HASTALIKLARA YÖNELİK BİLGİ DÜZEYİ VE SAĞLIKLI YAŞAM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Hülya TÜRKÇAPAR^{1*}, Erdal CEYLAN¹

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, TÜRKİYE, hulyaturkcapar1@gmail.com

Özet

Amaç: Araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin kronik hastalıklara yönelik bilgi düzeyleri ve sağlıklı yaşam davranışlarının değerlendirilmesidir.

Metod: Bu tanımlayıcı araştırmanın evreni Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinin altı farklı fakültesindeki lisans öğrencileri, örnekleme ise evren içerisinden araştırmaya katılmayı kabul eden 230 öğrencidir. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Kronik Hastalıklara Yönelik Bilgi Testi (KHYBT) ve Sağlıklı Yaşam Davranışları Ölçeği (SYDÖ) kullanılarak toplanmıştır. Veri analizinde sayı, yüzde, ortalama, ortanca, standart sapma, Mann Whitney U, Kruskal Wallis ve Spearman korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortancası 21 ve %72.5'inin beden kitle indeksi normal sınırlardadır. Öğrencilerin %13'ünün kendilerinde ve %46.5'inin ailesinde kronik hastalığı olduğu, %74.3'ünün karbonhidrat ağırlıklı beslendiği, %18.3'ünün sigara ve %20'sinin alkol kullandığı; %45.2'sinin tansiyon değerini, %74.3'ünün kan şekerini, %82.2'sinin kolesterol değerini daha önce hiç ölçtürmediği saptanmıştır. Katılımcıların %72.2'sinin daha önce genel sağlık ve %89.6'sinin kronik hastalıklara yönelik eğitim almadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin KHYBT puan ortancası 34 (Min:0, Max:57) ve SYDÖ puan ortancası 124 (Min:79, Max:208) olarak bulunmuştur. KHYBT ve SYDÖ puanları arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($p=0.003$, $r=+0.198$). Genel sağlık ve kronik hastalıklara yönelik eğitim alma, sağlığı algılama düzeyi, stres düzeyi ve kan şekerini ölçtürme davranışı KHYBT ve SYDÖ puanları ile ilişkili bulunmuştur ($p<0.05$). Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri, üçüncü sınıf öğrenciler, kadınlar, tansiyon ve kolesterol değerlerini daha önce ölçtürmüş olanlar, ayda sadece 1-2 kez alkol kullananlar ve sağlık sorunu olmasa da 6 ayda bir sağlık kuruluşuna başvuranların KHYBT puanı daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Her gün egzersiz yapan, dengeli beslenen, yemeklerde daha çok haşlama yöntemini kullanan, protein ağırlıklı beslenen ve meyve-sebzeyi her gün tüketenlerin SYDÖ puanı anlamlı şekilde daha yüksek iken yağlı beslenenler ve günde 1 litreden az sıvı tüketenlerin SYDÖ puanı daha düşük bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuçlar: Üniversite öğrencilerinin kronik hastalıklara yönelik bilgi düzeyi ve sağlıklı yaşam davranışlarının düşük olduğu belirlenmiştir. Üniversite öğrencilerinin erken yaşta kronik hastalık bilgi düzeyini ve sağlıklı yaşam davranışlarını geliştirecek çalışmaların yürütülmesi önerilmektedir. Bu çalışmaların kronik hastalıkları önleyerek toplumun fiziksel, sosyal ve ruhsal sağlığını iyileştireceği; ayrıca bireylerin, sağlık kuruluşlarının ve ülkenin ekonomik yükünü azaltarak sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Kronik hastalıklar, sağlıklı yaşam davranışları, sürdürülebilir kalkınma, üniversite öğrencileri

**AKUT MİYOLOİD TANILI HASTA BAKIMINDA NANDA TANILARI ve GİRİŞİMLERİ:
BASINÇ YARALANMASI OLGUSU**

İkbal ALKAN^{1*}, Yeter KURT¹

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, *ikbalalkanalkan@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmada, Konfor kuramı çerçevesinde; 86 yaşındaki erkek hastanın, Akut Myeloid Lösemi nedeni ile yaşadığı sorunlara ilişkin yürütülen hemşirelik bakımı ele alınmış, hastanın problemlerinin çözülmesi ve konforunun yeniden sağlanması hedeflenmiştir.

Metod: Bu çalışmada olgu sunumu yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Olguda veriler toplandıktan sonra 12 aktivite değerlendirilip uygun girişimler belirlenip uygulanmıştır. Enfeksiyon riski, kanama riski, konstipasyon, deri ve doku bütünlüğünde bozulma, düşme riski ve kemoterapi tedavi sürecine yönelik bilgi eksikliği hemşirelik tanıları konulmuştur.

Sonuçlar: Olgu çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçlar doğrultusunda, Akut Myeloid Lösemi tanısı alan bireyin gereksinimlerinin belirlenmesi, karşılanamayan gereksinimlere yönelik hemşirelik girişimlerinin planlanması ve uygulanmasında hemşireler, hastaların bakımında hastane süreçlerinin hepsinde basınç yaralanmalarının önlenmesinde öncülük etmektedir.

Anahtar kelimeler: Bakım, hemşirelik, basınç yaralanması

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AFETE MÜDAHALE ÖZ YETERLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Selma DURMUŞ SARIKAHYA¹, Deniz Sümeyye YORULMAZ¹, İkranur ÖZCAN*, Gizem ŞAHBAZ¹

¹ Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin, Türkiye, *ikranurozcan4@gmail.com

Özet

Amaç: Hemşireler afetlere hazırlık, afet anı müdahale ve afet sonrası iyileşme aşamalarında ve sağlık hizmeti sunumunda önemli bir yere sahiptir. Afetler konusunda bilgili ve donanımlı hemşireler başta ailesi olmak üzere çevresinde ve toplumda bireylerin afete hazırlık yapmaları, afet farkındalığının yükseltilmesi, afet anında etkin müdahale ve afet sonrası iyileşme döneminde de önemli görevler üstlenebilir. Hemşirelik öğrencilerin geleceğin hizmet sunumundan sorumlu hemşireleri olacağı da dikkate alınır; hemşirelik öğrencilerinin afetler konusunda bilgi düzeyi, müdahale yeterliliği ve hazır olma durumlarının değerlendirilmesinin önemli olacağı düşünülmektedir. Bu çalışma hemşirelik öğrencilerinin afete müdahale öz yeterliği ve etkileyen faktörleri değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Metod: Tanımlayıcı-kesitsel olarak tasarlanan araştırmanın evrenini, bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 3 ve 4. sınıf hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur. Veriler 10-15 Ocak 2023 tarihleri arasında yüz yüze toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak “Sosyo-demografik Bilgi Formu” ve “Afete Müdahale Özyeterlik Ölçeği” kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %65,5’i kadın, %57,1’i 4. sınıfta öğrenim görmekte olup; %53,7’si daha önce herhangi bir afet deneyimlemiştir. Öğrencilerin %63,3’ünün afetler ile ilgili ders almadığı, %21,5’inin acil durum ve afet çantası içeriği hakkında bilgi sahibi olmadığı ve %19,8’inin triyaj uygulaması hakkında bilgi sahibi olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre Afete Müdahale Özyeterlik Ölçeği toplam puan dağılımları incelendiğinde; erkek olan, afetler ile ilgili ders alan, daha önce afete maruz kalan, triyaj uygulaması hakkında bilgisi olan ve acil durum ve afet çantası içeriği hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerin toplam puanının anlamlı olarak yüksek olduğu görülmüştür (p<0.05).

Sonuçlar: Hemşire öğrencilerin afete müdahale yeterliliğinin istenilen düzeyde olmadığı ve afetlere hazırlıklarının yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Hemşire eğitimcilerinin afetlere müdahalede öz yeterliği yüksek donanımlı hemşireler yetiştirmek için ders müfredatlarında afet konusunda eğitim, planlama, hazırlık, tatbikat ve projelere yer vermesi önemlidir. Hemşirelerin afetlere hazırlık, müdahale ve iyileşme dönemindeki yeri ve önemi dikkate alındığında, afetler konusunda bilgilendirmelerin yapılması, tatbikatların düzenlenmesi ve toplum katılımı ile yapılan etkinliklerin artırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, afet planlaması, afet, öz yeterlik, kesitsel çalışmalar

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI VE ZAMAN YÖNETİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

**Hüseyin ŞAHİN¹, İrem ALBAYRAK^{1*}, Nabilah NABİLAH¹, Sema Nur SAVCI¹,
Fatma DİNÇ¹**

¹ Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, *iremalbayrak6@hotmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı düzeyleri ile zaman yönetimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişkisel türde olan bu çalışmanın evrenini 20.02.2023- 17.04.2023 tarihleri arasında bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde okuyan öğrenciler (n=389) oluşturulmuştur. Örneklem seçimine gidilmeden çalışmaya katılmayı kabul eden tüm öğrenciler (n=301) örnekleme dahil edilmiştir. Veriler “Tanımlayıcı Bilgi formu”, “Teknoloji Bağımlılığı Ölçeği” ve “Zaman Yönetimi Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi ve Spearman Korelasyon testi kullanılmıştır. Anlamlılık değeri $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Katılım sağlayan öğrencilerin, %72,1'i kadın, ağırlıklı yaş ortalaması 18-20 (%52,8) olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %42,9'u 1. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin toplam puan ortalamaları incelendiğinde; teknoloji bağımlılığı ölçeği (median=54; min=24; max=120), zaman yönetimi ölçeği (median=81; min=34; max=135) olduğu bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinde teknoloji bağımlılığı ölçeğine göre cinsiyet, genel olarak zamanlarını nasıl kullandıkları, boş zamanlarını nasıl geçirdikleri sorusunda verdikleri gezerim cevabı, baba eğitim durumu, günlük telefon kullanarak geçirdiği süre(saate), teknolojik araç kullanımında harcadığı zamanın okul başarısını etkileyip etkilemediği değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir($p < 0.05$). Hemşirelik öğrencilerinde zaman yönetimi ölçeğine göre genel olarak zamanlarını nasıl kullandıkları, boş zamanlarını nasıl geçirdikleri sorusunda verdikleri hobilerim ile ilgilenirim, uyurum cevapları, teknolojik araç kullanımında harcadığı zamanın okul başarısını etkileyip etkilemediği değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir($p < 0.05$). Hemşirelik öğrencilerinde teknoloji bağımlılığı ölçeğine göre teknolojik araç kullanımında harcadığı zamanın okul başarısını etkileyip etkilemediği değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir($p < 0.05$). Hemşirelik öğrencilerinde teknoloji bağımlılığı ile zaman yönetimi arasında negatif yönde, düşük düzeyde istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p = 0.002$; $r = -,178$).

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin teknoloji bağımlılığı ile zaman yönetimleri arasında anlamlı negatif yönde ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Teknoloji bağımlılığı, zaman yönetimi, teknolojik araç, hemşirelik, öğrenci

18-45 YAŞ ARALIĞINDAKİ BİREYLERİN HPV BİLGİ DÜZEYLERİ VE HPV ENFEKSİYONU AŞILAMASINA İLİŞKİN SAĞLIK İNANÇ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Emine ÇETİN¹, Hanife Rabia TÜZER¹, İrem KAMBURGİL^{1*}, Yasemin ÇAVUŞ SOLMAZ¹

¹ İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *iremmkamburgil@outlook.com

Özet

Amaç: Bu araştırma, 18-45 yaş aralığındaki bireylerin HPV (Human Papilloma Virüs) ile ilgili bilgi düzeylerinin saptanması ve bu enfeksiyonun aşılmasına ilişkin sağlık inanç düzeylerini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Metod: Araştırma kesitsel tipte tanımlayıcı bir araştırmadır. Bu araştırmanın evrenini İstanbul'da yaşayan 18-45 yaş aralığında Türkçe okuyup anlayabilen kadın ve erkekler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem hesabı, evreni bilinmeyen örneklem hesabı kullanılarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Kriterlere uyan ve sosyal medya vb. çevrimiçi ortamlarda ulaşılabilen 403 kişi çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmaya başlamadan önce İstanbul Arel Üniversitesi Etik Kurul'undan izin alınmıştır. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, HPV Bilgi Ölçeği, Human Papilloma Virüs Enfeksiyonu ve Aşılmasına İlişkin Sağlık İnanç Modeli Ölçeği kullanılmıştır. Katılımcılara veri toplama araçları hakkında bilgi verilip onamları alınmış ve veri analizinde SPSS 24 kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan 403 kişinin büyük çoğunluğunun (%62) 18-26 yaş aralığında, %85.4' ünün kadın, %65.8' inin bekar, %80.6' sının yüksekokul/üniversite mezunu olduğu ve %38.5' inin aktif cinsel yaşamının olduğu tespit edilmiştir. 18-26 yaş arasında olan kişilerin 27-35 yaş arasında olan kişilere kıyasla HPV'yi duyma düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Bekarların evlilere kıyasla HPV bilgi, HPV'yi duyma, HPV testini duyma, HPV aşısını duyma ve HPV aşı bilgi düzeyleri daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yüksekokul/üniversite mezunu olan kişilerin ilkokul, ortaokul ve dengi okul mezunu olan kişilere göre HPV bilgi, HPV'yi ve HPV aşısını duyma düzeyleri daha yüksek bulunmuştur.

Sonuçlar: Bu araştırma sonucunda elde edilen verilere göre HPV bilgi düzeyi düşük olarak saptanmıştır. Toplumda HPV enfeksiyonu ve aşılması hakkında bilgi düzeylerinin artırılması hedeflenmektedir. Geleceğin öncü sağlık liderleri olan hemşireler, okullarda ve aile sağlığı merkezlerinde, HPV ile ilgili bilgi düzeyini arttırmaya ve toplumu bilinçlendirmeye yönelik eğitimler vermelidir. Bireylere HPV ve Pap-smear testini ücretsiz olarak yaptırabileceği merkezler hakkında bilgi verilmeli, aşının önemi ve güvenilirliği hakkında danışmanlık yapılmalıdır.

Anahtar kelimeler: HPV, hemşirelik, aşı

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN HEMŞİRELİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

**Esra GÜNDOĞDU¹, İrem KOÇ^{1*}, Ebrar ÜNAL¹, Elif Gaye ANBARKAYA¹, Tuğba BOLAT¹,
İnci KIRTIL¹**

¹ Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *irem.koc2@std.yeditepe.edu.tr

Özet

Amaç: Bu araştırma, bir vakıf üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinin, mesleğe karşı tutumlarını incelemek ve mesleğe yönelik tutumlarının hangi faktörlerden etkilendiğini belirlemek amacıyla yapıldı.

Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel türdeki bu çalışma, Ocak-Mart 2023 tarihleri arasında, İstanbul ilinde bulunan bir vakıf üniversitesinin hemşirelik lisans bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile gerçekleştirildi. Çalışmanın örneklemini, uygulamalı eğitim alan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olur veren 229 öğrenci oluşturdu. Çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan veri formu ve Hemşirelik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılarak ve çevrimiçi formların katılımcılara iletilmesi yoluyla elde edildi. Çalışma öncesinde gerekli etik kurul izni (E.83321821-805.02.03-109 sayılı, 13.01.2023 tarihli), kurum izni (2202210-3436 sayılı, 31.10.2022 tarihli), ölçek kullanım izni ve tüm katılımcılardan yazılı ve elektronik bilgilendirilmiş izinleri alındı. Verilerin analizinde, anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Çalışmada, evrenin %70'ine ulaşıldı (N=325). Katılımcıların yaş ortalaması $21,76 \pm 1,82$ (dağılım, 18-33) olarak belirlendi. Çalışmaya katılan öğrencilerin %88,2'si kadın, %34'ü dördüncü sınıf öğrencisi, %63'ü Anadolu lisesi mezunuydu. Öğrencilerin, ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları $166,56 \pm 22,56$ olarak belirlendi. Öğrencilerin %58,1'inin hemşirelik bölümünde öğrenim görmekten memnun olduğu, %42,4'ünün bölüm değiştirmeyi hiç düşünmediği, %61,6'sının yetersiz bilgi ile bölüm tercihi yaptığı, %51,5'inin akademik kariyer yapmayı hedeflediği ve %77,3'ünün hemşirelik mesleğinin gerektirdiği özelliklere uygun olduğunu düşündüğü belirlendi. Hemşirelik bölümünden memnun ve kadın cinsiyette olan, bölümünü değiştirmeyi hiç düşünmeyen ve tercih yapmadan önce bölüm hakkında yeterli bilgisi olan öğrencilerin ölçekten aldığı puan ortalamaları anlamlı olarak yüksek saptandı ($p < 0,05$).

Sonuçlar: Çalışma bulguları, öğrencilerin hemşirelik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin mesleğe yönelik olumlu tutum geliştirmelerinin izlemi ve tüm sürecin öğretim elemanları ve kurumlar tarafından desteklenmesi, nitelikli meslek üyelerinin yetiştirilmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, mesleki tutum, meslek seçimi

BARIYATRİK CERRAHİ AMELİYATI OLAN HASTALARIN YEMEK YEME DAVRANIŞI VE YAŞAM KALİTELERİNİN BELİRLENMESİ

Pınar ONGÜN¹, İrem NUR TÜLÜ¹, İnci KIRTIL², Ferhat ÇAY³

¹ Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir, Türkiye, * iremnurtulu@gmail.com

² Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE

³ Balıkesir Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Balıkesir, TÜRKİYE

Özet

Amaç: Bariyatrik cerrahinin kilo vermede etkili olmasının yanı sıra fizyolojik ve psikososyal sağlık üzerine de önemli etkileri vardır. Bu etkilerden biri de yaşam kalitesi üzerinedir. DSÖ, yaşam kalitesinin %60 oranında sağlıklı yaşam davranışlarına bağlı olduğunu belirtmektedir. Bariyatrik cerrahi hastalarının ameliyat olma nedenlerinden biri de yaşam kalitelerini arttırmak istemeleridir. Yaşam kalitesi sosyal, psikolojik, spiritüel ve fiziksel iyilik halini kapsayan çok boyutlu bir durumdur. Ülkemizde bariyatrik cerrahi hastalarının yaşam kaliteleri ile ilgili yapılan sınırlı hemşirelik çalışmasına ulaşılmıştır. Bu nedenle araştırmada bariyatrik cerrahi ameliyatı geçiren hastaların yemek yeme davranışının ve yaşam kalitesinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Metod: Bu araştırma tanımlayıcı türde planlanmıştır. Araştırmanın örneklem büyüklüğünü belirlemek amacıyla güç analizi yapıldı. Güç analizi hesaplaması yapılırken; %80 güç oranı, %95 güven sınırı ve 0,2 etki büyüklüğü kullanıldı. Hesaplama sonucunda örneklem sayısı 156 bulundu. 18 yaş ve üzerinde olan, araştırmaya katılmaya gönüllü ve istekli olan, psikiyatrik bir hastalık tanısı olmayan, bariyatrik cerrahi girişimini geçireli en az 1 sene olan bireyler araştırmaya dahil edildi. Veri toplamada araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda geliştirilen Veri Toplama Formu, Yetişkin Yeme Davranış Ölçeği ve Bariyatrik Cerrahi Sonrası Yaşam Kalitesi Ölçeği kullanıldı.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 37.77 ± 11.39 , %78.3'ü kadın, %66.2'si evli, %43.3'ü üniversite mezunu, %50.9'u taburculuk sonrası egzersiz yapmadığı bulundu. Yemek yeme iştahını puanlayın cevabına hastaların %33.7'si 5 puan verdi. Yemek yeme davranış ölçeği alt boyutlarında en fazla 3 puanı sırasıyla duygusal aşırı yeme, açlık ve yemek keyfi alt boyutları aldı. Bariyatrik Cerrahi Sonrası Yaşam Kalitesi Ölçeği toplam puanı $36,28 \pm 8.63$ komplikasyonlar boyutu toplam puanı ise 16.93 ± 4.43 bulundu.

Sonuçlar: Bariyatrik cerrahi ameliyatı olan hastalarının en fazla duygusal durumlarda aşırı besin alımının tetiklendiği saptandı. Diğer yandan hastaların yaşam kalitesi puanları orta düzeyde ve son 1 yılda görülen sorunların çok fazla düzeyde olmadığı belirlendi.

Anahtar kelime: Bariyatrik cerrahiler, yaşam kalitesi, yemek yeme davranışı, cerrahi

SAĞLIK BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA YÖNELİK FARKINDALIK DÜZEYLERİ

Ayşegül AKCA¹, İsmail UÇAR¹

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *ismailler456@gmail.com

Özet

Amaç: Geleceğin sağlık insan gücü olan öğrencilerin sağlıklı ve kaliteli yaşam, temiz su ve sanitasyon, eşitsizliklerin azaltılması hedeflerine ek olarak iklim değişikliği, küresel ısınma gibi çevresel sorunları da barındıran sürdürülebilir kalkınma hakkında farkındalığa sahip olması önem taşımaktadır. Bu çalışma sağlık bilimleri öğrencilerinin iklim değişikliği ve sürdürülebilir kalkınmaya yönelik farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tasarım ile yürütülmüştür. Araştırma 1-30 Mart tarihleri arasında bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesinde öğrenimine devam eden öğrenciler ile yapılmıştır. Araştırma örnekleme 302 birinci sınıf, 236 ikinci sınıf, 291 üçüncü sınıf ve 301 dördüncü sınıf olmak üzere toplamda 1130 öğrenci dahil edilmiştir. Verilerin elde edilmesinde kişisel bilgi formu, Küresel İklim Değişikliği Farkındalık Ölçeği ve Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalık Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için Üniversite Etik Kurulundan (2023-41) yazılı izin ve gerekli kurum izni alınmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, tek yönlü varyans analizi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 21.04 ± 1.56 olup, %91.5'i kadın, %26.7'si birinci sınıf, %37.4'ü hemşirelik bölümü öğrencisidir. %91.9'unun iklim değişikliği hakkında eğitim almadığı ve %55'inin sürdürülebilir kalkınma kavramını daha önce duymadığı belirlenmiştir. Küresel İklim Değişikliği Farkındalık Ölçeği ortalama puanı 76.35 ± 13.29 ve Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalık Ölçeği ortalama puanı 159.02 ± 12.26 'dır. Dördüncü sınıfların ve geliri giderine eşit olanların iklim değişikliği farkındalık ölçeği ortalama puanının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Küresel İklim Değişikliği Farkındalık Ölçeği ile Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalık Ölçeği ($r=0.171$, $p<0.001$) ve ekonomik ($r=0.133$, $p<0.001$), sosyal ($r=0.116$, $p<0.001$) ve çevresel ($r=0.179$, $p<0.001$) sürdürülebilirlik alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur.

Sonuçlar: Bu çalışmada öğrencilerin iklim değişikliği farkındalık düzeyinin geliştirilmesi gerektiği ve sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu ortaya konmuştur. İklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasında ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılabilmesinde toplumda bireylere hizmet edecek sağlık bilimleri öğrencilerinin farkındalık ve bilgi düzeylerinin eğitim yoluyla desteklenmesi, bu doğrultuda çeşitli müdahale ve izlem çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Öğrenci, iklim değişikliği, sürdürülebilir kalkınma, farkındalık

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK GELİN ALGILARINA YÖNELİK TUTUMLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Sibel PEKSOY KAYA¹, Kübra YERLİ*¹

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *kubrayerli4@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin çocuk gelin algılarına yönelik tutumları ve bu tutumlarını etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Tanımlayıcı tipte olan bu çalışma, 257 hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırma Mart-Nisan 2023 tarihleri arasında, Ankara’da bir devlet üniversitesinde öğrenim gören hemşirelik öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri; Bireysel Bilgi Formu, “Kız Çocuk Evliliklerine Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde; “MannWhitney U testi”, “Kruskal Wallis H testi” ve “Sperman Korelasyon Analizi” kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 20.77 ± 1.42 ’dir. Öğrencilerin %87.5’i kadın olup, %85.2’si çekirdek aile yapısına sahiptir. Öğrencilerin %30’u gelişmişlik düzeyine göre birinci kademe yerleşim yerinde, %53.7’si ise şehir/büyükşehirde yaşamaktadır. Öğrencilerin “Kız Çocuk Evliliklerine Yönelik Tutum Ölçeği” toplam puan ortancası 13.0(12-43), “Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği” toplam puan ortancası ise 59.5(37-75) olarak hesaplanmıştır. “Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği” puan ortancası kadın öğrencilerde [59(40-75)/138.79], on iki yaşına kadar şehir/büyükşehirde yaşayanlarda [59.0(41-75)/135.39] ve gelişmişlik düzeyine göre birinci/ikinci kademe yerleşim yerinde yaşayanlarda [59.0(41-75)/137.10] yüksek bulunmuştur (sırasıyla; $p < 0.001$, $p = 0.008$, $p = 0.017$). “Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği” ile “Kız Çocuk Evliliklerine Yönelik Tutum Ölçeği” ve kardeş sayısı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (sırasıyla; $r = -0.410$, $p < 0.001$, $r = -0.198$, $p < 0.01$).

Sonuçlar: Çalışmamızda hemşirelik öğrencilerinin sosyo-demografik ve aile yapısına ilişkin özellikler ile çocuk yaşta evliliği onaylama durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Bununla birlikte, öğrencilerin eşitlikçi toplumsal cinsiyet tutumları arttıkça, çocuk yaşta evliliği onaylama tutumunun azalması dikkat çekmektedir. Erkek öğrencilerde, on iki yaşına kadar köy/bucak/kasaba ve gelişmişlik düzeyi düşük yerleşim yerlerinde yaşayanlarda eşitlikçi toplumsal cinsiyet tutumlarının düşük olduğu saptanmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin kardeş sayısı arttıkça eşitlikçi toplumsal cinsiyet tutumlarının azaldığı belirlenmiştir. Çalışma sonuçlarımıza göre çocuk gelin algısının en önemli yordayıcısı toplumsal cinsiyet eşitliğidir. Bu bağlamda; hemşirelik öğrencilerinde sosyo-kültürel çeşitliliğinin bulunması nedeniyle, hemşirelik eğitiminde toplumsal cinsiyet eşitliği bilincinin geliştirilmesi ve pekiştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Çocuk gelinler, toplumsal cinsiyet, hemşirelik öğrenciler

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUKLARDA İLAÇ UYGULAMALARI ÖZ-YETERLİLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Lalenur DURSUN^{1*}, Hayrunisa TOYGAR¹, Nursema BAYRAKTAR¹, Hatice UZŞEN¹, Merve KOYUN¹, Esra TURAL BÜYÜK¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, *lalenurdursun9@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin çocuklarda ilaç uygulamalarına ilişkin öz yeterlilik düzeylerinin belirlenmesidir.

Metod: Çalışma tanımlayıcı araştırma olarak planlanmış olup, Karadeniz Bölgesinde bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde Nisan-Haziran 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini araştırmaya katılmayı kabul eden, çocuk hemşireliği dersini alan ya da daha önce almış olan, 3. ve 4. sınıf 109 hemşirelik öğrencisinden oluşmaktadır. Veriler "Hemşirelik Öğrencisi Sosyodemografik Formu ve Hemşirelik Öğrencileri için Çocuklarda İlaç Uygulamaları Öz-Yeterlilik Ölçeği" ile Google formlar aracılığıyla toplanmıştır. Veriler SPSS 25.00 programında tanımlayıcı istatistikleri yapılarak analiz edilmiştir. Yaş, sınıf, başarı düzeyi vb. değişkenlere göre ölçek puanının normal dağılıma uygunluğu Skewness-Kurtosis değerleri göz önünde bulundurularak Bağımsız Gruplarda T Testi ile istatistiksel analizler yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.46 ± 1.13 olup, %79.8'i kadındır. Öğrencilerin İlaç Uygulamaları Öz-Yeterliliği Ölçeği toplam puan ortalaması 51.67 ± 10.72 , İlaç Dozu Hesaplama alt boyutu puan ortalaması 25.31 ± 6.28 , İlaç Uygulama alt boyutu puan ortalaması 26.36 ± 5.44 'tür. Öğrencilerin sınıf, çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi kapsamında klinik uygulamaya çıkma durumu vb. özelliklerine göre İlaç Uygulamaları Öz-Yeterliliği Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmemiştir ($p > 0.05$).

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin ilaç uygulamaları öz-yeterliliğinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencileri çocukların farklı yaş gruplarının olması, anatomik ve fizyolojik özelliklerinin yetişkinlerden farklı olması, pediatrik doz hesaplaması gerekmesi, öğrencilerin ilaç uygulamalarında deneyimlerinin az olması ve hata yapma korkusu nedeniyle öz yeterliliklerinin etkileneceği düşünüldüğünden, öğrencilerin ilaç uygulama becerileri teknoloji destekli ve simülasyona dayalı eğitimlerle geliştirilmelidir.

Anahtar kelimeler: çocuk hemşireliği, ilaç uygulamaları, öz yeterlilik, hemşirelik öğrencisi.

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN DİJİTAL DÜNYAYA YÖNELİK FARKINDALIK EĞİTİMİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK, DİJİTAL BAĞIMLILIK VE SİBER ZORBALIK DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Sude UÇMAN¹, Rümeyza KABADAYI¹, Mehmet Can YİĞİT^{*1}, Ebru CİRBAN EKREM¹

¹ Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, *mehmetcan.8.yigit@gmail.com

Özet

Amaç: İletişim teknolojilerinin gelişmesi ile internet insanların iletişim ve etkileşim kurabileceği kolayca ulaşılabilen bir platform haline gelmiştir. Bunun yanında internetin olumsuz etkileri de mevcuttur. Araştırmada, hemşirelik öğrencilerine verilen dijital dünyaya yönelik farkındalık eğitiminin dijital okuryazarlık, dijital bağımlılık ve siber zorbalık düzeylerine etkisinin incelenmesi amaçlandı.

Metod: Araştırma tek grupta ön test-son test-izlem testi ölçümlü yarı deneysel desende yapıldı. Araştırmanın evrenini ülkemizin kuzey batı bölgesinde bulunan bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde okuyan 230 öğrenci oluşturdu. Araştırma örneklem seçimine gidilmeden Nisan-Aralık 2022 tarihleri arasında aynı üniversitenin hemşirelik bölümünde eğitim gören ve araştırmaya gönüllü katılan öğrencilere uygulandı. Araştırma 211 öğrenci ile tamamlandı. Araştırmanın verileri Tanıtıcı Bilgi Formu, Dijital Okuryazarlık Ölçeği(DOÖ), Dijital Bağımlılık Ölçeği(DBÖ) ve Siber Zorbalık Ölçeği(SZÖ) ile öz bildirim yöntemiyle toplandı.

Bulgular: Öğrencilerin %72,0'ı kadın ve %43,6'sı 1. sınıfta okumaktadır. Katılımcıların yaş ortalaması 20,50±1,69 ve günlük internette geçirilen süre ortalaması 3,98±1,81 saattir. Öğrencilerin en sık kullandığı dijital uygulamanın Instagram (%27,2) olduğu, dijital uygulamaların en sık sosyal iletişim ağlarında gezinmek (%34,7) için kullandığı saptandı. Öğrencilerin %56,4'ü dijital şiddete maruz kalmadığını belirtirken, dijital şiddete maruz kalanların %93,5'i nadiren maruziyet yaşadığını ifade etti. Öğrencilerin %47,6'sı Instagram üzerinden, %68,5'i tanımadığı kişiler tarafından rahatsız edildiğini ve %85,0'ı dijital şiddete maruziyet karşısında karşı tarafı engellediğini belirtti. DOÖ ön test ölçümüne göre, son test ve izlem testi ölçümündeki artış anlamlıdır (p<0,05). DBÖ ölçümleri arasındaki değişim anlamlı bulunmamıştır (p>0,05). SZÖ'nin siber zorbalık alt boyutu ön test ölçümüne göre, son test ve izlem testi ölçümündeki düşüş anlamlıdır (p<0,05).

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerine verilen dijital dünyaya yönelik farkındalık eğitiminin, öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeyini yükselttiği, siber zorbalık yapma, siber zorbalığa tanık olma ve siber zorbalığa maruz kalma düzeylerini azalttığı belirlendi. Yanı sıra bu araştırmada hemşirelik öğrencilerine verilen eğitimin, dijital bağımlılık düzeyini etkilemediği saptandı. Hemşirelik öğrencilerinin dijital okuryazarlık, dijital bağımlılık ve siber zorbalık düzeylerini etkileyen tüm faktörlerin aydınlatılabilmesi için farklı değişkenlerin karşılaştırıldığı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Bağımlılık, dijital, hemşire, okuryazarlık, siber zorbalık

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BEYİN GÖÇÜNE YÖNELİK TUTUMLARI İLE AKADEMİK GÜDÜLENME VE AKADEMİK ÖZ-YETERLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

**Mehmet Can YİĞİT^{*1}, Neslihan ÖZTÜRK¹, Sameemee MAYUSOH¹, Meryem YÜCEL¹, Elif
KARAHAN¹**

¹Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye,
mehmetcan.8.yigit@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı Hemşirelik öğrencilerinin beyin göçüne yönelik tutumları ile akademik güdülenme ve akademik öz-yeterliklerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tiptedir. Araştırmanın evrenini bir üniversitenin 389 hemşirelik bölümü öğrencisi oluştururken, örneklemini 278 öğrenci oluşturmuştur. Evrenin %71'ine ulaşılmıştır. Veriler; Bilgi Formu, Hemşirelik Öğrencilerinde Beyin Göçüne Olan Tutum Ölçeği, Akademik Özyeterlik Ölçeği, Akademik Güdülenme Ölçeği ile Mart-Nisan 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmada etik kurulundan etik onay, üniversiteden kurum izni ve öğrencilerden olur alınmıştır. Veriler SPSS26.0 programında analiz edilmiştir ve tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyon analizi, bağımsız t, ANOVA, Levene testleri kullanılarak değerlendirilmiştir. $p < 0,05$ anlamlılık kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmada öğrencilerin yaş ortalamasının $20,69 \pm 2,08$, %74,8'inin kadın olduğu görülmüştür. Öğrencilerin beyin göçüne yönelik tutum ölçeği puanlarının orta düzeyde ($X=56,9 \pm 12,4$), ölçeğe ait çekici faktörler alt bileşen puanlarının $X=30,39 \pm 9,22$, itici faktörler alt bileşen puanlarının $X=8,61 \pm 3,74$ olduğu belirlenmiştir. Akademik özyeterlik ölçek puanları ($X=19,8 \pm 3,2$) yüksek düzeyde bulunmuştur. Akademik güdülenme ölçek puanlarının ($X=64,2 \pm 15,8$) orta düzeyde, ölçeğe ait kendini aşma faktörü toplam puanı $X=21,81 \pm 5,92$, bilgiyi kullanma faktörü toplam puanı $X=20,88 \pm 5,81$, keşif faktör puanı $X=21,52 \pm 5,23$ olduğu saptanmıştır. Beyin göçüne olan tutum ölçek puanı ile akademik özyeterlik ölçek puanı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($p < 0,05$).

Sonuçlar: Araştırmada, öğrencilerin beyin göçüne yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu ve akademik özyeterlilikleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmışken akademik güdülenme ile ilgili bir ilişki saptanmamıştır. Öğrencilerin beyin göçü eğilimleri beraberinde artan akademik özyeterlilikleri, öğrencilerin daha azimli ve kararlı çalışmasına dayanak oluşturabilir. Öğrencilerin akademik motivasyonunu artırmak için dil eğitimi, öğrenci hareketliliği programı, eğitimler ve bilimsel etkinliklere katılımları önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik Öğrencisi, Beyin Göçü, Özyeterlik, Güdülenme, Akademik,

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN MEME KANSERİ TARAMA İNANÇLARININ BELİRLENMESİ

Ezgi Hasret KOZAN ÇIKIRIKÇI¹, Nevra Didem ÖZLÜK¹, Mehmet CANBAZ*¹

¹ Haliç Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *mhmtcanbaz1@outlook.com

Özet

Amaç: Meme kanseri tarama programları ile erken tedavi olanaklarının sağkalımda önemli bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir. Bu çalışma hemşirelik bölümü öğrencilerinin meme kanseri tarama inançlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma tanımlayıcı tipte planlanmış olup İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde Hemşirelik bölümü öğrencileri ile yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Hemşirelik bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmaya 18 yaş üstü, Türkçe dilinde okur-yazar olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 221 kadın öğrenci dahil edilmiştir. Araştırmanın verileri 4 Nisan 2023 – 19 Nisan 2023 tarihleri arasında çevrimiçi anket yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin toplanmasında Tanıtıcı Özellikler Formu ve Meme Kanseri Tarama İnançları Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri, ileri analizlerde düzeltilmiş Bonferroni testi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların Meme Kanseri Tarama İnançları Ölçeği'nden (MKTİÖ) aldıkları toplam puan ortalaması 68,4±16,79'dur. Çalışmada meme kanseri taramalarına katılan öğrencilerin Sağlık Taramalarına Karşı Tutum alt boyutu (p=0,001), Meme Kanseri Bilgi ve Algılamaları alt boyutu (p=0,016) ve MKTİÖ toplam puan ortalamalarının (p=0,002) daha yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcılardan tam zamanlı çalışanların (p=0,016) yarı zamanlı çalışanlara göre ve geliri giderinden yüksek olanların denk ve düşük olanlara göre Meme Kanseri Tarama İnançları Ölçeği'nden aldıkları toplam puan ortalaması daha yüksektir.

Sonuçlar: Meme Kanseri Tarama İnançları, bireylerin bu alandaki sağlık taramalarına katılma, çalışma ve ekonomik durumlarına göre farklılık göstermektedir. Adölesan dönemde olan kadınların yaş dönemi özellikleri ve toplumun gelecek yetişkinleri olmaları nedeniyle bu grubun tarama programlarına ilişkin bilgi sahibi olmaları ve katılmaları önemlidir. Meme Kanseri Tarama İnançları'nın çalışma ve ekonomik duruma göre farklılaşması tarama programlarına ilişkin tutum, bilgi ve engel algılarıyla ilgili eğitim ihtiyacını vurgulamaktadır. Ücretsiz tarama programları ve yöntemleri toplumsal düzeyde yaygınlaştırılmalı ve toplum ücretsiz ve erişilebilir tarama programlarına katılma açısından teşvik edilmelidir.

Anahtar kelimeler: adölesan sağlığı, meme kanseri, tarama programları, sağlığı geliştirme

SON SINIF HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BASINÇ YARALANMALARINI ÖNLEMeye YÖNELİK TUTUMLARI

Mehmet YAVUZ^{1*}, Serpil YÜKSEL¹

Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Konya, Türkiye,

[*yavuzmehmet1999@gmail.com](mailto:yavuzmehmet1999@gmail.com)

Özet

Amaç: Hastaların iyileşme sürecini geciktiren, tedavi-bakım maliyetini artıran basınç yaralanmalarının önlenmesinde, hemşirelerin tutumlarının etkili olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada, son sınıf hemşirelik öğrencilerinin basınç yaralanmalarını önlemeye yönelik tutumlarını belirlemek amaçlandı.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırma, Konya’da bir üniversitenin hemşirelik fakültesinde gerçekleştirildi. Araştırmanın örneklemini, 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılı’nda bu fakültede öğrenim gören 110 son sınıf hemşirelik öğrencisi oluşturdu. Araştırma öncesi etik kuruldan ve kurumdan gerekli izinler alındı. Öğrenciler araştırmanın amacı ve katılımın gönüllülük doğrultusunda olduğu konusunda bilgilendirildi. Veriler, 5-15 Nisan 2023 tarihleri arasında tanıtıcı özellikler formu ve Basınç Ülserini Önlemeye Yönelik Tutum Ölçeği (BÜÖYTÖ) ile toplandı. Tutumu etkileyen faktörler bağımsız gruplarda t testi ile değerlendirildi.

Bulgular: Çoğunluğunu kız öğrencilerin (%70) oluşturduğu katılımcıların yaş ortalaması 22.48 yılı. Öğrencilerin %86.4’ü basınç yaralanmaları ve önleme girişimlerinin anlatıldığı bir ders aldığını, %23.6’sı basınç yaralanmaları konulu bilimsel etkinliğe katıldığını belirtti. Çoğunluğu (%93.6), basınç yaralanmalarının önlenabilir yaralar olduğunu ifade etti. Klinik uygulamalarda basınç yaralanmalı hasta ile karşılaştıklarını (%70.9) ve bu hastalara bakım verdiklerini (%50.9), basınç yaralanması riskini geçerli ve güvenilir bir ölçekte değerlendirdiklerini (%74.5) ve önleme girişimlerini uyguladıklarını (%58.2) belirttiler. Klinik uygulamalarda gözlemediğiniz önleme girişimleri sorusuna, pozisyon değişimi (%73.6), deri bakımı (%29.1), riskli bölgelerin değerlendirilmesi ve desteklenmesi (%27.3), destek yüzey kullanımı (%17.3) yanıtlarını verdiler. BÜÖYTÖ toplam puanına göre öğrencilerin basınç yaralanmalarını önlemeye yönelik tutumlarının olumlu olduğu (\geq %75 puan), sadece %27.3’ünün tutum puanının $<$ %75 olduğu saptandı. BÜÖYTÖ alt boyutlardan en yüksek puanın basınç yaralanmalarının etkisi ve önleme önceliği boyutlarından alındığı belirlendi. Basınç yaralanmalarının anlatıldığı derse ve bilimsel etkinliğe katılanların, bu yaralanmalarının önlenebileceğini düşünenlerin, klinik uygulamada basınç yaralanmalı hasta ile karşılaşan, risk değerlendirmesi yapan ve önleme girişimi uygulayanların ve kız öğrencilerin tutum puanının anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptandı ($p>0.05$).

Sonuçlar: Araştırma bulguları son sınıf hemşirelik öğrencilerinin basınç yaralanmalarını önlemeye yönelik tutumlarının olumlu olduğunu, teorik ve klinik uygulamada oluşturulan farkındalığın tutumu olumlu etkilediğini gösterdi.

Anahtar kelimeler: Basınç yaralanması, hemşire, önlem tutum

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SİBER ZORBALIK, SİBER MAĞDURİYET VE EMPATİK EĞİLİM İLİŞKİSİ

Afitap ÖZDELİKARA¹, Burak Mert SOYLU¹, Melike BOLAT^{1*}, Özlem FAZLIOĞLU¹, Selda DEMİRKAN¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, [*mlk05blt@gmail.com](mailto:mlk05blt@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin siber zorbalık, siber mağduriyet ve empatik eğilim üzerine etkisini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikte gerçekleştirilen araştırma Şubat 2023- Mayıs 2023 tarihleri arasında, Ondokuz Mayıs Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümünde öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı kabul eden 302 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veriler kartopu örneklem metodu ile digital platform üzerinden toplanmıştır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş araştırmaya katılmayı gönüllü kabul eden tüm öğrenciler örnekleme alınmıştır (geri dönüş oranı %70). Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan Sosyo-demografik veri Formu, üniversite öğrencileri için siber zorbalık ölçeği (Siber Zorbalık, Siber Mağduriyet) ve empatik eğilim ölçeği ile toplanmıştır. Siber zorbalık ölçeğinden alınan yüksek puanlar daha sık siber zorbalık davranışı yapmanın ve daha sık siber zorbalığa maruz kalmanın söz konusu olduğunu, empatik eğilim ölçeğinden alınan puan (maximum 100) yükseldikçe empatik eğilimin yüksek olduğunu göstermektedir. Veriler SPSS 21 programında ortanca, yüzdeler hesaplamaları ve spearman korelasyon analizi kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %80,8'i kadın, %28,5'i birinci sınıf öğrencisi olduğunu bildirmiştir. Öğrencilerin %38,4'ü günün 5-6 saatini internette geçirdiğini, %23,9'u interneti sosyal ağlar nedeniyle ile kullandığını, sosyal ağları ise %22,9 ile zaman geçirme, %17,5 ile iletişim kurma ve %14,8 ile sosyal ilişkileri sürdürme amacıyla kullandığını bildirmiştir. Öğrencilere sıklıkla kullandıkları sosyal ağlar sorulduğunda %20,1 ile instagram, %20,1 ile whatsapp ve %17,6 ile youtube'un en çok kullanılan sosyal ağlar olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin siber zorbalık yapma ortanca puanı 11 (min-max 3-33), siber mağduriyet ortanca puanı 11 (min-max 2-33) ve empatik eğilim ortanca puanı 66 (min-max 41-92) olarak belirlenmiştir. Siber zorbalık yapma, siber mağduriyet ve empatik eğilim puanları arasında anlamlı korelasyon belirlenmezken ($p>0,05$), sosyal ağları oyun amacı ile kullanma ile siber mağduriyet durumu arasında pozitif yönde anlamlı ilişki belirlenmiştir ($r: 0,115$ $p:0,047$).

Sonuç: Araştırma sonucunda hemşirelik öğrencilerinin siber zorbalık yapma, siber mağduriyet durumlarının düşük olduğu, empatik eğilimlerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Oyun oynama amacı ile interneti kullanmanın siber mağduriyeti arttırdığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, siber zorbalık, empatik eğilim, üniversite öğrencileri

SAĞLIK ALANI ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ENDOKRİN BOZUCULAR KONUSUNDA BİLGİ DÜZEYİ VE TUTUMLARI

Mukaddes TURAN MİRAL¹, Melike ÇALIK^{1*}

¹İstanbul Kültür Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye
*melikecalikk@gmail.com

Özet

Amaç: Endokrin bozucular (EB), birey ve gelecek neslinde sağlık sorunlarına neden olan maddelerdir. Sağlık alanı öğrencilerin EB bilgi ve tutumu hem kendi sağlıklarını koruyup geliştirmeleri, hem de geleceğin sağlık profesyoneli olarak toplumun bilgilendirilmesi açısından önemlidir. Ancak Türkiye için sağlık alanı öğrencilerin EB bilgi düzeyi ve tutumuna yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma, sağlık alanı üniversite öğrencilerinin EB konusunda bilgi düzeyi ve tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı kesitsel tipte planlanan çalışma, Kasım-Aralık 2022 tarihleri arasında bir vakıf üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 349 öğrenci; örneklemini ise 75 öğrenci fizyoterapi rehabilitasyon, 114 öğrenci beslenme diyetetik, 110 öğrenci hemşirelik bölümünden olmak üzere 299 öğrenci oluşturmuştur. Veriler; Tanımlayıcı bilgiler formu, Endokrin bozucular bilgi düzeyi formu, Endokrin bozucular tutum ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20.58 ± 1.57 olup, %81.6'ı kadındır. Öğrencilerin %52.8'i EB'leri duyduklarını, duyanların %27.8'i bilimsel yayınlar üzerinden bilgi sahibi olduğunu, %82,6'sı EB'lerden korunmak için hiçbir şey yapmadıklarını bildirmiştir. Katılımcıların yalnızca %6.4'ü EB'ler ile ilgili eğitim aldığını belirtmiştir. Öğrencilerin algıladıkları EB bilgi düzeyi 10 üzerinden 3.5, EB maruziyet riski 5.7, EB korunma düzeyi 3.9'dur. Öğrencilerin EB bilgi düzeyleri 11.41 ± 5.11 (max:20), EB tutum düzeyleri 77.85 ± 11.98 (max:105) belirlenmiştir. Öğrencilerin EB bilgi düzeyi ve tutum düzeyi arasında pozitif yönde çok zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r= 0.16$, $p<0.01$). Bir ürünü alırken içeriğini inceleyenlerin EB bilgi düzeyi ve tutum düzeyi daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Endokrin bozucular hakkında eğitim alanların EB bilgi düzeyi daha yüksek ($p<0.05$) bulunmakla birlikte, EB tutum düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Sonuçlar: Öğrencilerin EB bilgi ve tutum düzeyleri ortalamanın biraz üzerindedir. EB eğitimi alma oranı çok düşüktür. Sağlık alanı öğrencilere yönelik EB konusunda tutum geliştirecek şekilde eğitimler düzenlenmesi, eğitim müfredatına alana özgü EB dersinin eklenmesi önerilmektedir. Böylece öğrenciler hem kendilerini, hem de geleceğin sağlık profesyonelleri olarak toplumu korumak üzere EB maruziyetinin azaltılmasında etkin rol oynayacaklardır.

Anahtar kelimeler: bilgi, endokrin bozucular, öğrenciler, sağlık, tutum

***Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012204247 numaralı proje olarak desteklenmiştir.**

TİP 2 DİYABETLİ BİREYLERDE DAMGALANMANIN YAŞAM DOYUMU İLE İLİŞKİSİ

Sevda TÜREN¹, Melike YURTSEVER^{1*}

¹İstanbul Kültür Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye
melike.yrtsvr@gmail.com

Özet

Amaç: Diyabet hem dünya genelinde hem de ülkemizde prevalansı hızla artan kronik hastalıklardan birisidir. Diyabetli bireylerin hastalığından dolayı damgalanma ve ayrımcılığa maruz kalmaları yaşam doyumlarını etkileyebilir. Bu çalışmanın amacı, tip 2 diyabetli bireylerde damgalanma düzeyini belirlemek ve bunun yaşam doyumunu ile ilişkisini incelemektir.

Metod: Çalışma Ocak-Mart 2023 tarihleri arasında tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte yapıldı. Veriler “Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Tip 2 Diyabet Damgalama (Stigma) Değerlendirme Ölçeği” ve “Yaşam Doyumu Ölçeği” kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerden (frekanslar, yüzdeler, merkezi eğilim ve dağılım ölçüleri) yararlanıldı. Sürekli değişkenler ortalama±SD olarak, kategorik değişkenler ise yüzde olarak ifade edildi. Verilerin normal dağılıma uygunlukları Kolmogorov-Smirnov testi ile belirlendi. Veriler student t testi, tek yönlü varyans (ANOVA) ve Pearson korelasyon analizleri ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya tip 2 diyabet tanılı 210 hasta dahil edildi. Katılımcıların yaş ortalaması 54,85±15,81 yıl olarak belirlendi. Hastaların büyük çoğunluğu diyabet tedavisine uyum sağladığını (%49,0) ve diyabete ek bir hastalığa sahip olduğunu (%59,0) bildirdi. Hastaların damgalanma düzeyleri değerlendirildiğinde puan ortalamaları 62,32±18,13 olarak belirlendi. Yaşam doyumunu puan ortalaması ise 12,33±4,27 olarak bulundu. Damgalama düzeyi ile yaşam doyumunu arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu belirlendi.

Sonuçlar: Çalışmanın sonucunda damgalanma düzeyindeki artışın tip 2 diyabetli bireylerde yaşam doyumunda azalma ile ilişkili olduğu görüldü. Diyabetli bireylerde psikolojik durum hastalığın yönetimini olumsuz etkileyebileceğinden damgalanmanın oluşturabileceği negatif etkilerin farkında olunmalıdır.

Anahtar kelime: Tip 2 diyabet, damgalama, yaşam doyumunu

**Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012203826 nolu proje ile desteklenmiştir.*

ŞİZOFRENİ TANILI BİREYLERE BAKIM VEREN AİLE BİREYLERİNDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK DÜZEYİNİN BAKIM VERME YÜKÜNE ETKİSİ

Melis KAHYA^{1*}, Oya Sevcan ORAK²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı. Samsun. Türkiye, meliskahya28@gmail.com

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı. Samsun. Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı şizofreni tanılı bireylere bakım veren aile bireylerinde bilinçli farkındalık düzeyinin bakım verme yüküne etkisinin belirlenmesidir.

Metod: İlişki arayan tanımlayıcı tipte olan bu araştırmanın verileri 20 Şubat- 28 Nisan 2023 tarihleri arasında Giresun'da bir hastaneye ve Toplum Ruh Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı şizofreni tanılı bireylere bakım veren aile üyeleri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma şizofreni tanısı olan bireylere bakım veren 107 katılımcı ile tamamlanmıştır. Araştırmada Tanıtıcı Özellikler Formu, 19 maddelik şizofreni tanılı bireylere bakım verenlerle Türkçe geçerlik güvenilirlik çalışması yapılmış olan Zarit Bakıcı Yükü Ölçeği (ZBYÖ) ve Bilinçli Farkındalık Ölçeği (BFÖ) kullanılmıştır. Araştırmada SPSS 22.0 paket programı ile tanımlayıcı istatistikler, pearson korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen bakım verici bireylerin %53,3'ünün kadın, %76,6'sının evli, %29,9'unun lise mezunu olduğu, %72,9'unun çalışmadığı, %63,6'sının bakımda destek almadığı belirlenmiştir. Bakım verilen şizofreni tanılı bireylerin %76,6'sının yatarak tedavi olma deneyiminin olduğu, %72'sinin toplum ruh sağlığı merkezinden düzenli hizmet aldığı saptanmıştır. Araştırmada bakım verenlerin ZBYÖ ile BFÖ arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0,01$). Bakım verenlerin BFÖ puanlarındaki artış ZBYÖ puanlarındaki azalmayı %7 açıklamaktadır ($F=9,505$; $p<0,01$).

Sonuç: Şizofreni tanılı bireylere bakım veren aile bireylerinde bilinçli farkındalık düzeyinin bakım verme yükünü olumlu şekilde etkilediği saptanmıştır. Bu doğrultuda hemşirelerin şizofreni tanılı bireylere bakım veren aile üyelerine bilinçli farkındalık temelli müdahaleleri hasta ailesine yönelik bakım sürecine dahil etmesi ve bakım verenlerin bilinçli farkındalıkla bakım verme deneyimlerini arttıracak girişimler planlaması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Bakım verici, bakım yükü, bilinçli farkındalık, hemşire, şizofreni.

KRONİK SAĞLIK SORUNU OLAN BİREYLERDE SAĞLIK KADERCİLİĞİ VE HASTALIK ÖZ YÖNETİM İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Kübra YENİ¹ Melisa ALTUNSOY^{1*} İremnur GÜNDEM¹ Nurgül AKYILDIZ¹

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye

* melisaaltunsoy0255@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı kronik sağlık sorunu olan bireylerde sağlık kaderciliği ile hastalık öz yönetim ilişkisinin incelenmesidir.

Metod: Tanımlayıcı, cross-sectional nitelikte olan bu çalışmanın verileri Mart-Mayıs 2023 tarihleri arasında yüz yüze veri toplama yöntemiyle gerçekleştirildi. Kronik hastalığa sahip toplam 248 hasta araştırmanın örneklemini oluşturdu. Veri toplamak amacıyla Hasta Tanılama Formu, Sağlıkta Kadercilik Ölçeği ve Kronik Hastalıklarda Öz Yönetim Ölçeği kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen toplam 248 hastanın yaş ortalaması 52.1 (±16.1) ve %52.8'i kadın hasta idi. Hastaların büyük bir kısmı (%61.3) ilk-orta öğretim düzeyi eğitime sahipti ve yarıdan fazlasının (%55.2) iki veya daha fazla kronik hastalığı mevcuttu. Hastaların %31.9'unun ilaçlarını kullanmadığı ve %20.6'unun ise kontrollerine düzenli gelmediği belirlendi. Hastaların kadercilik ölçeği puan ortalaması 51.6 (±16.5) olarak belirlenmiş olup orta düzey kaderciliğe sahip oldukları saptandı. Kadercilik ölçeği puan ortalaması sosyodemografik özelliklere göre karşılaştırıldığında yaşa, cinsiyete, çalışma durumuna ve gelir düzeyine göre anlamlı farklılaşma olmadığı belirlendi (p>0.05). Medeni durum ve yaşadığı yere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmasa da boşanmış/dul olanlarda ve köy/kasabada yaşayanlarda kadercilik puanının daha yüksek olduğu görüldü. Ayrıca düşük eğitim düzeyine sahip olanlarda (p<0.001) ve iki ve daha fazla kronik sağlık sorunu olanlarda (p=0.054) kadercilik puan ortalamasının daha yüksek olduğu bulundu. Sağlıkta kadercilik ölçeğinin öz yönetim ölçeği alt boyutları arasındaki korelasyon incelendiğinde yalnızca sağlık bakım etkinliği alt boyutu ile pozitif yönde zayıf korelasyon gösterdiği saptandı (p=0.006).

Sonuçlar: Kronik sağlık sorunu olan bireylerde sağlık kaderciliğinin öz yönetimi olumsuz etkilemediği aksine sağlık yönetimi alt boyutu ile pozitif korelasyon gösterdiği saptanmıştır. Bu durum hastaların kaderciliği baş etme mekanizması olarak kullanmış olabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar kelimeler: Kronik hastalık, kadercilik, öz yönetim

HUZUREVİNDEKİ YAŞLILARA UYGULANAN ÇİÇEK BASKISI FAALİYETİNİN YAŞLILARIN KAYGI DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Meral CETİN¹, Hacer GÖK UĞUR¹

¹Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, Türkiye, maral.ahmt@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma huzurevindeki yaşlılara uygulanan çiçek baskısı faaliyetinin yaşlıların kaygı düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma tek kör randomize kontrollü deneysel çalışma olarak uygulanmıştır. Araştırma 01 Ocak 2023- 01 Mayıs 2023 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Ordu İli Ahmet Cemal Mağden Huzurevi'nde kalan 60 yaşlı, örneklemini ise, araştırma kriterlerine uyan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 42 yaşlı oluşturmuştur. Araştırmanın verileri “Yaşlı Tanıtım Formu”, “Standardize Mini Mental Test” ve “Geriatrik Kaygı Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırma için Ordu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan Etik Kurul onayı alınmıştır. Araştırmada deney grubunda yer alan yaşlılara 1 ay boyunca haftada bir kez ortalama 60 dakika çiçek baskısı faaliyeti yaptırılmıştır. Kontrol grubu yaşlılara araştırma süresince herhangi bir girişim uygulanmamıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistikler, Ki-kare testi, Fisher's Exact testi, Yates düzeltmesi, Mann-Whitney U testi ve Wilcoxon testi kullanılmıştır. Bu araştırma Tübitak 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Desteği kapsamında desteklenmiştir.

Bulgular: Deney ve kontrol grubu yaşlıların ön test kaygı puanları arasında istatistiksel olarak bir fark bulunmamıştır ($p=0.880$). Deney ve kontrol grubu yaşlıların son test kaygı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmiştir ($p<0.001$). Deney grubunun son test kaygı ortancası 2 iken, kontrol grubunun son test kaygı ortancası 7 olarak elde edilmiştir. Deney grubu yaşlıların ön ve son test kaygı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.001$). Deney grubu yaşlıların ön test kaygı ortancası 8 iken, son test kaygı ortancası 2 olarak elde edilmiştir. Kontrol grubu yaşlıların ön ve son test kaygı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p=0.680$).

Sonuçlar: Araştırmada deney grubundaki yaşlılara uygulanan çiçek baskısı faaliyetinin yaşlılarda kaygı düzeyini azalttığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Çiçek baskısı, huzurevi, yaşlılık, kaygı, hemşirelik

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YAPAY ZEKÂ KAYGI DURUMLARININ BELİRLENMESİ

Pınar ONGÜN¹, Beytullah GÜL¹, İbrahim Enes MUSLU¹, Mert Mete MEŞE^{1*}, Sibel ERGÜN¹

¹Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir, Türkiye, [*mertmetemese@gmail.com](mailto:mertmetemese@gmail.com)

Özet

Amaç: Bir insanın bilgisinden daha hızlı bir şekilde bilgi işleyebilme yeteneğine sahip olan yapay zekâ, yanlış tanılama ve tıbbi hatalar sorununu büyük ölçüde çözmek ve verimliliği artırmak için harika bir araç olduğunu yapılan araştırmalarla göstermektedir. Yapay zekâ teknolojisindeki bu gelişmeler, insanların yerini alabileceği ile ilgili tartışmalara neden olmaktadır. Teknolojik gelişmeler ile iç içe olmak zorunda olan sağlık profesyonelleri ise bu durumundan kaygı duymaktadır. Bu çalışmanın amacı geleceğin sağlık çalışanları olan öğrencilerin hızla gelişen ve değişen teknoloji ile farklı yapay zekâ ürünlerinin ortaya çıkması ve kullanıma sunulması ile ilgili kaygı durumlarını belirlemektir.

Yöntem: Bu tanımlayıcı ve kesitsel araştırmanın verileri 15.12.2022-15.04.2023 tarihleri arasında araştırmaya katılmayı kabul eden 243 öğrenciden yüz yüze yöntemle toplandı. Veri toplama aracında tanıtıcı bilgi formu ve Yapay Zekâ Kaygı Ölçeği yer aldı. Verilerin analizinde sayı yüzde, t-testi, Tek yönlü (Oneway) Anova testi kullanıldı.

Bulgular: Çalışmada, öğrencilerin yaş ortalaması 20.35±1.37'dir. Öğrencilerin %76,1'i kız, %32,9'u 3. Sınıf, %64.6'sı sağlık alanında kullanılan yapay zeka destekli cihazları duymuş, %54.7'si yapay zeka uygulamalarının hasta güvenliğini sağlamada yararlı olduğunu ve %54.7'si sistemin tıbbi hata yapma riskini azaltacağını düşünmektedir. Çalışmada; Yapay Zekâ Kaygı ölçeğinin alt boyut puan ortalamalarına bakıldığında; öğrenme 2.17±0.60, iş değiştirme 3.23±0.85, sosyoteknik körlük 3.52±0.80, yapay zekâ yapılandırması 2.90±0.99 olarak ve ölçek toplam puan ortalamasının 59.57±11.89 olduğu bulundu. Eğitimde yapay zekanın ders olması gerektiğini düşünme ve yapay zekanın cerrahi uygulamalarda vazgeçilmez olacağını düşünme ile yapay zekâ kaygı ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptandı (p<0.05).

Sonuçlar: Eğitimde yapay zekanın ders olması gerektiğini düşünmeyen ve yapay zekanın cerrahi uygulamalarda vazgeçilmez olacağını düşünmeyen öğrencilerin yapay zekâ kaygılarının daha yüksek olduğu belirlendi.

Anahtar kelimeler: yapay zekâ, cerrahi uygulama, cihaz, eğitim

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN TERAPÖTİK OYUNA YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

**Merve KÖKSAL^{*1}, İrem KÜÇÜKEKMEKÇİ¹, Arife KOTANAK¹, Ayşenur KUYUMCU¹,
Beyza Nur KESKİN¹, Dilek KONUKBAY¹**

¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *koksal.merve06@hotmail.com

Özet

Amaç: Terapötik oyun, çocukla iletişim sağlamak, travmayı azaltmak, çocuğun yapılan işlemlere yönelik duygularını değerlendirmek, bilgilendirmek ve anksiyete yaratan durumlarla olumlu baş edebilmesi için kullanılan yöntemlerden birisidir. Terapötik oyun yöntemleri servisteki rutin işlemler sırasında, cerrahi girişimlerden önce çocuğun hazırlanmasında, çocuğun hastaneye kabulünde, fizik muayene yapılırken ve anamnez alınırken kullanılabilir. Bu çalışma Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini alan ve çocuk kliniği stajına çıkan 3. sınıf hemşirelik öğrencilerinin Terapötik oyuna yönelik bilgi düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı kesitsel tipte olan bu araştırma bir üniversitenin hemşirelik fakültesi'nde 3. sınıf çocuk kliniği stajına çıkan 200 hemşirelik öğrencisi ile Aralık 2021- Ocak 2022 tarihleri arasında yapılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen ve 31 maddeden oluşan bir soru formu kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21±1.14 (20-27) dır. %38'i daha önce terapötik oyun ve yöntemlerine ilişkin eğitim almıştır. Pediatri stajı esnasında %48.5'i terapötik oyun yöntemlerini uygulamıştır. Öğrencilerin %98.5'i "Terapötik oyun çocuğun hastanede yatış süresini olumlu yönde etkiler" ifadesine evet cevabını vermiştir. Öğrencilerin %99'u "Terapötik oyun yöntemlerini uygulama hemşirelerin mesleğine karşı olan doyumunu artırır" ifadesine evet yanıtını vermiştir. Öğrencilerin %96,5'i "Sadece hemşirelerin değil tüm sağlık ekibi çalışanlarının terapötik oyun ve yöntemleri konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olması gerekir" ifadesine evet cevabını vermiştir. Terapötik oyun yöntemi uygulamaları görme deneyimiyle terapötik oyun hastaneye yatış sürecinin her aşamada uygulanmalı sorusuna verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir (p > 0.05).

Sonuçlar: Çalışma kapsamına alınan pediatri stajına çıkan hemşirelik öğrencilerinin uygulamada terapötik oyun yöntemlerini görmelerinin bilgi düzeylerini ve yaklaşımlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Eğitim-öğretim planlamasında teorik bilginin yanında uygulamaya yönelik örneklerle daha fazla yer verilmesinin bilginin yerleşmesini artıracak değerlendirilmektedir.

Anahtar kelimeler: Çocuk, hemşirelik öğrencisi, terapötik oyun

NEFROTİK SENDROM TANISI OLAN ÇOCUK HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Merve Nur ACAR^{*1}, Kadriye DEMİR¹

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *191440021@lhu.edu.tr

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı Nefrotik Sendrom tanısı olan çocuk hastanın hemşirelik bakım planını oluşturmaktır.

Metod: Bu olgu sunumunda “Pediatrik Veri Toplama Formu” ile veriler toplanmıştır. Olgunun bakım planı oluşturulurken ders notları, hemşirelik tanı kitapları ve literatürdeki makalelerden yararlanılmıştır.

Bulgular: Olgu, Ankara’da bir Çocuk Hastanesi’nin Pediatrik Endokrinoloji Servisi’nde Nefrotik Sendrom ve Eşlik Eden Proteinüri tanısı ile tedavi gören 4 yaşında kız hastadır. Hastalık öyküsünde; geçirilmiş idrar yolu enfeksiyonu ile gözlerde başlayıp batin ve bacaklara da yayılan şişlik ve ödem şikayetiyle hastanenin acil ünitesine başvurulmuş, detaylı incelemeler sonucu Nefrotik Sendrom ve Proteinüri tanısı konulmuştur. Olgunun hastaneye yattığı ilk birkaç gün içinde diyaresi mevcut olup kontrol altına alınmış, iştahsızlık ve bulantıyla birlikte 2.5 kilogram kilo kaybı olmuştur. Proteinürisi 3,6 gram/gün olarak değerlendirilmiş olup idrarı turuncu renkte ve köpüklüdür. Olgunun hastanede olmaktan mutlu olmadığı ve korku yaşadığı gözlemlenmiştir. Cildinde morluk ve kızarıklık mevcuttur. Göz çevresinde, batında, ayak ve bacaklarda +2 derece ödem mevcuttur. Olgunun farmakolojik tedavisinde mide koruyucu ve kortikosteroid bulunmaktadır. Olgunun hemşirelik bakımında “Ödeme Bağlı Sıvı Volüm Fazlalığı”, “Doku Bütünlüğünde Bozulma”, “Sıvı Elektrolit Dengesizliği”, “Ailenin Bilgi Eksikliği”, “Korku”, “Etkisiz Başetme”, “Enfeksiyon Riski”, “Venöz Tromboembolizm Riski” ve “Düşme Riski” gibi hemşirelik tanıları ele alınmıştır.

Sonuçlar: Nefrotik sendromda, böbreklerin korunması, komplikasyonların önlenmesi, tedavi ve hastalık yönetimi açısından, pediatri hemşirelerinin vermiş olduğu, bütüncül bakım ve desteğin önemi oldukça büyüktür.

Anahtar kelimeler: Bütüncül bakım, Hemşirelik tanıları, Nefrotik sendrom, Pediatrik endokrinoloji

EBEVEYNLERİN SAĞLIK OKURYAZARLIK DÜZEYLERİ İLE İLKYARDIM UYGULAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Aylin KURT¹, Mevlide TUNÇ^{*1}, Aml BAKLACI¹, Hüseyin KAÇAN¹, Nazife İŞSEVER¹

^{*1}Bartın Üniversitesi, Bartın, TÜRKİYE

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı ebeveynlerin sağlık okuryazarlık düzeyleri ile ilkyardım uygulamaları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Metod: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tipte gerçekleştirildi. Araştırmanın evrenini 01.01.2023-01.04.2023 tarihleri arasında Bartın Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi çocuk servisinde yatan ve çocuk polikliniklerine başvuran çocukların ebeveynleri oluşturdu ve 275 ebeveyn ile çalışma tamamlandı. Veriler “Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği” ve “Temel İlk Yardım Bilgi Düzeyi Değerlendirme Formu” ile toplandı. Araştırmanın etik izni Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu’ndan (Protokol n: 2022-SBB-0569, Tarih: 14.12.2023) alındı. Veriler yüzyüze araştırmacılar tarafından toplandı.

Bulgular: Görüşme yapılan kişilerin %58.9’ u anneydi ve ebeveynlerin yaş ortalaması 37.80 ± 10.74 ’tü. Ebeveynlerin 62.2’sinin ilk yardım eğitimi vardı. Ebeveynlerin %44.0’ı kendisini ilk yardım konusunda biraz yeterli görüyordu. Ebeveynlerin %65.8’inin evde ya da sokakta çocuğunun ilk yardıma ihtiyacı olmuştu. Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği’nin toplam puan ortalaması 95.15 ± 18.85 ’ti. İlk yardım eğitimi alan ebeveynlerin (104.31 ± 5.39) almayan ebeveynlere (89.57 ± 8.62) Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği puan ortalaması daha yüksekti ($t=6.781, p=0.000$). İlk yardım gerektiren bir durumda (burun kanaması, düşme, şişme, kanama, nefessiz kalma, kulağa yabancı cisim kaçma, arı sokması, çivi batması, yanma, bayılma, göze yabancı cisim çarpma gibi) doğru müdahaleleri yapmayı tercih eden ebeveynlerin yanlış müdahaleleri tercih edenlere göre sağlık okuryazarlık düzeyi saha yüksekti ($p<0.000$).

Sonuçlar: Sonuç olarak ebeveynlerin sağlık okuryazarlığı arttıkça doğru çocuklarının yaşayabilecekleri ilk yardım gerektiren durumlarda doğru müdahaleleri gerçekleştirebilecekleri görüldü.

Anahtar kelimeler: Sağlık okuryazarlığı, ilkyardım, ebeveyn, çocuk

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KRONOTİP ÖZELLİKLERİ VE YAŞAM TARZI DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİSİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

Mine ÖNAL^{*1}, Ayşe UÇAR¹, Fatma ÖZKAL¹

^{*1}Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, onalminee36@gmail.com

Özet

Amaç: Araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin kronotip özellikleri ile yaşam tarzı davranışları arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır.

Metod: Çalışma kesitsel ilişki arayıcı bir çalışmadır. Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmuştur (n=637). Araştırmada çalışmaya katılmayı kabul eden öğrenci hemşire sayısı 479'dur. Araştırmada veriler online ortamda Google Form yöntemiyle, Kişisel Bilgi Formu, Yaşam Tarzı Davranışları Formu ve Sabahçıl Akşamcıl Ölçeği ile toplanmıştır. Çalışma öğrenciler üzerinde yürütülmeden önce fakülte kurum izni alınmıştır. Öğrencilerden anketi 1 kez doldurması istenmiştir. Veriler 26.03.2023 - 18.04.2023 tarihleri arasında toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerden elde edilen verilere göre, çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20,33 ve %77,2' si kadındır. Çalışmaya katılan öğrencilerin %49,1'i yurttan yaşamaktadır. Öğrencilerin uyku kalite değerlendirmesinde %48,2' si orta kalitede, %3,8'i çok iyi kalitede olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %41,3'ü nadiren, %6,7'si her zaman gün içerisinde uyuduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %45,5'i gece 23.00 – 00.00 arasında uyuduğunu, kafeinli içecekleri tüketme sıklığı %28,0'inin her zaman olduğu, günlük elektronik ekran kullanımının %78,1'inde çok sık olduğu ve %51,6'sının bazen, %23,4'ü her zaman gece elektronik ekran nedeniyle uykusunu ertelediğini ifade etmiştir. Değerlendirilen sabahçıl akşamcıl ölçek puanlarına göre çalışmaya katılan öğrencilerin %74,7'si ara tip özelliktedir ve grup ölçek ortalama puanları 49,58'dir. Kadın ve erkek öğrencilerin ölçek puan ortalamaları birbirine benzerdir ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir (p>0,05).

Sonuçlar: Çalışmaya katılan tüm hemşirelik öğrencilerin yaşlarının yakın olması sonuçların benzerlik göstermesine sebep olmuştur. Yaşam tarzı davranışlar ölçeğinde elde edilen verilerin çoğu istendik davranışlardır. Buna karşın öğrencilerin ¼'ü kafeinli içecekleri gece tüketmekte ve aynı oranda öğrenci, gece elektronik ekran nedeniyle uykusunu ertelemektedir. Öğrencilerin uyku kaliteleri orta düzeyde ve ekran kullanım oranları yüksektir. Kronotip ölçek puanı 49.58 bulunmuş olup bu da öğrencilerin %74.7'sinin ara tip olduklarını göstermiştir. Ara tip bir birey günün ne erken ne de geç saatleri yerine, günün ortalarına kadar enerjik olup çalışabilirler.

Anahtar kelimeler: Yaşam tarzı davranışları, kronotip, hemşirelik öğrencisi

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIK DURUMLARININ ANKSİYETE DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Arzu DİKİCİ¹, Furkan Öz¹, Rojbin AKCAN¹, Melikenur KAMİT¹, Murat EKİNCİ*¹

¹ İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *creatorr21@hotmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin küresel iklim değişikliği farkındalık durumlarının anksiyete düzeyleri üzerine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma tanımlayıcı olarak planlandı. Araştırmanın evrenini Kasım 2022-Şubat 2023 tarihleri arasında İstanbul'da bir vakıf üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde kayıtlı olan 312 öğrenci oluşturdu. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden evrenin tamamına ulaşılması hedeflendi. Araştırma, katılmaya gönüllü olan 177 öğrenci ile yapıldı. Araştırmaya başlamadan önce İstanbul Arel Üniversitesi Etik Kurul'undan izin alındı. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Veri Formu, Küresel İklim Değişikliği Farkındalık Ölçeği ve İklim Değişikliği Endişesi Ölçeği kullanıldı. Veriler katılımcılardan yüz yüze toplandı. Araştırmaya katılmadan önce katılımcılara veri toplama araçları hakkında bilgi verildi ve onamları alındı. Veri toplama araçlarını doldurmak 8-10 dakika arasında sürdü. Verilerin analizinde Statistical Package For Social Sciences Verison 21 (SPSS 21) programı kullanıldı. Verileri değerlendirirken istatistik metodları (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamasının $21,42 \pm 1,97$, %86,4'ünün kadın, %30,5'ini 4. sınıf öğrencisi olduğu belirlendi. Katılımcıların %67,2'sinin küresel iklim değişikliği hakkında bilgi sahibi olduğu, %79,5'i küresel iklim değişikliği nedeniyle geleceğe yönelik endişe hissettiği belirlendi. Katılımcıların %55,9'unun küresel iklim değişikliği ile ilgili haberleri takip etmediği, %51,4'ünün hemşireliğin küresel iklim değişikliğine yararlı bir etkisinin olabileceğini düşündüğü, %50,8'inin küresel iklim değişikliğine yönelik insanların farkındalığının kötü olduğunu düşündüğü ve %71,8'inin küresel iklim değişikliğine yönelik ders veya kurslara katıldığı belirlendi.

Sonuçlar: İklim değişikliği, neredeyse yarım yüzyıldır tüm dünyayı ilgilendiren önemli bir sorundur. Dünyanın doğal dengesinde yaşanan bu değişimler, insan sağlığı üzerinde fizyolojik ve psikolojik etki gösterir. İklim değişikliği, hava kirliliği, enfeksiyon hastalıklarında artış, temiz su ve besin temin edilememesi gibi pek çok boyutta sağlığa etki eder. İklim değişikliğinin sağlığa etkileri, hem değişikliğin boyutuna hem de bireyin genel sağlık durumuna bağlı olarak değişiklik gösterir. İklim değişikliğinin, ruh sağlığı üzerine önemli derecede bir tehdit unsuru olduğu düşünülmektedir. Araştırma bulgularımız literatürü desteklemektedir.

Anahtar kelimeler: İklim değişikliği, ruh sağlığı, hemşirelik, öğrenci

PFIZER-BIONTECH COVID-19 AŞI (BNT162B2) UYGULAMASI SIRASINDA KULLANILAN İKİ FARKLI NONFARMAKOLOJİK YÖNTEMİN AĞRI ÜZERİNE ETKİSİNİN KARŞILAŞTIRILMASI: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Dilek YILMAZ¹, Münevver KUTLU^{1*}, Elmas BAKI¹

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa, Türkiye, *201910003@ogr.uludag.edu.tr

Amaç: Bu araştırma, Pfizer–BioNTech COVID-19 aşısı uygulaması sırasında enjeksiyon bölgesine uygulanan vibrasyon tekniği ile bireylere stres topu sıkıştırılması uygulamasının ağrı şiddeti üzerine etkisini incelemek amacıyla yapıldı.

Metod: Bu çalışma, randomize kontrollü deneysel bir çalışmadır. Araştırma verileri, Temmuz 2022 - Kasım 2022 tarihleri arasında, Türkiye bulunan bir üniversite hastanesinin bünyesindeki yer alan COVID-19 Aşı Polikliniğinde 120 birey üzerinde toplandı. Deney gruplarına; enjeksiyon bölgesine Buzzy® cihazı aracılığı ile lokal vibrasyon (n = 40) ve stres topu sıkıştırma (n = 40) uygulamaları yapılırken, kontrol grubuna (n = 40) ise rutin aşı uygulaması yapıldı. Bireylerin aşı uygulaması sırasında hissettikleri ağrı düzeyi Görsel Kıyaslama Ölçeği ile değerlendirildi.

Bulgular: Bireylerin aşı uygulaması sırasında bildirdikleri ağrı skoru; vibrasyon grubunda, kontrol grubuna (p = 0.005) ve stres topu grubuna (p = 0.036) göre anlamlı olarak daha düşük bulunurken, kontrol ve stres grupları arasında anlamlı bir etkisi yoktu (p = 0.851). Ayrıca, cinsiyet, yaş ve beden kitle indeksi değişkenlerinin bireylerin aşı uygulaması sırasında gelişen ağrı şiddeti ortalamalarını etkilemediği bulundu.

Sonuçlar: Enjeksiyon bölgesine Buzzy® cihazı ile uygulanan lokal vibrasyon, Pfizer–BioNTech COVID-19 aşısı uygulaması sırasında bireylerin ağrı düzeylerini azaltmada etkili bulundu. Hemşireler bireylerde Pfizer–BioNTech COVID-19 aşılmasına bağlı gelişen ağrının yönetiminde vibrasyon uygulamasını bir seçenek olarak düşünmelidir.

Anahtar kelimeler: Ağrı, Buzzy®, Pfizer–BioNTech COVID-19 aşısı, stres topu, vibrasyon

**Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı tarafından desteklenmiştir.*

HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE PODCAST KULLANIMI: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA (1002-A TÜBİTAK PROJESİ)

Nazlıcan DENİZ^{*1} Hüseyin Can TORLAK¹ Bahar ÇİFTÇİ¹

^{*1}Atatürk Üniversitesi, Erzurum, TÜRKİYE, [*nazlicandeniz425@gmail.com](mailto:nazlicandeniz425@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu araştırmada hemşirelik eğitiminde podcast kullanımının öğrencilerin akademik başarısı ve motivasyon üzerine etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Metod: Bu araştırma randomize kontrollü girişimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi 1.sınıf öğrencileri oluşturacaktır. Örneklemi ise araştırma kriterlerine uyan ve Spotify kullanan öğrenciler oluşturacaktır. Araştırma verilerinin toplanmasında “Kişisel Bilgi Formu”, “Başarı Testi 1”, “Başarı Testi 2” ve “Öğretim Materyaline İlişkin Motivasyon Ölçeği(ÖMMÖ)” kullanılacaktır. Birinci aşamada tüm öğrencilere araştırma ile ilgili açıklama yapılarak onamları alınacaktır. Gerekli formlar doldurulacaktır. İkinci aşamada paranteral ilaç uygulamaları tüm öğrencilere aynı öğretim elemanları tarafından 4 hafta boyunca toplamda 16 saatte interaktif olarak anlatılacaktır. Teorik dersten sonra her bir beceri laboratuvar ortamında öğretim elemanı tarafından kontrol listeleri doğrultusunda demonstrasyon yöntemi ile laboratuvar dersinde 4 hafta boyunca toplamda 8 saatte gösterilecektir. Aynı zamanda her öğrencilerin her bir uygulamayı tek tek yapmasına fırsat verilecektir. Üçüncü aşamada teorik eğitimi alan, laboratuvar uygulamasını gerçekleştiren öğrenciler 4 hafta boyunca toplamda 32 saatte klinik uygulamada bulunacak ve uygulamalar klinikte devam edecektir. Randomize bir şekilde gruplara ayrılacaktır. Dördüncü aşamada daha önce bu araştırma için oluşturulmuş olan Spotify’da (Spotify’da Podcast linki (https://open.spotify.com/show/6JqdHLcNjuaTNYOOIQFpdf?si=dbboYrOWSzqb_BcNtYukGQ) hesabında girişim grubuna 4 hafta boyunca sürekli paranteral ilaç uygulamaları ile ilgili her konunun ardından konuyla alakalı podcastlar paylaşılacaktır. Eğitim sonrasında girişim grubundaki öğrencilerin podcastleri sürekli dinlenmesi sağlanacaktır. Kontrol grubuna herhangi bir girişimde bulunulmayacaktır. Beşinci aşamada; hem girişim hem kontrol grubundaki öğrencilere eğitimden 8 hafta sonra “Başarı Testi 2” ve sontest olarak “ÖMMÖ” uygulanacaktır.

Sonuçlar: Bu araştırma 1002 TÜBİTAK-A projesidir. 60.000 TL ile desteklenmiştir. Şuan podcastlerin oluşturulma aşaması devam etmektedir. Uzman desteği alındıktan sonra Şubat 2024 tarihinde veriler toplanıp, Mayıs 2024 tarihinde analiz edilecektir.

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE KADINA YÖNELİK ŞİDDET ALGISINI YARATICI DRAMA YÖNTEMİYLE ÇALIŞMAK: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Oya Sevcan ORAK¹, Gülay AKMAN¹, Nedime Gül DOĞAN ÖZDEMİR*¹

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, nedime.dogan@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı hemşirelik öğrencilerine kadına yönelik şiddet konusunda uygulanan yaratıcı drama atölyesinin “Şiddete maruz kalan bir kadın olma” algısı üzerindeki etkisini değerlendirmektir.

Metod: Nitel araştırma tasarımındaki bu çalışma yorumlayıcı fenomenolojik yaklaşıma temellendirilmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü 4. sınıf öğrencileri arasından 18 hemşirelik öğrencisi araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma kapsamında önce hemşirelik öğrencilerine kadına yönelik şiddet konusunda yaratıcı drama atölyesi uygulanmıştır. Uygulanan yaratıcı drama atölyesi cinayete kurban gitmiş bir kadın öyküsü üzerinden “Hazırlık/Isınma”, “Canlandırma” ve “Değerlendirme” aşamalarından oluşan bir programla drama eğitmeni olan araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Yaratıcı drama atölyesinin değerlendirme oturumunda “rol içinde yazma” tekniği kullanılarak öğrencilerden “Şiddete maruz kalan bir kadın olma” algısı açısından öyküdeki kadın rolünde bir mektup yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin yazdıkları mektuplardan elde edilen nitel verilerin analizinde van Manen tematik analiz yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Verilerin analizi sonucunda; “Şiddete karşı savunmasız kalma”, “Sorgulama ve çabalama”, “Bardağın dolu tarafından bakabilme”, “Bitmeyen döngü” ve “Özlem duyma” olmak üzere beş tema belirlenmiştir. Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddet algıları incelendiğinde şiddeti kader olarak gördükleri ve bu döngünün kırlamaz bir süreç olduğu algısı içinde oldukları saptanmıştır. Araştırma kapsamında yürütülen yaratıcı drama atölyesinin öğrencileri kadına yönelik şiddeti sorgulama ve şiddete ilişkin çabalama davranışlarına yönelttiği görülmektedir.

Sonuçlar: Araştırmada öğrencilere uygulanan yaratıcı drama atölyesinin “Şiddete maruz kalan bir kadın olma” algısı üzerinde bilişsel ve duyuşsal açıdan kazanım oluşturduğu, öğrencilerin şiddet mağduru olan kadının düşünce ve duygularına yönelik gerçekçi bir anlayış geliştirdikleri, konuya ilişkin eleştirel bakış açısı içinde oldukları ve çözüme yönelik motivasyonlarının bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin şiddete maruz kalan bireylerin bakış açılarını keşfederek bu bireylerin bakımında empatik yaklaşımda bulunmaları ve bakım anlayışı geliştirebilmeleri için yaratıcı drama gibi yaşantı odaklı öğretim yöntemlerinin kullanılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, kadına yönelik şiddet, öğrenci, yaratıcı drama

ÇOCUK KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SANATA İLĞİ DÜZEYLERİNİN SANAT TERAPİ KULLANMA DURUMLARIYLA İNCELENMESİ

Nese Satı GÖNÜLLÜ¹, Serap GÜLEÇ KESKİN²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı,
Samsun, Türkiye, *ngonullu21@gmail.com

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği
Anabilim Dalı. Samsun, Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırma çocuk kliniklerinde çalışan hemşirelerin sanata ilgi düzeyleri ile sanat terapi kullanma durumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacı ile yapılmıştır.

Metot: Araştırma tanımlayıcı tipte olup, 1 Şubat-20 Nisan tarihleri arasında Samsun Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi ile Ondokuz Mayıs Üniversite Hastanesinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada güç analizi için R v3.6.1 programı kullanılmış olup, minimum 52 örneklemin yeterli olacağı hesaplanmıştır. Araştırma, 70 çocuk hemşiresi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada “Sosyo-demografik Veri Formu”, “Sanat Terapi Kullanma Durumlarına İlişkin Bilgi Formu” ve “Sanat İlgi Ölçeği (SİÖ)” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 22.0 programıyla tanımlayıcı istatistikler ve korelasyon analizi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya dâhil edilen hemşirelerin %90'ının kadın olduğu, yaş ortalamasının 34.69 yıl olduğu, %64.3'ünün evli olduğu, %64.3'ünün lisans eğitim düzeyine sahip olduğu bulunmuştur. Çalışmaya katılan hemşirelerin %28.6'sının herhangi bir sanat dalına ilgi duyduğu, %82,9'unun sanat dalı ile ilgilenmenin bakıma katkı sağladığını düşündüğü, %20'sinin sanat terapi yöntemlerini düzenli olarak uyguladıkları, %50'sinin de sanat terapi yöntemlerinden en çok resim yapma tekniğini kullandıkları bulunmuştur. Çalışmaya katılan hemşirelerin sanata ilgi düzeyi davranış alt boyutu yüksek olan hemşirelerin, sanat terapi yöntemlerini düzenli olarak uyguladıkları ve aralarındaki ilişkinin anlamlı olduğu görülmüştür (H=9.702; p<0.01). Sanata ilgi düzeyi toplam puanı yüksek olan hemşirelerin sanat terapi yöntemlerini düzenli olarak kullandıkları ve bu ilişkinin anlamlı olduğu belirlenmiş, (H=6.854; p<0.05) anlamlı bir fark bulunmuştur.

Sonuç: Çocuk kliniklerinde çalışan hemşirelerden, sanat ilgi düzeyleri yüksek olan hemşirelerin sanat terapi yöntemlerini uygulamada kullandıkları, sanata ilgi düzeyleri düşük olan hemşirelerin ise sanat terapi yöntemlerini uygulamada kullanmadıkları görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Hemşire, çocuk, sanat, sanat terapisi

KRONİK HASTALIĞI OLAN YAŞLI BİREYLERDE ALGILANAN SOSYAL DİŞLANMANIN UMUTSUZLUK ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Neslihan DÖRTKARDES^{*1}, Veysel KAPLAN¹

Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, Türkiye, *nesli.dortkardes22@gmail.com

Özet

Amaç: Araştırma, yaşlılık dönemindeki kronik hastalığı olan bireylerin algıladıkları sosyal dışlanma düzeyleri ile hissettikleri umutsuzluk duygusu arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Metod: Araştırma, bir eğitim ve araştırma hastanesinin dahiliye yoğun bakım kliniğinde kronik hastalıkları nedeniyle tedavi alan 65 yaş üstü hastalar ile Kasım 2022-Ocak 2023 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın örnekleminde ilgili tarihlerde araştırmanın yapıldığı hastanede tedavi olan, araştırmaya katılmayı kabul eden ve dahil edilme kriterlerini sağlayan toplam 147 birey yer almaktadır. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ), Yaşlılarda Sosyal Dışlanma Ölçeği (YSDÖ) kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS 25.0 paket programı kullanılarak frekans, yüzde, t testi ve ANOVA yöntemleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan yaşlı bireylerin %57.1'nin yaş ortalamasının 75-84 yaş aralığında olduğu, %53.1'inin erkek olduğu, %49.7'nin evli olduğu, %72.8'nin ilköğretim mezunu olduğu, %46.3'nün ev hanımı olduğu, %53.7'nin gelir durumunu orta düzeyde olduğu, çocuk sayısının ortalamasının 7.16 ± 3.93 olduğu, yatış süresi ortalaması ise 8.30 ± 5.32 gün belirlenmiştir. Yaşlıların BUÖ toplam puan ortalaması 3.80 ± 3.164 ve YSDÖ toplam puan ortalaması 64.17 ± 17.903 tespit edilmiştir. Bunların yanı sıra özellikle yaşlı bireylerin algıladıkları ekonomik düzey, eğitim durumu ve sağlığı algılama düzeyleri ile sosyal dışlanma ve umutsuzluk arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Sonuçlar: Çalışma sonucunda kronik rahatsızlığı olan yaşlı bireylerin algıladıkları sosyal dışlanma düzeyinin orta düzeyde olduğu ve orta düzeyde umutsuzluk hissettikleri tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal dışlanma düzeyi ile hissedilen umutsuzluk arasında da anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu durum yaşlı bireylerin kronik rahatsızlıklarının varlığı ile beraber gelişimlerinin gerilemesiyle ölüme yaklaştıklarını hissetmeleri ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda öncelikle yaşlı bireylerin ilişkisinin olduğu aile üyeleri ve toplumda yaşlılara hizmet veren kurumlara yaşlı bireylerle ilişkileri üzerine eğitimler planlanmalıdır. Bu programlar özellikle gelişim döneminin en son dönemi olan yaşlılık döneminde yaşanabilecek pek çok sorunlar için koruyucu nitelik taşıma potansiyeline sahiptir.

Anahtar kelimeler: Kronik yaşlılar, sosyal dışlanma, umutsuzluk

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE YÖNELİK ANKSİYETE DÜZEYLERİ İLE GÜNEŞTEN KORUNMA DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Özge UÇAR¹, Nisanur DURSUN*¹, Esra ÇAKIROĞLU¹, Sena KESKİN¹, Hilal TÜRK¹, Leila ABDALLAH IDRİSS¹, Sevim ÇELİK¹

¹Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, *nisanurdrsn@gmail.com

Özet

Amaç: Üniversite öğrencilerinin iklim değişikliğine yönelik anksiyete düzeylerini belirlemek ve anksiyete düzeyleri ile güneşten korunma davranışlarını etkileyen faktörler arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Metod: Araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tiptedir. Araştırmanın örneklemini Bartın Üniversitesi'nde eğitim gören 379 lisans ve önlisans öğrencileri oluşturmaktadır. Üniversitedeki birimlerden örnekleme dahil edilecek öğrenciler orantılı tabakalı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlendi. Araştırmada bilgi formu, Güneşten Korunma Davranış Ölçeği, İklim Değişikliği Anksiyete Ölçeği, Güneşten Korunma Özyeterlilik Ölçeği kullanıldı. Veriler Şubat-Nisan 2023 tarihleri arasında çevrimiçi anket yöntemiyle toplandı. Verilerin normal dağılım göstermesi üzerine tanımlayıcı istatistiksel analiz yöntemlerin yanı sıra bağımsız örneklem t testi, Anova ve Pearson korelasyon analizi kullanılarak veri analizi yapıldı.

Bulgular: Üniversite öğrencilerinin %63,6'sı kadın, %36,4'ü erkekti. Katılımcıların %31,9'u kahverengi saçlı, %56,2'si kahverengi gözlü ve %37,2'si açık ten rengine sahipti. Öğrencilerin %77,3'ü daha önce güneşten korunma konusunda, %75,5'i ise iklim değişikliği konusunda bir eğitim almadığını belirtti. Öğrencilerin iklim değişikliği anksiyete puan ortalaması $23,98 \pm 10,36$, Güneşten korunma özyeterlilik ölçeği ortalaması $27,73 \pm 7,35$ ve Güneşten korunma davranış ölçeği ortalaması $22,77 \pm 5,95$ olarak belirlendi. Spor Bilimleri Fakülte'sinde eğitim gören öğrencilerin diğer fakültelere göre anlamlı olarak daha yüksek anksiyeteye sahip oldukları görüldü ($p < 0.05$). Güneşten korunma özyeterlilik puanlarının ise Orman Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerde anlamlı olarak daha yüksek, Meslek yüksekokulu öğrencilerinde ise daha düşük olduğu tespit edildi ($p < 0.05$). Öğrencilerin iklim değişikliği anksiyete düzeyleri ile güneşten korunma davranışı ve öz yeterlilikleri arasında bir ilişki saptanmadı ($p > 0.05$).

Sonuçlar: Üniversite öğrencilerinin iklim değişikliği konusundaki anksiyete düzeyleri düşük bulundu. Öğrencilerin güneşten korunma davranışı ve güneşten korunma yeterlilik düzeylerinin düşük olduğu belirlendi. İklim değişikliği anksiyete düzeyleri ile güneşten korunma davranışları arasında ilişki olmadığı görüldü.

Anahtar kelimeler: İklim değişikliği, anksiyete, güneşten korunma, üniversite öğrencileri

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN RESİMLERİNDEN "EŞİTLİK/EŞİTSİZLİK" ALGILARININ İNCELENMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Oya Sevcan ORAK*¹, Nisanur KACAN¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, oysev@hotmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin resimlerinden "eşitlik/eşitsizlik" algılarının incelenmesidir.

Metod: Nitel veri toplama ve değerlendirme yönteminin kullanıldığı bu araştırmanın verileri Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin Hemşirelik Bölümü'nde eğitim gören 26 öğrenciyle 30 Mart-30 Nisan 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplama sürecinde öğrencilere iki adet A4 kağıdı ve renkli kuru boya kalemleri verilmiştir. Uygulamanın birinci aşamasından öğrencilerden eşitsizlik kavramı üzerine düşünceleri ve gözlerini kapatarak zihinlerine gelen imgeleri fark etmeleri söylenmiştir. Ardından öğrencilere "Eşitsizliğin resmini yap" yönergesi verilerek onlardan resim çizmeleri istenmiştir. Resim tamamlandığında uygulamanın ikinci adımına geçilmiştir. Bu aşamada öğrencilere tekrar gözlerini kapatarak bu sefer eşitlik üzerine düşünceleri ve zihinlerine gelen imgeleri fark etmeleri söylenmiştir. Ardından "Eşitliğin resmini yap." yönergesi verilerek onlardan resim yapmaları istenmiştir. İkinci resim de tamamlandığında resim üzerinden görüşme yapılmıştır. Öğrenciler resim çizerken araştırmacılar tarafından önceden oluşturulmuş olan "Gözlem Formu" ile anlamlı davranışlar not edilmiştir. Çizilen her iki resim üzerinden yapılan görüşmelerde "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır. Ayrıca araştırmada öğrencilerin özellikleri "Tanıtıcı Özellikler Formu" kullanılarak belirlenmiştir. Veriler doygunluğa ulaştığında veri toplama süreci son bulmuştur. Veri toplama araçlarının tamamı değerlendirilerek projektif resim değerlendirme ilkeleri çerçevesinde içerik analizi yapılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin eşitsizlik imgelerinin projeksiyonunu yansıtan resimler ve yapılmış bireysel görüşmeler doğrultusunda eşitsizlik algılarına ilişkin atıflar "Meşrulaşmış Ayrımcılık" ve "Gelir Dağılımındaki Dengesizlik"; öğrenci hemşirelerin eşitlik algılarına yönelik atıflar ise "İnsan Olma Hakkı" ve "Kabul Edilme Mucizesi" temaları altında toplanmıştır. Bu araştırmada hemşirelik öğrencilerinin eşitsizlik imgeleri resimlerinde çoğunlukla kadın-erkek, yoksul-zengin, acı-keyif, zor-kolay zıtlıklarını içeren semboller ve aktarımlarla dışa vurulmuş olup yaşantı odaklı içeriklerden oluşmaktadır. Resimlerde eşitlik imgelerini yansıtan sembollerin çoğunlukla eşitsizlik algılarıyla bağlantılı olarak şekillendiği ve yaşanılmamış/hayal ürünü içeriklerden oluştuğu saptanmıştır. Öğrenciler eşitlik resimlerinde çoğunlukla cinsiyet, ırk, eğitim, gelir ve fırsat eşitliğine ilişkin sembollere yer vermiş olup; eşitsizlik, kararsızlık, karışık duygular, inanmama gibi aktarımlarda da bulunmuşlardır.

Sonuçlar: Araştırmada öğrencilerin eşitsizlik algılarının çoğunlukla kültürel ve toplumsal tutumlardan beslendiği, bu durumun eşitlik algılarını da etkilediği, tutumlara bağlı değişebilecek eşitlik imgelerinde kaygı ve güvensizlik duygularının olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, eşitlik, eşitsizlik, resim analizi.

ŞİZOFRENİ TANILI BİREYLERİN TOPLUMA KAZANDIRILMASI ve ÇALIŞMA YAŞAMLARI: NİTEL ÇALIŞMA

Gülcan KENDİRKIRAN¹, Nuri SARAC*¹, Deniz ŞEKER¹, Aşlı BİLSEL²

¹Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, *nurisarac.34@gmail.com

²Mavi At Kafe, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışma, şizofreni tanılı bireylerin topluma kazandırılması ve çalışma yaşamlarına yönelik görüşlerin belirlenmesi amacıyla nitel ve tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

Metod: Çalışma, 20.03.2023-15.04.2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş olup veriler, etik kurul ve kurum iznini takiben 03.04.2023-10.04.2023 tarihleri arasında Ankara’da Mavi At Kafe’de çalışan şizofreni tanılı gönüllü 4 birey ile kendi rızaları doğrultusunda Zoom üzerinden görüşülerek ve kayıt alınarak toplanmıştır. Verilerin toplanmasında, “Kişisel Bilgi Formu” ve “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde nitel araştırmalarda kullanılan NVİVO programı kullanılmış olup analizler konusunda istatistikçi ile çalışılmıştır.

Bulgular: Katılımcılar şizofreni tanısı almış, gönüllü 4 erkek bireyden oluşmaktadır. Katılımcıların şizofreni tanısı almadan önce belirli işlerde çalıştıkları, tanı aldıktan sonra ise bir katılımcı hariç diğer tüm katılımcıların sadece Mavi At Kafe’de çalıştıkları belirlenmiştir. Bireyler hastaneden taburcu olduktan sonra psikiyatri hemşiresi ile iletişimlerinin devam ettiğini vurgulamışlardır. Psikiyatri hemşiresinin, bireyleri eğitime ve rehabilitasyon hizmetlerine dahil ettiği, bireyleri çalışma hayatına dönme konusunda motive ettiği elde edilen bulgulardandır. Ayrıca bireylerin çalışmaktan zevk aldıkları, kendilerini bu şekilde motive ettikleri elde edilen diğer bir bulgudur. Katılımcılara şizofreni tanısı almış bireylere çalışma hayatına başlamaları konusundaki tavsiyeleri sorulduğunda, “eve kapanmasınlar”, “sosyalleşsinler”, “kendilerine güvensinler” şeklinde, ailelere ve işverenlere yönelik tavsiyeleri sorulduğunda, “aileler çocuklarını iyi tanısin”, “işverenler anlayışlı ve sabırlı olsun” şeklinde görüşlerini dile getirmişlerdir. Verilen cevaplar doğrultusunda yapılan incelemelerde 9 tema (Hemşirelik, Çalışma Hayatına Teşvik, Destek, Zorluk, Motivasyon, Birey, Aile, Arkadaş, İşveren) ve 39 kod (Etkinlik, Dernek, Aile Desteği, İyi İlişkiler, İş Arkadaşlığı, Empati, İstihdam vb.) oluşturulmuştur.

Sonuçlar: Şizofreni tanılı bireylerin, hastaneden çıktıktan sonra da hemşireler tarafından desteklendiği, çalışmaktan zevk aldıkları ve çalışarak motive oldukları görülmüştür. Bireylerin topluma kazandırılması ve çalışma yaşamına başlamaları için önce kendilerine güvenmeleri sonra da aile, arkadaş ve işveren tarafından desteklenmesi ve anlayışla karşılanması gerekmektedir. Bu nedenle bireylerin istihdamı ve topluma kazandırılması konusunda gerek politik gerek sosyal açıdan daha fazla girişimlerde bulunulması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Çalışma hayatı, hemşirelik, şizofreni, topluma kazandırma

SAĞLIK ALANINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERDE ENFEKSİYON BULAŞ/BULAŞTIRMA KORKUSU VE COVID-19 AŞISINA YÖNELİK TUTUMLARI İLE İLİŞKİSİ

Sevda TÜREN¹, Onur TORUN^{1*}

¹İstanbul Kültür Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye,

*onurtorun9934@gmail.com

Özet

Amaç: Sağlık alanında öğrenim gören öğrenciler eğitim müfredatları gereği hastane, toplum sağlığı merkezleri gibi sağlık kuruluşlarında staj/klinik uygulama yapmaktadır. Bu nedenle enfeksiyon riskinin merkezinde yer alan bu grubun, bulaşıcı hastalıklar ile karşılaşma olasılığı oldukça yüksektir. Bu çalışmanın amacı, sağlık alanında öğrenim gören öğrencilerde enfeksiyon bulaş/bulaştırma korkusu ve COVID-19 aşısına yönelik tutumlarını belirlemek ve aralarındaki ilişkiyi incelemektir.

Metod: Çalışma tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte yapıldı. Veriler “Veri Toplama Formu”, “Bulaş/Bulaştırma Korkusu Ölçeği” ve “COVID-19 Aşısına Yönelik Tutumlar Ölçeği” kullanılarak toplandı.

Bulgular: Çalışmaya sağlık alanında öğrenim gören 303 öğrenci (hemşirelik, beslenme ve diyetetik, fizyoterapi ve rehabilitasyon) katıldı. Öğrencilerin %72,2’sinin ailesi ile birlikte yaşadığı ve %42,6’sının ailesinde kronik hastalığı olan birey olduğu saptandı. Ayrıca, %91,1’i COVID-19 aşısı yaptırdığını ve %48,2’si ise COVID-19 enfeksiyonu geçirdiğini bildirdi. Katılımcıların enfeksiyon bulaş/bulaştırma korkusu puan ortalaması $89,38 \pm 14,58$ olarak bulunurken, sosyal bulaş korkusu alt boyutu en yüksek puanı aldı. COVID-19 aşısına yönelik tutumları değerlendirildiğinde olumlu tutum puan ortalaması $2,60 \pm 0,91$ ve olumsuz tutum puan ortalaması $3,11 \pm 0,73$ olarak belirlendi. Enfeksiyon bulaş/bulaştırma korkusu ile COVID-19 aşısına yönelik olumsuz tutum arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmazken, olumlu tutum arasında ters yönde zayıf düzeyde anlamlı ilişki olduğu belirlendi.

Sonuçlar: Çalışmanın sonucunda öğrencilerde enfeksiyon bulaş/bulaştırma korkusunun COVID-19 aşısına karşı olumlu tutumu arttırdığı görüldü. Bireylerin enfeksiyon bulaş/bulaştırma korkusunun önlem almaya karşı güdülemeyi arttırdığı öngörülmektedir.

Anahtar kelime: Covid-19, sağlık bilimleri öğrencileri, bulaş/bulaştırma korkusu, aşı tutumu

**Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012203884 nolu proje ile desteklenmiştir. Desteklerinden dolayı TÜBİTAK’a teşekkür ederiz.*

SİBER FLÖRT ŞİDDETİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE İLİŞKİSİ

Simge ÖZTÜRK¹, Osman BOZDEMİR^{1*}, Sefa KAVAKLI¹, Bilal DALKIRAN¹, Nursena EREN¹

¹Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, [*bozdemirosman3421@gmail.com](mailto:bozdemirosman3421@gmail.com)

Özet

Amaç: Siber flört şiddetinin toplumsal cinsiyet algısı ve kişilik özellikleri ile ilişkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Method: Tanımlayıcı-ilişki arayıcı tipteki araştırma, Ocak-Nisan 2023 tarihleri arasında Türkiye'nin kuzeyinde bulunan bir üniversitede gerçekleştirilmiştir. Araştırmada evrenin tamamına ulaşmaya çalışılarak 444 öğrenciyle tamamlanmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Siber Flört İstismar Ölçeği (SFİÖ), Beş Faktörlü Kişilik Ölçeği (BFKÖ), Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TCAÖ) kullanılarak Google Form aracılığı ile toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %64.7'sinin kadın olduğu, yaş ortalamasının 20.85±1.78 (17-27) olduğu, %50.6'sının Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde okuduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %39.4'ünün ilişki sıklığı 0-6 ay arasında olduğu, %51.1'inin şu an sevgilisinin olup ayrı yaşadığı ve %56.6'sının partnerinin başka ilde yaşadığı saptanmıştır. Öğrencilerin TCAÖ toplam puan ortalamasının 82.27±6.72 olduğu belirlenmiştir. BFKÖ altboyutları dışadönüklük altboyutu 22.99±2.52, nevroitiklik altboyutu 22.53±2.58, uyumluluk altboyutu 26.36±4.65, deneyime açıklık altboyutu 30.22±4.41, sorumluluk altboyutu 23.99±3.84 olduğu saptanmıştır. TCAÖ toplam puanı ile kadın öğrenciler ve Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki vardır (p<0.001, p<0.05). TCAÖ ile ilişki düzeyi, ilişki durumu, partnerle farklı bir ilde yaşama arasında anlamlı fark bulunmamaktadır (p>0.05). BFKÖ sorumluluk altboyutu ile 24 ay üzeri ilişki yaşama ve sevgili olup birlikte yaşama arasında pozitif yönde ilişki belirlenmiştir (p<0.05). TCAÖ toplam puanı ile doğrusal saldırganlık uygulayan (r=-0.256, p<0.001) ve uygulanan (r=-0.239, p=0.001) ile kontrol ve izleme uygulayan (r=-0.099, p=0.038) ve uygulanan (r=-0.186, p<0.001) arasında çok zayıf düzeyde negatif yönde ilişki saptanmıştır. BFKÖ dışadönüklük altboyutu ile doğrusal saldırganlık uygulayan (r=0.161, p<0.05) ve uygulanan (r=0.165, p<0.001) ile kontrol ve izleme uygulayan (r=0.348 p<0.001), uygulanan (r=0.301, p<0.001) arasında pozitif yönde zayıf ilişki belirlenmiştir. BFKÖ deneyime açıklık altboyutu ile kontrol ve izleme uygulayan (r=0.111, p<0.05) ve uygulanan (r=0.178, p<0.001) arasında çok zayıf düzeyde pozitif ilişki saptanmıştır.

Sonuç: Toplumsal cinsiyet algısının artması şiddet istismarını azaltmaktadır. Siber flört şiddetinin toplumsal cinsiyet algısı ve kişilik özellikleri ile ilişkisini inceleyen araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Siber flört şiddeti, kişilik özellikleri, toplumsal cinsiyet

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ORGAN BAĞIŞI HAKKINDA BİLGİ ve TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Meral MADENOĞLU KIVANÇ¹, Osman ÇAMKESEN^{1*}

¹İstanbul Kültür Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye,
[*camkesenosman@gmail.com](mailto:camkesenosman@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı bir vakıf üniversitesindeki sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin organ/doku bağışına yönelik bilgi ve tutumlarını öğrenmek ve öğrencilere organ/doku bağışı hakkında farkındalık kazandırmaktır.

Metod: Çalışma kesitsel tipte bir araştırma olup Kasım 2022- Ocak 2023 tarihleri arasında bir vakıf üniversitesinde sağlık bilimleri fakültesinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 275 öğrenci oluşturmuştur. Veriler; tanımlayıcı veri formu ve Organ-Doku Bağışı ve Transplantasyon Bilgi ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan 278 öğrencinin ortalama 20.53 yaşında olduğu; %79.5' inin kadın, %20.5' inin erkek olduğu; %39.2' sinin hemşirelik, %21.2' sini fizyoterapi ve rehabilitasyon, %39.6' sının beslenme ve diyetetik bölümünde öğrenim gördükleri tespit edilmiştir. Araştırma katılan hemşire sayısının 109 olduğu bunların % 36.69'unu 1. sınıf, %38.53'ünün 2. sınıf %9.17'sinin 3. sınıf, %12.84'ünün 4. sınıf olduğu görülmüştür; %2.5' inin daha önce organ/doku bağışında buldukları; %7.6' sının kronik rahatsızlığının olduğu, %85.6' sının kronik rahatsızlığının olmadığı ve %6.8' inin kronik rahatsızlığının olup olmadığını bilmedikleri tespit edilmiştir.

Araştırma grubundaki hemşirelerin %29.43' unun organ/doku bağışı yapılacak bireyde kriter aradığı, kriteri olan 27 öğrenciden %13.92 sunun aynı dine mensup olması, %15.3' ünün aynı cinsiyette olma, %31.92 unun yaş aralığı ve %38.9' unun bunların dışında başka kriterlerin olduğu tespit edilmiştir. Diğer kriterler arasında; sicilinin temiz olması, ahlaki ve karakteri bakımından düzgün birinin olması, tanıdık olması ve yaşam tarzı gibi kriterler yer almaktadır.

Sonuçlar: Araştırma ile öğrencilerin organ bağışı hakkında bilgilerin olduğu ve organ bağışlamaya olumlu baktıkları görülmüştür fakat buna karşın organ bağışında bulunmak için herhangi bir resmi kuruluşa müracaat etmedikleri görülmüştür. Öğrencilerin müracaat konusunda aydınlatılmaları ve desteklenmeleri gerektiği görülmüştür. Üniversitenin bu konuda öğrencileri teşvik etmesi için organ bağışı ile ilgili bir kulüp açması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Organ bağışı, donör, tutum.

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Ayfer ÖZTÜRK¹, Hüseyin Tolga GAZİ², Ömer Faruk KOYUNOĞLU^{2*}, Mehmet Furkan ÖZTEKİN², Zeynep ESEN²

¹Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, TÜRKİYE

²Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, TÜRKİYE,
[*omerfarukkoyunoglu@gmail.com](mailto:omerfarukkoyunoglu@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin bilinçli farkındalık, sosyal medya bağımlılığı, psikolojik sağlamlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlandı.

Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikteki bu araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 276 öğrenci oluşturdu. Örneklem seçimine gidilmeden evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş olup, araştırmaya katılmaya gönüllü 200 öğrenci ile araştırma tamamlandı. Araştırma verileri 30 Ocak -30 Nisan 2023 tarihleri arasında çevirim içi anket yolu ile toplandı. Araştırmanın verileri “Kişisel Bilgi Formu” ve “Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği -KPSÖ”, “Bilinçli Farkındalık Ölçeği-BFÖ” ve “Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-SMBÖ” aracılığı ile toplandı. Araştırma için Bartın Üniversitesi’nden etik onay alındı (Tarih: 18.01.2023 No: 2022-SBB-0679). Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek puanlarındaki farklılaşmaların incelenmesinde t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve post hoc (Tukey, LSD) analizleri ile ölçek puanları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi ile test edildi.

Bulgular: Öğrencilerin BFÖ puan ortalaması 64,645±16,153, KPSÖ puan ortalaması 18,120±4,038 ve SMBÖ puan ortalaması 76,615±21,390 olarak hesaplandı. Psikolojik sağlamlık, sosyal medya bağımlılığı ve bilinçli farkındalık puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki saptanmadı (p<0.05). Bununla birlikte, sosyal medyada 7 ve üstü saat vakit geçiren (F=15,615, p= 0,000) ve 2. Sınıf öğrencilerinin (F= 3,322 p= 0,021) SMBÖ puanları daha yüksekti (p<0.05). Erkeklerin KPSÖ puanları kadınların KPSÖ puanlarından daha yüksekti (t= 3,051 p=0,003). Sosyal medyayı bilgi edinme amacıyla kullananların KPSÖ puanları eğlence oyun, arkadaş, sosyal çevre ile iletişim için kullananlara göre daha yüksekti (F=6,539, p=0,000). 1., 2., ve 3. Sınıf öğrencilerinin BFÖ puanları 4. Sınıf öğrencilerin puanlarından yüksekti.

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerin bilinçli farkındalık, sosyal medya bağımlılığı ve psikolojik sağlamlık düzeyleri arasında ilişki olmadığı saptandı. Başka üniversitelerden hemşirelik öğrencilerinin yer aldığı daha geniş örneklem grupları ile çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Bilinçli farkındalık, psikolojik sağlamlık, sosyal medya, bağımlılık, üniversite öğrencisi

ERGENLERDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK DÜZEYİNİN DUYGUSAL VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ DÜZEYİNE ETKİSİ

Özge TUT^{1*}, Oya Sevcan ORAK²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, *ozgetut22@gmail.com

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı ergenlerde bilinçli farkındalık düzeyinin duygusal ve psikolojik iyi oluş düzeyine etkisini incelemektir.

Metod: İlişki arayan tanımlayıcı tipte olan bu araştırma Türkiye'de bir ilde bulunan üç ortaokulda öğrenim gören ergenlerle 01 Mart-28 Nisan 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya başlamadan önce örneklem büyüklüğü hesaplanmış ve %90 güvenirlilik için en az 106 ergenle araştırmanın yürütülmesi gerektiği belirlenmiştir. Araştırmaya kendisi katılmayı kabul eden, ailesi tarafından araştırmaya katılmasına onay verilen, fiziksel, bedensel ve zihinsel bir engeli olmayan, tanı ve tedavi aldığı ruhsal bir hastalığı olmayan 134 ergen dahil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak Tanıtıcı Bilgi Formu, BFÖ-EF (Bilinçli Farkındalık Ölçeği-Ergen Formu), DPİÖ (Stirling Çocuklar İçin Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği) kullanılmıştır. Araştırmadaki veriler SPSS 22.0 paket programı ile tanımlayıcı istatistikler, pearson korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen ergenlerin %57,5'inin kız olduğu, %89,5'inin annesinin ilkokul ya da ortaokul mezunu, %81,4'ünün babasının ilkokul ya da ortaokul mezunu olduğu ve yaş ortalamalarının $13,08\pm 0,62$ olduğu saptanmıştır. Araştırmada ergenlerin BFÖ-EF ve DPİÖ puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0,001$). Ergenlerde BFÖ-EF puanındaki artışın DPİÖ puanındaki artışı %15 açıkladığı saptanmıştır ($F=26,05$; $p<0,001$).

Sonuçlar: Ergenlerde bilinçli farkındalığın iyi oluş düzeyinin yordayıcısı olduğu, bilinçli farkındalık düzeyindeki artışın iyi oluş düzeyine olumlu etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Ergenlerde iyi oluş düzeyini arttırmak için ergenlere özel bilinçli farkındalık temelli psikososyal müdahalelerin hemşireler tarafından uygulanması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Bilinçli farkındalık, ergenler, psikolojik iyi oluş

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Arzu DİKİCİ¹, Rabia ÖZDEMİR^{1*}

¹ İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *rabiaoazdemirr1@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin zihinsel engelli bireylere yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma tanımlayıcı olarak planlandı. Araştırmanın evrenini Kasım 2022-Şubat 2023 tarihleri arasında İstanbul'da bir vakıf üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde kayıtlı olan 312 öğrenci oluşturdu. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden evrenin tamamına ulaşılması hedeflendi. Araştırma, katılmaya gönüllü olan 207 öğrenci ile yapıldı. Araştırmaya başlamadan önce İstanbul Arel Üniversitesi Etik Kurul'undan izin alındı. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan ve öğrencilerin yaş, cinsiyet, okuduğu sınıf gibi bilgilerin yer aldığı Kişisel Veri Formu ve Zihin Yetersizliği Olan Yetişkin Bireylere Yönelik Tutum Ölçeği (ZYOYBYTÖ) kullanıldı. Veriler katılımcılardan yüz yüze toplandı. Araştırmaya katılmadan önce katılımcılara veri toplama araçları hakkında bilgi verildi ve onamları alındı. Veri toplama araçlarını doldurmak 8-10 dakika arasında sürdü. Verilerin analizinde Statistical Package For Social Sciences Verison 21 (SPSS 21) programı kullanıldı. Verileri değerlendirirken istatistik metodları (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların %26'sının yaş ortalaması 19, %77, 2'sinin kadın cinsiyetinde olduğu, %44,4'ünün 1. Sınıf, %18,3'ünün 2.sınıf, %18,3'ünü 3. Sınıf, %18,8'inin 4. Sınıf öğrencisi olduğu belirlendi. Katılımcıların %82,1'inin klinik uygulamaları sırasında zihinsel engelli birine bakım vermedikleri, %78,2'sinin ailesinde ya da yakın çevresinde zihinsel engelli biri olmadığı, %90,3'ünün zihinsel engelli bireyler hakkında eğitim almadığı belirlendi. Kadın katılımcıların ZYOYBYT Ölçeği Serbest Zaman, Yaşam, Cinsellik ve İş Yaşamı alt boyutlarında erkek katılımcılara göre anlamlı fark olduğu belirlendi.

Sonuçlar: Geleceğin öncü sağlık liderleri olan hemşirelik öğrencilerinin savunucu rolleri göz önünde bulundurulduğunda bu grubun zihinsel engelli bireylere yönelik tutumlarının belirlenmesi oldukça önemlidir. Hemşirelik öğrencilerinin zihinsel engelli bireylere yönelik tutumları zihinsel engelli bireylere bakım verme davranışlarını etkilemektedir. Ayrıca zihinsel engelli bireylerin sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamadıkları bilinmektedir. Bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin hemşirelik öğrencilerinin zihinsel engelli bireylere yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlayan çalışmalara yol göstermesi hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, öğrenci, zihinsel engel, tutum

**Bu araştırma 2022 yılı 2. Dönem TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı tarafından desteklenmektedir.*

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SU TÜKETİM DAVRANIŞLARI VE SU KAYNAKLARININ TÜKENMESİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Gönül BODUR¹, Sabri Yasir ÖZATA^{1*}, Muhammed Uğur EKİNCİ¹

¹İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, Türkiye,
[*sabriyasir.ozata@ogr.iuc.edu.tr](mailto:sabriyasir.ozata@ogr.iuc.edu.tr)

Özet

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin su tüketimi davranışlarını ve su kaynaklarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Metod: Tanımlayıcı araştırma tipinde gerçekleştirilen araştırmanın evrenini, 2022-2023 öğretim yılında İstanbul'daki akredite bir hemşirelik fakültesinde öğrenim 4. sınıf hemşirelik öğrencileri oluşturdu. Örneklem seçimine gidilmeden örneklemin tamamına ulaşılması hedeflendi. Öğrencilerin meslek hayatına başlayacakları dönem olması nedeniyle 4.sınıf öğrencileri örneklem kapsamına alındı. Veriler, "Bilgi Formu", "Su Tüketim Davranışları Ölçeği" kullanılarak Google anket yoluyla çevrimiçi olarak toplandı ve araştırma 182 öğrenci ile gerçekleştirildi. Veriler yüzde, frekans ve ortalama kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21,41±0,58, %56'sı kadın, %55'i yurttta kalmakta, %43,4'ü en uzun şehirlerde yaşamakta idi. Öğrencilerin %65,9'unun evde duş alma süresi 16-30 dakika, %56'sının içme suyu kaynağı ambalajlı/ücretli su idi. Öğrencilerin %54,4'ü su ayak izi kavramını hiç duymadığını, %96,7'si su tüketimine ilişkin sosyal medyadan bilgi aldığını, %97,3'ü gelecekte ülkemizde su kıtlığı yaşanacağını, %89'u su kıtlığını önlemede hemşirelerin rollerinin olduğunu ifade etti. Öğrencilerin su üzerine Görsel Analog Ölçeği'nde verdiği cevaplar incelendiğinde en yüksek puanı "Su kıtlığı salgın hastalıkların ve enfeksiyonların artmasına neden olacak ve hemşireliği etkileyecektir." maddesinden (9,21±1,03), en düşük puanı "Türkiye'de susuzluk ya da su kıtlığı yaşanacağını düşünmüyorum." maddesinden (2,04±1,97) aldı. Öğrencilerin Su Tüketim Davranışları Ölçeği'nin toplamından 46,52±4,95 puan aldığı ve öğrencilerin orta düzeyde su tüketimi davranışlarına sahip oldukları belirlendi.

Sonuçlar: Çalışmaya katılan öğrencilerin orta düzeyde su tüketimi davranışlarına sahip oldukları, bireysel su tüketimine yönelik tutum ve davranışlarının bulunduğu ancak su kıtlığına yönelik sorunların farkında oldukları görülmektedir. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında su kaynaklarının korunmasına yönelik ders ve projelerin hemşirelik eğitimi programlarında yer alması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik eğitimi, su kıtlığı, su tüketimi, sürdürülebilir kalkınma, hemşirelik öğrencileri

AKRAN EĞİTİMİ MODELİNE GÖRE VERİLEN ÜREME SAĞLIĞI EĞİTİMİNİN GENÇ KADINLARIN ÜREME SAĞLIĞINA YÖNELİK KORUYUCU TUTUMLARINA ETKİSİ

Meryem GELMEZ¹, Sedanur HEB^{1*}, Ecem BAKIŞ¹, Alihan BİROL¹, Yıldı Arzu ABA¹

¹ Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Balıkesir, Türkiye, [*sedanurheb@gmail.com](mailto:sedanurheb@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu araştırma, akran eğitimi modeline göre verilen üreme sağlığı eğitiminin genç kadınların üreme sağlığını koruyucu tutumlarının üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma tek gruplu ön test son test yarı deneysel modelde tasarlanmıştır. Araştırma verileri Ekim 2022-Ocak 2023 tarihleri arasında, Türkiye bulunan bir üniversitede eğitim gören öğrencilerin konakladığı öğrenci yurtlarında 308 kız öğrenciden “Kişisel Bilgi Formu” ve “Üreme Sağlığını Koruyucu Tutumlarını Belirleme Ölçeği (ÜSBO)” kullanılarak toplanmıştır. Araştırma, iki aşamada uygulanmıştır. Birinci aşama, Üreme Sağlığına İlişkin Akran Eğitici Eğitimi Programı'nın uygulanmasını, ikinci aşama Üreme Sağlığına İlişkin Akran Eğitimi etkinliklerinin planlanmasını, uygulanmasını ve izlenmesini içermektedir. “Akran Eğitim Modeli” grup eğitimi şeklinde 2 oturumda uygulanmış ve eğitimden 4-6 hafta sonra son test uygulaması yapılmıştır. Verilerin analizinde yüzdellik, frekans, student t testi ve ki-kare testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan genç kadınların yaş ortalamasının $19,83 \pm 1,60$ olduğu, %50,6'nın il merkezinde yaşadığı, anne eğitim düzeyinin çoğunlukla ilkokul düzeyinde olduğu (%56,5), baba eğitim düzeyinin çoğunlukla ortaokul-lise düzeyinde olduğu (%53,9) %55,8'inin daha önce üreme ve cinsel sağlık hakkında bilgi almadığı ve %25,4'ünün bilgi düzeylerinin yetersiz ve %51'inin kısmen yeterli olduğunu beyan ettikleri ve %10,1'ini cinsel deneyim yaşadıkları belirlenmiştir. Genç kadınların akran eğitimi öncesi $132,87 \pm 21,30$ olan ÜSBO toplam puan ortalamaları, eğitim sonrası $145,08 \pm 21,14$ 'e yükselmiş, ön test ve son test uygulamaları arasındaki fark önemli bulunmuştur ($p < 0,01$). Genç kadınların üreme ve cinsel sağlık bilgi düzeyleri arttıkça üreme sağlığına yönelik koruyucu tutumlarının arttığı görülmüştür ($r: 0,228$, $p: 0,000$).

Sonuçlar: Akran eğitimi modeline göre verilen eğitimin genç kadınların üreme sağlığı tutumlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Genç kadınların üreme sağlığı konularındaki bilgi ve tutumlarındaki yetersizlikler, bu yetersizliklere bağlı olarak ortaya çıkacak riskli davranışları engellemek amacıyla üniversitelerde Akran Eğitim Modeli'nin sürekli uygulanması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Akran eğitimi, üreme sağlığı, genç kadınlar

ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİN ÇOCUK SEVME DURUMLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Semanur Koralay^{1*}, Mustafa Engin Çakır¹, Yasemin Eylül Sarı¹, Buğracan Şen¹, Hafsat Süleymaniboyi¹, Esra TURAL BÜYÜK¹, Merve KOYUN¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye,
[*dsivoleybol.55@gmail.com](mailto:dsivoleybol.55@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin çocuk sevmeye düzeylerini etkileyen faktörlerin belirlenmesidir.

Metod: Araştırma kesitsel, tanımlayıcı tipte olup 1- 31 Nisan 2023 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini OMÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde eğitim gören 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma 138 öğrenci ile tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri 'Tanıtıcı Bilgi Formu' ile Çocuk sevmeye durumları ise 'Çocuk Sevmeye Ölçeği' (ÇSÖ) kullanılarak toplanmıştır. ÇSÖ, on dört maddeden oluşmaktadır. ÇSÖ alınan 14-38 puan düşük, 39-74 puan orta ve 75-98 puanı yüksek çocuk sevmeye puanı olarak değerlendirilmektedir. Ölçeğin Türkçe Cronbach alfa katsayısı 0,92 ve güvenirlik katsayısı ise 0,85 olarak bulunmuştur. Ölçeğin bu çalışmadaki cronbach alfa değeri 0,93 olarak bulunmuştur.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin Barnett Çocuk Sevmeye Ölçeği toplam puan ortalamasının 75.74±16.6 olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin sınıf, cinsiyet, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi alma durumu ve daha önce herhangi bir çocuğun bakımını üstlenme durumu ile ÇSÖ toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır (p>0.05). Çocuklarla zaman geçirdiklerini ve oyun oynadıklarını belirten öğrenciler ile ÇSÖ toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır (p<0.05). Çocukla zaman geçiren öğrencilerin ÇSÖ puan ortalaması 79.05± 1.24 ve çocukla oynayan öğrencilerin ÇSÖ puan ortalaması 77.88±1.30 olduğu görülmüştür.

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin çocukları sevmeye düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır. Çocuk ile zaman geçiren ve çocuk ile oyun oynayan öğrencilerin çocuk sevmeye düzeyleri yüksek bulunmuştur. Hemşirelik lisans eğitiminin her döneminde çocuk yetiştirme ve çocuk sevmeye durumlarını pozitif yönde değiştirecek eğitim etkinliklerine yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, çocuk sevmeye, hemşirelik eğitimi

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM DAVRANIŞLARI FARKINDALIĞI OLUŞTURMADA ECONURSE PROGRAMININ ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Semanur TEMİZ^{1*}, Yağmur Tuğçe YILDIRIM¹, Dilek BEK¹, Emine Merve ZEYBEKOĞULLARI¹, Aida ALİEVA¹, Özge ÖZ YILDIRIM¹, Dilek ÇELİK EREN¹, Hatice UZŞEN¹, Merve KOYUN¹, Özge İŞERİ¹, Cansev BAL¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye,

*semanurmeneksetemiz@gmail.com

Özet

Amaç: Sürdürülebilirlik kavramının önem kazandığı bu günlerde tüketim ihtiyaçtan çok arzuya doğru kaymıştır. Sürdürülebilir tüketimi sağlamak ve kaynakları etkin kullanmak için tüketici eğitimi önem arz etmektedir. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada önemli meslek gruplarından biri hemşirelerdir. Bu çalışmada birer hemşire aday olan hemşirelik son sınıf öğrencilerine verilen sürdürülebilir tüketim eğitiminin sürdürülebilir tüketim davranışları oluşturmadaki etkinliğini ölçmek amaçlanmıştır.

Metod: Bu çalışma 1 Nisan - 1 Mayıs 2023 tarihleri arasında bir devlet üniversitesinde lisans eğitimi alan 54 hemşirelik 4.sınıf öğrencisi ile tek gruplu yarı deneysel araştırma tasarımında yürütülmüştür. Çalışma grubuna sürdürülebilir tüketim farkındalığı oluşturulması için “ECONURSE eğitim programı” uygulanmıştır. ECONURSE programının; Çevre Duyarlılığı, Tasarruf Bilinci, Geri Dönüşüm ve Akılcı Satın Alma olmak üzere 4 eğitim başlığı ve takas şenliği etkinliğinden oluşmaktadır. Öntest ve sontest verileri katılımcılardan bir rumuz oluşturması istenerek “Kişisel Bilgi Formu” ve “Sürdürülebilir Tüketim Davranış Ölçeği” ile toplanmıştır. Öntest yapıldıktan sonra katılımcılara ECONURSE programı uygulanmış, program bittikten sonra ise sontest uygulanmıştır. Veriler SPSS 2021 programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 22.57±2.6’dır. Öğrencilerin %75.9’u kadın, %24.1’i erkektir. Eğitim öncesinde öğrencilerin %94.4’ü herhangi bir çevre kuruluşuna üyeliği bulunmamaktadır. ECONURSE eğitim programı sonrasında öğrencilerin sürdürülebilir tüketim davranış ölçeği toplam puanında eğitim öncesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir değişim olmuştur (t: 4.472; p<0.001). Sürdürülebilir tüketim davranışları ölçeği alt boyutlarına bakıldığında çevre duyarlılığı, tasarruf, yeniden kullanılabilirlik ölçek alt boyut puanlarının eğitim öncesine göre yükseldiği ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (p<0.001). İhtiyaç dışı satın alma alt boyut puanlarında ise eğitim sonrasında anlamlı bir değişim olmamıştır (p>0.05).

Sonuçlar: ECONURSE eğitim programı hemşirelik son sınıf öğrencilerinin sürdürülebilir tüketim davranışları oluşturma üzerinde etkili olduğu bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Sürdürülebilirlik, hemşirelik, tüketim davranışı, geri dönüşüm, tasarruf

PEDİATRİ KLİNİKLERİNDE ÖĞRENCİLERİN ÇOCUK SEVME DURUMLARI İLE KLİNİK RAHATLIK VE ENDİŞE DURUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Şeyda BİNAY YAZ¹, Sinem BAŞDEMİR¹, Semra CENGİZ^{1*}

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir, Türkiye,
[*semrarose.sc@gmail.com](mailto:semrarose.sc@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu araştırma, pediatri kliniklerinde öğrencilerin çocuk sevme durumları ile klinik rahatlık ve endişe durumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte olan bu araştırma, bir devlet üniversitesinde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini almış 124 hemşirelik öğrencisi ile yapılmıştır. Araştırma verileri Şubat-Mart 2022 tarihleri arasında; “Öğrenci Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Barnett Çocuk Sevme Ölçeği” ve “Pediatri Hemşireliği Öğrencileri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı” kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma ve Spearman korelasyon analizi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,68±1,17 yıl olup %71,8’i kız cinsiyettedir ve %87,9’unun en az bir kardeşi vardır. Öğrencilerin %64,5’inin daha önce çocuk bakımında yer aldığı, %96’sının çocuklarla oyun oynadığı, %85,5’inin çocuklarla oyun oynamaktan hoşlandığı belirlenmiştir. Öğrencilerin Barnett Çocuk Sevme Ölçeği toplam puan ortalaması 82,15±16,68’dir. Pediatri Hemşireliği Öğrencileri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı’nın Klinik Rahatlık alt boyut puan ortalaması 14,04±2,83; Endişe Değerlendirme alt boyut puan ortalaması 12,00±3,42 olarak saptanmıştır. Çocuk sevme durumu ile daha önce çocuk bakma durumu, çocukla oyun oynama ve çocuk kliniklerinde çalışmayı isteme arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır (p=0,001). Barnett Çocuk Sevme Ölçek puan ortalaması yüksek olan öğrencilerin çocuk kliniklerinde çalışmak istedikleri belirlenmiştir. Daha önce çocuklarla oynama ve çocuklarla oyun oynamaktan hoşlanma durumu, klinik rahatlık ve endişe alt boyutları ile karşılaştırıldığında bu durumlar öğrencilerin çocuk kliniklerinde çalışmayı isteme durumlarını etkilemiştir (p<0,001).

Sonuçlar: Pediatri klinik uygulamasına çıkan hemşirelik bölümü öğrencilerinin çocuk sevme durumları ile klinik rahatlık ve endişe durumları arasında anlamlı korelasyon olduğu belirlenmiştir (p<0,001). Hemşirelik öğrencilerinin çocuklarla aralarında bağ ve iletişim kurulmasına yardımcı olarak çocuk sevme düzeylerini artıracak ve iletişim becerilerini güçlendirecek eğitim etkinliklerine yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Pediatri, hemşirelik, öğrenci, çocuk sevme, klinik rahatlık, endişe

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİNİN KLİNİK UYGULAMASINDA ÖĞRENCİLERİN YAŞADIĞI İLETİŞİM ZORLUKLARININ BELİRLENMESİ: TANIMLAYICI NİTEL ARAŞTIRMA

Kadriye DEMİR¹, Sena Ecem TUNÇER^{1*}

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye,

*secemtuncer@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma projesinde hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamada yaşadığı iletişim zorluklarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Bu araştırma tanımlayıcı nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir ve TÜBİTAK-2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Desteği Programı'ndan destek almıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; Ankara ilinde bulunan bir özel üniversitenin 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi klinik uygulamasını yapan oluşturmuştur. Araştırmaya gönüllü olarak katılan 30 öğrenci ile proje tamamlanmıştır. Kalitatif veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan Tanıtıcı Veri formu ve Klinik Uygulamada Yaşanan İletişim Sorunlarına Yönelik Yarı Yapılandırılmış Soru Formu ile toplanmıştır ve ses kaydı alınmıştır. Ses kayıtları yazıya dökülmüş ve derinlemesine içerik analizi ile incelenmiştir. Tanımlayıcı verilerin değerlendirilmesinde yüzde ve frekans değerleri kullanılmıştır. Araştırmacılar nitel veri analizi kursuna devam etmekte olup, araştırmanın raporlanmasında kalitatif verilerin NVivo programında sınıflandırılması planlanmaktadır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin %10'u erkek, %90'ı kızdır. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu 23 yaşındadır. Bu öğrencilerin %73,3'ü Anadolu Lisesi mezunu düşük oranda ise sağlık meslek lisesi ve lise mezunları bulunmaktadır. Katılımcılar, bir şehir hastanesinin çocuk kulesinde ve üniversiteye bağlı hastanelerde klinik uygulama yapmışlardır. Katılımcıların çocuk hasta ile iletişim konusunda yaptığı öz değerlendirmede kendilerine ortalama 10 üzerinden 6,7 puan verdikleri saptanmıştır. Katılımcıların 8 saatlik bir klinik uygulama gününde çocuk hastası ile etkileşimde bulunduğu zaman dilimi 1 saatten 5 saate kadar değişmektedir. Katılımcıların yaşadığı iletişim zorlukları çocuk/ebeveyn, sağlık personeli ve akademisyen ile olmak üzere 3 kategoride sınıflandırılmıştır. Yapılan derinlemesine içerik analizinde; çocuk hastaların sağlık personelinde korktuğu için hemşirelik öğrencilerine de ön yargılı davrandığı ve uygun yaklaşım, terapötik oyun/iletişim sayesinde çocuk hastalar ile etkili iletişim kurulabileceği belirlenmiştir.

Sonuçlar: Çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi klinik uygulamasında öğrencilerin iletişim zorlukları yaşadığı ve çocuklara uygun yaklaşım, terapötik oyun/iletişim gibi önemli beceriler hususunda somut vakalar ile öğretim yapılması önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Çocuk hemşireliği, ebeveyn, çocuk hasta, terapötik iletişim

Z KUŞAĞI HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN HEMŞİRELİK EĞİTİMİ STRES DÜZEYLERİ İLE MESLEKİ DEĞERLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Nevra KALKAN¹, Sena Nur YILDIZ^{1*}, Zeynep ERDOĞAN¹

¹Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *06sena44@gmail.com

Özet

Amaç: Öğrencileri mesleki yaşama hazırlamayı amaçlayan, teorik bilgi ve klinik uygulamanın birbirini tamamladığı hemşirelik eğitiminde öğrenciler birçok stres faktörüyle karşılaşmaktadır. Öğrencilerin eğitimleri süresince yaşadıkları stresin mesleki değerlerini olumsuz etkilediği belirtilmektedir. Günümüz Z kuşağı hemşirelik öğrencilerinde mesleki değerlerin kazandırılması ve farkındalığın artırılması için eğitimleri sırasında yaşanan stres düzeyinin belirlenmesinin önemlidir. Bu çalışmada, Z kuşağı hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik eğitimi stres düzeyleri ile mesleki değerleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Araştırma bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde Nisan-Haziran 2022 tarihlerinde araştırmaya katılmayı kabul eden 1.2.3.4.sınıf öğrencileriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri Öğrenci Bilgi Formu, Hemşirelerin Mesleki Değerleri Ölçeği(HMDÖ) ve Hemşirelik Eğitimi Stres Ölçeği(HESÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde bağımsız gruplarda Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis H testi, sayısal değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Spearman's Rho korelasyon katsayısı kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamaları 20.7 ± 1.6 , %83.6'sı kız öğrenci, %32.3'ü 1.sınıf, %24.9'ü 2.sınıf, %21.5'i 3.sınıf ve %21.2'i dördüncü sınıftadır. Öğrencilerin %54.7'si mesleği isteyerek, %18.9 ailelerinin yönlendirmesiyle, %4.8 arkadaş/öğretmenlerinin yönlendirmesiyle seçtiğini, %21.5'i isteyerek seçmediğini belirtmiştir. Öğrencilerin HMDÖ toplam puan ortalaması 109.7 ± 16.1 , HESÖ toplam puan ortalaması 66.8 ± 17.9 , "Akademik Stres" alt boyut puan ortalaması 33.3 ± 9.3 ve "Uygulama Stresi" alt boyut puan ortalaması 33.5 ± 9.3 bulunmuştur. Öğrencilerin HMDÖ toplam puanları ile yaşları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır($p < 0.001$). 4.sınıf öğrencilerin HMDÖ puanlarının diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu($p < 0.001$), mesleğini isteyerek seçenlerde isteyerek seçmeyenlere göre HMDÖ puanlarının anlamlı biçimde yüksek olduğu saptanmıştır($p < 0.001$). HESÖ puanları, kız öğrencilerde erkeklere göre ve hemşirelik mesleğini isteyerek seçmeyenlerde isteyerek seçenlere göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur($p < 0.001$).

Sonuçlar: Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, Z kuşağı özelliklerinin dikkate alınarak öğrencilere mesleki değerlerin kazandırılması, stres faktörlerinin göz önünde bulundurulması ve bu doğrultuda eğitim-öğretim etkinliklerinin planlanması önerilmektedir. Bu araştırma, TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı tarafından yürütülen, 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2021/2 kapsamında destek almaya hak kazanmıştır.

Anahtar kelimeler: Z kuşağı, hemşirelik, öğrenci, mesleki değer, stres

GONARTROZ TANISINA BAĞLI TOTAL DİZ PROTEZİ AMELİYATI OLAN HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Sevgi Yıldız YALÇIN^{1*}, Berrin PAZAR²

¹ Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye,
*201440222@lhu.edu.tr

² Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: Hemşirelik bakımında bilimsel bir yöntem olan hemşirelik sürecinin kullanılması, birey, aile ve gruplara kapsamlı bir bakım sağladığı gibi hemşirelik mesleğine de profesyonel bir kimlik kazandırmış olur. Hemşirelik sürecinin ikinci aşaması olan hemşirelik tanılarının doğru saptanması, sağlıklı veri toplamaya bağlı olup, sürecin planlama, uygulama ve değerlendirme aşamaları için doğru adımların atılmasında önemlidir. Bu çalışmanın amacı Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli'ne dayalı NANDA tarafından belirlenen hemşirelik tanıları kullanarak Total Diz Protezi Ameliyatı tanılı hastanın hemşirelik bakım planı oluşturmaktır.

Metod: Bu çalışmada Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli'ne göre düzenlenen "Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Hasta Veri Toplama Formu" ile veriler toplanmıştır. NANDA-I'e göre hemşirelik tanıları belirlenmiş, hemşirelik girişimleri planlanmış ve bakım sonuçları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Olgu, bir şehir hastanesinin Ortopedi Kliniğinde Gonartroz tanısı ile total diz protezi ameliyatı olan 68 yaşında kadın hastadır. Olgunun NANDA-I'e göre düzenlenmiş hemşirelik bakımında, "akut ağrı", "aktivite intoleransı", "ödem", "enfeksiyon riski", "öz bakım aktivitelerini yerine getirememe", "kanama riski", "düşme riski", hemşirelik tanıları ele alınmıştır.

Sonuçlar: Gonartroz tanısını takiben total diz protezi ameliyatı sonrası hastaların yaşam kaliteleri olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu nedenle hemşirelerin yaşam kalitelerini etkileyen kişisel ve hastalıkla ilgili özellikleri dikkate alarak yaşam kalitesini arttırmaya, desteklemeye yönelik sistematik şekilde planlanan ve uygulanan hemşirelik bakım verilmesi önem kazanmaktadır. Gonartroz tanısıyla total diz protezi ameliyatı yapılan hastanın hemşirelik bakım sürecinin sistematik olması hasta bakım kalitesinin artırılmasını sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik bakımı, NANDA-I, gonartroz, total diz protezi

AKUT LENFOBLASTİK LÖSEMİ TANISI ALAN ÇOCUK HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Sıla AKAY^{1*}, Kadriye DEMİR²

¹ Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Türkiye,

*191440011@lhu.edu.tr

² Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: T hücreli akut lenfoblastik lösemi çocukluk çağında görülen en yaygın lösemi tipidir. Çocukluk çağı kanserlerin %25'ini, lösemilerinde %75'ini oluşturmaktadır. En sık 2-4 yaşlarında görülmekte olup yaygın olarak erkek çocuklarında görülmektedir. Çocukluk çağı kanserlerde terminal dönem hemşirelik bakımı önemlidir. Kanıta dayalı ve kaliteli hemşirelik bakımı için sürekli eğitim ve gelişim önemlidir. Bu çalışmanın amacı; akut lenfoblastik lösemi tanısı alan çocuk hastanın hemşirelik bakım planını oluşturmaktır.

Metod: Bu olgu sunumunda "Pediatrik Veri Toplama Formu" ile veriler toplanmıştır. Olgunun bakım planı oluşturulurken ders notları, hemşirelik tanı kitapları ve literatürdeki makalelerden yararlanılmıştır.

Bulgular: Olgu, Ankara'da bir Çocuk Hastanesi'nin Hematoloji-Onkoloji Servisi'nde Akut Lenfoblastik Lösemi tanısı ile tedavi gören 13 yaşında bir erkek hastadır. Olgunun hastaneye başvurma nedenleri; baş ağrısı, halsizlik, yorgunluk, yürüyüş ve koşma sırasında dispne şikayetleridir. Hastaneye yatıştan bir hafta önce diyaresi olup diyarede kan ve mukus gözlenmemiştir. Olgunun iki aydır polidipsi ve poliüri şikayetleri başlamıştır. Bu süreçte gece terlemesi ve kilo kaybı yaşanmamıştır. Olgunun anne-babası ayrı olması nedeniyle yanında halası refekat etmektedir. Olgunun soygeçmişi incelendiğinde, olgunun amcası ve babaannesinin de kanserden kaybedildiği bilgisine ulaşılmıştır. Olgunun; bilinci açık, vital bulguları ve oksijen saturasyonu normal sınırlarda olup vücut sıcaklığı 37-38,2 °C 'dir. Olguya tedavi olarak kemoterapinin yanında intratekal tedavi uygulanmıştır ve antibiyotik, mide koruyucusu, steroid tedavileri devam etmektedir. Olgunun damar yolu ve santral venöz katateri (port) bulunmaktadır. Olgu; ebeveynlerinden, okulundan, arkadaşlarından uzak bir adölesan olarak biyopsikososyal olarak rahat değildir. Olguya hemşirelik tanıları olarak; 'Akut Ağrı', 'Enfeksiyon', 'Ölüm Anksiyetesi', 'Beden İmajında Bozulma', 'Sosyal Etkileşimde Bozulma', 'Aktivite İntoleransı', 'Deri Bütünlüğünde Bozulma', 'Bilgi Eksikliği', 'Kanama Riski' ve 'Yaralanma Riski' gibi hemşirelik tanıları ele alınmıştır.

Sonuçlar: Çocukluk dönemi kanserlerde hemşirelik bakımının çocuğun yaş dönem özelliklerine uygun olarak planlanması, hemşirenin sağlıklı ve hasta çocuk ile iletişim konusunda beceriler geliştirmiş olması gerekmektedir. Özellikle terminal dönemde çocuk ile iletişim konusuna multidisipliner hizmet içi eğitimlerde yer verilmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Akut lenfoblastik lösemi, hemşirelik bakımı, ölüm, eğitim

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sıla KAYINOVA SARI^{1*}, Işıl IŞIK², Melisa SOLUGAN², Nazan BAYKIZ², Şeymanur AYTULUN², Muzaffer Berna DOĞAN²

¹ İstanbul Arel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye,
[*skayinovaa@gmail.com](mailto:skayinovaa@gmail.com)

Özet

Amaç: Hemşirelik öğrencileri, hemşirelik mesleğinin geleceğini oluşturmakta ve öğrencilerin mesleğe karşı tutumları önem arz etmektedir. Öğrenciler, aldıkları teorik ve klinik uygulamalar sayesinde evrilerek mesleki hayatlarına atılırlar. Bu çalışmadaki amaç, öğrencilerin aldıkları eğitimin ve klinik uygulamaların verimini araştırmak, uygulamaya yönelik tutumlarını, bilgi ve farkındalık düzeylerini değerlendirmek ve klinik uygulamalarda karşılaştıkları sorunları saptamaktır.

Metod: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmanın örneklemini bir vakıf üniversitesindeki sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde 2022-2023 güz yarıyılında öğrenim gören ve klinik uygulamaya çıkmış 149 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama formunun ilk bölümünde katılımcıların tanıtıcı bilgileri ve araştırma ile ilgili sorular, ikinci bölümünde “Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Uygulamalara Yönelik Tutum Ölçeği (HÖKUYTÖ)” bulunmaktadır.

Bulgular: Katılımcıların %77,9’u (n=116) kadın, %22,1’si (n=33) erkektir. %25,5’i (n=38) 2.sınıfta, %45,0’ı (n=67) 3.sınıfta, %29,5’i (n=44) 4.sınıfta öğrenim görmektedir. Mezun olduktan sonra hemşirelik mesleğini idame ettirmek isteyenlerin %56,4 (n=84) olduğu, bunu %38,9 ile (n=58) kararsızların oluşturduğu görülmüştür. Mesleğini idame ettirmek istemeyen ya da kararsız olanların nedenleri sorgulandığında sırası ile hemşirelik mesleğinin hak ettiği yerde olmadığı, hemşirelerin hak ettikleri ücreti alamadıkları, hemşirelik mesleğinin çalışma şartlarının kötü olduğu ve sağlık alanındaki şiddetin öne çıktığı belirlenmiştir. Katılımcıların çoğunluğu (%86,6) sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin mesleğe karşı davranış ve tutumunu etkilediğini belirtmiştir. HÖKUYTÖ toplam puan ortalaması 92,93±26,32 olup (min:31, max: 130), katılımcıların klinik uygulamalara yönelik tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir. HÖKUYTÖ puanlarının katılımcıların tanımlayıcı özelliklerine göre farklılaşma durumuna bakıldığında hemşirelik bölümünü isteyerek seçmeyenlerin, ailesinde sağlık alanında çalışan yakını olanların, Doğu Anadolu bölgesinde doğanların, mezun olduğunda hemşirelik mesleğini idame ettirmeyeceklerin, kliniklerde teorik bilgisini klinik uygulama alanına aktaramayanların, üniversiteye girerken hemşireliği ilk beşte seçmeyenlerin klinik uygulamalara yönelik tutumlarının olumsuz çıktığı görülmüştür.

Sonuçlar: Katılımcıların klinik uygulamalara yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu fakat bazı faktörlerin tutumlarında olumsuz etki yarattığı görülmüştür. Buna göre öğrencilerin klinik uygulamadaki tutumlarını etkileyen faktörlerin nedenlerinin araştırılması için nitel çalışmaların yapılması ve buna yönelik olarak klinik uygulamaların iyileştirilmesi yönünde girişimlerin yapılması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, klinik uygulama, hemşirelik eğitimi

ÖĞRENCİ HEMŞİRE GÖZÜYLE HASTA EĞİTİMİ

Simge İREN^{1*}, Ahsen TARAĞCI¹, Hilal GAZİ², Zeynep DİNİ¹, Esra TURAL BÜYÜK¹, Merve KOYUN¹, Hatice UZŞEN¹

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Samsun, TÜRKİYE,

*simgeiren55@gmail.com

Özet

Amaç: Araştırma hemşirelik öğrencilerinin, hasta eğitimi faaliyetleri ve rolleri ile ilgili düşünce ve uygulamalarını belirlemek, hasta eğitimi yaparken karşılaştıkları güçlükleri saptamak ve bu doğrultuda öneriler geliştirmek amacıyla planlanmıştır.

Metod: Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı tiptedir. Araştırma Nisan, 2023 tarihinde OMÜ Sağlık Bilimleri Hemşirelik Bölümünde okuyan 3. sınıf öğrencileri oluşturmuş olup örneklem hesabına gidilmeden tüm evrene (n=121) ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırmaya 79 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmaya katılan öğrencilerin demografik verileri ile öğrencilerin uygulamalarında deneyimledikleri hasta eğitimi uygulamaları konusunda bilgi ve deneyimlerinin sorulduğu toplam 15 sorudan oluşan "Tanıtıcı Bilgi Formu" kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 25.00 programında tanımlayıcı istatistikleri yapılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.45±0.88 olup, %81'i kadındır. Öğrencilerin %100'ünün teorik derslerde, %82.5'inin klinik uygulamada hasta eğitimi hakkında bilgi aldığı ve %100'ünün hasta eğitimi verdiği belirlenmiştir. Öğrencilerin klinik uygulama sırasında en çok zaman ayırdıkları hemşirelik faaliyetleri içerisinde hasta eğitimini 5. sırada olduğu (%24.1) görülmüştür. Hasta/hasta yakını eğitimi hazırlık aşamasında öğrenciler en fazla zorluk yaşadığı alanı 'vereceği eğitim konularında önceliği belirleme' (%45.6) ve en az zorluk yaşadığı alanı ise 'uygun eğitim yöntemi seçme' (%34.2) olarak belirtmiştir. Hasta/hasta yakını eğitimi sırasında ve değerlendirilmesinde öğrenciler en fazla zorluk yaşadığı alanı 'verilen eğitimin hasta/hasta yakını tarafından değerlendirilmesi' (%26.6) ve en az zorluk yaşadığı alanı ise 'hastaya /hasta yakınına eğitim vereceği uygun ortamı sağlama' (%26.6) olarak belirtmiştir. Hasta eğitimi yaparken öğrencilerin %39.2'si öğretim hedeflerini belirlemede ve %32.9'u eğitimi planlama konularında bilgiye ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Klinik uygulamada öğrencilerin %60.8'i en çok hasta birey ve yakınlarına hastalık hakkında bilgi konusunda eğitim verdiği ve %24.1'inin en çok zorlandığı eğitim konusunun da hijyen olduğu belirlenmiştir.

Sonuçlar: Çalışmada öğrencilerin tamamının hasta eğitimi verdiği ve en fazla hastalık hakkında bilgi konusunda eğitim verdiği görülmüştür. Öğrenciler eğitimin hazırlık, sırası ve değerlendirme aşamasında zorluklar yaşadığı belirlenmiştir. Hemşirelik lisans eğitiminde etkili iletişim kurma ve eğitim teknikleri ile ilgili bilgi ve deneyimlerin öğrencilere kazandırılmasının önemli olduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, öğrenci, hasta eğitimi,

KRONİK HASTALIĞI OLAN YETİŞKİNLERİN SAĞLIK OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNE GÖRE ÇOKLU İLAÇ KULLANIMINA BAĞLI YAŞADIKLARI SORUNLAR VE AİLE SAĞLIĞI HEMŞİRESİNDEN BEKLENTİLERİ

Kamer GÜR¹, Sultan Rabia TURAN^{2*}

¹ Marmara Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

² Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye, *ratu2123@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı kronik hastalığı olan yetişkinlerin sağlık okuryazarlık düzeylerine göre çoklu ilaç kullanımına bağlı yaşadıkları sorunları ve aile sağlığı hemşiresinden beklentilerini belirlemektir.

Metod: Tanımlayıcı nitelikte olan bu çalışma, herhangi bir örnekleme yöntemi seçilmemiş olup çalışmanın yapıldığı tarihlerde aile sağlığı merkezine başvuran ve kronik hastalığı olan 18 yaş üzeri yetişkin bireyler ile yapıldı. Planlanan süre içerisinde 160 katılımcıya ulaşıldığı için güç analizinde 160 katılımcı ile 0,85 güce ulaşılmıştır. Veriler, Sosyo-demografik özellikler ve ilaç kullanım anketi ile Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği-32 kullanılarak toplandı.

Bulgular: Çalışmaya yaş ortalaması 58,4±9,55 olan %56,3'ü (90) kadın ve %43,8'i (70) erkek olmak üzere toplam 160 kişi katıldı. Kronik hastalıklardan çoğunluklu olarak %50,6'sının (81) diyabeti, %75,6'sının (121) hipertansiyonu vardı. %64,4'ü (103) 3 ve üzeri kronik hastalığa sahip olup %7,5'i (12) 7 ve üzeri ilaç kullandığını belirtti. Katılımcıların %73,1'i (117) daha önce ilaçlarını içmeyi unuttuğunu, %28,8'i (46) ise ilaç kullanımını konusunda endişesi olduğunu belirtti. Bireylerin %55,6'sının (89) yetersiz sağlık okuryazarlığı (SOY) düzeyinde olduğu tespit edilmiş olup yaşının, eğitim durumunun, ekonomik durumunun, kalp hastalığı olup olmamasının, bir günde kullandığı ilaç sayısının ve ilaç kullanımında yardım alıp almamasının SOY düzeyini istatistiksel olarak etkilediği bulundu (p<0,05). Ayrıca daha önce ilaçlarını içmeyi unutanların, bazen yanlış ilaç içenlerin, sık sık ilaçlarını zamanında içmeyi unutanların, hemşirelerinin ilaçlarını nasıl kullanmaları gerektiğini açıklamayanların, hemşiresinin ilaçları ile ilgili söylediklerini rahatlıkla anlamayanların, daha önce arkadaş tavsiyesiyle ilaç kullananların ve bırakanların SOY düzeyi istatistiksel olarak daha düşük olduğu tespit edildi (p<0,05). %88,1'inin (141) aile sağlığı hemşiresini bilgilerine güvendiğini, %48,1'inin (77) ise aile sağlığı hemşiresinin düzenli ev ziyaretine bulunmasını istediğini belirtti.

Sonuç: Kronik hastalığı olan yetişkinlerin genel olarak SOY düzeyi düşüktür. SOY düzeylerine göre çoklu ilaç kullanımında yaşanan sorunlar arasında fark olduğu tespit edilmiştir. Kronik hastalığı olan yetişkinlerin daha önce ilaçlarını içmeyi unuttuğu, ilaçları ile ilgili açıklamaları anlayamadığı ve danışmadan ilaçlarını bıraktığı görülmüştür. Katılımcıların hemşirelerden eğitim, danışmanlık ve iş birliği beklentisi yüksektir.

Anahtar kelimeler: Çoklu ilaç kullanımı, sağlık okuryazarlığı, kronik hastalık, hemşirelik

**BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİNDE OKUYAN SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIMININ ESTETİK ALGISI ÜZERİNE
ETKİSİNİN BELİRLENMESİ**

**Deniz GÜZEL ¹, Sümeyra TÜRKMEN ^{1*}, Mensure Gül DURAK ¹, Burcu ULUSOY ¹, Şirin Döne
GÖROĞLU ¹, Damla SAMANCI ¹, Aylin AKÇA SÜMENGEN ¹**

¹ Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye,

*sumeyra.turkmen1@std.yeditepe.edu.tr

Özet

Amaç: Sosyal medya, adolesanların ve genç yetişkinlerin içine doğduğu ve hatalarının vazgeçilmez birer parçası haline gelmiştir. Bu durumun yol açtığı en büyük problemlerden birisi beden imgesi ve estetik operasyon yaptırma isteğidir. Bu çalışmanın amacı; üniversite öğrencilerinin yaygınlaşan sosyal medya kullanımı sonucu estetik işlem yapmaya yönelik algılarının ve bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesidir.

Metod: Araştırmanın evrenini İstanbul’da bulunan bir vakıf üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi 1. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmada herhangi bir örneklem seçim yöntemi veya örnekleme yöntemi kullanılmamıştır ve evrenin tamamı olan 366 kişiye ulaşım hedeflenmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından literatür eşliğinde hazırlanan sosyodemografik soru formu ve Sosyal Medyada Estetik İşlem Yaptırma Algısı ölçeği ile toplanmıştır. Çalışma verileri SPSS 25. versiyon ile analiz edilmiştir. Normal dağılıma uyduğundan parametrik testler ile karşılaştırmalı analizler yapılmıştır. (ANOVA ve t testi)

Bulgular: Araştırmamız kapsamında cinsiyet değişkeni ile estetik yaptırma algısı karşılaştırıldığında kadın öğrencilerde estetik işlem yaptırma algısı puan ortalaması $34,79 \pm 11,10$ ve erkek öğrencilerde $34,36 \pm 14,92$ olarak hesaplanmış ve cinsiyetler arası fark bulunmamıştır. Öğrencilerin gelir durumları ve tetikleyici faktörler ile sosyal medyada estetik işlem yaptırma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmazken, görünürlük alt boyutu ile ölçek puan ortalaması arasında anlamlı ve belirgin farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu farkın nedeninin ise kitleleri etkileyen kişiler ve öğrencilerin beden imajı algısı olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin filtre kullanım sıklığı ile sosyal medyada estetik işlem yaptırma algısı arasında da anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca, öğrencilerin sosyal medyada filtre kullanımını ihtiyaç olarak gördüğü belirlenmiştir.

Sonuçlar: Öğrencilerin estetik işlem yaptırma düşüncesinde beden imajı algılarına ek olarak sosyal medyada takip ettikleri influencerlar rol model olmaktadır. Estetik işlemler sosyal medya paylaşımlarıyla daha açık bir şekilde görülmeye başlanmıştır. Gününün çoğunu sosyal medya ile geçiren öğrenciler de beğenmedikleri görüntülerinden estetik işlem ile kurtulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sosyal medya, beden algısı, estetik işlem, güzellik algısı, beden imajı

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN LGBTİ BİREYLERE YÖNELİK TUTUMLARI

**Asiye UCAR¹, Begüm YAŞI¹, Emine İlayda UZUNLAR¹, Gülbin KİNO¹, Sema MADEN¹,
Seymanur KOÇ^{1*}, Yasemin ÇAVUŞ SOLMAZ¹**

¹ İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, *seymanurkoc@yandex.com

Özet

Amaç: Bu araştırma, Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin LGBTİ bireylere yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmaktadır.

Metod: Araştırma kesitsel tipte tanımlayıcı olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul Arel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesindeki öğrenciler (1010 kişi) oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçiminde evreni bilinen örneklem yöntemi ile %98 güven aralığında 353 öğrenciye ulaşılması hedeflenmektedir. Araştırma sonucunda 354 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce İstanbul Arel Üniversitesi Etik Kurul'undan izin alınmıştır. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu ile öğrencilerin lezbiyen ve geylere yönelik tutumunu belirlemek amacıyla 'Lezbiyen ve Geylere Yönelik Tutum Ölçeği' kullanılmıştır. Veriler katılımcılardan yüz yüze toplanmıştır. Araştırmaya katılmadan önce katılımcılara veri toplama araçları hakkında bilgi verilmiş ve onamları alınmıştır. Veri toplama araçlarını doldurmak 8-10 dakika arasında sürmüştür. SPSS 24.00 programı ile verilerin analizi yapılmıştır. Normallik dağılımı çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılarak karar verilmiş olup ± 1.5 arasında ise normal dağılım gösterdiği varsayılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan 354 öğrenciden %78.0' inin kadın olduğu, büyük çoğunluğunun (%59.9) Marmara bölgesinde ikamet ettiği saptanmıştır. Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencisi kadınların erkeklere kıyasla lezbiyen ve geylere yönelik tutum düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Doğu Anadolu bölgesinde ikamet eden kişilerin Ege bölgesinde ikamet eden kişilere kıyasla lezbiyen ve geylere yönelik tutum düzeyleri daha düşük bulunmuştur. Tanıdığı gey/lezbiyen birisi olan kişilerin tanıdığı birisi olmayan kişilere kıyasla lezbiyen ve geylere yönelik tutum düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. LGBTİ bir hastalık olduğunu düşünen ve tedavi edilmeli diyen kişilerin diğer kişilere kıyasla lezbiyen ve geylere yönelik tutum düzeyleri daha düşük bulunmuştur. Ailede (anne, baba, kardeş) gey/lezbiyen bireyler ile ilgili konuşan kişilerin konuşmayan kişilere kıyasla lezbiyen ve geylere yönelik tutum düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. LGBTİ bireyin normal bireylerle aynı hasta odasını paylaşmasını uygun bulan kişilerin uygun bulmayan kişilere kıyasla lezbiyen ve geylere yönelik tutum düzeyleri daha yüksek bulunmuştur.

Sonuçlar: LGBTİ bireyler dünyada ve ülkemizde önemli bir grubu oluşturmaktadır. Onların maruz kaldığı damgalama, ayrımcılık, sözel, duygusal ya da fiziksel şiddet gibi durumlar sağlıklarını olumsuz etkilemektedir. Yaptığımız çalışma sonucundan yola çıkarak ; Erkek öğrencilerle olumsuz tutumların belirlenmesi amacıyla niteliksel çalışmaların yapılması, öğrencilere eğitimleri sırasında LGBTİ bireylere yönelik yaklaşma ilişkin eğitimlere ders içeriklerinde yer verilmesi, öğrencilere cinsel kimlik ve cinsel kimliğiyle ilgili konularda eğitim çalışmalar, sempozyum, panel gibi etkinlikler yapılması, LGBTİ bireylere yönelik eğitimler ve ders içerikleri dışında öğrencilerin ulaşabileceği doğru ve sağlıklı medya bilgi kaynaklarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: LGBTİ, öğrenci, tutum

18-49 YAŞ ARASINDAKİ BİREYLERİN İNTERNET BAĞIMLILIĞI DÜZEYLERİ İLE UYKU KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: İSTANBUL ÖRNEĞİ

Arzu DİKİCİ¹, Müberra KORKMAZ¹, Gülsüm TÜFEKÇİ¹, Çağla YENİLMEZ¹ Sifanur CANTAY*¹

¹ İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, sifanur2230@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma, 18-49 yaş arasındaki bireylerin internet bağımlılığı düzeyleri ile uyku kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma tanımlayıcı olarak planlandı. Araştırmanın evrenini Aralık 2022-Şubat 2023 tarihleri arasında İstanbul'da yaşayan 18-49 yaş arasındaki bireyler oluşturdu. TNSA (2022) verilerine göre İstanbul'da 18-49 yaş arasında 8.356.534 kişi bulunmaktadır. Araştırmada örneklem seçiminde evreni bilinen örneklem yöntemi ile %98 güven aralığında 542 kişiye ulaşılması hedeflendi. Araştırmanın örneklemini 545 kişi oluşturdu. Araştırmaya başlamadan önce İstanbul Arel Üniversitesi Etik Kurul'undan izin alındı. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Veri Formu, Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (YİBT) ve PİTSBURG Uyku Kalitesi İndeksi-Kısa Formu (PUKİ) kullanıldı. Veriler katılımcılardan yüz yüze toplandı. Çalışmaya başlamadan önce katılımcılara araştırma ve veri toplama formları hakkında bilgi verilerek veri toplama araçlarını doldurmaları istendi ve onamları alındı. Veri toplama araçlarını doldurmak 8-10 dakika arasında sürdü. Verilerin analizinde Statistical Package For Social Sciences Verison 21 (SPSS 21) programı kullanıldı. Verileri değerlendirirken istatistik metodları (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların %48,3'ünün yaş aralığı 18-25, %66,4'ünün cinsiyetinin kadın, %60,7'sinin bekar ve %64,4'ünün çocuğu bulunmadığı belirlendi. Katılımcıların, %30,6'sının internette günde 3-5 saat vakit geçirdiği, %73,2'sinin WhatsApp uygulamasını kullandığı %68,8'inin interneti en sık Pazar günleri ve %65,9'unun 16:00-24:00 saatleri arası internet kullandığı, %71,7'sini can sıkıntısı nedeniyle internet kullandığı belirlendi. Araştırmada katılımcıların YİBT ve PUKİ toplam puan ortalamaları arasında orta derecede, pozitif yönlü, istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulundu (p=0,000).

Sonuçlar: Dünyada internet kullanımı son yıllarda önemli ölçüde artmıştır. İnternet kullanıcılarının çoğunluğunun gençler olduğunu belirtirken yetişkin bireyler arasında internet kullanım oranlarının oldukça yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Patolojik internet kullanımına bağlı olarak gelişen depresyonun önemli nedenlerinden birinin aşırı internet kullanımına bağlı uyku bozuklukları olduğu belirtilmektedir. İnternet bağımlılığı olarak kavramsallaştırılan internetin patolojik kullanımı, toplumda uyku bozukluklarının başlatmada ve arttırmada önemli bir etken olabilir. Araştırma bulgularımız literatürü desteklemektedir.

Anahtar kelimeler: İnternet bağımlılığı, problemlili internet kullanımı, uyku kalitesi

PREMENOPOZAL DÖNEMDEKİ KADINLARIN MENOPOZ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİ İLE MENOPOZ TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Mukaddes TURAN MİRAL¹, Tuğba BAYRAKTAR¹

¹ İstanbul Kültür Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye
[*tugbapyrkt60@gmail.com](mailto:tugbapyrkt60@gmail.com)

Özet

Amaç: Bu çalışma, premenopozal dönemdeki kadınların menopoza yönelik tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı kesitsel olarak planlanan çalışma, Ocak-Mart 2023 tarihleri arasında İstanbul'un Başakşehir ilçesine bağlı aile sağlığı merkezlerinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 300 premenopozal dönemdeki kadın oluşturmuştur. Veriler; tanımlayıcı bilgiler formu, menopoza bilgi düzeyi formu ve menopoza tutum değerlendirme ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 45.07±3.50 olup, %85,3'ü evli, %37.0'si ilköğretim mezunu ve %55.0'i ev hanımıdır. Kadınların menopoza bilgi düzeyi ortalaması 12.29±3.75 (max:20) ve menopoza tutum puan ortalaması 25.23±6.99 (max:52)'dir. Menopoza bilgi düzeyi ile menopoza tutumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (r= 0.06, p> 0.05). Geliri giderinden fazla olan kadınların menopoza bilgi düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Bekar kadınları evli kadınlara göre, ilköğretim mezunu olanların üniversite mezunu olanlara göre, geliri giderinden fazla olanların az olanlara göre, tek yaşayan kadınların eşleriyle birlikte yaşayan kadınlara göre menopoza tutum puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (p<0.05).

Sonuçlar: Kadınların menopoza bilgi düzeyi ve menopoza tutumları orta düzeydedir. Menopoza bilgi düzeyi ve menopoza tutumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Menopoza bilgi düzeyinin kadınların gelir durumundan, menopoza tutumunun medeni durum, eğitim durumu ve birlikte yaşama durumundan etkilendiği belirlenmiştir. Premenopozal dönemdeki kadınların menopoza bilgisine ulaşılabilirliğinin artırılması ve olumlu menopoza tutumu geliştirmeleri için eğitim ve etkinlikler düzenlenmesi, bu süreçte menopoza bilgi ve tutumunu etkileyen faktörlerin göz önünde bulundurulması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Bilgi, kadın, menopoza, premenopoz, tutum

KUVÖZDEN KOTA GEÇİŞ SÜRECİNİN YENİDOĞANIN FİZYOLOJİK PARAMETRELER VE KONFOR DÜZEYİ ÜZERİNE ETKİSİ

Raziye ÇELEN¹, Sibel KÜÇÜKOĞLU¹, Tuğba CAN^{*2}, Raziye ÇELEN¹, Sibel KÜÇÜKOĞLU¹

¹Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye

² Konya Şehir Hastanesi, Konya, Türkiye, *tugbacan@gmail.com

Özet

Amaç: Araştırma, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde (YYBÜ) yatan bebeklerin kuvözden kota geçiş sürecinin fizyolojik parametreler ve konfor düzeyi üzerine etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Metod: Bu prospektif, tek gruplu, tekrarlanan ölçümlü çalışma, Nisan-Ekim 2021 tarihleri arasında, Konya ilinde bulunan bir eğitim araştırma hastanesinin YYBÜ'nde yürütüldü. Çalışmaya yaşam bulguları stabil, kuvöz bakımı alan term ve preterm 84 bebek dahil edildi. Veriler Yenidoğan Bilgi Formu, Fizyolojik Parametre ve Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği kullanılarak toplandı. Kuvözde kota geçmeden 10 dk önce, kota geçtikten 15. dk, 30. dk ve 1. saatte olmak üzere dört kez bebeğin fizyolojik parametreleri alındı. Bebeğin konfor düzeyi kuvözde kota geçmeden 10 dk önce, kota geçtikten 15. dk ve 1. saat olmak üzere üç farklı zamanda değerlendirildi. Değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek için tanımlayıcı istatistikler, tekrarlanan ölçümlerde ANOVA analizi kullanıldı.

Bulgular: Çalışma sonucunda fizyolojik parametrelerden kalp atım hızı, vücut sıcaklığı ve satürasyon değerleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmazken ($p>0.05$), solunumun ($F = 15,239$ $p < ,001$) kota geçtikten sonra ilk ölçümde anlamlı şekilde artış gösterdiği, diğer iki ölçümde anlamlı şekilde düştüğü belirlendi. Yenidoğanların konfor düzeyleri karşılaştırıldığında, kota alınan yenidoğanların ($F= 11,566$ $p<,001$) konfor düzeylerinin anlamlı şekilde yükseldiği görüldü.

Sonuçlar: Çalışmada, term ya da preterm bebeklerin kuvözden kota geçiş sürecinde solunum dışında fizyolojik parametrelerinin etkilenmediği, bebeklerin kota geçtikten sonra konfor düzeyinde artış olduğu sonucuna varıldı.

Anahtar kelimeler: Yenidoğan, kuvöz, kot, konfor, fizyolojik parametre

SİGARA KULLANAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE AĞIZ VE AKCİĞER KANSERİ FARKINDALIĞI: AKRAN EĞİTİMİNİN ROLÜ

Ayfer BAYINDIR ÇEVİK¹, Necmiye ÇÖMLEKÇİ¹, Tuğçe KUŞ^{1*}, Yasemin KÖKSAL¹, Rümeyza KABADAYI¹, Mehmet ARSLAN¹, Fatih YILMAZ¹

¹ Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bartın, Türkiye

*tuugcekuus@gmail.com

Özet

Amaç: Çalışmada, sigara kullanan hemşirelik öğrencilerinde sigara ile ağız-akciğer kanseri ilişkisi bilgi düzeyi, sigara kullanımı ile ağız ve akciğer kanseri ilişkisi konusunda farkındalığı artırmada akran eğitiminin etkinliğinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Metod: Araştırma, randomize kontrollü deneysel tasarımda gerçekleştirildi. Veriler 23 Ocak-15 Nisan 2023 tarihleri arasında toplandı. Çalışma evrenini oluşturan sigara içen hemşirelik bölümü öğrencileri bilgisayar tabanlı programda random atanarak deney (n: 30) ve kontrol grubu (n: 33) örnekleme oluşturdu. Veriler “Öğrenci Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Sigara ve Ağız -Akciğer Kanseri İlişkisi Bilgi Değerlendirme Anketi”, “Kanser Taramalarına Yönelik Tutum Ölçeği”, “Sigara Bırakma Tutum Anketi” kullanılarak toplandı. Sigara ve Ağız-Akciğer Kanseri İlişkisi Bilgi Değerlendirme Anketi literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlandı. Deney grubuna yapılan ön testler uygulandıktan sonra araştırmacılar tarafından eğitim verilmiş ve son test yapılmıştır. Kontrol grubuna yazılı bilgilendirme yapılarak ön test ve son test uygulanmıştır.

Bulgular: Gruplar arası sosyodemografik özellikleri karşılaştırıldığında anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p<0.05$). Her iki grupta yaş ortalamasına bakıldığında deney grubu (21.43 ± 1.4) ve kontrol grubunun (21.85 ± 1.5) yaş ortalamasının yakın olduğu görülmektedir. Deney grubunun kontrol grubuna göre (%14.3;%4.8) daha çok özenti nedeni ile sigaraya başladığı saptanmıştır ($p<0.05$). Her iki grupta da “Sigara Bırakma Tutum Anketi” ve “Ağız-Akciğer Kanseri İlişkisi Bilgi Değerlendirme Anketi” ön test ve son test puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Ağız-Akciğer Kanseri İlişkisi Bilgi Değerlendirme Anketi son test puanları karşılaştırıldığında deney ve kontrol grubu arasında anlamlı fark bulunmuştur ($z:-3.819$, $p<0.001$).

Sonuçlar: Araştırma bulgularına göre akran eğitiminin ağız-akciğer kanseri ilişkisi bilgi düzeyini arttırdığı saptanmıştır. Fakat akran eğitiminin kanser taramalarına yönelik tutumu ve sigara bırakma tutumu üzerine anlamlı etkisi bulunamamıştır. Sigara bırakmaya karşı tutumun değiştirilmesinde uzun süreli ve tekrarlı eğitimlerin uygulanmasının daha etkili olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Sigara, ağız kanseri, akciğer kanseri, akran eğitimi, farkındalık

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE E-SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE SİBERKONDRI İLİŞKİSİ

Türkmen Kübra YILDIZ¹, Ahsen TAŞTAN GÜRKAN², Afitap ÖZDELİKARA²

¹ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara, Türkiye, *turkmenkubrayildiz@gmail.com

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği AD. Samsun, Türkiye

Özet

Amaç: Teknolojinin ilerlemesi ile internete erişimin kolaylaştığı günümüzde bireylerin sağlıkları hakkında internet aramaları artmıştır. Ancak internet yoluyla elde edilen bilgilerinin doğruluğu şüphesi e-sağlık okuryazarlığı ve siberkondri kavramlarını gündeme getirmiştir. Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinde e- sağlık okuryazarlığı ve siberkondri düzeyini ve ilişkisini belirlemektir.

Metot: Tanımlayıcı türde olan araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Veriler Google Formlar aracılığı ile 202 öğrenciden toplanmıştır. Katılımcılara sosyodemografik bilgileri belirlemeye Kişisel Bilgi Formu, E-Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği (E-SOÖ), Siberkondri Ciddiyet Ölçeği (SCÖ) uygulanmıştır. E-SOÖ, tek boyutlu bir ölçek iken SCÖ, beş alt boyuttan oluşmakta ve kesme noktası bulunmamaktadır. Her iki ölçek puanlamasında; puan arttıkça sağlık okuryazarlığı/siberkondri düzeyinin arttığı anlamına gelmektedir. Veriler SPSS 21 paket programı ile analiz edilmiştir. Veri analizinde yüzdeler, ortalama, standart sapma, Independent Samples T Testi, One Way ANOVA ve Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %77,7'sinin kadın, %45'inin Hemşirelik 2. Sınıfta okuduğu, %40,1'inin günlük 3-4 saat internet kullandığı, %98,5'inin sosyal medya hesabına sahip olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların %55'i sağlığı hakkında karar vermede internetin "yararlı" olduğunu, %62,9'u internetteki sağlık kaynaklarına ulaşmanın "önemli" olduğunu bildirmiştir. Öğrencilerin E-Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği toplam puanı 28,86 (±4,09), Siberkondri Ciddiyet Ölçeği toplam puanı 81,35 (±18,20) olarak bulunmuştur. SCÖ alt boyutlarından 'Zorlantı' boyutunun puan ortalaması 15,03 (±6,45), 'Aşırı Kaygı' boyutu puanı 20,19 (±6,01), 'Aşırılık' puanı 24,24 (±4,56), 'İçini Rahatlatma' puanı 15,47 (±4,64), 'Doktora Güvensizlik' puan ortalaması ise 6,40 (±2,65) olarak belirlenmiştir. Her iki ölçek puan ortalamalarının cinsiyet, sınıf düzeyi, günlük internet kullanma süresi özelliklerine göre anlamlı farklılaşmadığı saptanmıştır (p>0,05). Sosyal medya hesabı kullananların SCÖ 'Aşırılık' alt boyut puanının anlamlı şekilde yüksek olduğu belirlenmiştir (p <0,001). E-sağlık okuryazarlığı ile SCÖ 'Aşırılık' alt boyutu arasında pozitif yönde düşük düzey anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r:0,276, p <0,001). SCÖ toplam puanı ve diğer alt boyutları ile e-sağlık okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Sonuç: Araştırmaya dahil olan hemşirelik öğrencilerinin e-sağlık okuryazarlığı düzeylerinin yüksek, siberkondri düzeyinin ise orta seviyede olduğu görülmektedir. E-sağlık okuryazarlığı ile 'Aşırılık' düzeyi arasında korelasyon olması; hemşirelik öğrencilerinin e-sağlık okuryazarlığı düzeyi arttıkça bir sağlık durumu/bilgisini, tekrarlı ve uzun süreçte araştırması ile ilişkilendirilebilir.

Anahtar kelimeler: E-sağlık okuryazarlığı, siberkondri, hemşirelik

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BEYİN GÖÇÜNE YÖNELİK DÜŞÜNCELERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

SEVAL AĞAÇDIKEN ALKAN¹, Nedime Gül DOĞAN ÖZDEMİR¹, Ulaş GERÇEK¹, Semanur TEMİZ^{1*}

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye
[*semarusen@gmail.com](mailto:semarusen@gmail.com)

Özet

Amaç: Az gelişmiş/gelişmekte olan ülkelerdeki iyi eğitim görmüş, profesyonel, uzman işgücünün gelişmiş bir ülkeye en verimli olduğu dönemde istekli olarak çalışmak/araştırma yapmak için yer değiştirmesi beyin göçü olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırma Türkiye’de hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin meslek hayatlarına başlamadan önce beyin göçüne yönelik düşüncelerinin ve bu düşünceleri etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Araştırma 10 Ocak 2023- 10 Mart 2023 tarihlerinde bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünden toplamda 415 öğrenciyle yapılmıştır. Veriler, “Kişisel Bilgi Formu” ve “Beyin Göçüne Yönelik Tutum Ölçeği” (BGYTÖ) ile toplanmıştır. Ölçek puanlarının artması beyin göçüne yönelik tutumların yükseldiğini göstermektedir. Araştırmanın yapılabilmesi için ölçek sahiplerinden, etik kuruldan ve kurumdan izin alınmıştır. Veriler SPSS 21 programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Lisans seviyesindeki hemşirelik öğrencilerinin genel BGYTÖ puan ortalamalarının 55,1831 ile yüksek olduğu görülmüştür. Büyükşehirde yaşamayan, geliri giderden az olan, orta seviye yabancı dil bilen ve 1.sınıf hemşirelik öğrencilerinin diğer sınıflara göre ölçek puanları anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Aile tipi, akademik başarı, öğrenci değişim programlarına katılma ve yabancı dil bilme durumu ile hemşirelik öğrencilerinin beyin göçüne yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Sonuçlar: Sonuç olarak lisans seviyesindeki hemşirelik öğrencilerinin beyin göçüne eğilimli oldukları; köy ve ilçelerde yaşayan, geliri giderden az olan, orta seviye yabancı dil bildiğini söyleyen öğrencilerin beyin göçü yapmaya daha fazla istekli oldukları görülmüştür. 1.sınıf öğrencilerin diğer sınıflara göre beyin göçüne yönelik tutumlarının daha fazla olduğu belirlenmiştir. Kariyer hedefi ve yurtdışında çalışma isteğine hayır diyen öğrencilerin BGYTÖ puan ortalamalarının yüksek olduğu, bunun nedeni olarak 1. sınıf öğrencilerinin örneklemde sayıca çoğunlukta olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu sonuca göre özellikle birinci sınıfların göç eğiliminde olmasına karşın kariyer hedeflerinin henüz net olmadığı çoğunlukla göç kararını etkileyen itici faktörlerin daha fazla farkında oldukları söylenebilir. Çalışmada hemşirelik öğrencilerini beyin göçü eğilimlerinde genel itibari ile itici faktörlerin, çekici faktörlere göre daha etkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Beyin göçü, hemşirelik, öğrenciler

TOPLUMDAKİ BİREYLERİN KAN BASINCINI DÜŞÜRMEYE YÖNELİK UYGULADIKLARI TAMAMLAYICI TEDAVİLERİN BELİRLENMESİ

Vahide KAHRAMAN^{1*}, Hicran YILDIZ¹

Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bursa, Türkiye, *202110067@ogr.uludag.edu.tr

Özet

Amaç: Diğer kronik hastalıklarda olduğu gibi ani kan basıncı yükselmesi durumunda da tamamlayıcı tedavi kullanımı artmaktadır. Çalışma, toplumdaki bireylerin kan basıncını düşürmeye yönelik uyguladıkları tamamlayıcı tedavilerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın evrenini Sakarya ili ilçelerinden birinde ikamet eden 18 yaş üzeri yetişkin bireyler, örneklemini ise bu bireyler arasından araştırmaya katılmayı kabul eden 87 birey oluşturmuştur. Veriler, sosyodemografik özellikler, sağlık durumu, geleneksel tedavi kullanım durumu ve kan basıncı kontrolünde tamamlayıcı tedavi kullanımı hakkındaki soruları içeren ve araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan anket formu aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, yüzdelikler ve ortalamalar kullanılmıştır.

Bulgular: Yaş ortalamaları $33,41 \pm 11,23$ olan bireylerin %66,7'si kadındır. Bireylerin %8'inin hipertansiyon tanısı vardır ve %23'ünün hipertansiyon dışında kronik bir hastalığı vardır. Bireylerin %24,1'inin düzenli olarak kullandığı ilaç vardır. Bireylerin %55,2'sinin ailesinde kronik hastalığı ve %39,1'inin hipertansiyon tanısı olan birey bulunmaktadır. Bireyin %20,7'si kan basıncını düşürmede kullanılan ilaç dışı yöntemler konusunda bilgi sahibidir. Bireylerin %24,1'i kan basıncı yükselen birine bu yöntemleri kullanmasını önereceğini belirtmiştir. Bireylerin %14,9'u daha önce kan basıncında yükselme sorunu yaşamıştır. Bireylerin %3,4'ü kan basıncını düşürmek amacıyla limonlu su içmiş, %2,2'si sarımsak, %1,1'i sarımsaklı yoğurt ve %1,1'i nar ekşisi yediğini, %1,1'i soğuk suyla duş aldığını, %1,12i uyduğunu, %1,1'i yemeklerde kullandığı tuzu azalttığını belirtmiştir. Bireylerin %24,1'i bu uygulamanın kan basıncını düşürmede etkili olduğunu ifade etmiştir. Bireylerin %21,8'i bu uygulamayı kan basıncını düşürmek amacıyla başka birine de önerebileceğini belirtmiştir.

Sonuçlar: Bireylerin çok azı kan basıncını düşürmede kullanılan tamamlayıcı tedaviler konusunda bilgi sahibidir. Kan basıncını düşürmede kullanılan yöntemler konusunda topluma yönelik farkındalık çalışmalarının yapılmasının ve bu tedavilere bağlı gelişebilecek istenmeyen durumların önlenmesinde etkili olacağı öngörülmektedir. Hemşirelerin hipertansiyon hastalarının kullandığı tamamlayıcı tedaviler konusunda bilgi sahibi olması, istenmeyen durumların ve komplikasyonların önlenmesi açısından önemlidir.

Anahtar kelimeler: Toplum, kan basıncı, tamamlayıcı tedavi, bilgi, tutum

FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİNE GÖRE İSKEMİK İNME TANILI OLGUNUN BAKIM SÜRECİ YÖNETİMİ

Yağmur ALTUN¹, Ashhan ÖZTÜRK ÇETİN², Derya ÇINAR²

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İzmir, Türkiye,

[*yagmuraltun001@gmail.com](mailto:yagmuraltun001@gmail.com)

²İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Onkoloji Hemşireliği AD,
İzmir, Türkiye

Özet

Amaç: Serebrovasküler hastalıklar, dünyada ölüme neden olan hastalıklar arasında üçüncü sırada yer almaktadır. Nörolojik defisitler nedeniyle yatağa bağımlılığa yol açan inme, yetişkinlerde kronik nörolojik özürüllüğün yaygın bir nedenidir. Serebrovasküler hastalıklarda morbidite ve mortalitenin azaltılmasında, kaliteli hemşirelik bakımı önemli bir bileşendir. Bu olgu sunumunda, iskemik inme nedeniyle sağ hemipleji gelişen bir hastanın günlük yaşam aktivitelerini sürdürebilmesini sağlamak, olası komplikasyonların gelişmesini önlemek amacıyla Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri kapsamında gereksinimlerinin belirlenmesi ve bütüncül bakım anlayışıyla bakım sürecinin yönetilmesi amaçlanmıştır.

Metod: Bu çalışma, iskemik inme nedeniyle sağ hemipleji gelişen hastanın hemşirelik sürecini bir hemşirelik modelini temel alan olgu sunumu yöntemi ile hazırlanmıştır.

Bulgular: Sağa sabit bakma ve konuşamama şikayetiyle yakınları tarafından bir üniversite hastanesinin acil servisine getirilen 56 yaşındaki hastanın, iskemik inme tanısı ile nöroloji servisine yatışı yapıldı. Hastanın özgeçmişinde; geçirilmiş inme öyküsü, tip 2 diyabet ve hipertansiyon mevcuttu. Yaklaşık bir yıl önce geçirdiği trafik kazası nedeniyle sol diz altı amputasyon öyküsü vardı. Yatağa bağımlı olan hastada sol humerus başı kırığı ve evre 1 basınç yarası gelişmişti. Hastada hemşirelik tanıları olarak; sözel iletişimde bozulma, duyuşsal algılamada bozulma, fiziksel mobilitede bozulma, beden imgesinde rahatsızlık, beden gereksiniminden az beslenme, öz bakım eksikliği, deri bütünlüğünde bozulma, uyku örüntüsünde bozulma, kanama riski, enfeksiyon riski ve düşme riski belirlendi ve bakım süreci planlandı. Hastanın immobilizasyonuna bağlı öz bakım uygulamaları, nörolojik hasarın yol açtığı kayıpların geri döndürülmesine ve bu kayıpların rehabilitasyonuna yönelik hemşirelik girişimleri uygulanarak sonuçları değerlendirildi.

Sonuçlar: İnme geçiren hastaların bakımında nörolojik defisitlere bağlı olarak gelişen sorunların yönetiminde Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli'nin kullanılması, etkili ve kaliteli bir hemşirelik bakımı verilmesine katkı sağlamıştır. Bu bağlamda inme geçiren hastaların bakım sürecinde fiziksel, fonksiyonel, emosyonel ve sosyal gereksinimleri doğrultusunda bireyselleştirilmiş hasta bakımı sunulmalıdır.

Anahtar kelimeler: İnme hemşirelik fonksiyonel sağlık örüntüleri

Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, Ağustos 2023
I. Uluslararası 21. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 11-12 Mayıs 2023
**HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MESLEĞE YÖNELİK TUTUMUNUN
BELİRLENMESİ**

Özgül EYCAN¹, Yağmur KARADAĞ^{1*}, Nesibe KARACA¹, Tuba YAMAN¹

¹İstanbul Arel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

*yagmurkrdg.75@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemşirelik bölümü öğrencilerinin hemşirelik mesleğine yönelik tutumunu belirlemektir.

Metod: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmanın evrenini Türkiye’de hemşirelik bölümüne kayıtlı öğrenciler oluşturdu. Örneklem yöntemi olarak gelişigüzel ve kartopu örneklem yöntemi kullanılmış olup 297 öğrenciye ulaşıldı. Veriler “Öğrenci Bilgi Formu” ve “Hemşirelik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” (HMYTÖ) kullanılarak toplandı. Veri toplama işleminden önce İstanbul’da bulunan bir vakıf üniversitenin Etik Kurulu’ndan izin alındı. Ölçeğin çalışmada kullanılabilmesi ile ilgili gerekli izinler e-posta yoluyla alındı. Öğrencilerden çalışmaya katılmadan önce gönüllü onamları alındı. Veriler 09.12.2022-19.01.2023 tarihleri arasında çevrimiçi ortamda toplandı. Veriler, Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 24.0 windows programı ile değerlendirildi. Verilerin çözümlenmesinde; frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, Cronbach Alpha iç tutarlık analizi, Mann Whitney U, Kruskal Wallis, Games Howell testi kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya katılanların yaş ortalaması 21,26±2,3 (18-38) yılıdır. Öğrencilerin %75,1’inin kadın olduğu; %45,5’inin devlet okuluna kayıtlı olduğu; %31,6’sının 4. sınıfa kayıtlı olduğu; %76,4’ünün mesleği isteyerek; %68’inin sağlık çalışanı yakını olduğu; %78,5’i hemşirelik yapmayı düşündüğü belirlendi. Öğrenciler HMYTÖ’nin 161,31±20,44 toplam puanı aldığı saptandı. Öğrenciler arasında kadınların, mesleği isteyerek seçenlerin, mezun olduktan sonra hemşirelik yapmayı düşünenlerin HMYTÖ toplam puanının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı (p<0,05). Öğrencilerin devam ettiği sınıf, kayıtlı olduğu üniversite (vakıf/kamu) türü, sağlık çalışanı yakını olma durumu ile hemşirelik mesleğine yönelik tutumu arasında anlamlı farklılık saptanmadı (p>0,05).

Sonuç: Öğrencilerin hemşirelik mesleğine yönelik olumlu tutuma sahip olduğu sonucuna ulaşıldı. Çalışma sonuçlarının hemşirelik bölümü öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumunu güçlendirmeye yönelik çalışmalar için veri sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik mesleki tutum hemşirelik bölümü öğrencileri

**TOPLUMUN HEMŞİRENİN AKILCI İLAÇ KULLANIMINDAKİ ROLÜNE İLİŞKİN
TUTUMU VE AKILCI İLAÇ KULLANIMI BİLGİ DÜZEYİ: KESİTSEL ÇALIŞMA**

İlknur DOLU¹, Yakup ÖNAL*¹, Zehra TAŞKAYA¹, Sema Nur SAVCI¹, Fatih YILMAZ¹

¹ Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye, *yakuponal.3651@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı toplumun hemşiresinin akılcı ilaç kullanımında rolüne ilişkin tutumu ile akılcı ilaç kullanımı bilgi düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Yöntem: Kesitsel-tanımlayıcı tipte planlanan bu çalışmanın örneklemini Bartın İli Merkez İlçesinde yaşayan, 18 yaş ve üzeri 1072 birey oluşturmuştur. Çalışma verilerinin toplanması amacıyla kişisel bilgi formu, Toplumun Hemşiresinin Akılcı İlaç Kullanımında Rolüne İlişkin Tutumu Anketi ve Akılcı İlaç Kullanım Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışma örnekleminin akılcı ilaç kullanımı bilgi düzeyi yetersiz olup, hemşiresinin akılcı ilaç kullanımındaki rolüne ilişkin tutumu olumludur. Erkek, 45-54 yaş arasında, evli veya birlikte yaşayan, çalışan, kronik hastalığı olan ve düzenli ilaç kullanan bireylerin akılcı ilaç kullanımı puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Toplumun akılcı ilaç kullanımı bilgi düzeyi ile hemşiresinin akılcı ilaç kullanımındaki rolüne ilişkin tutumu arasındaki herhangi bir ilişki saptanmamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Toplumun hemşiresinin akılcı ilaç kullanımındaki rolüne ilişkin tutumunun olumlu olması, akılcı ilaç kullanımına ilişkin bilgi düzeyini artırmada hemşirelerin önemli bir fırsata sahip olduklarını düşündürmekte olup bu konuda gelecek çalışmalara ihtiyaç olduğu önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: İlaç kullanımını değerlendirme, kendi kendine ilaç verme, halk sağlığı hemşireliği, hemşireler

BAĞIMLILIKTAN KORUNMADA VE SANAL ZORBALIĞA MARUZ KALMADA BİR ARACI FAKTÖR OLARAK DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜNÜN ROLÜ

Ramazan BOZKURT¹, Yaren YAMAN², Özlem DOĞU¹

¹Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sakarya, Türkiye

*yarenyaman545@gmail.com

Özet

Amaç: Son yıllarda gençlerde görülen duygu düzenlemedeki başarısızlık sosyal davranış bozukluğunun en belirgin özelliğidir. Gençler düzenleyemedikleri duygularından kaçınmak için bağımlılık yapıcı maddelere, zorba davranışlara yönelebilmektedirler. Literatür incelendiğinde duygu düzenlemenin siber zorbalık ve bağımlılıktan korunmadaki rolünü inceleyen çalışmaya ihtiyaç duyulduğu görüldü. Bu çalışma üniversite öğrencilerinde bağımlılıktan korunma ve sanal zorbalığa maruz kalmada duygu düzenleme güçlüğü rolünü incelemek amacıyla planlandı.

Metod: Çalışma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı niteliktedir. Çalışmanın evrenini 2022-2023 Güz Döneminde üniversitede öğrenim gören öğrenciler, örneklemini ise çalışmaya gönüllü 569 öğrenci oluşturdu. Veriler; “Demografik Veri Formu”, “Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği”, “Bağımlılıktan Korunmada Öz-Yeterlik Ölçeği” ve “Sanal Zorba/Kurban Ölçeği” kullanılarak üniversite yönetiminden ve etik kuruldan izinler alındıktan sonra yüz yüze toplandı. Verilerin analizinde SPSS-23 ve AMOS-23 programları kullanıldı. Kategorik değişkenler için frekans dağılımı, sayısal değişkenler için tanımlayıcı istatistikler, model testi için pathway analizi, ölçekler arasındaki ilişkinin incelenmesinde pearson korelasyon ve regresyon analizleri kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %71’i kadın ve yaş ortalaması 20,73±2,85’tir. Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği puan ortalaması 31,18±10,07, Bağımlılıktan Korunmada Öz-Yeterlik Ölçeği puan ortalaması 101,59±20,34, Sanal Zorba/Kurban Ölçeği “bana yapıldı” alt boyutu puan ortalaması 91,83±7,81 ve “ben yaptım” alt boyutu puan ortalaması 92,47±7,08’dir. Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği ile Bağımlılıktan Korunmada Öz-Yeterlik Ölçeği ve Sanal Zorba/Kurban Ölçeği arasında negatif yönde bir ilişki bulunmaktadır. Bağımlılıktan Korunmada Öz-Yeterlik Ölçeği ile Sanal Zorba/Kurban Ölçeği arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (p<0,05). Bu doğrultuda oluşturulan pathway modeline göre; bağımlılıktan korunmada öz-yeterliliğin duygu düzenleme güçlüğü üzerinde negatif, sanal zorbalık üzerinde pozitif etkisi varken duygu düzenleme güçlüğü sanal zorbalık üzerinde negatif bir etkisi bulunmaktadır.

Sonuçlar: Üniversite öğrencilerinin bağımlılıktan korunmada öz-yeterliği sanal zorbalığa maruz kalma durumundan etkilenirken duygu düzenleme güçlüğünden etkilenmemektedir. Öğrencilerin bağımlılıktan korunmada öz-yeterliğinin ve sanal zorbalığa maruz kalma durumunun üzerindeki etkisinde duygu düzenleme güçlüğü aracı bir rol üstlenmektedir.

Anahtar kelimeler: Duygu düzenleme güçlüğü bağımlılık öz-yeterlik sanal zorbalık

X, Y, Z KUŞAKLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ VE KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUMU

Aliye Dogan GANGAL¹, Yaren YİĞİT^{1*}, Ali YILDIZ¹

¹Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye, *yaren.ygt@hotmail.com

Özet

Amaç: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadına yönelik her türlü şiddetin küresel olarak sona erdirilmesi yer almaktadır. Bu nedenle toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına yönelik şiddet tutumunu etkileyen faktörlerin ele alınması önem arz etmektedir. Bu araştırmada X, Y, Z kuşağındaki bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına yönelik şiddete yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Bu araştırma tanımlayıcı-ilişki arayıcı tasarımıdır. Araştırmanın örneklemini bir üniversite hastanesine başvuran 443 birey oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri tanımlayıcı bilgiler formu, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Çalışmanın veri analizi Statistical Package for the Social Sciences 25.0 kullanılarak yapılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ile değerlendirilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler, kıkare analizi, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Sürekli değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesinde Spearman Korelasyon analizi kullanılmıştır. Sonuçlar $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Kuşaklara göre toplumsal cinsiyet rolleri tutumu ve kadına yönelik şiddet tutumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır. X kuşağındaki bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına yönelik şiddet tutumunun Y ve Z kuşaklardakilere kıyasla daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Y ve Z kuşakları arasında ise anlamlı fark bulunamamıştır. Ayrıca cinsiyet, gelir, eğitim düzeyi, medeni durum ve herhangi bir şiddet türüne maruz kalma durumunun, toplumsal cinsiyet rolleri tutumu ve kadına yönelik şiddet tutumu ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Katılımcıların toplumsal cinsiyet rolleri tutumu ve kadına yönelik şiddet tutumu toplam puanları ve alt boyutları arasındaki ilişkiler incelendiğinde tüm karşılaştırmalarda pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuçlar: Bu araştırmada kuşaklara göre toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına yönelik şiddet tutumlarının farklılaştığı tespit edilmiştir. Toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına yönelik şiddet tutumu ile ilişkili olan diğer faktörler; cinsiyet, gelir düzeyi, medeni durum, eğitim durumu ve şiddete maruz kalmadır. Hemşirelerin savunuculuk rolleri kapsamında toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ve kadına yönelik şiddetin azaltılmasına yönelik planladıkları girişimlerde bu çalışma sonuçlarının dikkate alınması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Toplumsal cinsiyet kadına yönelik şiddet kuşak

**Bu araştırma Tübitak 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmektedir.*

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PROFESYONEL DEĞERLERİ İLE MESLEKİ YETKİNLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Yeşim YAMAN AKTAŞ¹, Yonca TOSUN^{*1}

¹ Giresun Üniversitesi, Giresun, TÜRKİYE

* tosunyonca1258@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin profesyonel değerleri ile mesleki yetkinlikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tanımlayıcı ve kesitsel olarak planlandı.

Metod: Araştırma 20 Mart - 17 Nisan 2023 tarihleri arasında Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf hemşirelik öğrencileri (n=286) üzerinde yürütüldü. Araştırmada veriler öğrencilerin demografik özelliklerini içeren “Öğrenci Tanıtım Formu”, “Profesyonel Değerler Ölçeği” ve “Hemşirelik Öğrencileri Yetkinlik Ölçeği” kullanılarak toplandı. Veriler SPSS 21.0 paket programı kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 20.89±1.86 (18-34) yıl olup % 74.1’inin kız öğrenci olduğu belirlendi. Öğrencilerin %67.8’inin Anadolu Lisesi mezunu olduğu, %69.2’sinin hemşirelik mesleğini isteyerek seçtiği, %50.3’ünün mezuniyet sonrası iş bulma kolaylığı nedeniyle mesleği tercih ettiği, %59.8’inin hemşirelik bölümünü okumaya ilişkin memnuniyet düzeyinin orta düzeyde olduğu saptandı. Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin profesyonel değerleri ile mesleki yetkinlik ölçeğinin alt boyutları klinik biyomedikal bilim, genel klinik beceriler, eleştirel düşünme, akıl yürütme, bakım, etik ve sorumluluk, yaşam boyu öğrenme ve toplam ölçek puanları arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulundu (p<0.01).

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin profesyonel değerlerinin mesleki yetkinlik düzeylerini olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin öğrenimleri süresince profesyonel değerlerinin farkında olmaları daha yetkin olarak mezun olmalarına ve mesleki standartların sürdürülmesine, hasta güvenliğinin sağlanmasına ve bakımının kalitesinin artmasına etkisi olacağı öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Öğrenci hemşire, mesleki yetkinlik, öğrenci, profesyonel değer

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN 2030 YILI SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİNE KÜRESEL BAKIŞI

Gönül BODUR¹, Yunus Emre ALTUN^{1*}, Zehra TURHAN¹

¹ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, Türkiye,
[*y.emre-1240@hotmail.com](mailto:y.emre-1240@hotmail.com)

Özet

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin 2030 yılı sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik küresel bakışlarını belirlemek amacıyla yapıldı.

Metod: Tanımlayıcı araştırma tipinde gerçekleştirilen araştırmanın evrenini, 2022-2023 öğretim yılında İstanbul'da öğrenim gören hemşirelik öğrencileri oluşturdu. Veriler, "Bilgi Formu" ve "Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalık Ölçeği" kullanılarak Google anket yoluyla çevrimiçi olarak toplandı ve araştırma 212 öğrenci ile gerçekleştirildi. Veriler yüzde, frekans ve ortalama kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması $21,95 \pm 0,89$, %57'si kadın, %34,9'u 4.sınıf, %66'sı yurttan kalmakta, %74,5'i en uzun büyükşehirlerde yaşamakta idi. Öğrencilerin %94,8'si sürdürülebilir kalkınma hedefleri hakkında bilgi sahibi olduğunu ifade etti. Öğrenciler en önemli kalkınma hedeflerini eşitsizliklerin azaltılması (%65,1), sağlıklı bireyler (%64,2), iklim eylemi (%63,7), aşırı yoksulluk (%61,3) olarak ifade etti. Öğrenciler sağlıklı bireyler hedeflerine yönelik en önemli riskli sorunları toplum ruh sağlığı (%73,1), bulaşıcı hastalıklarla mücadele (%67,1), çocuk ve adolesan sağlığı (%62,7) olarak ifade etti. Öğrencilerin %99,1'i hemşirelerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada rolü olduğunu düşündü. Öğrencilerin Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalık Ölçeği'nin toplamından $158,71 \pm 7,19$ puan aldığı ve ölçek değerlendirmesine göre öğrencilerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik farkındalıklarının yüksek olduğu belirlendi. Öğrencilerin ölçeğin ekonomi, toplum ve çevre alt boyutlarından sırasıyla $63,14 \pm 3,18$, $42,83 \pm 2,39$, $52,72 \pm 2,35$ puan aldıkları, ekonomik ve çevresel farkındalıklarının toplumsal farkındalıklara göre daha yüksek olduğu bulundu.

Sonuçlar: Çalışmaya katılan öğrencilerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik farkındalıklarının yüksek olduğu, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada hemşirelerin rolleri olduğunu düşündükleri ve "sağlıklı bireyler" hedefine ulaşmada en önemli sorunların toplum ruh sağlığı, bulaşıcı hastalıklar ve çocuk ve adolesan sağlığı olduğu belirlendi. Sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin toplumsal farkındalığını artırmak için projeler geliştirilmesi, hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin kalkınma hedeflerine ulaşmada ilgili etkinliklere katılması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik eğitimi, sürdürülebilir kalkınma, hemşirelik öğrencileri, çevre, iklim, sağlık

SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR RUH SAĞLIĞI İÇİN UMUDU ARTIRMAK: HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN DENEYİMLERİ

Hatice ÖNER¹ Yusuf BALKAN^{1*}

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Aydın, Türkiye

[*yusufblkmn@gmail.com](mailto:yusufblkmn@gmail.com)

Özet

Amaç: Bireylerin ruh sağlığının korunması ve yaşamda daha doyumlu bireyler olabilmesinde öne çıkan umut kavramı, hemşirelik mesleği için de çok önemlidir. Bu çalışmada, sürdürülebilir bir ruh sağlığı için umudu artırmada, hemşirelik öğrencilerinin deneyimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Niteliksel desende yürütülen çalışmada, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesinde farklı sınıflarda okuyan ve gönüllü olan 13 hemşirelik öğrencisi çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ulaşılmasında kartopu örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme yöntemi kullanılmıştır. Veriler, tüme varımsal yaklaşım ile içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin 7'si (%53.84) kadın, 6'sı (%46.16) erkektir. Öğrencilerin ifadelerinden temalar ve alt temalar belirlenmiştir. Buna göre, “Ben kimim?”, “Ruhsal durum”, “Sürdürülebilir umut” olmak üzere üç tema belirlenmiştir. “Ben kimim?” teması kapsamında, *Bana göre ben* ve *Diğerlerine göre ben* olmak üzere iki alt tema belirlenmiştir. “Ruhsal durum” teması ile ilgili *Güncel duygu halim, Sorunlarım, Sorunlara yol açan faktörler, Ruh sağlığıma iyi gelen baş etmelerim* olmak üzere dört alt tema saptanmıştır. Üçüncü tema “Sürdürülebilir umut” ile ilişkin olarak, *Bir metafor olarak umut, Umutlarım/Hayallerim, Umudu artıran duygu/düşünce/davranışlar* ve *Umudu azaltan duygu/düşünce/ davranışlar* olmak üzere dört alt tema belirlenmiştir.

Sonuçlar: Öğrencilerin çoğunluğu kendilerini sakin, olumlu, anlayışlı olarak, bir kısmı ise, içine kapanık, alıngan, aşırı özverili olarak tanımlamışlardır. Genel olarak değişken duygu hali içinde olmalarına rağmen kendilerini dengelemeye çalıştıkları, bu değişen duygu halinin yaşanmasında, gelecekle ilgili belirsizliklerin, pandemi, depresyon ve okulların kapanmasının etkili olduğu, bir kısmının ise özel yaşamında ailesi ve yakın arkadaşları ile yaşadığı bazı ilişki sorunlarının ruhsal durumunu etkilediği belirlenmiştir. Sosyal ve kişisel yaşamdaki bazı olumsuz olaylara karşın, öğrencilerin genelinde umutlu olduğu, gelecekle ilgili olmasını istediği hayallerine odaklandıkları, mücadele ederek, pozitif düşünce, duygu ve aktivitelerle umutlarını artırdıkları görülmüştür. Öğrencilere günlük yaşamdaki olaylara yönelik duyguyu düzenleme ve benliği güçlendirici psikoeğitim programlarının düzenlenmesi önerilir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, ruh sağlığı, umut, baş etme

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE GEBELİK ÖNCESİ DOĞUM KORKUSUNUN BELİRLENMESİ: BİR KARMA YÖNTEM ÇALIŞMASI PROJESİ 1. AŞAMA SONUÇLARI

Mehtap UZUN AKSOY¹, Zahide DEMİRBAŞ^{1*}, Eda Nur ONUR¹

¹ Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, *zahidedemirbas@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin gebelik öncesi doğum korkusu düzeyleri ve gebelik öncesi doğum korkusuna ilişkin görüş ve deneyimlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Metod: Araştırma nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı karma yöntem tasarımıdır. Bu bildiride de araştırmanın nicel verileri sunulacaktır. Araştırmanın örneklemini bir sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören, daha önce doğum görmeyen, daha önce gebe kalmamış/doğum yapmamış ve eş/partneri hiç doğum yapmayan 347 öğrenciyle tamamlanmıştır. Araştırmanın nicel verileri “Veri Toplama Formu, Gebelik Öncesi Doğum Korkusu Ölçeği kadın (K-GÖDKÖ) ve erkek formlarıyla (E-GÖDKÖ)” toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ortalama, yüzde, frekans değerleri, Independent Sample t test ve One Way ANOVA testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Kadın öğrencilerin %52.5’i 21-23 yaş grubunda, %98.8’i bekar, %57.8’inin geliri giderine eşit, %39.8’i hemşirelik bölümünde ve %29.2’si 1. sınıfta öğrenim görmektedir. Erkek öğrencilerin %48.0’i 21-23 yaş grubunda, tamamı bekar, %56.0’sının geliri giderine eşit, %44.0’ü hemşirelik bölümünde ve %40.0’i 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Çalışmada K-GÖDKÖ puan ortalaması 43.20±10.96, E-GÖDKÖ puan ortalaması 39.32±11.77 bulunmuştur. Kadın ve erkek öğrencilerin medeni durum, gelir durumu, okuduğu bölüm ve sınıf değişkenlerine göre GÖDKÖ puan ortalamaları bakımından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Ancak, 21-23 yaş grubundaki erkek öğrencilerin GÖDKÖ puan ortalamalarının 24 yaş ve üzeri öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p=0.044$).

Sonuçlar: Sonuç olarak, kadın ve erkeklerin gebelik öncesi doğum korkularının yüksek düzeyde olduğu; gelir durumu, okuduğu bölüm ve sınıf değişkenlerinin gebelik öncesi doğum korkularını etkilemediği, ancak; yaşın erkeklerde doğum korkusunu etkileyen bir değişken olduğu bulunmuştur. Projenin 2. aşamasında doğum korkusu, GÖDKÖ puan ortalamalarının üzerinde olan kadın ve erkeklerden randomize seçilen 36 (18 kadın ve 18 erkek) öğrenci ile 6 odak grup görüşmesi planlanmıştır. Nitel verilerin analizleri odak grup görüşmeleri sonrasında paylaşılacaktır.

Anahtar kelimeler: doğum korkusu, gebelik öncesi, genç yetişkin

*** Bu proje TÜBİTAK 2209-A 2022-1 kapsamında desteklenmektedir.**

BURKİTT LENFOMA TANISI OLAN ÇOCUK HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Zehra DURSUN^{1*}, Kadriye DEMİR¹

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 191440036@lhu.edu.tr

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı Burkitt Lenfoma tanılı çocuk hastanın hemşirelik bakım planını oluşturmaktır.

Metod: Bu olgu sunumundaki veriler “Pediatrik Veri Toplama Formu” ile 20 Mayıs 2022 tarihinde, Ankara’da bir çocuk hastanesinin onkoloji servisinde toplanmıştır. Veriler toplanmadan önce çocuktan ve annesi tarafından sözlü onam alınmıştır. Olgu için bakım planı oluşturulurken ders notları, hemşirelik tanı kitapları ve literatürdeki makalelerden yararlanılmıştır.

Bulgular: Olgu, Ankara’da bir Çocuk Hastanesi’nin Onkoloji Servisi’nde Burkitt Lenfoma tanısı ile tedavi gören 11 yaşında erkek hastadır. Hastalık öyküsünde; sürekli tekrarlayan mide bulantısı, tuvalete çıkamama ve karın ağrısı şikâyetleriyle bir hastanenin aciline başvurulmuş, acilde şikâyetleri hafifletilmiş ancak geçen 3 aylık süreçte aynı şikâyetler tekrarlayarak ağırlaşmıştır. Tam teşekküllü bir hastanede yapılan detaylı incelemeler sonucu olguya Burkitt Lenfoma tanısı konulmuş ve 1. kür kemoterapi tedavisi planlanarak hastanın çocuk hastanesine yatışı yapılmıştır. Tedavi öncesinde gaita çıkışı ağrılı ve az, konstipasyon ve mide bulantısı şikâyetleri sıklıkla yaşanıyor. Kemoterapi tedavisinden sonra mide bulantısı devam etmektedir. Olguda kemoterapi tedavisinden sonra mukozit ve alopesi gelişmiştir. Çocuk hasta, mukozite bağlı yutma ve çiğnemede zorluk yaşayarak 4 kilogram kaybetmiştir. Ayrıca çocuk hastanın iletişime çekingen yaklaştığı, serviste odadan çıkmadığı ve klinikteki faaliyetlere katılmadığı gözlemlenmiştir. Kemoterapi tedavisinin yanında ağız bakımına yönelik solüsyon, cilt bakımı için krem ve elektrolit dengesizliği için kalsiyum da uygulanmaktadır. Ciltte soyulma, kuruluk, renginde koyuluk ve tırnaklarda koyu renkli çizgiler gözlemlenmiştir. Olgunun hemşirelik bakımında “Mukoz Membranda Bozulma”, “Yorgunluk”, “Konstipasyon”, “Beden İmajında Bozulma”, “Sosyal Etkileşimde Bozulma”, “Enfeksiyon Riski”, “Kanama Riski” ve “Bilgi Eksikliği” gibi hemşirelik tanıları ele alınmıştır.

Sonuçlar: Kemoterapi tedavisi alan kanserli çocukların hemşirelik bakımı planlanırken, hastayı bütüncül şekilde değerlendirerek ihtiyacı olan hemşirelik tanımlarını uygulamak ve sonuçlarına göre bakımın etkinliğini değerlendirmek hemşirelik bakımının kalitesini önemli ölçüde arttıracaktır.

Anahtar kelimeler: hemşirelik bakımı, hemşirelik tanımları, pediatrik onkoloji, burkitt lenfoma

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM SONRASI STRESLE BAŞ ETME DÜZEYLERİ VE BAŞ ETME YÖNTEMİ OLARAK SANATIN İŞLEVİ HAKKINDAKİ FARKINDALIKLARININ BELİRLENMESİ

Zeynep ANIK¹, İlkay KESER¹

*Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi 4. Sınıf Öğrencisi, Antalya, Türkiye,

*zeynepanik0987@gmail.com

Özet

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin deprem sonrası stresle baş etme düzeylerini ve baş etme yöntemi olarak sanatın işlevi hakkındaki farkındalıklarını değerlendirmektir.

Metod: Tanımlayıcı bir çalışma olarak gerçekleştirilen çalışmanın evrenini Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde öğrenim gören tüm öğrenciler, örneklemini ise evreni bilinen örnekleme yöntemine göre hesaplanmış olan ,araştırmaya katılan 279 gönüllü öğrenci oluşturmuştur. Veriler, literatüre dayalı olarak oluşturulan anket formu ve Deprem Stresi ile Baş etme Ölçeği (DSBÖ) kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 26.0 (Statistical Package for Social Science) paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %21,1'i 21 yaşında, %76'sı kadın, %35,1'i 1. Sınıf öğrencisidir. 6 Şubat depreminden etkilenen 11 ilden birinde ikamet eden öğrenci oranı %28, bu illerden birinde bir yakını bulunduğunu belirten öğrenci oranı ise %53'dür. Katılımcıların %92,8'i depremden etkilendiğini, bu süreçte en yüksek oranda %88,5'nin psikolojik değişiklikler yaşadığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların %43,37'sinin sanatın herhangi bir dalı ile ilgilendikleri, ilgi duyulan sanat dalının en yüksek oranda %24,37 müzik olduğu saptanmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin sanatın iyileştirici gücüne yönelik düşünceleri incelendiğinde ise %79,2'si, sanatın "insan ruhuna iyi geldiğini", %50,9'u "baş etmeyi güçlendirdiğini", %47,7'si sanatın "duyguları ifade etmeyi sağladığını", %47,7'si bireyin "sosyalleşmesini sağladığını" ve %45,2'si bireyin "özgün düşünmesini desteklediğini" belirtmişlerdir. Öğrencilerin 'Dini Yöntemle Baş Etme' puan ortalamasının 11,43±4,32, 'Olumlu Yeniden Değerlendirme' puan ortalamasının 13,6259± 4,43, 'Sosyal Destek Arama puan ortalamasının' 12,4640± 3,70'dir. Yapılan istatistiksel değerlendirme de sanatın iyileştirici gücü ile öğrencilerin baş etme yöntemleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. (p≤0,05)

Sonuçlar: Öğrencilerin sanatın iyileştirici gücüne yönelik olumlu düşünceleri olduğu ancak deprem sonrası travmatik durumla baş etmede sanatın herhangi bir dalını daha az kullandıkları tespit edilmiştir. Depremde etkilenmiş öğrencilerin baş etmelerini güçlendirilmek için sanatın iyileştirici gücünden yararlanılması ve öğrencilerin bu konuda farkındalıklarının artırılması için gerekli planlanmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, deprem, stres, baş etme, sanat

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ŞİDDETE YÖNELİK TUTUMU VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Zülal ALPASLAN*¹, Ayşe SEZER BALCI¹

¹ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Burdur, Türkiye, zulalalpaslan@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin şiddete yönelik tutumları ve etkileyen faktörleri belirlemektir.

Metot: Tanımlayıcı kesitsel tipteki araştırmanın evrenini 2022-2023 Bahar Döneminde bir üniversitenin hemşirelik bölümünde eğitim gören tüm öğrenciler (N=573) oluşturdu, %95 güven aralığında %5 hata payıyla ulaşılabilecek minimum örneklem sayısı 231 olarak hesaplandı, 187 öğrenciye ulaşıldı. Veri toplama aracı olarak ‘Sosyodemografik Form’ ve ‘Üniversite Öğrencilerinde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği’ (ÜÖŞYT) kullanıldı. İlgili etik kurul izni alındıktan sonra, etik kurul izniyle birlikte kuruma başvurularak kurum izni alındı. Katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgi verildikten sonra, gönüllü olduklarına ilişkin onam kutucuğunu işaretlemeleri istendi. Araştırma verilerinin istatistiksel analizinde SPSS 21.0 paket programı kullanıldı. Çalışmada tanımlayıcı istatistikler, Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanıldı, istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamaları $21,22 \pm 1,52$ (min=18, max=26), %77,5'i kadın, %24,6'sı birinci sınıf, %36,9'u dördüncü sınıf, %36,4'ü aile ile ilişkilerini orta olarak değerlendirmekte, %57,8'i şiddete yönelik eğitim almadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin %23,5'i aile içi şiddete, %35,3'ü sosyal hayatında şiddete, %22,5'i staj yaptığı yerde şiddete ve %47,1'i çevresinde şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Öğrencilerin %69'u hemşirelik mesleğini şiddet açısından çok riskli bulduğunu, %84'ü şiddet haberleri sonrası mesleğe bakış açısının değiştiğini belirtmiştir. Öğrencilerin ÜÖŞYT puan ortalamaları $85,27 \pm 23,80$ (min=51, max=156), şiddetin türleri alt ölçeği puan ortalamaları $22,61 \pm 7,06$, şiddeti olağanlaştırma alt ölçeği puan ortalamaları $20,67 \pm 7,08$ (min=12, max=57), kadına yönelik şiddet alt ölçeği puan ortalamaları $20,10 \pm 7,08$ (min=11, max=45), şiddeti onaylama alt ölçeği puan ortalamaları $10,29 \pm 3,49$ (min=7, max=22), şiddetin farklı boyutları alt ölçeği puan ortalamaları $11,45 \pm 3,64$ (min=7, max=23)'dür. Cinsiyet, sınıf, anne/baba eğitimi, ailenin gelir durumu, şiddete yönelik eğitim alma, ailede/sosyal çevrede şiddete maruz kalma ile ÜÖŞYT ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktu ($p > 0,05$).

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin şiddete yönelik olumsuz tutumlarının olduğu, şiddet olaylarının mesleğe bakışlarını etkilediği ve büyük çoğunluğunun mesleklerini şiddet açısından çok riskli bulduğu belirlendi.

Anahtar kelimeler: şiddet, hemşirelik, öğrenci

Ondokuz Mayıs
Üniversitesi

Sağlık Bilimleri
Fakültesi

1. ULUSLARARASI 21. ULUSAL HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ KONGRESİ

Tema: Sürdürülebilir Kalkınmada Hemşirelik

Son Bildiri Gönderim Tarihi: 02 Mayıs 2023

Kongre Sekreteryası

Dr. Öğr. Üye Rüveyde AYDIN
Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL
Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN
Araş. Gör. Emel GÜVEN
Öğr. Hem. Semanur TEMİZ
Öğr. Hem. Ulaş GERÇEK
Öğr. Hem. Özlem FAZLIOĞLU

KONGRE WEB
SAYFASI İÇİN:
QR KODU
OKUTABİLİR VEYA
LİNKE GİRİŞ
YAPABİLİRSİNİZ

Detaylı bilgi için; <https://uhok.omu.edu.tr> - uhokomusekreteryas@gmail.com

11-12 MAYIS 2023
11-12 MAY 2023

Çevrimiçi (ONLINE)